อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นางน่วม สนิทวงศ์

วัดมกุฎกษัตริยาราม

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๑

อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นางน่วม สนิทวงศ์

วัดมกุฏกษัตริยาราม

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๑

นางน่วม สนิทวงศ์

ชาตะ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๓๗

มรณะ ๘ มกราคม ๒๕๑๑

(ภาพนี้ถ่าย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๖)

ประวัติ

นางน่วม สนิทวงศ์ เกิดที่บ้านตำบลท่าช้างวังหลวง อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๗ เป็นบุตรีคนแรกของนายเคลือบและนางนุ่ม สาตรพร มีน้องอีก ๒ คน คือ

๑. นายฉลวย สาตรพร (ถึงแก่กรรม)

๒. นางแถม จูงพล (ถึงแก่กรรม)

ในเยาว์วัยได้ศึกษาหนังสือไทยในโรงเรียนที่สอนที่บ้านเจ้าพระยาเสด็จสุเรนทราธิบดีแบบการศึกษาในสมัยนั้น จนจบหลักสูตร (เทียบชั้น ป. ๕ ปัจจุบัน) แต่เนื่องจากได้ศึกษาจากครู และวิธีของสมัยก่อนซึ่งกวดขันในการแยกตัวอักษรที่ใช้ในวิธีของหนังสือมูลบทบรรพกิจ จึงแตกฉานในการสะกดตัวและการออกเสียง เป็นเหตุให้เป็นผู้ที่นิยมอ่านหนังสือวรรณคดีและบทละคร กลอนเสภาต่าง ๆ ตลอดเวลา

ได้สมรสกับ ม.ร.ว. ฉายแสงวัชระ (ฉวีวรรณ) สนิทวงศ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ เกิดบุตรธิดา ๒ คน คือ

๑. ม.ล. ดิเรกฤทธิ์ สนิทวงศ์

๒. เป็นหญิงถึงแก่กรรมหลังจากเกิด ๗ วัน

เนื่องจากเป็นผู้มีสุขภาพไม่สู้สมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่ได้พบกับแพทย์และการรักษาอยู่ตลอดเวลา แต่ถึงกระนั้นก็ยังสามารถเดินทางไปจังหวัดต่าง ๆ กับสามี ผู้มีหน้าที่ราชการประจำต่างจังหวัด จึงเป็นผู้ได้รู้เห็นขนบธรรมเนียมของชุมชนต่าง ๆ มาก และได้นำเอาขนบธรรมเนียมที่

เหมาะสมกับสภาพมาใช้อบรมบุตร หลาน ให้เห็นส่วนแท้ของวัฒนธรรม และสิ่งดีงามทั้งหลาย จนกระทั่ง ๒๐ ปีก่อนถึงแก่กรรม จึงได้ใช้ชีวิตอยู่กับบ้านในพระนครอย่างเรียบ ๆ ด้วยการทำบุญและร่วมการกุศลต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ดี ตลอดเวลาก็ต้องผจญกับโรคภัยไข้เจ็บนานาชนิดอยู่เสมอ จนเมื่อ ๖ ปีก่อนถึงแก่กรรมต้องพบกับแพทย์ทุกวัน กระทั่งสุดท้ายแพทย์แนะนำให้เข้ารักษาในโรงพยาบาลเพื่อรักษาโรคตับและลำไส้ซึม ได้เข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ และถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๑ ที่โรงพยาบาลแห่งนั้น สิริรวมอายุได้ ๗๓ ปี.

อนนฺตคุณสมฺปนฺนา ชเนตฺติชนกา อุโภ

มยฺหํ มาตาปีตูนํว ปาเท วนฺทามิ สาทรํ

ข้าขอนบชนกคุณ ชนนีเป็นเค้ามูล

ผู้กอบนุกูลพูล ผดุงจวบเจริญวัย

ฟูมฟักทะนุถนอม บบำราศนิราไกล

แสนยากเท่าไรไร บคิดยากลำบากกาย

ตรากทนระคนทุกข์ ถนอมเลี้ยงฤรู้วาย

ปกป้องซึ่งอันตราย จนได้รอดเป็นกายา

เปรียบหนักชนกคุณ ชนนีคือภูผา

ใหญ่พื้นพสุนธรา ก็บเทียบบเทียมทัน

เหลือที่จะแทนทด จะสนองคุณานันต์

แท้บูชนียอัน อุดมเลิศประเสริฐคุณ

ม.ล. ติเรกฤทธิ์ สนิทวงศ์

ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖

ส่วนดีของวัฒนธรรมตะวันออกที่เหนือกว่าตะวันตก

ข้าพเจ้าเลือกเขียนเรื่องนี้มาลงในหนังสือเล่มนี้ เพราะมีบทบาทของคุณแม่ในประสพการณ์ในชีวิตของข้าพเจ้าเองอยู่มาก และสิ่งแวดล้อมอันเป็นแบบเดียวกันนี้ก็อยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่ของแทบทุกหลังคาเรือนเรา เมื่อคนทางตะวันออกจะออกเรือน มีครอบครัวเราไม่นิยมแยกบ้านออกมาอยู่แต่ลำพังคู่ผัวตัวเมีย โดยมากมักอยู่ร่วมหรือใกล้เคียงกันกับบ้านบิดามารดาของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คือรับเขยหรือสะใภ้เข้าบ้านนั่นเอง นี่คือความผูกพันแน่นแฟ้นของพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย กับลูกหลานของตน

อันประเพณีดังนี้แหละเป็นหลักประกันสังคมของคนชราทั้งหลาย อันเป็นผลสะท้อนของสังคมส่วนรวม ได้ช่วยแบ่งเบางานของกรมประชาสงเคราะห์ที่ทางประเทศต่างๆ ที่นับว่าเจริญแล้วในสมัยนี้ต้องตั้งงบประมาณปีละมาก ๆ เพื่อดำเนินงานนิคมคนชราอันเป็นภาระของแต่ละชาติไม่เบา

เราโดยเฉพาะชาวอาเซียทั้งหลาย เช่นจีน ถือการระลึกถึงบุญคุณบรรพบุรุษเป็นที่ตั้ง มีการไหว้เจ้า คือไหว้ผี ปู่ ย่า ตา ยาย ต้นตระกูล แซ่เป็นต้น ไทยเหนือ (ลาว) เมื่อจะทำพิธีแต่งงาน ก็มีการไหว้ผี พ่อ แม่ เป็นต้น ทางศาสนาพุทธของเราชาวไทย ก็มีพระธรรมสอนให้มีกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์และผู้มีอุปการคุณทั้งหลาย ให้ดูแลท่านเมื่อแก่เฒ่าและเจ็บป่วยก็ไม่ทอดทิ้งให้อดอยากว้าเหว่ เราอยู่ด้วยกันมาด้วยความเรียบร้อยลูกหลานรู้จักเอาอกเอาใจคนแก่ ปรนนิบัติท่านด้วยความเคารพ อันผู้เฒ่า

ทั้งหลายก็มิใช่ไร้ประโยชน์เสียเลย ท่านยังเป็นที่พึ่งทางใจของลูกหลาน โดยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา คอยชี้แจงสั่งสอน ตักเตือนบุตรหลาน เป็นหูตาคอยดูแลทรัพย์สมบัติ เมื่อลูกหลานไปประกอบอาชีพทำมาหากิน จนมีคำพูดกันติดปากว่า "มีคนแก่อยู่ อุ่นบ้าน" นอกจากนี้ยังช่วยเลี้ยงหลานเล็ก ๆ ด้วยความรักทะนุถนอมยิ่งกว่าบิดามารดาของเด็กเสียอีก อันความอบอุ่นอันนี้ทางคนอเมริกันและชาวตะวันตกไม่ค่อยได้มีกันนัก เพราะทางบ้านเมืองเขาถือว่า เมื่อลูกแต่งงานแล้วก็หมดภาระของพ่อแม่ไป แต่ทางบ้านเราถือว่า เมื่อเกิดมาเป็นลูกหลานแล้ว ก็ผูกพันกันไปชั่วชีวิต ดังคำกล่าวว่า "มีลูกไว้ป้อนข้าว ป้อนน้ำ ฝากผีฝากไข้" นี่คือข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดว่าวัฒนธรรมตะวันออกเหนือกว่าตะวันตกจริง ๆ

ข้าพเจ้าเคยเห็นภาพเด็กหนุ่ม ๆ หามพ่อแม่ใส่ตะกร้า บางทีก็ให้ขี่คอหนีภัยสงครามในประเทศบ้านใกล้ของเรา เมื่อบ้านแตกสาแหรกขาด และได้อ่านพบในหนังสือพิมพ์ว่า คนแก่เมืองนอกยกสมบัติให้สุนัขบ้าง แมวบ้าง ที่เป็นเพื่อนยามบั้นปลายของชีวิต ทั้งนี้ก็เพราะผู้เฒ่าเหล่านั้นไม่เห็นใครเลย นี่ก็เป็นข้อแตกต่างอีกอันหนึ่ง

ทีนี้จะกล่าวทางด้านส่วนตัวที่จะเขียนระลึกถึงคุณคุณแม่ คือคุณย่าของลูก ๆ ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้ประโยชน์อย่างยิ่งจากประเพณีอันนี้ คือได้อาศัยคุณย่าเลี้ยงดูหลานทั้งแปดคนซึ่งถือได้ว่า ได้รอดชีวิตเติบโตมาเท่านี้ก็เพราะความเอาใจใส่ดูแลของท่านแท้ ๆ เพราะข้าพเจ้าอยู่ในฐานะที่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทิ้งลูก ๆ ไว้ในความดูแลของคุณย่าโดยตลอด ท่านอุ้มเบาะหลานคนโตลงหลุมหลบภัยเมื่อสงครามที่แล้ว เมื่อลูก

ตัวร้อนจัดมีอาการชัก ก็โทรศัพท์ไปบอกที่ทำงาน เมื่อข้าพเจ้าไปคลอดก็ทิ้งลูก ๆ ไว้กับคุณย่า หลานป่วยเข้าโรงพยาบาล ท่านก็ช่วยดูแลให้ตลอดเวลากลางวัน จนหลานหายกลับบ้าน เป็นเช่นนี้ตลอดมา แต่นี้ไปก็ไม่เห็นท่านอีกแล้ว ไม่มีใครมาอยู่ "อุ่น" บ้านให้แล้ว เมื่อพ่อแม่ไปทำงาน ลูก ๆ ไปโรงเรียนหมด ก็ต้องทิ้งบ้านไว้ตามบุญตามกรรม ไม่มีใครอีกแล้วที่จะมารักบ้าน รักลูก รักหลาน รักทรัพย์สมบัติของเราเท่าท่าน แต่เมื่อนึกถึงว่าใครเล่าจะมาอยู่ในโลกได้ตลอดไป ทุกคนต้องจากกันเมื่อถึงเวลา ไม่ช้าก็เร็ว ก่อนจากไปท่านก็ได้ทำหน้าที่ของท่านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามแบบอย่างของกุลสตรี คือเป็นเมียที่ดี แม่ที่ดีและย่าที่ดีของหลาน ๆ ซึ่งต้องนึกถึงตลอดชีวิตของเขา ด้วยคุณความดีต่าง ๆ ที่ท่านได้เคยกระทำไว้ในชาตินี้ ขอกราบอธิษฐานให้อำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ได้โปรดส่งผลให้ดวงวิญญาณของท่านไปสุคติยังสัมปรายภพด้วยเถิด

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอวิงวอนให้กุลบุตร กุลธิดาทั้งหลาย จงช่วยกันรักษาประเพณีอันดีนี้ของไทยเราไว้ คือ เลี้ยงดูผู้เฒ่าผู้แก่ บิดามารดาไว้ให้อุ่นเหย้าอุ่นเรือนเถิด อย่าได้คิดลำเอียงว่า นั่นก็พ่อแม่เขา นี่ไม่ใช่พ่อแม่เราเลย ขอจงตั้งกุศลจิต จงเอื้อเฟื้อแก่ท่านด้วยน้ำใจไมตรี อดออมอารีในน้ำคำ ถ้อยทีถ้อยปราศรัย ผิดถูก หนักเบา ก็ขอให้นึกว่าเป็นวิสัยปุถุชนผู้พิการด้วยวัยสูง ท่านจงบำเพ็ญตนเป็นกัลยาณชน พึงโอนอ่อนผ่อนปรนขอให้ลดโทษาให้แก่คนแก่ ซึ่งอาจยิ่งหย่อนผิดพลาดด้วยสติอารมณ์ เผลอไผลหลงใหลไปบ้าง อย่าเอาแง่ เอาชนะ คะคานระรานด้วยวาจาหรือ

ที่ทำให้เป็นที่น้อยใจกระเทือนอารมณ์ท่าน จะได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เกิดประโยชน์สุขสงบทั้งส่วนตัวและส่วนร่วม ผลบุญกุศลจะสนองท่านทางใจและจะได้รับเมื่อตนเองย่างสู่วัยชรานั่นเองโดยบุตรหลานหรือทายาทผู้ใกล้ชิดของท่านจะเป็นผู้สนอง ดังพุทธภาษิตที่ว่า "ทำกรรมใดไว้ กรรมนั้นย่อมสนองตอบ" ฉันใดดังกงกำกงเกวียนอันตามรอยเท้าโคผู้ลากไป ฉันนั้น

ร่มไม้เย็น พักผ่อน หายร้อนอาตม์
ร่มเงาญาติ เย็นสบาย หายเงียบเหงา
ร่มพ่อแม่ เย็นสุข ทุกข์บางเบา
เกิดเย็นกล้ำ เคล้าคลุก อยู่ทุกยาม

ละม่อม สนิทวงศ์

อาลัยคุณย่า

เหมาทั้งหาบ เลี้ยงหลาน

คุณย่าครับคุณย่าขาจะหาไหน หลานๆใคร่ครวญคะนึงคิดถึงหลาน
จุ๋ง จิ๊ง ชุ ใหม่ หมุด อีก สุด ท้าย จุ่น ดึ่ง ปลายก็มิวายให้หากัน
ทั้งแปดคนท่านกังวลก่อแต่เลี้ยง มิลำเอียงช่วยฟูมฟั่กไร้เดียดฉันท์
จนเติบใหญ่รู้ภาษาหน้ากัน ยังผูกพันเฝ้าถามไถ่ใจเอ็นดู
คนนั้นกลับมาหรือยัง ทั้งคนนี้ จะกี่โมงจะกลับเล่าเฝ้าเงี่ยหู
หลานจะกลับมาเมื่อใดใคร่จะรู้ อ้าว ไปอยู่ที่ไหนให้เฝ้ารอ
ยามเจ็บไข้เฝ้านั่งเบิ่นทุกข์ถาม ดูโมงยามวางยาครบกำหนดหมอ
คลื่นไส้ยามส่างหรือตะครั่นตะครอ เฝ้าเวียนพ้อถามอาการประการใด
ยามสำเร็จเสร็จสอบเรียบร้อยแล้ว คอยแต่แว่วพึ่งผลเบิ่นไฉน
ใครทำได้คะแนนดีมีอย่างไร เจ้าคนไหนอ่อนหน่อยคอยตั้งตา
เบิ่นอย่างไรทำได้ไหม ไวพ่อจุ่น ท่านชุลมุนร่วมทุกข์สุขด้วยหนา

เมื่อประกาศผลสอบชอบอุรา ชื่นใจย่าพ้นไปอีกหนึ่งปี
คุณย่าจากไปนี้มิแต่ลับ มิได้กลับมิได้ฟื้นเหมือนดั่งหนี
โอ้คุณย่ารักเราเฝ้ายอมพลี ทุกนาทีของท่านนั้นเพื่อเรา
พี่จุ๋งหลานหัวปีสุดที่รัก ท่านโหมหักเลี้ยงดูอุ้มชูเขา
ด้วยเป็นชายคนโตโอ๋มิเบา ทั้งคอยเฝ้าคิดถึงรำพึงรำพัน
ยามหลานเฝ้าพยาบาลดูการไข้ ยังถามไถ่ความเป็นไปหลานขวัญ
เรื่องเข้ามหาวิทยาลัยอย่างไรกัน รู้ผลพลันช่วยตอบจะขอบใจ
ย่าสิ้นใจจนเผาจุ๋งไม่เห็น ด้วยจำเป็นหรือเวรใดไฉนหนอ
ด้วยทางไกลสุดกลับนับวันรอ จำต้องก่อพิธีไปให้เสร็จการ
สู้หวังฝากฝีไข้ไม่ได้ผล หนีไม่พ้นเป็นวิสัยของสงสาร
เกิดแก่เจ็บตายเป็นตำนาน สุดลมปราณเป็นสุดสิ้นชีวินคน
หลาน ๆ รู้อยู่แก่ใจใช่ไม่รู้ แต่สุดสู้สุดอาลัยใจกำศรวล
สุดจะหักสุดถวิลสุดประมวล อักษรถ้วนพิลาปร่ำให้หนำใจ
อันกุศลผลใดทำไว้แล้ว ให้คุณย่าผ่องแผ้วสบประสงค์
เจตนาหลานทั้งแปดดั่งจำนง จงได้ส่งเป็นย่าหลานตลอดกาลเอย

กิตติ จินตนา ชุติมา อรุณี ปรียา ดำรงพันธุ์ ขยันต์
และ ระบิล สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

ปรารภ

คิเรกได้มาขอร้องให้เขียนหนังสือเพื่อแจกให้กับผู้ที่มาช่วยในการปลงศพมารดาในวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม ข้าพเจ้าเมื่อได้รับคำขอร้องเช่นนี้แล้ว รู้สึกว่าหนักใจมากในการเขียนหนังสือชนิดนี้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าข้าพเจ้าเคยแต่เป็นผู้รับแจกแทบทั้งสิ้น และหนังสือที่ได้รับแจกนั้น ส่วนมากเป็นแนวพุทธศาสนาทั้งสิ้น ซึ่งเป็นที่น่าเลื่อมใสอย่างยิ่ง ส่วนข้าพเจ้าเองสิมิได้เคยเขียนเกี่ยวแก่ทางนี้เลย เป็นแต่ผู้อ่านและพยายามปฏิบัติตามนั้น ก็ได้ผลพร้อมกับจิตใจสบายเมื่อมีอารมณ์ขุ่นข้อง เมื่อได้รับคำขอร้องเช่นนี้ และวัยก็ชรามากแล้วยังนึกไม่ออกว่าจะเขียนเรื่องอะไรถึงจะเหมาะกับกาลสมัยและเกี่ยวกับพุทธศาสนา ในระหว่างคำนึงอยู่นี้มีเจตสิกอันหนึ่งทำให้ข้าพเจ้าระลึกถึงการปฏิบัติของแม่ลูกคู่นี้คือ มารดาของเขาและตัวของเขาเองในอดีตและปัจจุบันขึ้น แม่ลูกคู่นี้นับว่าเป็นตัวละครของโลกอันน่าสรรเสริญมากคือ มารดาได้รักและถนอมบุตรคนนี้อย่างเท่าชีวิตตั้งแต่เยาว์มา ให้การศึกษาในสำนักที่ดีเช่นโรงเรียนเทพศิรินทร์ตลอดจนเรียนในสถาบันชั้นสูงได้ปริญญาธรรมศาสตร์ แม้แต่บุตรมีอายุ ๒๐ ปีกว่าแล้วก็ดี แต่มารดาก็ยังถือว่าเป็นเด็กอยู่เสมอ คอยตักเตือนสั่งสอนชี้แจงอยู่เสมอมาไม่ให้ไปในทางที่ชั่ว แม้แต่ได้เข้ารับราชการในกรมไปรษณีย์โทรเลขและย้ายมากรมศุลกากรก็คงเป็นอยู่เช่นเดิม เมื่อบุตรได้มีครอบครัวขึ้นแล้วข้าพเจ้าเคยได้ฟังมาว่า "ลูกสะใภ้กับแม่ผัวมักเข้ากันไม่ได้" แต่รายนี้ข้าพเจ้าประหลาดใจมาก เห็นลูกสะใภ้เคารพแม่ผัวเป็นอย่างดี การที่เป็นเช่นนี้ข้าพเจ้าได้สังเกตได้ว่า บุตรชายเมื่อมีครอบครัวขึ้นแล้วมารดาที่เคยพร่ำสั่งสอนบุตรนั้นน้อยลง มากลายเป็นอนุญาโตตุลาการ

ไปมากกว่าในเมื่อมีเรื่องกระทบกระเทือนภายในครอบครัวของบุตร และเป็นผู้ประสานรอยร้าวให้คืนดีด้วยเสมอมา และยิ่งเมื่อมีหลานย่าขึ้นแล้วกลายเป็นลูกของย่าไปหมด แลดูพร่ำสอนตลอดจนอบรมตลอดเวลา ทีนี้มามองดูทางบุตรบ้างข้าพเจ้าไม่เคยเห็นบุตรจะต่อล้อต่อเถียงกับมารดาเลย มีแต่แสดงความเคารพเชื่อฟังนับถือตลอดมา แม้แต่ในการใช้จ่ายภายในครอบครัวก็มอบให้มารดาเป็นผู้จัดการทั้งสิ้น การเจ็บป่วยมักมีเสมอตลอดเวลาแต่ไม่มาก บุตรก็มิได้ทอดทิ้งให้การรักษาตลอดมาจนถึงกาลอวสาน ไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเลยทุกอย่างบุตรทำเพื่อสนองคุณมารดาทั้งสิ้น ส่วนสะใภ้นั้นเล่า เมื่อได้ผู้ที่เคารพคือแม่ผัวอย่างนี้แล้ว ข้าพเจ้ายังไม่เคยเห็นมีปากเสียงกันเลย มีแต่ช่วยเหลือมารดาของสามีเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าครอบครัวนี้อยู่ด้วยกันโดยสันติสุขเป็นดังพุทธภาษิตว่า "เรือนที่ปกครองดีย่อมนำความสุขมาให้" นี่ข้าพเจ้าได้พูดมามากแล้วยังไม่ได้กล่าวเลยว่าจะเขียนเรื่องอะไร จึงหวนมานึกว่าควรนำเอาพุทธภาษิตเป็นบางส่วนมาเขียนจะดีแก่ผู้ที่ได้รับ ซึ่งข้าพเจ้าจะได้เลือกคัดบางพุทธภาษิตมาไว้ให้ท่านทั้งหลายผู้ที่ได้รับหนังสือนี้ได้อ่านและปฏิบัติตามโอกาสอันสมควร และในท้ายหนังสือเล่มนี้ข้าพเจ้าได้เขียนนิยายที่กล่าวถึงความรักของมารดาบิดามีต่อบุตร แม้แต่จะลำบากเพียงไรก็มิได้รังเกียจ ส่วนบุตรนั้นก็ได้ปฏิบัติจนเป็นผลที่ชุ่มชื่นใจแด่บิดามารดา แต่นิยายเรื่องนี้ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่าหย่อนเรื่องรักมาก ข้าพเจ้าเห็นว่ามันจะรกมากกว่ารัก

ในที่สุดข้าพเจ้าต้องขออภัยแด่ท่านทั้งหลายที่ได้รับหนังสือนี้ไปอ่านในเมื่อพบข้อที่บกพร่องของหนังสือนี้มาในที่นี้ด้วย

ฉ. สนิทวงศ์

๘ มีนาคม ๒๕๑๑

เรือโยง

ก. สุภาวงศ์

ตอนที่ ๑

พ่อ

"มันเป็นความผิดของพ่อหรือ ?" ความนึกคิดอันนี้มาจากความคำนึงนึกของนายชอบ ผลสนิท ซึ่งเป็นข้าราชการเบี้ยบำนาญซึ่งได้บำนาญเดือนละ ๗๘๐ กว่าบาท ซึ่งบัดนี้ต้องรับภาระเป็นเรือโยงซึ่งมีเรือพ่วงถึงสี่ลำและกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ทั้งสี่คน

นายชอบผู้นี้เคยเป็นข้าราชการกระทรวงหนึ่ง และหมั่นประกอบกิจราชการจนครบเกษียณอายุปลดออกรับพระราชทานเบี้ยบำนาญตามที่กล่าวแล้ว นายชอบผู้นี้มีบุตรอยู่ ๕ คน คนหัวปีเวลานี้อายุได้ ๒๔ ปี มีนามว่า พงษ์ศักดิ์ รับราชการอยู่ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ได้รับพระราชทานเงินเดือนๆละ ๖๐๐ บาท และเวลานี้ออกไปทำหน้าที่จัดสรรที่ดินอยู่ที่จังหวัดกำแพงเพชร คนที่สองเป็นหญิงชื่อ เบ็ญจมาศ เป็นนักเรียนโรงเรียนพาณิชยการธนบุรี และอีกสองคนก็เป็นหญิงเช่นเดียวกัน คือ คนรองลงมาชื่อ พุ่มพวง และ เพ็ญแข ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนวัดปากน้ำบางเสาธงธนบุรี ชั้น ม.ศ. ๒ และ ป. ๖ ส่วนคนสุดท้ายเป็นชายชื่อ เพิ่มศักดิ์ อยู่ชั้น ป. ๔ ทั้งสี่คนนี้มีอายุไล่เรี่ยกัน คือ เบ็ญจมาศ ๑๙ พุ่มพวง ๑๗ เพ็ญแข ๑๔ เพิ่มศักดิ์ ๑๒ ดูซิท่านผู้มีเกียรติ! จะเห็นได้ว่าเด็กทั้งสี่คนนี้

กำลังอยู่ในวัยเรียนวัยกินทีเดียว เบี้ยบำนาญที่นายชอบได้รับมานั้นท่านจะเห็นได้ว่าจะเพียงพอได้อย่างไร เพราะบ้านที่พักอาศัยก็ต้องเช่าที่ดินเขาปลูกอยู่ ไหนจะค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ารับประทาน ค่าเล่าเรียนจิปาถะ ดังนั้นนั่นแหละ นางเปรมภรรยานายชอบ จึงต้องทำการค้าขายโดยวิธีทำขนมขายออกจำหน่ายที่ข้างบ้านและที่โรงเรียน ทั้งนี้ เพราะบ้านที่พักอาศัยอยู่นั้นอยู่ใกล้วัดปากน้ำ นางเปรมได้พยายามการทำขนมและค้าขายอยู่ตลอดวัน ไหนจะทำไหนจะนำไปขาย ส่วนนายชอบสามีก็ช่วยภรรยาอย่างไม่หยุดยั้งในการทำขนมขายและงานภายในบ้านที่พอจะทำได้โดยมิคิดแก่เหน็ดเหนื่อยตั้งแต่เช้าจนค่ำ ทั้งนี้ ก็เพื่อการศึกษาเล่าเรียนของลูก ๆ อีกสี่คน การที่นายชอบได้กล่าวขึ้นลอย ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็เพราะเหตุว่านายชอบได้รับจดหมายทางไปรษณีย์จากพงษ์ศักดิ์บุตรคนใหญ่ที่ไปรับราชการอยู่ที่จังหวัดกำแพงเพชร ดังต่อไปนี้

หน่วยจัดสรรที่ดินกำแพงเพชร

วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

กราบเท้าคุณพ่อที่เคารพและนับถือของผม

เวลานี้ผมสุขสบายดี และกำลังทำงานที่ทางราชการกำหนดให้อย่างเคร่งครัดขะมักเขม้น ท่านผู้ใหญ่ที่ออกไปตรวจราชการได้ชมเชยผมว่าทำการได้ผลเรียบร้อยดีมาก ดีกว่าคนเก่าที่ได้โยกย้ายกลับไปแล้ว ผมรู้สึกปีติยินดีอย่างยิ่ง ผมเชื่อว่าคุณพ่อเมื่อได้ทราบข่าวนี้ก็คงจะยินดีเช่นเดียวกับผม คุณพ่อครับ การที่มาอยู่ต่างจังหวัดชั่วคราวนี้ ตอนแรกผมตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่า เงินเดือนของผมทางนี้จะส่งให้คุณพ่ออย่างน้อยเดือนละ ๒๐๐ บาท เพื่อช่วยเหลือในการใช้จ่ายทางบ้านและน้อง ๆ ที่กำลังเล่าเรียน เพราะทางนี้ผมได้รับรวมทั้งเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงเดือนละราวหนึ่งพันบาทเศษ

แต่คุณพ่อครับ ความหวังของผมเหล่านั้นตามที่คิดไว้ต้องล้มเหลวลงไม่เป็นท่า ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่า ทางจังหวัดนี้มีข้าราชการเป็นส่วนน้อย และต้องมีสังคมในระหว่างข้าราชการด้วยกันตลอดจนประชาชนที่ต้องเกี่ยวข้องในการจัดสรรที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อทำความสามัคคีในระหว่างพวกราษฎรกับผม ต้นเหตุนี้เองต้องทำให้ผมต้องใช้จ่ายเงินไปเพื่อเกียรติของผมเองและเพื่อความสามัคคีกันในวงราชการ เงินที่ผมได้รับมาประจำทุกเดือนบางเดือนก็ไม่เพียงพอ คุณพ่อครับ เวลานี้ผมได้เอาเงินสำรองทางราชการไปใช้ส่วนตัวในการนี้ล้ำเข้าไปถึง ๒๐๐ บาทแล้ว ผมคิดไม่ตกว่าจะหาทางใดมาใช้แทนได้ ส่วนการทุจริตในทางตรงหรือทางอ้อมต่าง ๆ นั้นผมจะไม่ปฏิบัติเป็นอันขาดให้สมกับคุณพ่อที่ได้ตักเตือนผมก่อนจะมานั้นผมไม่ลืมเลย *"การทุจริตในทางตรงหรือทางอ้อมนั้นขออย่าได้กระทำเป็นอันขาด ถึงแม้ว่าใครเขาจะไม่รู้แต่ตัวเราเองก็รู้ นอนก็ไม่เป็นสุข สังคมก็ไม่สนุกตะขิดตะขวงใจอยู่เสมอ ดูตัวอย่างพ่อออกจากราชการก็ไม่มีด่างพร้อยแม้แต่จะจน และพบใคร ๆ ทุก ๆ คนก็ยังนับถือพ่อสบายใจ"* ผมยังจำได้ดี แต่การที่ผมล่วงละเมิดปฏิบัติไปนี้ ก็เพราะว่าเป็นการจวนแจทันด่วนจริง ๆ ที่ทำไปก็เพื่อเกียรติ แต่คุณพ่อครับ จริงอย่างคุณพ่อว่า "*นอนก็ไม่หลับ.......*" ดังนั้น ผมจึงมีจดหมายมาบอกให้คุณพ่อได้ทราบ และขอประทานโทษที่ได้ล่วงละเมิดคำสั่งสอนของคุณพ่อไป ผมเห็นแต่คุณพ่อเท่านั้นที่จะช่วยผมได้ ผมขอความกรุณาจัดหาส่งมาให้ผมโดยด่วนด้วย ผมหวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากคุณพ่อผู้ที่ผมเคารพอย่างสูงของผม

ในที่สุดผมขอส่งความเคารพและคิดถึงมายังคุณพ่อและคุณแม่ และตลอดจนน้อง ๆ ทุกคนด้วย

จากผมผู้อยู่ห่างไกล

พงษ์ศักดิ์ ผลสนิท

นายชอบพยายามอ่านจดหมายของบุตรคนโตอยู่ถึงสองตลบ ปากก็บ่นพึมพำอยู่กับตนเองอยู่ตลอดเวลา

"นี่มันเป็นความผิดของพ่อหรือ"

ความคิดคำนึงอันนี้ทำให้นายชอบใช้ความคิดอันสับสนอยู่ภายในใจของนายชอบเอง และได้ทอดสายตาออกไปทางหน้าต่างบ้าน เห็นหมู่ไม้เหล่านั้นชูใบอยู่เขียวสะพรั่งแทบทุกต้น บางต้นมีผลดกย้ำเย้ย เช่น ละมุด ฝรั่ง พุดทรา

"พฤกษานั้นจะตายก็เพราะลูก"

นายชอบคิดถึงคำกล่าวอันนี้พร้อมกับถอนใจใหญ่ และเวลานี้ตนเองก็ยังตัดสินลงไปยังมิได้ว่าจะปฏิบัติอย่างไรดีในเรื่องนี้ ในทันใดนั้นเสียงฝีเท้าดัง ๆ หลายฝีเท้าได้ยินมาทางหน้าบ้านพร้อมกับมีเสียงเจี๊ยวจ๊าวของสามพี่น้อง คือ พุ่มพวง เพ็ญแข และเพิ่มศักดิ์ กับพร้อมกับได้ยินเสียงถาดขนมที่ขายหมดแล้ววางลงกับพื้นบ้าน นายชอบจึงรีบซ่อนจดหมายของลูกชายคนใหญ่ไว้ในที่ลับตา แล้วจึงค่อย ๆ เดินออกมาอย่างเชื่องช้า

"สวัสดีค่ะ คุณพ่อ"

"สวัสดีครับ คุณพ่อ"

นี่เป็นเสียงของลูก ๆ ทั้งสามคน

"แม่เขายังไม่กลับหรือลูก ?" นายชอบถามบุตรทั้งสาม

"ยังครับ ของยังเหลืออีกเล็กน้อยเดี๋ยวก็คงกลับ" เพิ่มศักดิ์ตอบโดยไม่ได้มองหน้าบิดา ตั้งหน้าตั้งตาเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของตนต่อไป

"คุณแม่บอกให้หนูขูดมะพร้าวไว้ ๓ ลูกไว้ให้ด้วยค่ะ" พุ่มพวงหันหน้าไปบอกกับบิดา

"ไม่ต้องดอกลูก พ่อขูดเตรียมไว้แล้ว รอให้แม่เขาคั้นเท่านั้น" นายชอบพูดกับบุตรในอารมณ์เย็น แล้วกล่าวต่อไปว่า

"ลูก ๆ ไปอาบน้ำเสียทั้งสามคน อาบแล้วมาช่วยเจียนตอง และ... เออ.....วันนี้มีการบ้านหรือเปล่าลูก"

"มีเลข ๓ ข้อเท่านั้นค่ะ" พุ่มพวงตอบ

"หนูมีคัดอยู่ ๓ หน้าเท่านั้นค่ะ" เพ็ญแขตอบ

"ผม โน เลยครับ ผมทำเสียที่โรงเรียน" เพิ่มศักดิ์ตอบพร้อมกับหัวเราะ

"ดีแล้วลูก รีบไปอาบน้ำกันเสียก่อนแล้วจึงมาทำการบ้าน เพิ่มศักดิ์ไม่มีอะไรก็ไปอยู่กับแม่ช่วยยกของกลับ" นายชอบพูดพร้อมกับเดินไปที่ครัวจัดอาหารพอควรเตรียมไว้ให้ลูก ๆ ทันใดนั้นเองเบ็ญจมาศได้ก้าวขึ้นมาบนเรือน พร้อมกับมีเพื่อนนักเรียนหญิงตามขึ้นมาด้วยหนึ่งคน

"สวัสดีค่ะ คุณพ่อ สวัสดีค่ะ คุณลุง" ทั้งสองกล่าวขึ้นพร้อม ๆ กัน

"สวัสดีจ้ะ ลูกและหลาน" นายชอบตอบ พร้อมกับบอกให้เพื่อนของบุตรสาวมานั่งทางโต๊ะเขียนหนังสือ

"ยังไง หลานสาว วันนี้ถ้าจะสบายใจ เห็นหน้าตายิ้มแย้มแช่มชื่น" นายชอบถามมิตรของบุตรสาวโดยสีหน้ายิ้ม

"ค่ะ หนูดีใจมาก พี่ชายหนูเขาทำงานรถไฟอยู่ที่ลำปาง ส่งซิ่นไหมมาให้๒ซิ่น ให้คุณแม่หนึ่งซิ่น ของหนูหนึ่งซิ่น สวยๆทั้งนั้นแหละค่ะ ทำไมถึงส่งทางไปรษณีย์มาให้ที่โรงเรียนก็ไม่รู้ นี่ยังไงเล่าคะ" เด็กน้อยชูของที่เอาออกจากห่อชูให้นายชอบดู ทำให้สีหน้าของนายชอบสลดลงทันที แต่ในบัดนั้นเองก็เปลี่ยนสีหน้าเป็นอย่างเดิมโดยทันควัน พร้อมกับพูดว่า

"เออ! พี่ชายหนูเขาอยากให้หนูดีใจน่ะซี นี่แสดงว่าพี่ชายของหนูเขารักและสงสารหนูมาก รู้หรือเปล่า ลุงพลอยดีใจด้วยที่หนูมีพี่ชายที่ใจดีอย่างนี้" นายชอบพูดพร้อมกับอมยิ้มอยู่ในใบหน้า

"ค่ะ หนูขอบพระคุณที่คุณลุงคิดเช่นนั้น เอ๊ะ! หนูเห็นจะต้องลาล่ะค่ะ บ่านนี้คุณแม่คงบ่นแย่" เด็กน้อยขยับตัวลุกขึ้นทำความเคารพ แล้วหันหน้ามาทางเพื่อนสาว

"ฉันไปละนะ เบ็ญจมาศ"

"เชิญเถอะ ทีหลังมานาน ๆ จะได้คุยกัน"

เบ็ญจมาศเดินตามเพื่อนสาวออกไปส่งนอกบ้าน แล้วเดินกลับขึ้นมาบนเรือน พร้อมกับแสดงสีหน้าหม่นหมองและตรึกตรอง เมื่อสายตาของเบ็ญจมาศเหลือบเห็นบิดายังคงอยู่ที่เดิม จึงเดินเข้าไปหานั่งลงข้างบิดากล่าวขึ้นลอย ๆ

"พี่ชายเขาดีเหลือเกิน รักน้องมาก พี่พงษ์ไม่เห็นเป็นอย่างงี้บ้าง"

"ลูกเอ๋ย พงษ์ก็รักน้อง ๆ เหมือนกัน แต่รายได้มันน้อยและยุ่งกับการงาน ต้องออกท้องที่ทุก ๆ วัน ไม่เหมือนพี่ชายของหนูคนนั้นซึ่งอยู่ประจำที่ ๆ สถานี และทั้งมีรายได้เพียงพอ พ่อเชื่อว่าถ้าพงษ์กลับมาเยี่ยมบ้านก็คงมีของมาฝากน้อง ๆ บ้างเป็นแน่" นายชอบกล่าวตอบกับบุตรสาวแก้ตัวแทนให้กับบุตรคนใหญ่ การที่นายชอบพูดเช่นนี้ก็เพื่อป้องกันเพื่อมิให้พี่น้องขาดความเคารพและนับถือซึ่งกันและกัน นายชอบถือว่าเมื่อพี่น้องขาดความเคารพและนับถือกันนั้น เป็นโทษอย่างร้ายแรงสำหรับความสามัคคีภายในครอบครัว แต่เบ็ญจมาศมิได้กล่าวตอบอย่างไร เลื่อนตัวลุกขึ้นไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ส่วนนายชอบนั้นเมื่อบุตรสาวไปแล้วก็ถอนใจใหญ่แสดงว่าเป็นการโล่งอกไปครั้งหนึ่ง

ในขณะเดียวกันนั้นเอง พุ่มพวงและเพ็ญแขพร้อมกับเพิ่มศักดิ์ได้อาบน้ำเสร็จก้าวขึ้นมาบนเรือน เมื่อแต่งตัวเรียบร้อยแล้วต่างก็ช่วยกันยกอาหารมานั่งล้อมรับประทาน พร้อมกันนั้นพุ่มพวงได้ร้องเรียกพี่สาวให้มารับประทานพร้อมกัน แต่เบ็ญจมาศตอบออกมาจากในห้องว่า

"พี่ยังไม่หิวหรอก กินกันเถอะ จะต้องไปอาบน้ำเสียทีเหนียวตัวแย่เล่นกีฬามาหยก ๆ"

พี่น้องทั้งสามจึงรับประทานอาหารกันต่อไป ส่วนนายชอบนั้นนั่งดูบุตรซึ่งกำลังกินกำลังนอนนั่งรับประทานอาหารกันอย่างเอร็ดอร่อย ส่วนจิตใจของนายชอบนั้นลอยเคว้งคว้างเหมือนกับว่าวที่เหลิงลม โดยคำนึงถึงรายรับกับรายจ่ายและสำหรับเรือพ่วงเหล่านี้ในกาลต่อไป ในตอนแรก ๆ ก็พอจะแลเห็นฝั่งอยู่บ้าง คือหมายว่าจะได้รับความเกื้อหนุนจากพงษ์ศักดิ์บุตรคนโต แต่ก็เป็นความหวังที่เหลวโดยสิ้นเชิง และมิหนำซ้ำยังจะนำเอาชนักมาปักหลังเพิ่มเติมให้อีก ซึ่งพงษ์ศักดิ์ขอร้องให้หาเงินส่งไปช่วยเหลือถึง ๒๐๐ บาท มันไม่ใช่เล็กน้อยสำหรับนายชอบในฐานะขณะนี้ รายได้วันหนึ่ง ๆ ที่หาได้ก็เจียดอยู่แล้วอย่างเต็มทน

ในขณะที่ความคิดของนายชอบเลื่อนลอยอยู่นี้ นางเปรมภรรยาได้ยกหาบสิ่งของคือขนมเอาไปขายนั้นก้าวขึ้นมาบนเรือน พร้อมกับวางสิ่งของลงแล้วเอ่ยขึ้นอย่างอ่อนระอา

"เฮอ ! ขายได้สามสิบกว่าบาทกำไรไม่ถึงแปดบาท ขายไม่หมดของยังเหลือเห็นฝนตั้งเค้ามาต้องรีบกลับ" แล้วหันหน้ามาทางนายชอบถามขึ้นว่า

"นาย ลูก ๆ มากันหมดแล้วรึ"

"หมดแล้ว" นายชอบตอบสั้น ๆ

"เอ๊ะ ! ก็เห็นสามคนเท่านั้น เบ็ญจไปไหนเล่าคะนาย ?"

"กำลังเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวและบอกว่ายังไม่หิว"

นายชอบตอบกับภรรยาพร้อมกับเดินไปยกหาบขนมเลื่อนไปวางแอบข้างฝาบ้าน และยกถาดขนมและสิ่งของในหาบนำออกจากหาบ

"เขาไปกินทิพย์อะไรมานะถึงไม่หิว เออ! เมื่อขาเดินกลับมาบ้านพบคนในสวนเขาจับปลามาขายฉันเลยซื้อมา ต่อกันเสียแย่เจ้าของจะเอาสิบสลึงให้ได้ ลงท้ายสองบาทเป็นอันตกลง เดี๋ยวนายให้ลูก ๆ ใครก็ได้ไปเก็บผักกระเฉดข้างบ้านมาแกงส้มกันเย็นวันนี้" นางเปรมพูดพร้อมกับถอดเสื้อเพื่อจะไปลูบตัวให้หายร้อน

"ก็ดีเหมือนกัน ฉันก็ซื้อฟักเขาไว้บาทหนึ่งกับเนื้อหมูสองบาทจะได้ต้มให้เด็ก ๆ กินตอนเช้าก่อนจะไปโรงเรียน" นายชอบพูดพร้อมกับลุกขึ้นคิดจะไปทำปลา แต่นางเปรมภรรยาได้ชิงร้องขึ้นเพราะท่าทีของนายชอบผู้สามี

"ไม่ต้องหรอกนาย ฉันทำเองก็ได้เสร็จแล้วจะได้เลยอาบน้ำ ถ้านายอยากทำก็ติดไฟหุงข้าวเถอะนาย"

ก็เป็นอันตกลง นายชอบเริ่มไปติดไฟที่เตา ส่วนเบ็ญจมาศก็ออกมาแล้วยกหม้อข้าวมาถ่ายข้าวที่เหลือใส่จานไว้ ยกหม้อไปตักข้าวสารใส่นำไปซาวน้ำทำการหุงต่อไป ส่วนเด็กคนอื่น ๆ ก็เก็บสำรับและนำถาดขนมที่หมดแล้วไปช่วยกันล้าง ตลอดจนถ่ายขนมที่เหลืออยู่นั้นไว้ต่างหาก ส่วนเพิ่มศักดิ์นั้นไม่พึ่งใครทั้งสิ้นรีบผลัดผ้าขาวม้าไปเก็บผักกระเฉดเพื่อมาให้คุณแม่แกงส้มต่อไป

ดูซิท่าน ข้าราชการเบี้ยบำนาญซึ่งรับราชการโดยซื่อสัตย์อดทนมาตลอด ๓๐ ปี ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร ? ท่านเห็นหรือไม่ว่า แม่เปรมบอกว่าได้กำไร ๘ บาท เป็นค่าปลาเสีย ๒ บาท และนายชอบจ่ายซื้อฟัก

และหมูเสีย ๓ บาท รวม ๕ บาทไปแล้ว และจะต้องจ่ายอะไร ? ต่อไปอีก ตลอดจนตอนเช้าจะต้องจ่ายให้ลูก ๆ ไปโรงเรียนอีกคนละ ๕๐ สตางค์ ท่านเห็นไหมว่าความหนักในเรือโยงนั้นมีเพียงไร ส่วนเบี้ยบำนาญนั้น ไม่ต้องกล่าวถึงจะต้องจ่าย ค่าเช่าที่ ค่าน้ำ ค่าถ่าน ค่าไฟ ค่าข้าว อะไร ๆ จิปาถะ ตลอดจนค่ากระดาษดินสอ และค่าสิ่งของการทำผีมือของลูก ๆ ตลอดจนการเรี่ยไรของโรงเรียนมักมีเสมอมิเว้น มันจะครณาได้อย่างไร แต่มันไม่ใช่ความผิดของทางราชการดอกท่าน มันเป็นความผิดของเรือโยงนั่นเองที่รับเรือพ่วงเข้าไว้จนเกินกำลัง ถ้าจะพ่วงเพียงลำสองลำก็พอทนมีกำลังพอลากจูงต่อไปได้ นี่พ่วงเข้าไปถึงสี่ลำ และยังมีเรือที่พ่วงซึ่งได้ส่งไปจนถึงจุดหมายปลายทางแล้วและไม่จ่ายเงินค่าพ่วงให้ ยังจะขอพ่วงต่อไปข้างหน้าอีกด้วยเช่นนี้ ก็สมควรที่จะเห็นใจนายชอบกับแม่เปรมอยู่ไม่น้อย

เด็กหญิงทั้งสามเมื่อได้ทำหน้าที่เสร็จแล้ว ต่างก็แยกย้ายไปทำการ-บ้านของตน เว้นแต่เพิ่มศักดิ์คนเดียวที่ได้บอกว่าทำมาจากโรงเรียนแล้วเท่านั้น ได้โอกาสออกไปเล่นกับเด็กเพื่อนบ้านข้างนอก คงอยู่แต่นายชอบนั่งหุงข้าว ส่วนนางเปรมนั้นเมื่อทำปลาแกงส้มเสร็จแล้วก็นำปลาเข้ามาในครัว ในขณะนี้เองนายชอบได้พูดกับนางเปรมเสียงเบา ๆ

"เปรม วันนี้ฉันได้รับจดหมายจากพงษ์"

"ส่งเงินมาให้หรือ" นางเปรมถามโดยใบหน้ายิ้มแย้ม

"พูดเบา ๆ หน่อยเปรม ไม่หรอก" นายชอบตอบ

"ยังงั้นก็เรื่องอะไรล่ะ"

"มาขอเงินน่ะซี" นายชอบตอบอย่างลอย ๆ

"อะไร้ ! เงินเดือนตั้งพันกว่ายังมาขอ" นางเปรมพูดเป็นเชิงปรารภ

"ก็นั่นน่ะซี เด็ก ๆ หลับแล้วจะให้ดูจดหมาย ฉันซ่อนไว้ไม่อยากให้เด็ก ๆ มันรู้ ถ้ารู้มันไม่สู้จะเหมาะนัก"

ทั้งสองต่างก็ไม่ได้พูดอะไรกันอีก นางเปรมนั่งปรุงเครื่องแกงส้มแล้วเด็ดผัก ส่วนนายชอบจัดการเช็ดหม้อข้าวอยู่อย่างเงียบ ๆ แต่สังเกตได้ว่าทั้งสองคนนั้นใช้ความคิดอยู่อย่างมาก เมื่อเสร็จกิจทำกับข้าวแล้วนางเปรมก็ออกไปอาบน้ำ ส่วนนายชอบนั้นยังคงนั่งอย่างสติลอย ๆ อยู่ที่หน้าเตาไฟนั่นเอง จนถึงเวลาค่ำจึงได้ตั้งวงรวมรับประทานอาหารเย็น เมื่อเสร็จการรับประทานแล้วเด็ก ๆ ต่างแยกย้ายไปทำกิจส่วนตัว และบางคนก็ช่วยมารดาเจียนตองสำหรับห่อของขาย จนเวลาสมควรต่างก็ไปจัดที่นอนเข้านอนต่อไป คงเหลือแต่สองคนผัวเมียที่นั่งเตรียมเครื่องที่จะทำขนมในตอนเช้าพรุ่งนี้ต่อไป ทั้งสองต่างมิได้ปริปากพูดอะไรต่อกันเลย แต่นางเปรมนั้นสังเกตว่าอยากทราบเรื่องบุตรชายคนใหญ่จริง ๆ เมื่อกลั้นไว้มิได้แล้วหันมาสะกิดนายชอบแล้วถามว่า

"นาย ! จดหมายเขียนมาว่าอย่างไร ?" นางเปรมถามเบา ๆ

"ไม่มีอะไร บอกมาว่าเงินไม่มีจะส่งมาให้เรา และยัง........" นายชอบกล่าวแต่เพียงเท่านี้แล้วก็ชะงักคำพูด

"ยังอะไรจ๊ะนาย" นางเปรมกระตุ้นถาม นายชอบถอนใจใหญ่ระบายลมยาว ๆ ตอบอย่างแผ่วเบา ๆ ว่า

"และยังอะไรน่ะรึ และยังขอให้เราส่งเงินไปให้อีก ๒๐๐ น่ะซี" นายชอบตอบแล้วถอนหายใจใหญ่

"นี่มันยังไงกัน ?" นางเปรมพูดขึ้นลอย ๆ เสียงเบา ๆ

"เอาเถอะน่ะจะให้ดูจดหมายเมื่อเด็ก ๆ มันหลับกันหมดแล้ว" นายชอบพูดอย่างตัดบท

แล้วทั้งสองต่างก็มิได้ไต่ถามอะไรกันอีก แต่ทั้งสองคนนั้นใช้ความคิดไปกันคนละแง่ นายชอบตรึกตรองว่าจะส่งเงินตามจำนวนที่ร้องขอมานั้นไปให้ดีหรือไม่ และจะหาที่ไหนส่งไปให้ แม้แต่จะใช้จ่ายภายในครอบครัวเวลานี้ก็เต็มเจียดอยู่แล้ว ส่วนนางเปรมนั้นคิดไปอีกแง่หนึ่งว่า พงษ์จะเอาเงินไปทำไมอีก ซึ่งตนก็ได้รับพันกว่าบาท แทนที่จะส่งมาช่วยครอบครัวทางนี้บ้าง แต่กลับเป็นการตรงกันข้าม เอาไปใช้อะไร ? จำเป็นอย่างไร ? ซึ่งเป็นปัญหาที่นางเปรมกำลังนึกและขบไม่แตก

ทั้งสองผัวเมียทำธุรกิจเสร็จแล้วและเด็ก ๆ ก็ได้นอนเงียบหมด ทั้งสองผัวเมียจึงได้ลุกจากที่ นายชอบย่องไปเอาจดหมายของบุตรชายคนใหญ่ ส่วนนางเปรมลุกไปนั่งปล่อยอารมณ์ที่ชานเรือนหน้าบ้าน นายชอบได้นำจดหมายนั้นส่งให้นางเปรม โดยอาศัยแสงไฟน้อย ๆ ที่สาดแสงลอดออกมาทางหน้าต่างบ้าน นางเปรมได้อ่านจดหมายโดยถี่ถ้วน เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็ส่งคืนให้กับสามี

"นี่จะว่ายังไงกันฮะนาย ?" นางเปรมหันหน้ามาถามสามีเบา ๆ

"นั่นน่ะซี ฉันก็กำลังคิดอยู่เหมือนกัน" นายชอบตอบเสียงอ่อย ๆ

"ฉันคิดว่าเมื่อมันเรียนผูกแล้ว มันก็ต้องเรียนแก้เอาเองซี" นางเปรมออกความเห็น

ถ้าฟังดูน้ำเสียงของนางเปรมแล้วก็จะแลเห็นคล้ายกับว่า นางเปรมจะเป็นมารดาที่มีน้ำใจไม่รักบุตรคนใหญ่เลย แต่ความจริงนั้นตรงกันข้าม นางเปรมพูดแต่ปากส่วนใจจริงนั้นคิดหาทางช่วยเหลือบุตรชายหัวโปรดอย่างเต็มที่ เพราะเป็นบุตรคนแรกหัวแก้วหัวแหวนพะนอกันจนได้รับราชการเป็นข้าราชการ ซึ่งนางเปรมเคยคุยกับเพื่อนบ้านเสมอว่า "ลูก

ผู้ชายมันต้องอย่างเจ้าพงษ์ ทำให้ตัวเป็นข้าราชการได้อย่างพ่อ" อยู่เช่นนี้เสมอ

"กลัวมันจะไม่ทันแก้ออกจะเกิดเรื่องเสียก่อนน่ะซี" นายชอบตอบขึ้นเปรย ๆ แสดงว่าตนเองก็เป็นทุกข์เช่นเดียวกัน

"อือ! มันก็น่ากลัวอย่างนายว่า นี่เราจะทำอย่างไรกันดีนี่ ฉันชักจะเป็นทุกข์เสียแล้ว" นางเปรมพูดพร้อมกับมองดูหน้าสามีเหมือนกับจะขอความเห็น

"ฉันก็ยังคิดอยู่ เราจะไปกู้หนี้ยืมสินใครเขาน่ะเห็นจะไม่มีหวัง คือเราไม่มีหลักฐานพอประการหนึ่ง และถ้ากู้เขามาได้แล้วเราจะเอาที่ไหนมาส่งต้นส่งดอกได้ เพียงแต่ใช้ไปวันหนึ่ง ๆ ก็ยังแย่อยู่แล้ว เฮอ! ยังมองไม่เห็นทางเลยมันมืดไปหมดเชียวเปรม"

ทั้งสองผัวเมียนั่งเงียบต่างใช้ความคิดร้อยแปดประการหาทางแก้ปัญหาอันนี้ แต่ก็ยังมองไม่เห็นทางใด ๆ เลย เมื่อนิ่งกันอยู่สักครู่หนึ่งนางเปรมจึงกล่าวกับสามีว่า

"นาย! นายไปหาแม่พร้อมพี่สาวของนายดูซี ขอยืมเขาหรือจะเสียผลประโยชน์ให้กับเขาบ้าง บางทีจะสำเร็จได้บ้างกระมังนาย" นางเปรมพูดเป็นเชิงแนะนำกลาย ๆ แต่นายชอบยังคงนั่งนิ่งอยู่สักพักหนึ่ง ขยับตัวแล้วก็พูดขึ้นว่า

"เปรม! โบราณท่านได้พูดไว้ว่า ถ้าจะไปพึ่งญาติพี่น้องละก็ ไปขอรับความช่วยเหลือจากมิตรสหายหรือผู้อื่นดีกว่า เรื่องนี้เห็นจะจริงนะเปรม ถ้าแกขอร้องเขาไม่ได้ก็จะเป็นที่ขุ่นข้องกันในระหว่างญาติไปนานทีเดียว แต่ถ้าได้ก็จะเป็นบุญคุณติดปากไปอีกนมนานเช่นเดียวกัน"

"แล้วก็จะทำอย่างไรดีล่ะนาย" นางเปรมย้อนถาม

"ถ้ามันหมดทางจริง ๆ มันก็ต้องยอม ไปลองออกปากเขาสักทีเฮอ! แต่ฉันไม่อยากจริง ๆ นะเปรม เว้นแต่มันจะหมดทางเข้าจริง ๆ" นายชอบพูดจบพร้อมกับถอนใจใหญ่ แล้วกลับพูดต่อไปว่า

"เรื่องนี้ฉันไม่อยากให้ลูก ๆ คนอื่นรู้ มันจะขาดความเคารพและดูถูกพี่ชาย ดังนั้น เปรมอย่าได้เอ่ยให้เด็ก ๆ รู้เรื่องนี้เลยนะ"

"จ้ะ นาย ฉันจะไม่พูดให้รู้" นางเปรมตอบรับปาก

แล้วทั้งสองต่างก็เข้านอนพักผ่อน เพื่อประกอบกิจในวันรุ่งขึ้นต่อไป

มาตา มิตฺตํ สเก ฆเร

มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน

ตอนที่ ๒

บุตรบุญธรรม

วันรุ่งขึ้นเมื่อเด็ก ๆ ทั้งสามคนไปโรงเรียนกันแล้ว ทั้งสองผัวเมีย ยังสาละวนในการทำขนมอยู่ เพื่อเตรียมขายในตอนสาย ๆ อยู่นั้น ที่บันได บ้านมีสตรีหนึ่งก้าวเท้าขึ้นมาพร้อมกับในมือทั้งสองข้างหิ้วชะลอมของมา ข้างละหนึ่งชะลอม ในชะลอมนั้นเต็มไปด้วยสิ่งของ ส่งเสียงมาเมื่อเริ่ม ก้าวเท้าขึ้นบันไดบ้าน

"คุณแม่ คุณพ่อ หนูไหว้ค่ะ" เป็นเสียงของผู้ที่มาหา เมื่อได้วาง ชะลอมของก่อนทำความเคารพ แล้วจึงนำชะลอมของนั้นมาส่งให้กับนาง เปรม แล้วก็เข้ากอดรัดแล้วเข้ามาลูบแข้งลูบขานายชอบ

หญิงผู้นี้มีนามว่าปรุงจิต ปรุงจิตผู้นี้นายชอบกับนางเปรมได้ขอ เขามาเลี้ยงเมื่อได้แต่งงานกันแล้วแต่ยังไม่มีบุตร ซึ่งฐานะทั้งสองในขณะนั้น ยังมั่นคงและเป็นข้าราชการ นายชอบจึงตั้งนามให้ว่าปรุงจิตให้อักษรพ้อง กับนามของนางเปรมผู้ภรรยา ปรุงจิตจึงมีอายุแก่กว่าพงษ์ศักดิ์บุตรคนใหญ่ หนึ่งปี คือขณะนี้มีอายุได้ ๒๕ ปี ในขณะที่ได้ปรุงจิตมานั้นทั้งสองรักใคร่ ดังบุตรของตนจริง ๆ และต่อมาก็ให้การศึกษามาตามลำดับ สุดท้ายได้ สำเร็จวิชาครูที่วิทยาลัยสวนดุสิต และได้แต่งงานไปกับนายประสิทธิ์ เชิง-ชาญ ซึ่งบัดนี้เป็นปลัดอำเภอประจำที่อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี และ ปรุงจิตก็ได้ติดตามสามีไปเป็นครูที่โรงเรียนอนุบาลลพบุรีด้วย

"ไหว้พระเถิด เออ! เพิ่งมาถึงซี มีธุระอะไรหรือปรุง" นาง-เปรมพูดพร้อมกับจับมือของปรุงจิตที่กอดรัดออก

"มีค่ะคุณแม่ ครูใหญ่เขาให้หนูมาซื้อหนังสือและสิ่งของบางอย่าง และจะต้องรีบกลับพรุ่งนี้ตอนบ่าย หาของมาฝากอย่างกระทันหันไม่ได้ตระเตรียมล่วงหน้ามาก่อนเลย เขาสั่งก็รีบมา หนูได้แต่น้อยหน่ากับส้มพึ่กมาอย่างละชะลอมมาฝากคุณพ่อคุณแม่และน้อง ๆ เอ! นี่เห็นจะไปโรงเรียนกันหมดกระมังคะ" ปรุงจิตพูดพร้อมกับมองหาเด็ก ๆ ไปรอบ ๆ

"ไปตั้งแต่เช้าเย็น ๆ ก็คงจะพบหรอก ได้ยุ่งกันใหญ่ละที่ได้เห็นพี่สาวมาบ่นถึงอยู่เสมอ ไปอาบน้ำอาบท่าเสียก่อนไป๊ เออ! กินข้าวแล้วหรือยัง ถ้ายังสำรับอยู่ในตู้กับข้าวในครัว ไปยกมากินเสียเดี๋ยวหิวแย่" นางเปรมพูดพร้อมกับใช้มือลูบศีรษะและหลังปรุงจิตคล้ายกับว่ายังเป็นเด็กอย่างก่อน ๆ ทั้งนี้ก็โดยความรักและสงสารเท่ากับบุตรของตนแท้ ๆ ทีเดียว

"ไม่หิวหรอกค่ะหนูทานมาแล้ว ถ้าหิวจะจัดการเอง เออ! คุณแม่คุณพ่อคะ ได้ข่าวน้องพงษ์บ้างไหมคะ หนูไม่ได้รับข่าวคราวเลยหายเข้ากลีบเมฆ อาจจะไปหลงแฟนกำแพงเพชรอยู่ก็ได้ จึงเงียบไม่ส่งข่าวคราว" ปรุงจิตพูดด้วยสีหน้าอันยิ้มแย้มเบิกบาน แต่ในขณะนั้นเองทั้งสองสามีภรรยาต่างมองสบตากัน เหมือนกับต่างคนจะเกี่ยงกันให้ตอบบุตรบุญธรรม แต่ในที่สุดนางเปรมผู้มารดาเลี้ยงเป็นผู้ตัดบทตอบบุตรสาว

"เขาก็ส่งข่าวมาเหมือนกัน เมื่อวานนี้ก็มีมาฉบับหนึ่ง ไปอาบน้ำเสียก่อนไป๊เดี๋ยวแม่จะให้ดูจดหมาย" นางเปรมพูดพร้อมกับชำเลืองตามาดูทางนายชอบนิดหนึ่ง

"น้องพงษ์นี่ใจจืดจริงเทียว หนูมีถึงอยู่เสมอนาน ๆ จะได้รับตอบสักครั้ง บอกแต่ว่าสบายดี คล้ายกับจะไม่เต็มใจตอบ ยิ่งโตยิ่งแปลก นี่ถ้ามีครอบครัวคงลืมหนูเป็นแน่นะคะคุณแม่" ปรุงจิตพูดเป็นเชิงสัพยอกมารดาเลี้ยง

"ไม่ถึงอย่างนั้นดอกน่ะ ไปอาบน้ำเสียเดี๋ยวจะได้ข้ามฟากไปซื้อของยังไงล่ะ" นางเปรมเตือน

"ยังหรอกค่ะหนูจะไปซื้อพรุ่งนี้ ข้ามไปก็เลยซื้อแล้วขึ้นรถเลยไม่ต้องย้อนกลับไปกลับมา"

"ถ้ายังงั้นก็ไปอาบน้ำเสียก่อน" นางเปรมเตือนคล้ายบังคับ ปรุงจิตจึงรีบไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วลงไปอาบน้ำที่ห้องน้ำข้างล่าง ในขณะนี้เองนางเปรมเขยิบตัวเข้าไปใกล้นายชอบแล้วพูดเบา ๆ ว่า

"ไหนจดหมายจะให้ปรุงมันอ่าน และดูซิมันจะว่าอย่างไร ? ถ้าโชคเหมาะอาจจะไม่ต้องวุ่นวายไปรบกวนที่อื่นก็ได้ เจ้าประคุ้นคุณพระคุณเจ้าโปรดช่วยลูกด้วย" นางเปรมพูดพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้ท่วมศีรษะคล้ายบนบาน

"มันจะดีอยู่หรือเปรม เด็กมันจะดูถูกเอานะ" นายชอบพูดทักท้วงอย่างช้า ๆ

"เราไม่ได้ขอร้องนี่นาย และแกจะได้ดูลูกปรุงมันด้วย ว่าจะทำยังไงเมื่อรู้เรื่องนี้"

"ก็ตามใจ แต่การพูดต้องระวังนะเด็กมันจะว่าได้ลับหลัง มันโตมีเหย้ามีเรือนแล้ว ระวังให้ดีหน่อยไม่ใช่พูดกับเด็ก ๆ นะ" นายชอบพูดทักเตือนภรรยาแล้วลุกไปหยิบจดหมายมาส่งให้นางเปรม

เมื่อปรุงจิตขึ้นเรือนกลับจากอาบน้ำแล้วเข้าไปแต่งตัว เมื่อเสร็จแล้วจึงกลับออกมาหามารดาเลี้ยง นางเปรมจึงส่งจดหมายให้ปรุงจิตและปรุงจิตได้รับจดหมายคลี่ออกอ่าน ในตอนแรกสีหน้าของปรุงจิตยิ้มแย้มเบิกบานแต่ต่อ ๆ ไปสีหน้าเปลี่ยนจากยิ้มไปทีละน้อยจนเป็นเคร่งและเม้มริมฝีปาก

กิริยาวันนี้นายชอบลอบสังเกตโดยมิให้ปรุงจิตรู้ตัว เมื่ออ่านจบแล้วปรุงจิต ส่งจดหมายคืนให้กับมารดาพร้อมกับพูดว่า

"นี่จะว่าอย่างไรกันคะ คุณแม่"

"แม่กับคุณพ่อก็ยังกำลังตรึกตรองหาหนทางอยู่" นางเปรมตอบ

"หาทางอะไรคะ หาทางจะไม่ให้น้องพงษ์ทำเช่นนี้อีกใช่ไหมคะ ?"

"นั่นก็อย่างหนึ่งละ" นางเปรมตอบ

"และอีกอย่างก็หาเงินใช้ให้แทนน้องพงษ์ใช่ไหมคะ"

"ถูกแล้วลูก แต่ก็ยังมองไม่เห็นทางเลย" นางเปรมพูดคล้ายกับปรารภกับตนเอง ปรุงจิตนั่งคิดอยู่สักครู่หนึ่งจึงกล่าวขึ้นว่า

"นั่นมันเรื่องเล็กค่ะที่จะหาใช้ให้ ข้อสำคัญที่สุดจะต้องหาวิธีที่จะไม่ให้น้องพงษ์ทำเช่นนี้อีกเป็นอันขาดนั้นสำคัญที่สุด ไม่ใช่เราหาส่งไปให้เท่ากับส่งเสริมให้แกได้ใจนะคะ" ปรุงจิตตอบอย่างใช้ความคิด

"ก็ไม่มีอะไรนอกจากจะสำทับไปและแจ้งให้รู้ด้วยว่า เราจะไม่ช่วยเหลือในเหตุการณ์เช่นนี้อีก และแกจะต้องทำจริง ๆ ด้วย" นายชอบพูดอย่างสำเนียงเคร่งเด็ดขาด

"แต่น้องพงษ์จะปฏิบัติได้หรือไม่นั้น เป็นปัญหาสำคัญมากนะคะ ถ้าน้องพงษ์ทำอีกเราจะดูดายได้หรือคะคุณแม่" ปรุงจิตพูดพร้อมกับมองหน้ามารดา

"ก็จริงอยู่ ในสุดท้ายมันก็แล้วแต่กรรมของคนนั่นแหละ" นางเปรมพูดเปรย ๆ เป็นเชิงปรารภ

"เราจะยกหน้าที่ให้แก่กรรมอย่างเดียวหนูก็ยังสงสัย มันอยู่ที่คนค่ะ คุณแม่ แต่เรื่องนี้หนูต้องขอประทานโทษคุณพ่อคุณแม่ด้วย ที่หนูจะออกความเห็นให้กับท่านผู้ใหญ่ หนูเห็นว่าคุณพ่อคุณแม่ควรกำชับอย่างหนักแน่น

ไปยังน้องพงษ์ ให้แกรู้ว่าผลร้ายที่จะบังเกิดขึ้นได้นั้นเป็นอย่างไร และทางครอบครัวเราเวลานี้ก็แย่ ๆ อยู่เต็มทนอยู่แล้ว เกียรติยศเกียรติศักดิ์ไม่ใช่อยู่ที่ทุ่มเงินเททองให้เท่าเทียมผู้อื่น มันอยู่ที่ความประพฤติและการปฏิบัติของตนต่างหาก เงินทองเป็นเครื่องประกอบเท่านั้น ไม่ใช่ทำตนเป็นคนมั่งคั่งให้เสมอกับคนอื่นเขาจึงจะถือว่ามีเกียรติเท่านั้นหามิได้ ต้องถือหลักว่าเราต้องปฏิบัติเท่าที่ฐานะของเราจะกระทำได้และไปในทางที่ถูก การถ่อมตัวไว้บ้างนั่นแหละค่ะเป็นการได้กำไรหรืออย่างน้อยก็เสมอตัว อย่างหนูซีคะพูดแล้วไม่ใช่อวดนะคะหนูถ่อมตัวอยู่เสมอ จนเพื่อนครูด้วยกันว่าหนูนั้น "*ผ้าขี้ริ้วห่อทอง*" หนูต้องปฏิเสธทันที และอ้างหลักฐานให้ทราบด้วยว่า คุณพ่อคุณแม่ได้รับแต่เพียงเบี้ยบำนาญเป็นค่าใช้จ่าย คุณแม่ต้องทำขนมขายเพื่อช่วยการศึกษาของน้อง ๆ อีกตั้งสี่คน หนูเองก็ช่วยเหลือได้บ้างเป็นแต่เพียงส่วนน้อย เพราะหนูก็ได้รับรายได้ทั้งสองคนก็เพียงยังชีพและยังเกียรติขนาดกลาง ๆ เท่านั้น หนูยังเคยพูดว่า ถ้าหนูเป็นอย่างคุณพ่อคุณแม่แล้ว หนูจะทำยังไงในเมื่อมีน้อง ๆ อยู่เป็นพรวน แต่เพื่อน ๆ และผู้ที่ได้ทราบก็ไม่เห็นใครเขาดูถูกหนู เพราะหนูเปิดเผยไม่มีเล่ห์เหลี่ยมประการใดเลย หนูคิดว่าน้องพงษ์ทำได้อย่างหนูก็จะไม่มีเรื่องร้อนใจเช่นนี้เกิดขึ้น ถ้าคุณพ่อคุณแม่อธิบายให้น้องพงษ์แกเข้าใจได้ตามนี้แล้ว ก็จะทำให้แกถอนตัวออกจากหล่มโคลนได้ ที่หนูพูดเช่นนี้นั้นก็เท่ากับที่หนูได้ปฏิบัติมาและได้เห็นได้รับผลมาแล้ว ไม่ใช่เราจะเหนียวแน่นตระหนี่จนเกินไป เราทำเท่าที่จะทำได้เท่านั้น คุณแม่คะการที่หนูพูดมากมายมาเช่นนี้ไม่ได้หมายความว่าหนูสอนท่านผู้ใหญ่นะคะ หนูต้องขอประทานโทษไว้ด้วยหนูเป็นห่วงน้องพงษ์มากเกรงว่าแกจะเดินไปในทางที่ผิดนะคะ วัยรุ่นสมัยนี้เท่าที่เห็นหนูยอมกลัวค่ะ" ปรุงจิตพูดจบก็ก้มลงกราบผู้มีอุปการคุณ

ลงกับพื้น แล้วปรุงจิตก็ลุกเข้าไปในห้องสักครู่ก็เดินออกมา และมอบเงิน ๒๕๐ บาทส่งให้กับนายชอบ และนายชอบได้เอื้อมมือมารับอย่างลังเลใจ ส่วนนางเปรมได้แต่มองอย่างตะลึงโดยคาดไม่ถึง

คุณพ่อควรเขียนหนังสือถึงน้องพงษ์ซีคะแล้วรีบข้ามฟากส่งธนาณัติไปให้ หนูมอบมาให้ ๒๕๐ บาทเป็นค่าส่ง เหลือนอกนั้นคุณพ่อโปรดจ่ายกับข้าวและซื้อของที่คุณพ่อคุณแม่ต้องการมาด้วย หนูกับคุณแม่อยู่ทางนี้จะทำขนมและเวลาเย็นจะรอทำอาหารให้น้อง ๆ ค่ะ หนูถอนออมสินมา ๔๐๐ ไม่ได้คิดว่าจะต้องมีการใช้เช่นนี้" ปรุงจิตพูดได้แต่เพียงนี้ นางเปรมก็ชิงพูดตัดบทกับลูกสาว

"นี่พ่อประสิทธิ์รู้มิ....." นางเปรมพูดได้แต่เพียงนี้ปรุงจิตก็พูดต่อขึ้นทันที

"นี่เงินของหนูนะคะที่เก็บออมไว้ พี่ประสิทธิ์ไม่เกี่ยวดอกค่ะ ยังไงล่ะคะคุณพ่อรีบไปเถอะค่ะเดี๋ยวจะเย็นมากเกินไป หนูเป็นห่วงน้องพงษ์มากค่ะ"

นายชอบค่อย ๆ ลุกเข้าไปในห้องมิได้โต้ตอบอะไรแก่บุตรสาวเพราะไม่มีอะไรจะพูด นอกจากความปลื้มปีติอยู่เต็มอก โดยเห็นผลในการที่ได้อบรมเด็กคนนี้มาและได้รับและแลเห็นผลอย่างแจ้งชัด ส่วนนางเปรมก็ทำนองเดียวกัน นอกจากนึกให้ศีลให้พรแก่บุตรบุญธรรมอยู่ไว้ภายในใจเท่านั้น นี่ก็ตรงกับสุภาษิต สมเด็จพระสังฆราช (สา) "นิมิตฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญูกตเวทิตา" แปลความว่า "ความเป็นผู้กตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี"

ในระหว่างที่นายชอบข้ามฟากไปฝั่งพระนครเพื่อส่งเงินไปให้บุตรชายคนใหญ่พร้อมกับจ่ายซื้อสิ่งของนั้น ส่วนทางบ้านปรุงจิตและนางเปรม

ได้ช่วยกันทำขนมจนเสร็จ ปรุงจิตได้จัดของลงหาบให้กับมารดาโดยเรียบร้อย ซึ่งเป็นเวลาร่วม ๑๑ นาฬิกา นางเปรมจึงยกหาบออกจากบ้าน ส่วนทางบ้านปรุงจิตจัดการกวาดเช็ดถูจนสะอาดดีแล้ว จึงรวบรวมเสื้อผ้าของน้อง ๆ รวมทั้งของนางเปรมและนายชอบที่ใช้แล้ว นำไปซักฟอกแล้วไปตากที่ราวผ้าจนเวลาเกือบบ่าย ๓ โมงนายชอบจึงได้กลับมาจากฝั่งพระนคร พร้อมกับสิ่งของต่าง ๆ เช่นกับข้าวและของที่จำเป็นที่ต้องใช้กลับมา ปรุงจิตได้ช่วยรับสิ่งของเสร็จแล้วจึงเริ่มทำอาหารเย็นต่อไป ส่วนนายชอบนั้นเมื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเสร็จแล้วจึงออกมาจะช่วยบุตรสาวทำกับข้าว แต่ปรุงจิตได้ร้องห้าม

"หนูทำเองค่ะคุณพ่อ ว่าแต่คุณพ่อจะให้ทำอะไรบ้างเท่านั้น" ปรุงจิตพูดโดยสีหน้าอันยิ้มแย้ม

"ก็ดีเหมือนกันลูกจะทำอะไรก็ตามใจดูของที่พ่อซื้อมาก็แล้วกัน จะได้นั่งพักเสียสักหน่อย เออ! ลูกปรุง เรื่องในจดหมายนั้นอย่าให้น้องๆ รู้นะ พ่อเห็นว่าไม่เหมาะในเรื่องความบกพร่องของพี่ชาย จะทำให้น้อง ๆ ขาดความเคารพนับถือพี่ไป"

"ค่ะ หนูจะไม่พูดในเรื่องนี้" ปรุงจิตตอบรับคำ

จนตกเวลาบ่าย ๔ โมงเศษ คณะนักเรียนทั้งสี่ส่งเสียงมาแต่นอกบ้าน บางคนก็นำถาดขนมที่ขายหมดแล้วติดมาเยี่ยงเคย แต่พอมาถึงบ้านเหลือบเห็นปรุงจิตนั่งทำกับข้าวอยู่ในครัว ต่างก็ทิ้งกระเป๋าหนังสือและสิ่งของมากอดคอกอดบ่าส่งเสียงร้องถามกันจนตอบไม่ทัน ปรุงจิตวางมือจากการทำครัวมาต้อนรับน้อง ๆ กอดรัดอย่างคิดถึงมาก

"พี่มาเมื่อเช้าแต่น้องไปโรงเรียนเสียก่อน พี่ซื้อส้มพึกกับน้อยหน่ามาฝาก แต่ส้มพึกทานมากไม่ได้นะท้องจะเสีย เดี๋ยวพี่จะจัดเครื่องส้มพึกให้"

ปรุงจิตเริ่มจัดเครื่องส้มพักให้เด็ก ๆ เสร็จแล้วจึงยกไปตั้ง เด็ก ๆ ต่างก็ล้อมวงรับประทานกันทันที เว้นแต่เบ็ญจมาศพี่สาวคนโตของน้อง ๆ เท่านั้นแยกไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว เมื่อเสร็จแล้วเข้ามานั่งช่วยทำกับข้าวกับปรุงจิตและเอ่ยถามว่า

"พี่ปรุงมาทำไมไม่พาพี่ประสิทธิ์มาด้วยล่ะคะ"

"น้องเบ็ญจ นี่มันไม่ใช่วันหยุดนี่ ที่พี่มาก็เพราะอาจารย์ใหญ่ท่านให้มาซื้อหนังสือและสิ่งของบางอย่างเท่านั้น พรุ่งนี้ตอนบ่ายก็ต้องกลับ คืนนี้นอนคุยกันให้จุใจนะ นาน ๆ พบกับน้องที" ปรุงจิตพูดพร้อมกับหัวเราะเบา ๆ ผสมไปด้วย เบ็ญจมาศรู้สึกว่าดีใจมากที่ได้พบปรุงจิต

ปรุงจิตกับเบ็ญจมาศคุยกะหนุงกะหนิงตลอดเวลาทำกับข้าว ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรุงจิตคุยกับเบ็ญจมาศนั้นมักจะมีคำสอนตักเตือนไปพร้อมกับคำคมขันไปในตัว ชวนให้คู่สนทนาไม่รู้จักเบื่อ ทั้งนี้ปรุงจิตดำเนินไปตามแนวอาจารย์ที่ใช้สอนเด็กอนุบาล ที่ได้เคยอบรมมาจากโรงเรียนจนติดนิสัยนั่นเอง เมื่อเสร็จการทำกับข้าวแล้ว นายชอบซึ่งนั่งปล่อยอารมณ์ที่โล่งใจเดินเข้ามา เมื่อเห็นบุตรสาวทั้งสองปฏิบัติหน้าที่เสร็จ จึงได้พูดพร้อมกับเดินเข้าไปหา

"เอาละ! หน้าที่ปัดกวาดพ่อจัดการเอง ลูก ๆ ไปอาบน้ำพักผ่อนกันเสียเถอะ"

"ม่ายละค่ะ คุณพ่อ หนูทำเองเดี๋ยวก็เสร็จ แล้วจะเลยไปเก็บผ้าที่ตากนำมาพับแล้วรีดก่อนค่ะ เบ็ญจมาศไปอาบน้ำเสียก่อนไป๊ พี่ทำเอง" ปรุงจิตพูดกับเบ็ญจมาศ

"ม่ายเหมือนกันค่ะ หนูจะช่วยพี่ปรุง และจะได้อาบน้ำพร้อม ๆ กันยังไงล่ะคะ" เบ็ญจมาศกล่าวตอบ

"ก็ตามใจน้อง เอ้า! เสร็จแล้ว พี่จะลงไปเก็บผ้าที่ตากละ น้องเบ็ญจเตรียมน้ำพรมผ้าและเตรียมเตารีดผ้าไว้นะ" ปรุงจิตสั่งเบ็ญจมาศแล้วเดินลงไปเก็บผ้าที่ตากต่อไป

เบ็ญจมาศหันหน้ามามองบิดาซึ่งยืนฟังบุตรสาวทั้งสองโต้ตอบกันแล้ว ก็เดินตรงเข้าเกาะแขนบิดาแล้วพูดขึ้น

"คุณพ่อคะ พี่ปรุงคุยสนุกจังฟังเพลินและเป็นคติด้วยค่ะ หากแม้พี่ปรุงมีลูกมีเต้า หนูเชื่อว่าจะเป็นแม่บ้านที่ดีที่สุดทีเดียวค่ะ"

"มันก็แบบครูอบรมเด็กนั่นแหละลูก โรงเรียนเขาอบรมบ่มนิสัยกันจนฝังแน่นในแบบครู คนเราน่ะถึงจะมีความรู้อย่างดีแต่ปฏิบัติไม่ได้ มันก็เท่ากับไม่มีความรู้อะไรเลย อย่างลูกปรุงเขาทั้งรู้และปฏิบัติได้ด้วย ลูกควรเอาแบบอย่างของพี่เอาไว้ให้ดี การปฏิบัติเป็นการสำคัญมาก และยิ่งเป็นลูกผู้หญิงด้วยแล้วเป็นของจำเป็นแท้ๆ ทีเดียว" นายชอบพูดเรียบ ๆ เป็นเชิงสอนบุตรไปในตัว

"ไม่เฉพาะแต่ลูกผู้หญิงดอกค่ะ ผู้ชายก็เหมือนกัน ดูอย่างคุณพ่อซีคะ เวลาพวกหนูไม่อยู่คุณพ่อก็ทำเสร็จ บางทีทำดีกว่าพวกลูก ๆ ที่ทำเสียอีกค่ะ" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับยิ้มเอียงหน้าเข้าไปชิดบิดาคล้ายเป็นเชิงประจบกลาย ๆ

"นั่นมันจำเป็นนี่ลูก ถ้าพ่อไม่ทำใครจะทำเล่า เรามีกันแต่เพียงพ่อแม่ลูกเท่านั้น เราเกิดมาก็ต้องช่วยกันทำช่วยกันกินซิลูก เราไม่ใช่คนที่อุดมสมบูรณ์ เมื่อถ้าเราเกิดท้อถอยเบื่อหน่ายขึ้นเราก็ต้องนึกว่า คนอื่นที่เขาลำบากยิ่งกว่าเรานั้น ยังมีอีกมากมายหลายพันนัก มันก็จะบรรเทาความท้อถอยลงไปได้ คนเรามันอยู่ที่กำลังใจเท่านั้นเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าแม้นขาดเสียอย่างเดียวก็หมดท่าเท่านั้นเอง ลูกเอ๋ย ขอให้ถือหลักตามพระพุทธวจนะว่า

"**จงพึงพอใจเท่าที่ตนมีอยู่**" เท่านี้ก็ทำให้จิตใจสบาย เขาเรียกว่าทางสายกลางยังไงล่ะลูก"

"แหม! วันนี้หนูได้ฟังเทศน์ทางอ้อมถึงสองกัณฑ์ พี่ปรุงกัณฑ์หนึ่ง คุณพ่อยังแถมอีกกัณฑ์หนึ่ง ช่างสบายใจจริง ลูกไปจัดของตามที่พี่ปรุงสั่งละค่ะ" เบ็ญจมาศปล่อยมือที่จับแขนบิดาไว้ แล้วไปจัดสิ่งของเตรียมจะรีดผ้ากันต่อไป

นายชอบค่อยๆ ทรุดกายลงนั่งบนเก้าอี้ที่โต๊ะพักอาหาร ระบายลมหายใจออกอย่างสบาย วันนี้เห็นว่าเป็นวันที่นายชอบมีจิตใจสดใสชุ่มชื่นที่สุดตั้งแต่ได้ออกจากราชการมาแล้ว มองดูอะไรๆในโลกนี้มันช่างดูสดสวยงดงามไปเสียทั้งสิ้นช่างน่าอยู่น่าชมเสียนี่กระไร ทั้งนี้ก็เพราะว่าภาระในบุตรคนใหญ่ก็สิ้นสุดลงไปแล้ว ลูกเลี้ยงลูกจริงก็เป็นที่ต้องอกต้องใจทั้งสิ้น ภรรยาก็สมควรเป็นคู่ทุกข์คู่ยากกันจริงๆ มิได้เคยปริปากในเรื่องความเหนื่อยยากอย่างไรเลย ไม่ได้คิดอะไรนอกจากคิดอยู่อย่างเดียวว่า จะนำเรือที่พ่วงมานั้นนำส่งให้ถึงที่จุดหมายปลายทางจนได้เท่านั้น เท่านี้ก็เป็นที่พอใจของกัปตันหรือนายท้ายเรือโยงแล้ว มิได้คิดถึงมูลค่าราคาจ้างที่ได้ลากจูงมานั้นเลย

ไม่มีใครทราบเลยว่าเด็กอีกสามคนคือ พุ่มพวง, เพ็ญแข, เพิ่มศักดิ์นั้นเงียบหายไปไหน ทั้งนี้ก็เพราะจิตใจนายชอบลอยล่องไปในห้วงแห่งความโปร่งใจ ส่วนที่แท้นั้นเด็กทั้งสามเห็นบิดานั่งปล่อยอารมณ์อยู่เช่นนั้น เกรงว่าจะเป็นที่รบกวนจึงกระซิบกระซาบกันไม่ให้ทำเสียงดัง แล้วแอบย่องลงบันไดบ้านไปทางหน้าบ้าน ส่วนเบ็ญจมาศนั้นไปเตรียมสิ่งของที่จะนำมารีดเสื้อผ้ายกมาวางเตรียมไว้แล้ว สายตาของเบ็ญจมาศเหลือบไปเห็นเสื้อกางเกง

ของบิดาที่เพิ่งสวมมาใหม่ ๆ แขวนอยู่ก็นึกแปลกใจ เมื่อเตรียมสิ่งของจัดวางเสร็จแล้วจึงเดินเข้ามาหาบิดาแล้วถามเบา ๆ ขึ้นว่า

"วันนี้คุณพ่อไปไหนมาคะ"

นายชอบกำลังอยู่ในภวังค์ก็สะดุ้งเล็กน้อยเหลียวมาทางบุตรสาวชะงักคำพูดไว้นิดหน่อย แล้วจึงตอบไปว่า

"ทำไมลูกจึงรู้ว่าพ่อไปไหนมาล่ะลูกเบ็ญจ"

"ทำไมหนูจะไม่ทราบเล่าคะ ก็เสื้อกางเกงที่หนูรีดเก็บไว้ในตู้เห็นออกมาแขวนอยู่ข้างนอก เห็นรอยเพิ่งสวมมาใหม่ ๆ นี่คะ"

"เก่งมากลูกเบ็ญจ ง่า.....ง่า.....พ่อไปฝั่งพระนครมา ไป....ง่า.....ไปจ่ายกับข้าวให้ลูก ๆ กินยังไงล่ะ ทั้งนี้ในความอุปถัมภ์และขอร้องของแม่ครูปรุงจิต เชิงชาญ ภรรยาท่านปลัดอำเภอเมืองจังหวัดลพบุรียังไงล่ะลูก" นายชอบเสพูดเป็นเชิงตลกขบขันไปในตัว ทั้งนี้ เพื่อกลบเกลื่อนหัวเงื่อนสำคัญในการไปส่งเงินให้บุตรชายคนใหญ่นั้นเสีย

"แหม ! พี่ปรุงนี่ช่างมีจิตใจดังกับแม่พระเชียวนะ แต่ก็ไม่ควรจะใช้คุณพ่อไป" เบ็ญจมาศกล่าวเป็นเชิงตำหนิกลาย ๆ

"ไม่ใช่เช่นนั้นดอกลูก ลูกปรุงจะไปเอง พ่อเป็นคนคัดค้านเองว่าเพิ่งมาหยก ๆ จะไปทำไม และพ่อก็อยากจะซื้อของส่วนตัวบางอย่างอยู่ด้วยจึงขอไปเอง ลูกปรุงเขาจึงยอมให้ไป อย่าเพ่อไปมองพี่เขาในทางร้ายซีลูกต่อไปลูกจะต้องระวัง เราจะต้องมองผู้อื่นไว้ในแง่ดีเสียก่อนนะลูก ความเมตตาเป็นสิ่งที่ค้ำจุนโลกทางพระท่านกล่าวไว้" นายชอบพูดแก้ตัวให้กับบุตรบุญธรรมพร้อมกับมีการสั่งสอนไปในตัวด้วย

"จริงล่ะค่ะ หนูนี่ช่างเหลวไหลแท้ ไปคิดอยู่แต่ในแง่อกุศลอย่างเดียว ไม่ได้ฟังหรือดูเหตุผลเสียก่อน"

"ยังไม่ถึงยังงั้นดอกลูก คนเราก็ต้องมีพลาดพลั้งลงไปบ้างเป็นของธรรมดา แต่เราก็ต้องจดจำในสิ่งที่พลาดพลั้งเหล่านั้นเอาไว้ เป็นการระวังตัวมิให้เกิดการพลาดพลั้งเช่นนี้เกิดขึ้นอีกในกาลต่อไปข้างหน้า"

"ขอบพระคุณค่ะ หนูจะจดจำเอาไว้ และจะต้องขอโทษพี่ปรุงด้วย" เบ็ญจมาศพูดไม่ทันขาดคำก็ได้ยินเสียงหนึ่งดังมาทางข้างประตู

"ไม่ต้องดอกน้องเบ็ญจพี่ได้ยินหมดแล้วทั้งคำของคุณพ่อและน้องเบ็ญจ พี่ปลื้มใจมากที่น้องของพี่รู้จักการผิดพลาดและขออภัยพี่ เท่านี้ก็เป็นที่ปีติของพี่แล้ว คุณพ่อคะ หนูต้องขอประทานโทษด้วยที่มาแอบฟังการสนทนาระหว่างคุณพ่อกับน้องเบ็ญจโดยไม่ได้ตั้งใจ ที่สะกดใจแอบฟังอยู่นี้ก็เพราะว่าเป็นการบังเอิญแท้ๆ พอดีได้ยินเกี่ยวมาถึงลูกด้วย ลูกต้องขอประทานโทษและขอบพระคุณแก่คุณพ่อที่ได้อธิบายให้น้องเบ็ญจเข้าใจในลูกได้ถูกต้องด้วย" ปรุงจิตวางผ้าลงกับพื้นพร้อมกับก้มลงกราบบิดา ส่วนเบ็ญจมาศฉวยโอกาสนี้เองรวบผ้าที่ปรุงจิตวางกองลงไว้นั้นนำไปพรมน้ำเพื่อทำการรีดต่อไป ส่วนปรุงจิตก็ลุกตามเบ็ญจมาศออกไปเพื่อช่วยเหลือน้องสาวแต่นายชอบก็พูดขึ้น

"พรมน้ำไว้ก่อนก็แล้วกันเดี๋ยวแม่เขาก็มา กินข้าวกินปลากันเสียก่อนถึงค่อยทำ เอ๊ะ! เจ้าเด็กสามคนหายหน้ากันไปไหนหมดนี่ ไม่ได้ยินสุ้มเสียงเลย" พอขาดคำพูดของนายชอบเท่านั้น ก็ได้ยินเสียงเพิ่มศักดิ์ดังมาแต่ท้ายบ้าน

"พี่พวงอยากจะเอาหน้าให้พี่ปรุงเห็นว่าขยันแย่งถาดมาหมด"

"เปล่าหรอกน้องเพิ่ม พี่เห็นตัวแกเล็กพี่จึงช่วย"

"อะไรเล็ก ผมเป็นยุวชนของชาตินะ มีหน้าที่จะต้องช่วยเหลือคนชรา ทารก และสตรีนะพี่"

"เลิกเถียงกันเสียทีปวดแก้วหูเต็มทนแล้ว" นางเปรมกล่าวตัดสินทันที ดังนั้น ทั้งสามพี่น้องจึงเดินตามมารดาซึ่งหาบกระจาดขนมเปล่า ๆ ขึ้นบ้านมาโดยเลิกการโต้เถียงซึ่งกันและกัน

นางเปรมเมื่อขึ้นบ้านปลงหาบลงจากบ่า ลูกๆ ก็ช่วยยกหาบเข้าแอบข้างฝา แล้วช่วยกันเก็บและล้างถาดตลอดจนชามขนม นางเปรมเดินตรงเข้ามายังนายชอบด้วยใบหน้าอันแช่มชื่น

"วันนี้เป็นวันโชคนาย ขนมเกลี้ยงเลย"

"ทำไมล่ะ เอาไปเททิ้งหรือ ?" นายชอบพูดเป็นเชิงตลก

"นายน่ะ พูดเป็นเล่นไปได้ แม่พริ้งที่บ้านเขาทำบุญเลี้ยงพระตอนเช้าพรุ่งนี้ เขาเลยซื้อเหมาไปหมด วันนี้เลยโล่งอกไปกำไรร่วมสัก ๒๐ เศษกระมัง จะต้องรีบไปผ่อนใช้ค่ามะพร้าว น้ำตาล ถ่านเสียบ้าง เวลาขาดเหลือจะได้ไปเอาได้ง่าย ๆ" นางเปรมพูดพร้อมกับถอนใจใหญ่

"ก็ค่าแรงฉันเล่า ไม่ผ่อนให้บ้างหรือ ?" นายชอบถามเชิงยั่ว

"ฉันกับลูก ๆ ยังไงล่ะ" เมื่อนางเปรมตอบออกมาเช่นนี้ พวกลูก ๆ ต่างพากันหัวเราะขึ้นพร้อมกัน

"เออ ! ฉันเห็นจะไม่ลงทุนเช่นนี้อีกแล้ว" นายชอบพูดอย่างทอดอาลัย

"นั่นมันเป็นเรื่องของนาย เข้าจ้าย ?" นางเปรมพูดเสียงลาก ๆ คล้ายล้อ จึงกระทำให้พวกลูก ๆ ขบขันยิ่งขึ้น

วันนี้ดูเหมือนจะเป็นวันแสนสุขของครอบครัวนี้ที่ได้รับ ท้องฟ้าอากาศจิตใจดูเหมือนช่างสดใสชุ่มชื่นจริง ๆ เมื่อเสร็จกิจอะไร ๆ แล้ว ทั้งครอบครัวนี้ทั้งสิ้นจึงได้ตั้งวงรับประทานอาหารพร้อมกันทุกคนในชีวิตที่สุขและชุ่มชื่น เด็ก ๆ ต่างหัวร่อต่อกระซิกกันไปจนรับประทานเสร็จ ก็เก็บ

สิ่งของที่เหลือจากการรับประทานแล้วไปเก็บและทำความสะอาดชำระล้าง เมื่อเสร็จแล้วต่างก็แยกไปทำกิจการของตน คือเด็ก ๆ ทำการบ้าน ส่วนเบ็ญจมาศกับปรุงจิตช่วยกันติดไฟนำถ่านมาใส่เตารีดผ้าทำการรีดเสื้อผ้ากันต่อไป นางเปรมกับนายชอบนั้นแอบลุกมานั่งข้างนอกที่ชานหน้าบ้าน แล้วนายชอบได้เป็นผู้เอ่ยขึ้นก่อนในสำเนียงเบา ๆ

"เปรม วันนี้ฉันรู้สึกว่าอายุมันจะยืนไปอีกนาน เพราะจิตใจมันรู้สึกสบายที่ได้เห็นลูก ๆ และอะไร ๆ ต่ออะไรดูมันสะสวยงามตาไปหมด"

"คนเรามันก็ต้องมีบ้างซีนาย ท้องฟ้ามันก็ต้องมีพยับและโปร่งบ้าง ทุกข์สุขมันเป็นของคู่กัน ไม่แน่นอน อย่าเอามาเป็นอารมณ์เลยนาย เราทำกันไปตามหน้าที่ของเราก็แล้วกัน"

"จริงของเปรม เออ ! แต่เงินของปรุงมันเล่าจะทำอย่างไร ?" นายชอบพูดขึ้นเปรย ๆ

"เอาเถิดน่ะฉันคิดไว้แล้ว ขอให้วางใจเสียเถิด อย่าเป็นทุกข์เป็นร้อนไปให้มันมากมายไปนักเลย"

"คิดอย่างไร" นายช่อบซักถาม

"ฮือ ! ฉันจะบอกกับปรุงมันว่า เงินจำนวนนี้แม่กับพ่อจะไม่เอาไปเลยดอก จะพยายามส่งใช้ให้ในภายหลังจนครบ เห็นเป็นยังไงจ๊ะนาย ?"

นายชอบนิ่งอึ้งอยู่สักครู่หนึ่งก็พูดขึ้นเบา ๆ ว่า

"ก็ดีแล้ว ไม่เห็นทางใดจะเหมาะกว่า ฉันน่ะเกรงว่ามันจะเป็นการบีบคั้นเด็กในทางอ้อมไป ฉันกลัวมันเท่านี้ล่ะเปรม"

"เราเลี้ยงมาแต่เล็ก เรารู้นิสัยใจคอมันดีดอกน่ะ มันคงจะไม่คิดอย่างที่ว่านั้นดอกนาย"

"ถ้าเช่นนั้นฉันก็โล่งใจ"

สองสามีภรรยาก็เลยคุยกันในเรื่องต่าง ๆ ในอารมณ์ผ่องใส จนได้เวลาพอสมควรก็ลุกจัดแจงทำขนมเพื่อเตรียมไว้ในวันรุ่งขึ้นต่อไป ส่วนเด็ก ๆ เมื่อหมดกิจแล้วต่างคนก็ช่วยมารดากันคนละไม้คนละมือ จนถึงเวลาอันสมควรครอบครัวนี้ต่างก็เข้านอนอย่างแสนสุขกันต่อไป

รุ่งขึ้นเมื่อเด็ก ๆ ไปโรงเรียนกันหมดแล้ว ปรุงจิตก็เตรียมตัวจะกลับเมื่อรับประทานอาหารเช้าแล้ว และนางเปรมก็ได้บอกกับปรุงจิตตามที่พูดไว้กับนายชอบ ปรุงจิตเมื่อแต่งตัวเสร็จแล้วก็ออกมาข้างนอก และนายชอบก็นั่งสูบบุหรี่อย่างปล่อยอารมณ์"

"คุณพ่อคุณแม่คะ หนูจะลาล่ะค่ะ เรื่องเงินนั้นอย่าเป็นห่วงเลยเงินของหนูเอง คุณพ่อคุณแม่เลี้ยงหนูมาสิ้นเปลืองมากกว่านี้หลายร้อยหลายพันเท่านัก แต่หนูอยากจะขอร้องสักอย่างหนึ่ง อย่าบอกให้น้องพงษ์รู้ว่าเป็นเงินของหนู บอกแกว่ากู้เขามา แกจะได้รู้สึกตัวบ้างว่า ตนแทนที่จะทำให้พ่อแม่เป็นสุขเมื่อชรา กลับจะทำให้เป็นทุกข์เรื่องหนี้สิน แกจะได้รู้สึกตัวบ้าง และถ้าแกผ่อนใช้ให้กับคุณพ่อคุณแม่ ก็ขอให้เอาไว้ใช้เถอะค่ะ เป็นค่ากระดาษดินสอของน้อง ๆ ก็ได้ค่ะ หรือจะประการใดก็แล้วแต่คุณพ่อคุณแม่เถอะค่ะ หนูขอกราบลาล่ะค่ะ ขอให้คุณพ่อคุณแม่จงมีความสุขอายุมั่นขวัญยืนเป็นหลักศักดิ์ศรีของลูก ๆ เพื่อเป็นที่สักการบูชาเคารพของลูกๆ ต่อไปในกาลนานนะคะ"

ปรุงจิตกล่าวจบแล้วก้มกราบที่ตักนายชอบและนางเปรม กระทำให้ทั้งสองสามีภรรยาตื้นตันในถ้อยคำของบุตรสาวบุญธรรมอย่างยิ่ง

"ไปเถอะลูก ขอให้สุขเจริญด้วยอายุวรรณะ สุขะ พละ ทั้งผัวเมียเถิด" นายชอบกล่าวให้พรพร้อมกับลุกขึ้นพร้อมกับนางเปรมตามไปส่งลูก

สาวถึงท่าน้ำ มองดูเรือที่นำลูกสาวไปจนลับสายตา ตอนกลับบ้านนั้นชาวบ้านใกล้เรือนเคียงได้ถามตลอดทาง

"ปรุงกลับแล้วหรือ ทำไมกลับเร็วนัก" นางเปรมก็ตอบแทนว่า

"เขามาซื้อสิ่งของให้ทางราชการอยู่นานไม่ได้"

แล้วทั้งสองสามีภรรยาก็กลับบ้านประกอบกิจการทำขนมอีกต่อไป เพื่อเห็นแก่เรือพ่วง นายชอบพูดกับนางเปรมในตอนหลังว่า

"เปรม ที่ปรุงมันพูดตอนลานั้น มันตรงตามจดหมายที่ฉันเขียนถึงเจ้าพงษ์ทีเดียว"

ปุพฺพาจริยาติ วุจฺจเร

มารดา บิดา ชื่อว่าเป็นบุรพาจารย์ของบุตรและธิดา

ตอนที่ ๓

ข้าราชการวัยรุ่น

รุ่งอรุณตอนเช้าวันนี้ พงษ์ศักดิ์ ผลสนิท ตื่นแต่เช้า แสดงว่าเมื่อคืนนี้เขานอนไม่ค่อยหลับ ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อวานตอนบ่ายเขาได้รับจดหมายและเงินธนาณัติจากคุณพ่อ และในจดหมายนั้นมีข้อความที่เขาได้นอนอ่านเมื่อคืนนี้เป็นหลายจบ

บางเสาธง คลองมอญ ธนบุรี

วันที่.................พ.ศ........

พงษ์ ลูกรัก

จดหมายของลูกได้รับแล้ว พ่อเห็นใจบ้างเหมือนกัน แต่มีบางอย่างที่พ่อจะต้องพูดให้ลูกรู้ไว้บ้างคือ

๑. การเป็นข้าราชการและต้องรักษาเกียรตินั้นถูกต้องแล้ว แต่การรักษาเกียรตินี้ขอให้รู้จักการรักษา กล่าวสั้น ๆ ก็คือตามฐานะของบุคคลและตำแหน่งหน้าที่ บางคนที่พ่อเคยประสบพบเห็นมาแล้วเป็นส่วนมากเป็นผู้ที่มีฐานะต่ำแต่ทำตนให้มีฐานะสูงร่ำรวยทัดเทียมกับผู้อื่นนั้นจำพวกหนึ่ง อีกจำพวกหนึ่งคือทำตนให้เด่นกว่าคนอื่น ๆ เพื่อเป็นที่สะดุดตาสะดุดใจคนทั่วไปว่า ข้าพเจ้าเป็นคนร่ำรวยมาก ยิ่งในวงสังคมก็ต้องแสดงเต็มที่ ใช้จ่ายไม่อั้นเพื่อแสดงให้ผู้อื่นรู้เห็น เพียงสองจำพวกเท่านี้ลูกก็คงจะเห็นได้ว่ามันเนื่องมาแต่ความทะเยอทะยานของตนเท่านั้น หาได้มองดูตนไม่ว่ามีฐานะของตนเป็นอย่างไร ทุ่มเทใช้สอยจับจ่ายไปอย่างเต็มที่ เพื่อรักษาเกียรติและบำรุงเกียรติให้สูงขึ้นเท่านั้น แต่ในที่สุดนั้นก็จะต้องทรุดโทรมลงไปทุกที

เพราะรายได้ที่ได้รับนั้นไม่คุ้มกับรายจ่ายที่ต้องจ่ายออกไป และผลที่สุดไม่ต้องบอกลูกก็คงรู้ มันก็ลงเอยด้วยการล้มละลายหรือติดคุกติดตะรางไปเท่านั้น นี่พ่อพูดเพียงสองจำพวกเท่านั้นที่มักเป็นโดยมากในข้าราชการวัยรุ่นที่พ่อได้เห็นมาแล้ว เวลานี้ลูกก็รู้ดีอยู่แล้วว่า พ่อเป็นข้าราชการเพียงแต่รับเบี้ยบำนาญเดือนละ ๗๐๐ เศษ และต้องให้การศึกษาแก่น้องๆ ตลอดจนเลี้ยงดูกันทุกๆวันนั้นก็เต็มทนอยู่แล้ว จนกระทั่งพ่อและแม่ใช้กำลังกายตอนแก่นี้หาเลี้ยงชีพเป็นพิเศษทำขนมขาย เพื่อหารายได้มาเพิ่มเติมจุนเจือเพื่อบำรุงอุดหนุนน้องๆให้ได้รับการศึกษาต่อไปอย่างดีที่สุดที่จะทำได้ หรือจะพูดให้เข้าใจง่ายก็คือ พ่อและแม่เวลานี้เป็นเรือโยงที่เก่าชำรุดเต็มทนที่ไม่มีโอกาสที่จะนำขึ้นคานซ่อมได้ต่อไปอีกแล้ว ต้องพ่วงเรืออยู่อีกถึงสี่ลำ คือน้องๆของลูก ส่วนลูกเองนั้นพ่อก็ได้พ่วงพาส่งมาจนถึงที่จุดหมายปลายทางแล้ว และมิหนำซ้ำยังไม่จ่ายค่าพ่วงมาส่งให้ เรือโยงคือพ่อและแม่ก็มิได้เอ่ยปากเลย แต่ก็ยังไม่พอ ลูกยังจะขอพ่วงต่อไปอีก ถ้าลูกเป็นเรือโยงลำนั้นจะคิดอย่างไร แต่เรือโยงลำนี้ไม่ใจร้ายพอที่จะปล่อยให้เรือพ่วงลำนั้นคือลูก ล่องลอยไปในกระแสน้ำตามยถากรรมได้ ต้องยอมให้พ่วงต่อไปอีกคือได้กู้เขามาให้ เชื่อว่าลูกคงได้รับแล้ว ที่พ่อพูดมานี้ไม่ได้หมายความว่าพ่อไม่รักลูก เพราะรักซีพ่อถึงพูดมาให้รู้ ลูกก็โตแล้วนับวันก็จะก้าวหน้าในทางราชการต่อไป พ่อจึงขอเตือนลูกให้สังวรณ์ในการใช้จ่ายให้มากอย่าให้เกินฐานะและรายได้ของลูก ซึ่งจะยังผลให้ได้รับก็คือการเยาะเย้ยในภายหลังจากบุคคลผู้ที่ได้รู้เห็นเมื่อลูกได้พลาดพลั้งลงไปแล้ว

๒. การสังคมย่อมมีพ่อรู้ดี แต่การสังคมนั้นจะนับว่าสำคัญก็ได้คืออาจจะทำให้เป็นคนดีหรือเป็นคนเสียก็ได้ถ้าใช้ไม่ถูกตามฐานะและการ-เวลา บุคคลที่อยู่ในสังคมนั้นมีอยู่ ๒ ชนิด คือดีกับชั่ว แต่พ่อมีความเห็นว่า

บุคคลทั้งสองชนิดนี้จะบริสุทธิ์แท้ ๆ นั้นเชื่อว่าหายากที่สุด คือที่ชั่วจริง ๆ ที่ดีจริง ๆ นั้นเกือบจะพูดได้ว่างมเข็มในมหาสมุทร แต่ส่วนมากนั้นมีจำพวกกลาง ๆ คือมีทั้งดีและชั่วเป็นจำนวนมาก เว้นแต่น้ำหนักทางดีหรือทางชั่วจะมากน้อยกว่ากันเท่านั้นที่จะถ่วงน้ำหนักให้เป็นคนประเภทหรือชนิดใด แต่ลูกคงจะคิดว่าพ่อคงจะให้ลูกคบหรือสมาคมกับคนเฉพาะที่ดีเท่านั้น ส่วนคนที่ชั่วมากไม่ให้คบค้าเลยนั้นเป็นการเข้าใจผิด ที่แท้นั้นพ่อไม่ได้ห้าม หลักสำคัญของพ่อคนโบราณมีอยู่ว่า เราต้องสร้างมิตรไม่ใช่สร้างศัตรู ดังนั้น ทั้งคนชั่วมากและดีมากเราก็ต้องคบค้าสมาคมซึ่งเราพูดได้ว่าทุกๆคนเป็นมิตรแก่เราทั้งสิ้น แต่ก็มีการแบ่งส่วนอยู่บ้างคือ คนที่ชั่วมากนั้นสังคมแต่พอควรไม่ถึงกับศัพท์ที่ใช้กันว่า ล่มหัวจมท้ายด้วยกัน ส่วนคนที่ดีมากนั้นไม่มีปัญหาอะไร และทั้ง ๒ ชนิดนี้ก็ไม่ใช่จนเกินไปพอสมกับฐานะของเรา เช่นในการสังคมในสโมสร ผู้ว่าราชการจังหวัดท่านเลี้ยงตราขาว ๑ ขวด และเราก็จำเป็นจะต้องเลี้ยงตอบแทนท่านด้วยตราขาว ๑ ขวดบ้างในภายหลังนั้น ก็ยังเป็นการไม่ถูกต้องนัก เพราะฐานะและการเงินผิดกันอย่างฟ้ากับดิน พ่อไม่ได้ห้ามมิให้รับเลี้ยงจากท่านจะเป็นการถือตัวและอวดดีขาดความเคารพไปก็เป็นได้ แต่การตอบแทนท่านอย่างท่านให้เรานั้นท่านผู้ใหญ่ที่ดีท่านต้องรู้ว่าไม่มีฐานะที่จะทำเช่นนั้นได้ ถึงจะทำได้เราก็ไม่ควรทำ มันจะเป็นการผู้น้อยตีเสมอผู้ใหญ่ไป ส่วนผู้ที่เสมอกันนั้นก็ดูพอสมควร ซึ่งจะต้องวิเคราะห์โดยตนเอง น้อยเกินไปก็ไม่ดี มากเกินไปก็ไม่ดี ส่วนคนที่ชั่วมากนั้นจงสังคมพอควร และไม่จำเป็นจะต้องดำเนินตามรอยเขาไปในทางชั่วด้วย ต้องหาทางเบี่ยงบ่ายให้ออกจากทางชั่วเสีย แต่ไม่ได้ตัดขาดไม่ให้คบค้าเสียเลย หรือพูดอย่างสั้นๆให้เข้าใจง่ายก็คือ เพื่อประดับความรู้ของเราในเล่ห์เหลี่ยมทางชั่วของเขาเท่านั้น

๓. สตรีนั้นเป็นของคู่กันกับชาย ไม่เคยเห็นว่าที่ไหนจะหนีกันพ้นกันได้ ถึงจะมีก็หาทำยายากมากที่สุด นอกจากจะไปบวชเสียตลอดชีวิต สตรีนี่แหละถ้าใฝ่ฝันจนเกินไป พ่อเคยเห็นมานักต่อนักแล้ว บางคนใฝ่ฝันจนตาบอดอย่างที่เขาเรียกกันว่า รักจนหลง และบางครั้งหลงจนงมงาย ยิ่งสมัยนี้ด้วยแล้วพ่อได้ประสบกับตามามากครั้ง ผู้หญิงกับผู้ชายไปด้วยกันนั้น ถ้าจะมองดูอย่างเผินๆก็คล้ายๆกับว่า ทางผู้ชายนั้นแทบจะอุ้มหรือทูนหัวไปทีเดียว พะนอกันเสียยิ่งกว่าเด็กน้อยๆ เสียเท่าไรเท่ากัน ตามใจแม่เจ้าประคุณทุกอย่าง นี่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำความเสื่อมมาสู่ตน ถ้าผู้ชายคนนั้นหลงอย่างชนิดที่เรียกว่าตาบอด ถ้าเป็นผู้หญิงที่ดีนั้นเขามีแต่จะคอยตักเตือนคนที่รักให้ไปในทางที่ดี ไม่ใช่ช่วยส่งเสริมทับทวีความเสื่อมมาเพิ่มเติมให้ ที่พ่อพูดมาเช่นนี้เป็นด้วยสายตา หรือความนึกคิดของพ่อนั้นเป็นไปอย่างแบบค่นโบราณ ไม่ใช่อย่างสมัยใหม่ก็เป็นได้ แต่พ่อก็เห็นว่ามันไม่มีที่จะทิ้งแบบโบราณไปได้หมด มีแต่มาดัดแปลงบางสัดบางส่วนให้เข้าสมกับกาลสมัยเท่านั้น สตรีพระท่านถึงได้กล่าวไว้ว่าเป็นภัยของบรรพชิต แต่ลูกไม่ใช่บรรพชิตก็ต้องระวังเหมือนกัน เพราะเป็นคนโสดก็เกือบเหมือนกันกับบรรพชิต เว้นแต่กินข้าวเย็นเท่านั้น ตามที่พ่อพูดมานี้ก็เพราะความหวังดี ซึ่งพ่อเองไม่อยากให้ลูกต้องหลงระเริงไปในทางที่ผิดจนเกินไปเท่านั้น พ่อไม่ได้ห้ามไม่ให้คบค้ากับสตรีหรือมีครอบครัว เพียงแต่ให้ลูกพิเคราะห์ดูให้ดี และปฏิบัติตนให้พอควรเท่านั้น

ตามที่พ่อพูดมายืดยาวเช่นนี้ก็ด้วยความรักของพ่อมีอยู่ในลูกเท่านั้น และถ้าจะไม่ถูกอารมณ์ของลูกซึ่งเป็นคนสมัยใหม่แล้ว พ่อก็ช่วยไม่ได้ ต้อง

ขออภัยให้กับคนแก่ที่คร่ำเคร่งอะนั้นเสียด้วย พงษ์ ! อย่าลืม การรักษาเกียรติจนจะต้องทำให้ตนเสื่อมนั้น พ่อคิดว่าไม่รักษามันจะดีกว่า จริงไหมลูก ?

จากพ่อผู้ที่คอยดูความเจริญและการก้าวหน้าของลูกไปในทางดีต่อไป

ชอบ ผลสนิท

ตามจดหมายที่ได้เห็นมาแล้วนั้นทำให้พงษ์ศักดิ์ใช้ความคิดในถ้อยคำของคุณพ่ออย่างถี่ถ้วน เขาคิดว่าถ้าเขาเป็นพ่อและเมื่อลูกได้ปฏิบัติอย่างเขาในเวลานี้ เขาคงจะไม่เขียนหนังสือมาในแบบทั้งด่า, ตำหนิ, สั่งสอน พร้อมกันเหมือนกับจดหมายของท่านบิดาของเขาเป็นแน่ เขาคงจะเขียนอย่างเผ็ดร้อน อ้ายลูกระยำ ใช้เงินอย่างมหาเศรษฐี พ่อแม่แย่ๆยังไม่เห็นใจและอะไรต่ออะไรอีก แต่นี่เปล่าเลยคุณพ่อของเขามิได้กล่าวเช่นนั้น ดูเหมือนมันจะเจ็บยิ่งกว่าใดๆเสียอีก

พงษ์ศักดิ์เดินออกมาที่ระเบียงหน้าที่พัก ก็เห็นปิ่นโตอาหารเช้าที่ได้ว่าจ้างเขาทำส่งวางไว้บนโต๊ะริมฝาหน้าระเบียงอยู่แล้ว เขามิได้เอาใจใส่อะไรนัก ไม่รู้สึกหิวหรืออะไรๆ คล้ายๆกับเขาในเวลานี้อยู่คนเดียวในโลก เขาเดินไปยกปิ่นโตอาหารเข้าไปวางไว้ภายในห้องที่เขาพัก แล้วตั้งใจจะนั่งพักผ่อนอารมณ์ที่หน้าบ้านสักพักหนึ่ง ก็ได้ยินเสียงเรียกจากประตูรั้วที่หน้าบ้าน

"คุณพงษ์ คุณพงษ์" นี่คือเสียงของหัวหน้าหน่วยจัดสรรที่ดินซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพงษ์นั่นเอง

"ครับ ผมอยู่นี่"

พงษ์รีบลงไปเปิดประตูรับผู้บังคับบัญชาขึ้นมายังที่พัก แล้วเชิญให้นั่งพร้อมทั้งจัดน้ำและบุหรี่มาวางต้อนรับ

"ผมนึกว่าคุณจะยังไม่ตื่นเสียอีก" ท่านหัวหน้ากล่าวพร้อมกับยิ้มน้อย ๆ

"ผมตื่นเมื่อสักครู่นี้เองครับ เมื่อคืนนอนไม่ค่อยหลับ"

"เห็นจะเกี่ยวกับโรมานซ์ติดกับคุณครูงามภักดิ์กระมัง" ท่านหัวหน้าพูดขึ้นเป็นเชิงเย้าเพื่อความสนุก

"มิได้ครับ หัวหน้า" พงษ์ศักดิ์ตอบปฏิเสธไปเบา ๆ

"ก็มันเรื่องอะไรเล่า คนหนุ่มโสด ๆ เช่นนี้จะมีอะไร้ อย่าปกปิดคนแก่เลยน่ะ ถ้ามีทางพอจะช่วยได้ ก็จะได้ช่วยบรรเทาโรคนอนไม่ค่อยหลับให้" หัวหน้ากล่าวเป็นทีเล่นทีจริง

"จริง ๆ ครับ ไม่เกี่ยวข้องในเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ เลยครับ เรื่องนี้เกิดจากผมได้รับจดหมายทางบ้านจากคุณพ่อ มีเรื่องที่ต้องใช้ความคิดอยู่บ้างจึงนอนไม่ค่อยหลับ เออ ! วันนี้หัวหน้ามีเรื่องอะไรหรือครับ จึงมาบ้านผมแต่เช้า หรือมาสำรวจสำมะโนครัวของผมว่าเพิ่มขึ้นกระมังครับ ยังเลย" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้นอย่างขบขันกลาย ๆ

"เปล่าดอกน่ะ มาเช้าวันนี้มันมีเรื่องอยู่นิดหน่อยอยากจะมาถามดูเท่านั้น เพราะมันมีเหตุที่บ้านพักของผมตั้งแต่เช้าตรู่"

เอ๊ะ ! เรื่องอะไรกันครับ และเกี่ยวข้องกับผมด้วยหรือ ผมนี่วันนี้ชักจะมีเคราะห์เสียกระมัง" พงษ์พูดยิ้ม ๆ

"เกี่ยวซี แต่ไม่ถึงสะเดาะเคราะห์ดอกน่ะ เรื่องมันอย่างงี้ แต่เช้าตรู่กำนันแสงแกพานายฉุยกับนายดำคู่พิพาทเรื่องที่ดินรุกล้ำมาถามผมว่า ได้ความว่าอย่างไร เพราะคดีนี้ไปถึงโรงพักตำรวจแล้ว และที่คุณไปสำรวจนั้นได้ผลอย่างไร ใครผิดใครถูกจะได้ไปแถลงที่โรงพัก เขานัดสอบสวนทั้งคู่พรุ่งนี้ ผมก็บอกกับแกว่า ยังไม่ได้พบกับคุณเลยเดี๋ยวจะช่วยถามให้

แกบอกว่า ถ้ายังงั้นไม่ต้องหรอก แกจะมาหาคุณที่บ้านพักในเวลาสาย ๆ เวลานี้แกคงจะเลยไปหาอะไรกินกันที่ตลาดก่อน แต่ผมร้อนใจจึงมาเกริ่นข่าวแก่คุณเสียก่อน และก็อยากจะทราบด้วยว่า เมื่อวานนี้คุณไปสำรวจนั้นได้ความอย่างไร" ท่านหัวหน้าพูดพร้อมกับเขี่ยเถ้าบุหรี่ลงในจานรอง

"อ้อ! เรื่องนี้หรือครับผม ไปมาแล้วเมื่อวานนี้ กลับถึงที่พักเริ่มมืดก็ได้รับจดหมายจากคุณพ่อที่กรุงเทพ ฯ ส่งมา เด็กข้างที่พักนำมาให้เลยอ่านดูและตั้งใจว่าเมื่ออ่านเสร็จจะเลยไปเรียนหัวหน้าให้ทราบ แต่มันก็ค่ำไปมากแล้ว ก็คิดว่าตอนเช้าวันนี้จะไปเรียนให้ทราบ หัวหน้าก็มาหาผมเสียก่อนก็ดีเหมือนกันผมจะได้เรียนเสียให้ทราบเลยทีเดียว เรื่องของมันก็ด้วยกันล่ะครับ นายฉุยรุกที่นายดำตอนเหนือ นายดำรุกที่นายฉุยตอนใต้ ทั้งสองต่างกล่าวหากันและกันในเรื่องรุกล้ำที่ดิน และขโมยทรัพย์โดยลอบขุดถั่วลิสงที่เพาะปลูกไว้ในที่รุกล้ำด้วยกันทั้งสองฝ่าย อ้างผลเสียหายข้างละ ๑๐ ถังทั้งสองข้าง เรื่องนี้ถึงตำรวจแล้วได้ข่าวว่าเขาจะทำการสอบสวนพรุ่งนี้ เรื่องมันก็เท่านี้เอง" พงษ์ศักดิ์ตอบให้ท่านหัวหน้าทราบ

"แล้วคุณคิดจะจัดการอย่างไรต่อไปในเรื่องนี้"

"ผมได้เชิญทั้งสองฝ่ายมาพบผม แล้วผมได้บอกให้ทราบว่าทั้งสองฝ่ายต่างรุกล้ำที่ดินด้วยกันทั้งคู่ และผมจะทำเครื่องหมายให้ใหม่กับขอให้ช่วยกำลังคนที่จะวางแนวปักหลักเขต ทั้งสองฝ่ายก็ยอมรับจะจัดการให้ตามที่ผมได้ขอร้อง เว้นแต่เรื่องที่กล่าวหาว่าลักทรัพย์กันนั้น มันเป็นเรื่องของทางตำรวจเราไม่เกี่ยวข้องให้เขาจัดการกันเอง แต่เราก็จะต้องเป็นพยานอยู่บ้างในเรื่องรุกล้ำและเพาะปลูกในที่ดินทั้งสองฝ่าย" พงษ์ศักดิ์อธิบายให้ท่านหัวหน้าได้ทราบ

"ก็ดีแล้ว รอฟังผลกันต่อไป สักประเดี๋ยวคณะที่พิพาทกันก็คงจะมาหาคุณหรอก ผมลาทีคุณพงษ์ ต้องมารบกวนชายโสดแต่เช้าตรู่ ตามที่คุณได้จัดการมาแล้วนั้น เป็นการสมควรที่ถูกต้องทุกประการ งั้นผมลาที" พอท่านหัวหน้าลุกขึ้นก็มีเสียงมาแต่เชิงบันไดบ้าน

"พอผมมาท่านหัวหน้าก็กลับทีเดียว ถ้าจะรังเกียจผมแน่ ๆ"

เสียงนี้เป็นเสียงของนายร้อยตำรวจตรีหนุ่มซึ่งมีนามว่า ธีระยุทธ สัตย์เสนา ประจำอยู่ในกองตำรวจกำแพงเพชร เป็นมิตรคู่ใจของพงษ์ศักดิ์ และเป็นชายโสดเหมือนกันทั้งสองคน บางครั้งธีระยุทธว่างจากหน้าที่ก็มานอนค้างอยู่กับพงษ์ศักดิ์เสมอ ทั้งสองหนุ่มนี้ออกจะมีนิสัยตรงกันเป็นส่วนมาก ผิดกันก็แต่ฐานะของทั้งสองฝ่ายเท่านั้น ธีระยุทธมีบิดากำพร้ามารดาและมีหลักฐานมั่นคง บิดาเป็นนายพันตำรวจเอกรับราชการอยู่ในกรุงเทพ ฯ มีนามว่า นายพันตำรวจเอกพระปราบทรชน ซึ่งตกเป็นพ่อม่ายมาตั้งแต่น้องสาวธีระยุทธมีอายุได้ ๓ ขวบ มีหลักฐานบ้านช่องอยู่ที่ถนนเพลินจิตต์ ผิดกับพงษ์ศักดิ์ซึ่งบิดาเป็นข้าราชการเบี้ยบำนาญและช่วยภรรยาทำขนมขาย ทั้งนี้ใช่ว่าพงษ์ศักดิ์ปิดบังฐานะที่ต่ำต้อยของตนนั้นก็หาไม่ พงษ์ศักดิ์ได้เล่าฐานะของเขาให้ธีระยุทธทราบโดยละเอียด แต่ธีระยุทธกลับบอกว่า กันนับถือแกและคุณพ่อคุณแม่ของแกยิ่งกว่าบางคนที่มีฐานะดีหรือมั่นคงกว่าเสียอีก ดังนั้น จึงไม่มีอะไรที่จะมาทำลายมิตรภาพของทั้งสองหนุ่มโสดนี้ได้

"เปล่าดอกน่ะคุณยุทธ ผมนั่งคุยกับคุณพงษ์เกี่ยวกับการงานเล็กน้อยตั้งแต่เช้าแล้ว พอลุกขึ้นลาคุณก็มาทันที ผมไปละครับ ลาก่อนทั้งสองคน ไม่อยากให้ว่าคนแก่มาขัดคอคนหนุ่มที่เขาจะคุยกัน" ท่านหัวหน้ากล่าวแล้วก็ลงบันไดลาทั้งสองหนุ่มกลับไป

"เฮ้ย ! วันนี้โชคดีอะไรโว้ย ผู้บังคับบัญชามาหาแต่เช้า กันเดินมาเห็นประตูบ้านเปิด เลยคิดว่าคงจะมีอะไรดีเสียแล้ว จึงดอดเข้ามาไม่ให้รู้ตัว ว่ายังไง ? มีอะไรดี บอกสักหน่อยน่ะ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับเอามือตบบ่ามิตรผู้รักใคร่แล้วทรุดตัวลงนั่งบนเก้าอี้ พงษ์ศักดิ์ก็นั่งลงตาม

"ไม่มีอะไร เรื่องขี้หมูราขี้หมาแห้ง รุกล้ำที่ดินกัน" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"ใครกันล่ะ" ธีระยุทธซัก

"นายฉุยกับนายดำ" พงษ์ตอบ

"อ้อ! เรื่องนี้เอง กันรับแจ้งความไว้ทั้งสองฝ่าย ต่างก็หาว่าลักทรัพย์ซึ่งกันและกัน ต่างฝ่ายต่างหาว่าขุดลักถั่วลิสงข้างละ ๑๐ ถัง กันนัดสอบสวนพรุ่งนี้ มันคงยุ่งกันใหญ่อีกเพราะมันเป็นคดีอาญาด้วยกันทั้งสองฝ่าย เอ ! เฮ้ย, พงษ์, กันเห็นฉุยกับดำเดินมากับกำนันแสงที่ถนนนั่นแน่ะ ถ้าจะมาหาลื้อแน่ ๆ อั๊วหลบเข้าห้องก่อนนะ"

ธีระยุทธรีบเข้าห้องปิดประตูไม่ทันให้พงษ์ศักดิ์ได้พูด พงษ์ศักดิ์จึงลุกขึ้นยืนแล้วมองไปทางหน้าบ้าน เมื่อเห็นกำนันแสง, นายฉุย, และนายดำ, ผ่านประตูหน้าบ้านเข้ามาแล้ว จึงร้องเชิญทันที

"เชิญท่านกำนัน น้าฉุย น้าดำ" พงษ์ศักดิ์ร้องเชิญทั้งสามนาย เมื่อคนทั้งสามขึ้นมาบนบ้านจะทรุดกายลงนั่งกับพื้น พงษ์ศักดิ์จึงร้องขัดขึ้นทันที

"ไม่เอาน่ะ นั่งเก้าอี้นี่ทั้งสามน่ะแหละ ท่านหัวหน้ามาหาฉันแล้วเมื่อครู่นี้เอง มาถามเรื่องน้า ๆ นี่แหละ เฮ้อ ! มันไม่น่าเลยจะต้องถึงตำรวจต้องขาดการทำมาหากินและเป็นคดีอาญากันอีกด้วย เรื่องเหล่านี้มันพอจะพูดจาตกลงกันได้นี่" พงษ์ศักดิ์กล่าวเป็นเชิงปรารภ

"ก็นั่นน่ะซีคุณพงษ์ ผมก็ไกล่เกลี่ยแต่แรกแล้ว เอาแต่โทสะเข้าหากัน ไม่ยอมกัน เรื่องมันจึงได้ลามปามไปกันใหญ่" กำนันแสงพูดพร้อมกับมองดูทั้งสองคนที่เป็นคู่กรณี

"มันก็เกินไปแล้วครับ ไม่รู้จะแก้อย่างไรได้" นายดำกล่าวขึ้นลอยๆ

"ผมก็เหมือนกัน ทำไปโดยโทสะแท้ ๆ เทียว" นายฉุยกล่าวต่อ

พงษ์ศักดิ์นั่งนิ่งมิได้พูดอะไรอยู่สักพักหนึ่ง จึงได้เอ่ยขึ้นด้วยน้ำเสียงช้า ๆ ว่า

"อ้ายเรื่องที่ที่รุกล้ำกันนั้นเป็นอันไม่มีปัญหาอะไร ตามที่ฉันได้ตกลงกับน้าทั้งสองแล้วว่า จะปักปันวางหลักเขตให้แน่นอนต่อไป แต่อ้ายเรื่องที่เกี่ยวกับตำรวจนี่ซี เราจะทำกันอย่างไรดี"

"ถูกแล้วคุณพงษ์ ไม่ควรเลย นี่แหละเขาว่าหากรรมใส่ตัวเองทั้งสองคนแท้ ๆ ทีเดียว เป็นความอาญาเสียด้วย และพรุ่งนี้ก็เป็นวันนัดไต่สวน จะทำยังไงกันดี" กำนันพูดพร้อมกับถอนใจใหญ่ ทั้งสามต่างนิ่งเงียบสักพักหนึ่งพงษ์ศักดิ์จึงพูดขึ้น

"ฉันเห็นพอจะมีทางอยู่บ้าง ท่านกำนัน"

"ทางอะไร คุณพงษ์บอกมาทีซิ ผมร้อนใจมากไม่อยากให้เรื่องนี้มันเกิดขึ้นจนถึงโรงถึงศาล อยากจะให้มันยุติกันแต่เพียงเท่านี้" กำนันแสงกล่าวอย่างร้อนใจ

"ทางของฉันนั้นก็จะต้องอาศัยความเห็นพ้องของน้าฉุยและน้าดำด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้น

"ทำยังไง คุณพงษ์" นายฉุย และนายดำถามขึ้นพร้อมกันโดยทันที

"เรื่องนี้น้าดำ, น้าฉุย, ต้องตกเป็นจำเลยทั้งคู่ใช่ไหม ? เพราะต่างคนต่างก็หาว่าลักทรัพย์กัน คือถั่วลิสงข้างละ ๑๐ ถัง ถ้าจะให้ดีฉัน

เห็นว่า พรุ่งนี้เมื่อไปถึงสถานีตำรวจ ตำรวจเขาคงจะสอบสวนว่าใครเป็นคนร้ายกันแน่ ดังนั้น ฉันเห็นว่าน้าทั้งสองที่จะไปให้เขาสอบสวนนั้น ให้นำถั่วลิสงไปด้วยคนละ ๑๐ ถังไปมอบไว้กับตำรวจให้เป็นของกลางไป เพื่อยุติเรื่องทั้งสองฝ่าย ตำรวจเขาคงยอมดอกน่ะ ถั่วนั้นเป็นของกลางให้แก่ตำรวจขายเอาเงินเข้าหลวง และจะได้นำมาบำรุงบ้านเมืองต่อไป จะเห็นเป็นยังไงน้า ท่านกำนัน ?"

"วิเศษจริง ๆ คุณพงษ์" ทั้งสามกล่าวพร้อมกัน

"เป็นอันว่าฉุยกับดำทำตามคุณพงษ์แกว่านะ จะว่าอย่างไร ?" กำนันหันไปถามทั้งสองจำเลย

"ตกลงครับ" ทั้งสองรับปากพร้อมกัน

"คุณพงษ์ คุณคิดดีจริงผมยอมนับถือ พวกเราที่ได้ทราบก็จะพลอยขอบพระคุณแก่คุณพงษ์อย่างมาก" กำนันแสงได้กล่าวขึ้น

"ไม่ต้องขอบพระคุณดอกครับ ผมทำตามความคิดที่จะช่วยเหลือพวกเราที่ได้รับจัดสรรที่ดินไปแล้ว เพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุขกันทั้งสิ้น ไม่ให้มีเรื่องราวเกิดขึ้น มันจะขาดการทำมาหากินของพวกเราเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดอย่างสุภาพ

เมื่อทั้งสามพูดจาคุยกันในเรื่องอื่น ๆ พอสมควรแล้วก็ลากลับ ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นเดินออกไปส่งถึงหน้าบ้านแล้วจึงเดินกลับขึ้นที่พัก เขามองเห็นธีระยุทธนั่งอมยิ้มอยู่บนเก้าอี้

"พงษ์ ! อ้ายลื้อนี่มันควรจะเป็นตำรวจหรือหมอกฎหมาย ดีกว่าจะมาเป็นเศรษฐีแจกจ่ายที่ดินให้กับประชาชน เรื่องนี้เมื่อกันได้รับแจ้งความแล้ว ยังขบไม่แตกว่าจะจัดการอย่างไรดี ได้ฟังลื้อพูดเมื่อกี้กันขอชมว่า แกนี่แหลมมากได้ทั้งราษฎร์และทั้งรัฐ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับลุกขึ้น

"อ้าว ! จะรีบไปไหนล่ะ นั่งก่อนซี ไม่มีงานไม่ใช่หรือ ?" พงษ์ศักดิ์จับตัวให้ธีระยุทธนั่งตามเดิม แล้วพูดต่อ

"กันกลุ้มใจแต่เมื่อคืนนี้ นอนไม่หลับเมื่ออ่านจดหมายคุณพ่อแล้วเฮอ ! กันนี่เป็นลูกที่เลี้ยงไม่รู้จักโต กันทำตัวให้เลวลงทุกทีแน่ๆ" พงษ์ศักดิ์กล่าวขึ้นลอยๆ

"มันยังไงกันโว้ย กันไม่รู้เรื่องของลื้อกันจะออกความเห็นไม่ได้ มันเป็นความลึกลับถึงกับจะต้องปกปิดเพื่อนไหม ? ถ้าให้กันอ่านจดหมายคุณพ่อลื้อ อั๊วก็พอจะออกความเห็นได้บ้าง ว่าไง ! มานั่งทำตาปรอยอยู่ได้" ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับเอามือตบที่บ่าเพื่อน พงษ์ศักดิ์ไม่ตอบเขาลุกขึ้นช้าๆ เดินเข้าไปในห้อง หยิบจดหมายที่นายชอบบิดามีมาถึงส่งให้มิตรที่รักใคร่ดู ส่วนตัวพงษ์ศักดิ์นั้นเดินมายืนเกาะลูกกรงหน้าที่พัก ทอดสายตามองไปตามถนนโดยไม่มีจุดหมายใดๆ ส่วนธีระยุทธนั้นคลี่จดหมายออกอ่านอย่างวิเคราะห์ สีหน้าชักเครียดขึ้นทุกทีพร้อมกับความนึกคิด เงียบ แม้แต่ใบไม้ตกก็แทบไม่ได้ยิน เมื่อเสียงทอดหายใจใหญ่ของธีระยุทธดังออกมา พงษ์ศักดิ์จึงเดินกลับมานั่งที่เก้าอี้ตัวเดิม แล้วธีระยุทธก็พับจดหมายสอดใส่ไว้ในซองตามเดิมส่งคืนให้แล้วกล่าวขึ้น

"คุณพ่อลื้อวิเศษมาก ทั้งด่าและสอนไปในตัวแบบผู้ดี กันอ่านจดหมายนั้นกันนึกว่าท่านว่าอั๊วด้วย พงษ์เอ๋ย กันรู้สึกว่ากันเลวกว่าแกหลายเท่านัก คุณพ่อกันไม่เคยแจงสี่เบี้ยมาเช่นนี้เลย ไม่เหมือนคุณพ่อลื้อ กันได้รับผลในจดหมายนั้นเหมือนกัน เรายังไม่สายเกินไปดอกเพื่อน เราทั้งสองคนปฏิบัติทางสายกลางกันเถอะ ว่าไง ?" ธีระยุทธพูดพร้อมกับจับขาของพงษ์ศักดิ์เขย่า

"คุณพ่อลื้อที่ท่านไม่เตือนนั้นเพราะฐานะท่านดี อ้ายเรื่องพันนี้มันเป็นเรื่องเล็กสำหรับท่านที่จะมีต่อลูก" พงษ์ศักดิ์ตอบช้าๆ

"นั่นแหละโว้ยพงษ์ จะทำให้ลูกท่านเสียคนในกาลข้างหน้า พงษ์! กันนับถือคุณพ่อลื้อจริง จะต้องไปกราบจนถึงบ้านลื้อให้ได้" ธีระยุทธได้กล่าวขึ้นอย่างหนักแน่น

"ไปโรงนาน่ะซี เท่ารูหนูอยู่" พงษ์ศักดิ์พูดยิ้มๆ

"พระยาหนูดอกโว้ย"

ทั้งสองต่างหัวเราะขึ้นพร้อมกัน ทันใดนั้นพงษ์ศักดิ์นึกขึ้นได้ถึงปิ่นโต จึงพูดขึ้นพร้อมกับลุกเข้าไปในห้อง

"ลืมฉันเช้า คุยกันเพลิน มาร่วมวงไพบูลย์กันหน่อย" พูดพร้อมกับเดินเข้าไปในห้อง และยกปิ่นโตพร้อมกับจาน ๒ ใบออกมาวางตั้งบนโต๊ะ

"ขอให้พักไว้ที่นี่ก่อน ไปตลาดกันก่อนเถอะน่ะ มาฉลองเรื่องร้ายที่ผ่านพ้นมาและเป็นไปในทางดีของเราทั้งสองคน" ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับดึงแขนพงษ์ศักดิ์อย่างไม่ฟังเสียงคัดค้านใดๆ และจำต้องปล่อยให้ปิ่นโตตั้งรออยู่บนโต๊ะอีกต่อไป ทั้งสองหนุ่มพากันเดินไปทางตลาด เมื่อใครๆ เห็นก็รู้ได้ทันทีว่า ดอกไม้ที่กำลังหอมของหญิงสาวๆ ในตลาดกำแพงเพชรกำลังเดินลอยชายโชยกลิ่นไปตามทาง ทั้งสองเดินผ่านร้านกาแฟร้านหนึ่ง ธีระยุทธจึงเดินนำเข้าไปในร้าน สั่งไข่ลวกขนมปังกาแฟมารับประทาน ทั้งสองคุยกันเป็นที่สำราญ และตั้งใจกันไว้ว่าเมื่อเสร็จจากที่นี้จะชวนกันไปรับประทานอาหารที่ร้านหัวมุม คือร้านที่พงษ์ศักดิ์ทำปิ่นโตนั่นเอง แต่แล้วก็เป็นการผิดหวัง เพราะเมื่อการรับประทานกาแฟจวนจะเสร็จอยู่แล้วนั้น มีพลตำรวจในเครื่องแบบตรงเข้ามาหาธีระยุทธโดยเร็ว

"หมวดครับ ผู้บังคับกองต้องการพบด่วนครับ ท่านสั่งว่าให้ไปพบท่านโดยเร็วที่สุด" พลตำรวจพูดอย่างเร็วปรื๋อ

"วะ ! มีเรื่องอะไรล่ะ" ธีระยุทธถามพลตำรวจ แล้วหันมาทางพงษ์ศักดิ์

"โปรแกรมล้ม ไว้คราวหลังเพื่อนรัก กันไปก่อนละ" ก่อนจะออกจากร้านธีระยุทธได้ถามเจ้าของร้านว่า "เท่าไรค่าของนี่ฉันวางไว้ ๑๐ บาท เหลือมอบให้กับคุณพงษ์ ถ้าไม่พอเอากับเขา ไปละ" พูดแล้ววางธนบัตรใบละ ๑๐ ลงบนโต๊ะ พร้อมกับโปรยยิ้มมายังมิตรที่รัก ซึ่งไม่มีโอกาสที่จะคัดค้าน รีบเดินหายไปกับตำรวจโดยรวดเร็ว

ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นเมื่อชำระเงินเสร็จแล้วก็ลุกออกจากร้านจะกลับบ้าน เดินทอดอารมณ์นึกอย่างขันๆว่า คนเรานั้นเหมือนละคร เดี๋ยวยังงั้น เดี๋ยวยังงี้ เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ แม้แต่ตนเองเมื่อสักครู่เล่นเป็นตัวผู้พิพากษาแล้วมาเป็นประชาชนเดินตลาด แล้วต่อไปจะเป็นตัวอะไรอีกก็ยังไม่รู้ เขาเดินมาถึงประตูบ้านก็เห็นรถจักรยานสตรีพิงอยู่ที่ประตู ยังความสนเท่ห์ให้กับเขาอย่างยิ่ง พงษ์ศักดิ์เดินตรงเข้าไปยังบ้านพัก ทันใดนั้นความสนเท่ห์ก็หายไปทันที เพราะที่บนบ้านพักนั้นมีสุภาพสตรีที่มีนามว่า พวงสร้อยยืนเกาะโต๊ะที่วางปิ่นโตอยู่

"แม่เจ้าโว้ย มาทวงค่าปิ่นโตก่อนเงินเดือนออกเทียวนะ" พงษ์ศักดิ์กล่าว พร้อมกับก้าวเท้าขึ้นไปบนบ้าน แล้วตรงไปยืนด้านตรงกันข้ามกับพวงสร้อย

"แหม ! ผู้ชายอะไรปากร้ายหาเรื่อง ให้เด็กมารับปิ่นโตไปล้าง เด็กกลับไปบอกว่าไม่มีคุณพงษ์เห็นแต่ปิ่นโตและไม่มีรอยรับประทานเลย จึงได้มาดูเพื่อให้เห็นกับตาจะได้ทราบว่าเป็นด้วยเหตุอย่างไร กับข้าวไม่ดี

หรือ หรือโกรธเรื่องอะไร จะได้เป็นทางแก้ข้อบกพร่อง" พวงสร้อยพูดพร้อมกับค้อนด้วยสายตาแสดงความงอนของหญิงซึ่งทำให้น่ารักยิ่งขึ้น

"เขาว่าผู้หญิงนี่ ถ้าไม่ค้อนและไม่มีงอนแล้วก็ไม่งาม ถ้าจะจริงเสียแล้ว" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงสัพยอก

"คุณน่ะซีว่า เขาที่ไหนกัน อยากจะทราบเหตุผลเท่านั้นเอง" พวง-สร้อยพูดพร้อมกับมองดูหน้าพงษ์อย่างไม่หวั่น

"อย่าใจร้อนน่ะ ยอด..... โอ๊ะ! ขอโทษครับ คุณที่นับถือของผมเชิญนั่งก่อนผมจะชี้แจงให้ฟัง ฮื่อ! ผู้หญิงนี่เมื่ออารมณ์ไม่ดียิ่งสวยเพิ่มขึ้น" พงษ์ศักดิ์พูดยิ้ม ๆ

"ว่าเข้าแน่ะ เอ้า! โปรดชี้แจงซีคะ" พวงสร้อยพูดพร้อมกับทรุดตัวลงนั่งบนเก้าอี้ และพงษ์ศักดิ์ก็นั่งลงตาม

"เรื่องมันยังงี้ ตั้งแต่ฟ้าสางต้องรับแขกตลอดเวลา เรื่องที่ดินอะไรต่ออะไรจนสาย ต่อมาธีระยุทธมาลากตัวไปร้านกาแฟ เป็นความสัตย์ตั้งใจกันแล้วว่าเมื่อเสร็จจากกาแฟแล้วจะเลยไปรับข้าวที่ร้านคุณพวง แต่ที่ไหนได้ยังไม่ทันเสร็จดี ตำรวจมาฉุดธีระยุทธไปโดยเร็ว อ้างว่าผู้บังคับกองต้องการพบด่วน ผมก็เลยต้องล่องกลับบ้านแต่เดียวดาย" พงษ์ศักดิ์อธิบายช้า ๆ

"ปิ่นโตก็มีทำไมจะต้องไปรับที่ร้าน?" พวงสร้อยย้อนถาม

"เห็นจะเป็นด้วยอยากจะเห็นหน้าเจ้าของร้านกระมัง" พงษ์ศักดิ์พูดยิ้ม ๆ

"ขวาง! อยากทราบเท่านั้นล่ะ ดีฉันลาละค่ะ เดี๋ยวจะให้เด็กมารับปิ่นโต และเชื่อว่าคงจะทานเสร็จก่อนเย็น" พวงสร้อยพูดเป็นเชิงกระทบเล็กน้อย พร้อมกับชำเลืองค้อนพองาม

"ขอรับผม" พงษ์ศักดิ์ตอบสัพยอก แล้วพวงสร้อยก็กลับไปพร้อมกับจักรยานคู่ใจ ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นก็เริ่มลงมือรับประทาน แต่อาหารดูเหมือนรสเนือย ๆ เขาฝืนรับไปพอควรก็เก็บปิ่นโตยกไปแอบข้างฝา เมื่อเสร็จกิจแล้วเขาตั้งใจจะไปยังที่ดินแปลงหนึ่งที่ได้จัดสรรให้แล้ว แต่ยังไม่ได้วางหลักแนวเขตให้เรียบร้อย จะไปจัดการเสียให้เสร็จสิ้นไป จึงได้เลยลงไปอาบน้ำ ในขณะนั้นเองเขาได้ยินเสียงธีระยุทธตะโกนเรียกหาเขา เขาจึงขานรับในขณะที่ยังอยู่ในห้องอาบน้ำ เมื่อเสร็จแล้วเขาก็ก้าวขึ้นมาบนที่พักก็เห็นธีระยุทธนั่งอยู่บนเก้าอี้

"ผู้กองเรียกไปทำไมนะ ด่วนเสียด้วย" พงษ์ศักดิ์ถามพร้อมกับเดินเข้าไปแต่งตัวในห้อง

"เออ ! เดี๋ยวบอกให้ ไปเช็ดเนื้อเช็ดตัวเสียก่อนซี" ธีระยุทธพูดสักครู่หนึ่งพงษ์ศักดิ์ก็ออกมาพร้อมกับแต่งตัวที่จะออกไปปฏิบัติงาน

"อ้าว นั่นจะแต่งตัวไปไหนกันล่ะ ?" ธีระยุทธถาม

"จะไปปักหลักเขตจัดสรรที่ดินให้กับน้าพ่วงแกหน่อย"

"ยายพ่วงที่อยู่ริมห้วยนางนอนนั่นใช่ไหม ?"

"ใช่ ทำไม ?" พงษ์ศักดิ์ย้อนถาม

"ไม่ทำไมหรอก" กันก็จะไปที่นั่นเดี๋ยวนี้เหมือนกัน เดี๋ยวตำรวจจะเอารถจิ๊บมารับที่นี่ เวลานี้กำลังเติมน้ำมันอยู่ กันเลยมาคอยที่นี่ก่อน ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองดูหน้าเพื่อนรัก

"อ้าว เหมาะทีเดียวกันขอโดยสารไปด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้นด้วยความดีใจ

"กันว่าอย่าเพ่อไปดีกว่า"

"ทำไมนะ เรื่องอะไรกัน"

"เรื่องร้ายน่ะซี" ธีระยุทธบอก

"บอกให้รู้บ้างซี กันมีกิจที่จะต้องทำที่นั่นด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดกับธีระยุทธ

"ก็ได้ แต่ที่บ้านยายพ่วงเวลานี้มีผู้ร้ายสำคัญฆ่าคนตายมาหลบอยู่มาจากพิจิต"

"เอ! กันไม่เห็นมีใครนี่ นอกจากพี่อั้นลูกชายแกเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดตอบ

"นั่นแหละ ชื่อจริงชื่อเชื่อม หลบมาจากจังหวัดพิจิตมาอยู่กับแม่สายเขาบอกมาทางจังหวัดจึงส่งกันไปจับ เห็นจะได้ต่อสู้กันบ้างแน่ ๆ เขาว่ามันเอาการอยู่" ธีระยุทธ อธิบายเพื่อรั้งหน่วงไม่ให้พงษ์ศักดิ์ไปในขณะนี้เพราะอยู่ในเขตอันตราย

"ไม่เอา กันจะไปด้วยนะยุทธ บางทีจะไม่ต้องลงมือลงไม้กันก็เป็นได้ กันกับน้าพ่วงและพี่อั้นก็ชอบพอกันดีอยู่ พอจะปลอบโยนได้โดยละม่อมนะ" พงษ์ศักดิ์กล่าวตอบ

"ไม่แน่นัก กันว่าอย่าดีกว่านะพงษ์"

"ต้องลองดูยุทธ กันไม่เคยเป็นศัตรูกับใครคงมีหวังอยู่บ้างกันไปด้วยคน" พงษ์ศักดิ์ขอร้องซ้ำ

"กันห้ามแล้วไม่ฟังก็ตามใจ เมื่อเกิดเรื่องขึ้นอย่าว่ากันไม่เตือนไม่ได้นะ" ธีระยุทธพูดอย่างห้วน ๆ และขณะนั้นเองรถตำรวจก็มาหยุดที่หน้าที่พักพอดี ทั้งสองจึงไปขึ้นรถตำรวจซึ่งมีกำลัง ๘ คนอาวุธพร้อมส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นมีแต่มือเปล่า

เมื่อรถตำรวจมาจวนจะถึงที่ดินนางพ่วง ธีระยุทธก็ให้หยุดรถ และสั่งให้กระจายกำลังกันเข้าล้อมบ้านนางพ่วง

"นี่ยุทธ กันอยากให้แกล้อมอยู่ห่างๆก่อน อย่าทำอะไรลงไปเป็นอันขาดจนกว่ากันจะแจ้งให้ทราบ หรือกันขอร้องหรือร้องให้ช่วย กันจะเข้าไปหาพี่อั้นเอง" พงษ์ศักดิ์ขอร้อง

"มันจะบ้าบิ่นเกินไปกระมังเพื่อนกันไม่ไว้ใจเลย เอาปืนพกกันติดตัวไปด้วย เพื่อป้องกันตัวถ้าขืนจะไปให้ได้" ธีระยุทธเตือนโดยหวังดี

"ไม่ต้อง กันไปละ ทำตามที่กันขอร้องนะยุทธ" พงษ์ศักดิ์พูด แล้วพงษ์ศักดิ์ก็เริ่มออกเดินทางตรงไปยังบ้านนางพ่วง พอได้ระยะห่างพอเรียกกันได้ยิน พงษ์ศักดิ์ก็ร้องตะโกนออกไป

"น้าพ่วง พี่อั้น นี่ฉันเองพงษ์" พงษ์ศักดิ์ร้องตะโกนซ้ำๆหลายครั้ง จึงได้ยินเสียงตะโกนตอบออกมาจากภายในบ้าน

"อย่าเข้ามาคุณพงษ์ กลับไปเสีย ตำรวจกำลังล้อมอยู่กลับไปเร็วอย่าเข้ามาคุณพงษ์"

"เสียงนี้พงษ์ศักดิ์จำได้แม่นยำเป็นเสียงของอั้น เขาจึงร้องตะโกนตอบออกไป

"พี่อั้น ให้ฉันเข้าไปพบหน่อย ดูซี ฉันไม่มีอาวุธอะไรเลย ขอให้ฉันได้พบหน่อยเถิด ส่วนมันจะเกิดอะไรในภายหลังนั้นก็แล้วแต่ ขอให้ฉันได้พูดกับพี่อั้นสักหน่อยเท่านั้น ว่ายังไง พี่อั้น" เสียงในบ้านเงียบอยู่สักครู่ก็มีเสียงตะโกนตอบออกมา

"ก็ได้คุณพงษ์ ตามใจคุณ ถ้าหักหลังผมๆต้องตอบแทนเทียวนะจะว่าผมไม่ได้"

"ตกลง พี่อั้น" พงษ์ศักดิ์ตอบ แล้วก็มีเสียงในบ้านตะโกนออกมา

"เดินเข้ามาได้ คุณพงษ์" พงษ์ศักดิ์จึงเดินตรงไปยังบ้าน เมื่อถึงประตูเห็นปิดอยู่จึงร้องเรียก

"พี่อั้น ๆ ฉันมาแล้ว"

"เปิดเข้ามาคุณพงษ์" เสียงตอบ พงษ์ศักดิ์จึงค่อย ๆ เปิดประตูเข้าไป สายตาของพงษ์ศักดิ์เห็นนายอั้นหรือเสือเชื่อมยืนถือปืนคาไบน์จ้องกระบอกปืนมาทางเขา ส่วนนางพ่วงนั้นยืนแอบทางช่องริมฝาคอยดูการเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่

"คุณพงษ์ คุณพบผมแล้ว คุณมีเรื่องอะไรก็ว่าไปเถอะ ผมคอยฟังอยู่แล้ว"

"ให้ฉันนั่งนะพี่อั้น"

"เชิญครับ" อั้นตอบสั้น ๆ พงษ์ศักดิ์จึงนั่งลงในระยะไม่ห่างจากอั้นเท่าใดนัก แล้วพูดขึ้นว่า

"ฉันรู้จากตำรวจจึงตามเขามา ที่ฉันมานี้ไม่ได้มาร้ายดอกพี่อั้น ฉันนับถือน้าพ่วงและพี่อั้นเท่ากับญาติของฉัน น้าพ่วงและพี่อั้นก็ย่อมเห็นมาก่อน ๆ แล้วว่า ฉันเป็นคนอย่างไร ไม่ใช่พึ่งจะมาพูดเฉพาะเวลานี้ เช่นวันนี้ฉันกำลังจะมาลงเขตที่ดินจัดสรรให้ พอดีรู้เรื่องก็พลอยร้อนใจเป็นห่วงไปด้วย และที่มาวันนี้ก็อยากให้พี่อั้นและน้าพ่วงตรึกตรองดูอะไรบางอย่าง คือ พี่อั้นเห็นไหม น้าพ่วงแกจัดแจงที่ทางที่ได้รับมอบให้ทำมาหากินจนเป็นรูปเป็นร่างขึ้นบ้างแล้ว และพี่อั้นมาทีหลังมาช่วยอีกแรงหนึ่ง โดยน้ำพักน้ำแรงของพี่อั้นเข้ามาช่วยน้าพ่วง ฉันเห็น เห็นโดยตาตนเอง พี่อั้นทำจริงไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ผลที่ได้เห็นก็ผลพืชที่ได้รับออกไปจำหน่าย และผลก็ได้มากกว่าบางคนที่ทำมาก่อนก็มี ฉันขอชมเชย แต่ที่พี่อั้นทำมาเช่นนี้ก็เพราะช่วยน้าพ่วงซึ่งเป็นแม่ที่นับถือของพี่อั้นใช่ไหม ถ้าสมมุติว่าการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่เกิดมีขึ้น พี่อั้นเคยนึกบ้างหรือไม่ว่า ถ้าพี่อั้นพลาดพลั้ง คำนี้ฉันต้องขออภัยไม่ใช่ให้ร้าย คือพลาดพลั้งถึงชีวิต

แล้ว น้าพ่วงจะมองเห็นใครอีกนอกจากลูกที่รักเท่านั้น แม่ในโลกนี้ทุกคนไม่ต้องการให้ลูกต้องจากไปโดยประการใด ๆ เลย ความเศร้าโศกก็จะทับถมท่านทวีขึ้นไม่น้อย และทำให้ท่านหมดความสุขและชีวิตของท่านก็จะสั้นลงอีก พี่นั้นพื่อนอยากจะให้น้าพ่วงเป็นเช่นนั้นหรือ ฉันไม่เชื่อว่าจะเป็นเช่นนั้นทุกคนก็อยากให้พ่อแม่อยู่ค้ำฟ้าเพื่อเป็นที่เคารพสักการบูชาทั้งนั้น ยกเว้นเสียแต่อ้ายคนเนรคุณจริง ๆ เท่านั้น ขอให้พื่อนคิดดูให้ดี ส่วนฉันเองนั้นเคารพนับถือน้าพ่วงและพี่อนมา ก็มีความคิดเห็นอยู่บ้าง แต่จะเป็นที่พอใจของน้าพ่วงหรือพี่อ้นฉันก็ยังไม่ทราบ” พงษ์ศักดิ์พูดมาเพียงนี้ ก็ได้ยินเสียงนางพ่วงพูดออกมาแต่ไม่ละสายตาที่คอยมองทางช่องฝา

“เชิญคุณพงษ์พูดต่อไป”

“ขอบพระคุณจ้ะน้า ความเห็นของฉันนั้น ถ้าฉันเป็นพี่อ้นแล้วฉันจะไม่คิดสั้นต่อสู้เจ้าหน้าที่ คือถ้าเราไม่ตายเราก็ต้องเร่ร่อนหลบหนีอีกต่อไปและมิหนำซ้ำจะสร้างเวรกรรมเพิ่มเติมขึ้นอีกในเมื่อจำเป็น ฉันไม่เห็นจะมีทางรอดไปได้เลยในตอนปลาย รายไหนก็รายนั้นตอนท้ายก็ต้องจำนนทั้งสิ้น ดังนั้น ในความเห็นของฉันนั้นเห็นว่า พี่อ้นควรมอบตัวแก่เจ้าหน้าที่เองเป็นดีที่สุด คือหนึ่งพี่อ้นจะได้ลดหย่อนผ่อนโทษลง และมีโอกาสที่จะกลับมาปฏิบัติน้าพ่วงได้อีก ยิ่งเมื่อเราได้รับกรรมอยู่นั้นถ้าเราประพฤติตนดีก็ได้ลดหย่อนลงไปอีก ทำให้เราได้อิสระเร็วขึ้น เท่าที่พี่อ้นอยู่รวมกับพวกเรามานั้น เจ้าหน้าที่ก็ทราบดีว่าพี่อ้นประพฤติตนอย่างไร นี่ก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่จะได้ลดหย่อนผ่อนโทษลงไปอีกสถานหนึ่ง ส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งนั้น จะทำให้น้าพ่วงอายุยืนและสบายจิตใจ ในเมื่อลูกชายยังมีชีวิตอยู่และมีโอกาสที่จะได้มาอยู่ร่วมในระหว่างแม่ ๆ ลูก ๆ ต่อไป และถ้าท่านคิดถึงก็จะไปเยี่ยมเยียนเห็นหน้าเห็นตากัน ยังความฉ่ำชุ่มชื่นให้กับน้าพ่วงไม่

น้อยเลย ฉันเห็นว่าดีกว่าจะต่อสู้เจ้าหน้าที่ ถ้าหากพลาดพลั้งถึงกับเสียชีวิตก็จะยังความเศร้าโศกให้กับน้าพ่วงสักเพียงไร หรือไม่ถึงแก่ชีวิตก็ต้องหลบซ่อนเร่ร่อนไปตามยถากรรม ผลบั้นปลายมันก็จนมุมนั่นเอง ในระหว่างที่พี่อั้นเร่ร่อนอยู่นี้ น้าพ่วงแกจะเป็นสุขอยู่หรือ เปล่าทั้งสิ้น กลับจะเป็นทุกข์ทับทวีขึ้น ไหนจะเห็นความลำบากของลูกต้องหลบซ่อน ไหนจะเป็นห่วงที่จะถูกจับถูกอันตรายร้อยแปด ฉันพูดมายืดยาวเช่นนี้ก็เพราะฉันเคารพและนับถือพี่อั้นและน้าพ่วงอย่างแท้จริงเท่านั้น ขอให้ตรึกตรองดูให้ดี"

ในระหว่างที่พงษ์ศักดิ์พูดอยู่นี้ สังเกตได้ว่าปลายกระบอกปืนที่เคยส่องตรงมายังพงษ์ศักดิ์แต่แรกนั้น ค่อย ๆ ลดลงจนปลายกระบอกปืนจดลงกับพื้น จึงมีเสียงเนิบ ๆ จากนางพ่วง

"ว่าไงลูก ตามคุณพงษ์เขาว่า แม่ก็เห็นพ้องด้วย ลูกจะว่ายังไง ?"

"จ้ะแม่ ฉันก็เห็นด้วยแม่" นายอั้นตอบรับรอง

"เออ ! คุณพงษ์คุณจะรับประกันได้ไหมที่จะไม่ให้ตำรวจซ้อมหรือยิงทิ้งกลางทาง" นางพ่วงหันมาถามพงษ์ศักดิ์เพื่อขอความแน่ใจ

"ร้อยเปอร์เซ็นต์แน่นอนเทียวน้า ฉันไปด้วยหรือน้าจะไปด้วยจนถึงสถานีตำรวจก็ยังได้" พงษ์ศักดิ์กล่าวรับรอง

"งั้นเป็นตกลง นี่ปืนคุณเอาไป ผมมอบความไว้วางใจให้กับคุณทั้งสิ้น" นายอั้นพูดพร้อมกับยื่นปืนในมือให้ พงษ์ศักดิ์รับปืนมาแล้วถอดเอาลูกกระสุนปืนออก เมื่อเสร็จแล้วจึงพูดขึ้นว่า

"ถ้าเช่นนั้นฉันจะบอกกับเจ้าหน้าที่เขานะ ว่าขอมอบตัว"

"ครับบอกได้ ผมพร้อมแล้ว" นายอั้นพูดพร้อมกับทอดสายตาไปมองดูแม่ในดวงตาอันละห้อย ไม่มีแววตาอันโหดเหี้ยมของผู้ร้ายสำคัญเหลือติดอยู่แต่น้อยเลย นางพ่วงตรงเข้ามาลูบหัวจูบหน้าพร้อมด้วยน้ำตาแห่ง

ความรักของแม่ที่มีต่อลูกไหลเอ่อท่วมท้นออกมา ทำให้พงษ์ศักดิ์เห็นภาพนี้แล้วตื้นตันขึ้นมา มานึกถึงตนเองบ้างว่าถ้าตนเองเป็นเช่นนี้บ้างแล้วจะรู้สึกเพียงไร ทำให้พงษ์ศักดิ์คิดเคียดแค้นโลก ทำไมหนอจึงทำให้บุคคลเดินไปในหนทางที่ผิดกลับเห็นเป็นทางที่ชอบ นี่จะเรียกว่ากรรมได้ไหม ? จนได้ยินเสียงเตือนจึงรู้สึกตัว

"ไงเล่าครับคุณพงษ์ บอกเจ้าหน้าที่เขาซีครับ" นายอั้นบอกเตือนพงษ์ศักดิ์ เมื่อพงษ์ศักดิ์รู้สึกตัวจึงได้เดินไปเปิดประตู แล้วออกไปยืนข้างหน้าประตูร้องบอกไปทางเจ้าหน้าที่

"ผู้ต้องหาขอมอบตัว โปรดเข้ามาได้" และในขณะนั้นเองนายอั้นกับนางพ่วงได้ออกมายืนข้างนอกโดยไม่มีอาวุธอะไรเลย เว้นแต่พงษ์ศักดิ์เท่านั้นที่ยืนถือปืนที่ถอดกระสุนออกแล้วถืออยู่ในมือ สักครู่หนึ่งธีระยุทธได้เดินนำพลตำรวจเดินกระจายกันตรงมายังเรือนนางพ่วง นายสิบตำรวจผู้หนึ่งง้างกุญแจมือจะใส่อั้น แต่พงษ์ศักดิ์ร้องขัดขึ้นว่า

"ไม่ต้อง รับรองได้ไม่หนี" นายสิบผู้นั้นเหลียวไปมองธีระยุทธเพื่อขอความเห็น ธีระยุทธก็พยักหน้าให้ยอมตามที่พงษ์ศักดิ์ขอร้อง แล้วทั้งหมดก็ขึ้นรถพร้อมทั้งนางพ่วงด้วยไปยังสถานีตำรวจ ส่วนปืนพร้อมทั้งกระสุนที่พงษ์ศักดิ์ได้รับมาจากอั้นนั้น พงษ์ศักดิ์ได้มอบให้กับธีระยุทธตอนที่จะขึ้นรถ เมื่อรถพอจะผ่านที่พักของพงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์จึงได้ขอลงจากรถและยืนมองดูรถที่บรรทุกอั้นและนางพ่วงจนสุดสายตาจึงได้เดินขึ้นที่พัก

"นี่มันเป็นหน้าที่ของเราเมื่อไหร่นี่ เอ๊ะ! ใช่ซี มันเกี่ยวแก่การที่จะไปปักหลักเขตจัดสรรนี่ และหน้าที่พลเมืองดีอีกด้วย เฮ้ย! อ้ายเรานี่คงจะโดนดีเข้าสักวันเป็นแน่ ๆ ขืนเสือกทำนองนี้"

พงษ์ศักดิ์เดินคิดเมื่อเดินก้าวขึ้นที่พัก ซึ่งเวลานี้เป็นเวลาบ่ายมากแล้ว พงษ์ศักดิ์ตั้งใจว่าจะอาบน้ำแล้วก็จะพักผ่อนเสียสักครู่ แต่ก็เป็นการผิดหวังอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ก็เพราะท่านหัวหน้าของเขาคือท่านหัวหน้าหน่วยจัดสรรให้คนมาตามและขอพบ การอาบน้ำจึงต้องเป็นอันระงับและรีบไปพบกับหัวหน้าหน่วย ณ ที่พักของท่านทันที เมื่อไปถึงที่พักก็แลเห็นท่านหัวหน้ายืนคอยรับอยู่แล้ว เขาก็เดินตรงเข้าไปทำความเคารพแล้วท่านหัวหน้าชี้ให้พงษ์ศักดิ์นั่งที่เก้าอี้ตรงหน้าท่าน

"ผมให้เด็กไปเชิญคุณนั้นก็เพราะว่า เมื่อสักครู่นี้ผมไปที่ศาลากลางจังหวัด ตอนขากลับผ่านสถานีตำรวจ เห็นผู้บังคับกองตำรวจยืนอยู่บนสถานีพอแลเห็นผมก็ตะโกนเรียกและกวักมือให้ขึ้นไปหา ผมสงสัยชักใจไม่ดีเราไปทำความผิดอะไรนะ เมื่อผมขึ้นไปบนสถานีก็ค่อยใจชื้น เพราะเห็นสีหน้าผู้บังคับกองยิ้มแย้มและขอร้องให้ผมเข้าไปพบกับท่านในห้องที่ทำการของท่าน ผมตามท่านเข้าไปในห้องแล้วท่านเชิญให้นั่งก็บกล่าวกับผมขึ้นมาว่าผมขอแสดงความขอบพระคุณในนามของกรมตำรวจแก่คุณและเป็นคนแรกที่ให้กับคุณ คุณพงษ์ ! ผมงงไปทีเดียว นี่มันยังไงกัน ? และผมนึกในใจว่านี่ท่านผู้บังคับกองท่านยังมีสติปกติดีอยู่หรือนี่ ผมยังไม่ทันได้เอ่ยถามความสงสัยของผมเลยท่านรีบชิงพูดขึ้นว่า คุณคงสงสัยซีขอให้ยุติการสงสัยเสียทีคือวันนี้ตอนสายลูกน้องของคุณได้กระทำการร่วมมือกับตำรวจไปจับผู้ร้ายสำคัญคนหนึ่ง ซึ่งหลบหนีมาจากจังหวัดพิจิตมาพักอยู่ในที่ดินจัดสรรของคุณการจับกุมครั้งนี้น่าภูมิใจมากโดยที่ทั้งสองฝ่ายมิได้เสียเลือดเนื้อกันเลย ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะผู้ร้ายรายนี้ได้ฆ่าคนมามากรายแล้ว และจับได้โดยละม่อม ทั้งนี้ก็เพราะลูกน้องของคุณได้เข้าไปหาผู้ร้ายโดยมือเปล่า ๆ และได้กล่าวปลอบโยนจนผู้ร้ายนั้นขอเข้ามอบตัว พร้อมทั้งมอบอาวุธอันร้ายแรง

คือปืนคาไบน์ให้ด้วย อย่าเพ่อขัดผมขอให้ผมพูดต่อ ลูกน้องคนนี้เป็นใคร คุณรู้ไหม ? ไม่รู้ผมจะบอกให้ พงษ์ศักดิ์ยังไงเล่า" ท่านหัวหน้ากล่าวมาเท่านี้แล้วท่านกลับเล่าต่อไปว่าผู้บังคับกองได้บอกกับท่าน ×

"ไม่แต่นำผู้ร้ายเข้ามอบตัวเท่านั้นพร้อมทั้งอาวุธปืน ยังนำตัวผู้ร้ายมายังที่สถานีโดยมิได้ใส่โซ่จองจำเลยจนถึงสถานี" ผมเลยชิงท่านพูดขึ้นว่า

"ก็ผมได้สั่งให้ไปปักเขตจัดสรรในที่ดินนางพ่วงวันนี้ตอนเช้า" ท่านผู้บังคับกองก็เลยพูดขึ้นว่า

"นั่นแหละที่บ้านนางพ่วง คือลูกชายของนางพ่วงที่มาอยู่ช่วยแม่ทำการบำรุงรักษาที่ดินจัดสรร ผู้ร้ายนั้นมีนามว่าเสือเชื่อมคือนายอั้นลูกชายนางพ่วงนั่นเอง" ท่านพูดได้เท่านี้แล้วก็หยุด

"ผมจึงบอกกับผู้บังคับกองว่าผมสั่งให้เขาไปปักเขตทำไมดันไปจับผู้ร้าย มันเป็นการเสี่ยงและทำการนอกเหนือหน้าที่" ท่านผู้บังคับกองท่านพูดขึ้นว่า

"มันพอดีกัน คุณพงษ์ก็ไปที่นั่น และคุณพงษ์ก็เห็นว่าพอจะเกลี้ยกล่อมได้จึงลองดู ก็ได้ผลอย่างพอใจยิ่ง ผมของแสดงความขอบพระคุณในนามของตำรวจมาก่อน ผมเชื่อว่าทางกรมคงแสดงความขอบพระคุณไปทางกรมของคุณในเร็ววันนี้ก็เป็นได้" ท่านพูดเท่านี้แล้วก็ยิ้ม ผมเลยลาท่านและบอกกับท่านว่า ผมยังไม่ทราบเรื่องนี้เลยจะไปสอบสวนดู ท่านกลับบอกว่าไปเถอะอยู่ที่ที่พักกลับมาพร้อมกับตำรวจ ผมจึงรีบกลับ แล้วใช้ให้เด็กไปเชิญคุณมาเพื่อทราบ ว่ามันเป็นเรื่องอย่างไรที่เราจะต้องเข้าไปก้าวก่ายในหน้าที่ของเขาเท่านั้น

"เรื่องมันประจวบกันพอดีครับท่านหัวหน้า คือผมเตรียมตัวเสร็จจะไปปักเขต ก็พอดีธีระยุทธมาหาผมและบอกว่ามาคอยรถตำรวจไปจับ

ผู้ร้ายสำคัญ ผมก็ถามว่าไปจับที่ไหน เขาก็บอกมาพ้องกับที่ที่ผมจะไป แล้วผมมานึก ๆ ดูว่า คนพวกนี้ที่เราได้จัดสรรที่ดินไปแล้ว ก็เป็นพวกที่ประพฤติตนเรียบร้อยไม่น่าจะเป็นไปได้ และก็เหมือนกับว่าจะอยู่ในการดูแลของพวกเราในการประกอบอาชีพของเขา โดยที่อยู่ในคำแนะนำของเราซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้ ผมจึงเห็นว่าพอจะมีโอกาสช่วยได้บ้าง คือผ่อนจากหนักให้เป็นเบาลง จึงได้ตัดสินใจไป และการที่ไม่ได้แจ้งให้หัวหน้าทราบเรื่องก่อน ก็เพราะว่าเป็นเวลากระทันหันรีบด่วน จึงไม่สามารถจะแจ้งให้ทราบในขณะนั้นได้ และตั้งใจไว้ว่าเมื่อกลับจะรายงานให้ทราบก็พอดีหัวหน้าให้ผมมาพบ ผมต้องขอประทานโทษในเรื่องนี้ด้วย หัวหน้าครับเรื่องนี้มันจะเป็นความผิดของผมไหมครับ" พงษ์ศักดิ์พูดจบพร้อมกับขอความเห็นจากท่านหัวหน้าหน่วย

"ผมเกรงว่าผู้ใหญ่ฝ่ายเราท่านจะมองเราไปในแง่ทำงานก้าวก่ายเข้าไปในหน้าที่ของผู้อื่นน่ะซีคุณพงษ์ ผมหนักใจมากเรื่องนี้ ท่านหัวหน้าพูดเปรย ๆ แสดงความหนักใจ

"นี่เราจะทำอย่างไรกันดีเล่าครับ เพื่อที่จะไม่ให้ท่านเข้าใจเราไปในทางที่ผิด" พงษ์ศักดิ์พูดอย่างเป็นห่วง

"ผมก็คิดอยู่เหมือนกัน เออ ! ผมเห็นจะต้องไปหาท่านผู้ใหญ่เสียโดยเร็ว ไปพูดให้ท่านเข้าใจในทางที่ถูกก่อนที่มันจะสายเกินไป ผมจะไปพรุ่งนี้เช้า คุณอยู่ทางนี้ดูงานแทนผมด้วย" ท่านหัวหน้าหน่วยกล่าวพร้อมกับมองดูหน้าพงษ์ศักดิ์ที่สลดโดยความสงสาร

"ขอบพระคุณครับในความกรุณาของหัวหน้า" พงษ์ศักดิ์กล่าวพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพ

"ไม่ต้องขอบอกขอบใจอะไรดอก มันเป็นหน้าที่ของผมที่จะต้องช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดีเช่นคุณ มันหน้าที่ของผมโดยตรงคุณไม่ต้องคิดอะไรให้มากเกินไป เอาละ เชิญคุณกลับไปรอรับฟังข่าวเมื่อผมกลับมาก็แล้วกัน" ท่านหัวหน้ากล่าวแล้วก็ลุกขึ้น แสดงว่าเป็นการสุดสิ้นการสนทนากันแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงได้ลุกขึ้นแล้วทำความเคารพลากลับที่พักในระหว่างทางเดินคิดมาเรื่อย ๆ ว่า

"อ้ายคนเรานี่มันรนหาที่แท้ ๆ นี่ก็คิดแต่จะช่วยเหลือเขา แต่หารู้ไม่ว่าอ้ายตัวเองแกว่งเข้าไปหาเรื่องเข้าด้วย"

เขาเดินคิดมาเรื่อย ๆ ซึ่งเวลานี้บ่ายมากแล้วเกือบ ๑๗ นาฬิกา ซึ่งต้องเสียเวลานั่งพูดกับท่านหัวหน้าเสียเกือบสองชั่วโมง

โลโกปตฺถมฺภิกา เมตฺตา

เมตตาย่อมค้ำจุนโลก

ตอนที่ ๔

ในดงกุหลาบ

เรื่องจับผู้ร้ายสำคัญได้โดยละม่อมได้แพร่สะพัดของข่าวไปโดยรวดเร็วในเขตกำแพงเพชร ไม่ว่าพงษ์ศักดิ์จะก้าวย่างไปทางไหน จะพบแต่บุคคลที่มีสีหน้ายิ้มแย้มซักถามเรื่องราวทุกราย แต่พงษ์ศักดิ์ก็จะตอบเพียงว่า

"ผมทำไปก็เพียงแต่เห็นว่าเป็นผู้ที่อยู่ในที่ดินจัดสรรเท่านั้น มิได้หวังผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดอย่างไรเลย"

แต่บุคคลที่ได้รับฟังนั้นส่วนมากคิดว่า นั่นเป็นการพูดถ่อมตัวเท่านั้น เวลานี้เกือบจะพูดได้ว่า พงษ์ศักดิ์เท่ากับดาราดวงเด่นของสตรีสาวและไม่สาวและบุคคลทั่ว ๆ ไปทีเดียว หัวหน้าหน่วยไปกรุงเทพ ฯ สองวันแล้วยังไม่กลับ พงษ์ศักดิ์ต้องทำหน้าที่แทน และในวันที่สองที่หัวหน้าหน่วยไปกรุงเทพ ฯ นั้น เมื่อพงษ์ศักดิ์กลับมาจากการตรวจตราที่ดินจัดสรรกลับมายังที่พัก และจัดการอาบน้ำแต่งตัวเสร็จตั้งใจจะออกไปเดินเล่นแล้วจะเลยไปแถวตลาด ก็พอดีมีสุภาพสตรีผู้หนึ่งก้าวขึ้นมาบนที่พัก สุภาพสตรีผู้นี้คือ คุณครูงามภักตร์ ศุขศิริ อาจารย์ใหญ่แห่งโรงเรียนสตรีวิทยากำแพงเพชร ซึ่งเป็นคุณครูสาวและเป็นกำพร้าบิดาอยู่กับมารดา ซึ่งที่พักของคุณครูผู้นี้อยู่ตามถนนที่ไม่ห่างจากที่พักของพงษ์ศักดิ์เท่าไรนัก จะเรียกว่าบ้านใกล้เรือนเคียงก็เกือบจะได้ คุณครูงามภักตร์เดินขึ้นมาแล้วยกมือขึ้นทำความเคารพพงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์ก็ทำความเคารพตอบแล้วเชิญให้คุณครูงามภักตร์นั่งที่เก้าอี้รับแขก

"คุณครูมีธุระอะไรจะใช้ผมหรือครับ เชิญได้" พงษ์ศักดิ์พูดโดยสีหน้ายิ้มแย้ม

"มิได้หรอกค่ะ ดีฉันกลับจากโรงเรียนผ่านมาเห็นคุณอยู่จึงแวะมาถามข่าวคราว เห็นพวกครู ๆ ที่โรงเรียนกล่าวขวัญถึงคุณกันนักในเรื่องจับผู้ร้าย ดีฉันจึงฉวยโอกาสที่ได้ผ่านมาทางนี้ เลยแวะแสดงความยินดีกับคุณด้วยเท่านั้นแหละค่ะ" ครูงามภักตร์กล่าวพร้อมกับยิ้มแย้มอย่างน่ารัก

"เกินไปเสียแล้วละครับคุณครู เท่าที่ผมได้กระทำไปนั้นก็กระทำการตามหน้าที่ของผม คือบุคคลเหล่านั้นอยู่ในที่ดินจัดสรรเท่านั้นละครับ" พงษ์ศักดิ์กล่าวอย่างนอบน้อม

"คุณพูดออกจะถ่อมตัวเกินไป ใคร ๆ เขาก็พูดกันทั้งนั้นว่า เป็นการเสี่ยงอันตรายอย่างหมิ่นเหม่ไม่น้อยเลย"

"ผมมิได้ถ่อมตัวเลยครับ เป็นความจริงใจของผมแท้ ๆ ทีเดียวคุณครู"

"คุณแม่ท่านยังสั่งดีฉันมาให้บอกกับคุณว่า ต่อไปจะทำอะไรขอให้ไตร่ตรองดูเสียให้ดีก่อน อย่ามองไปแต่ในทางที่ดีแต่ทางเดียว คนสมัยนี้ไม่เหมือนกับคนสมัยเก่า โดยมากเขามักไม่มองเราในเรื่องศีลธรรมอะไร ๆ นัก และท่านขอให้คุณไปเที่ยวที่บ้านบ้างเมื่อมีโอกาส ท่านชรามากจะมาเยี่ยมคุณก็ลำบากในร่างกายของท่านค่ะ" ครูงามภักตร์กล่าวแต่เรียบ ๆ

"ผมขอขอบพระคุณท่านด้วยครับที่ได้ตักเตือนมา ไว้เมื่อโอกาสว่างผมจะไปกราบเท้าท่านที่บ้าน คุณครูช่วยเรียนท่านด้วยนะครับ"

"ค่ะ ดีฉันจะเรียนกับท่าน" ครูงามภักตร์เมื่อกล่าวตอบแล้วก็ลุกขึ้นกล่าวคำอำลา และพงษ์ศักดิ์ก็ได้เดินตามไปส่งจนถึงหน้าประตูที่พักและได้พูดขึ้นว่า

"ผมขอขอบพระคุณ ๆ ครูที่ได้แสดงเมตตาต่อผมครั้งนี้ด้วยครับคุณครู"

"ไม่เป็นไรมิได้ค่ะ ดิฉันที่พูดมานั้นไม่ได้หมายถึงบุญคุณ เป็นแต่นึกว่าเราเป็นคนที่ชอบกันและบ้านใกล้เรือนเคียงเท่านั้น ดิฉันขอลาเป็นครั้งที่สองนะคะ" ครูงามภักตร์กล่าวอย่างยิ้มแย้มแล้วก็เดินจากไป

ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นคงยืนมองดูงามภักตร์ที่เดินกลับบ้านไปจนไกลแล้วก็ถอนหายใจยาวออกมา แล้วก็พึมพำกับตัวเองว่า

"นี่จะมาไม้ไหนกันหนอ สะพานวันนี้ดูก็แน่นหนาดีพอที่จะเดินข้ามได้นี่นะวะ! อ้ายเรานี่บ้าแล้ว คิดนอกลู่นอกทาง"

แล้วพงษ์ศักดิ์ก็หัวเราะให้กับตนเอง แล้วก็เดินก้าวเท้าไปทางตลาดเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ที่หมกมุ่นอยู่กับการงานมา พงษ์ศักดิ์เดินเข้าไปในตลาดโดยไม่มีจุดหมายปลายทาง จนได้ยินเสียงหนึ่งเรียกขึ้น

"คุณพงษ์คะ แหม! เดินอย่างพระธุดงค์ที่เคร่งทีเดียว นี่ถ้าจะมาเตือนปิ่นโตละซี คงหิวแย่ ดิฉันจะให้เด็กไปส่งเดี๋ยวนี้ละค่ะ" เสียงที่พูดนั้นเป็นเสียงของมารดาของพวงสร้อย ผู้รับทำปิ่นโตอาหารให้แก่พงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์จึงชิงพูดขึ้นว่า

"เปล่าดอกครับ ผมพึ่งกลับมาแล้วออกเดินเล่นเรื่อยๆ ไปเท่านั้น ผมยังไม่หิวสักนิดเลยครับ รอไว้ก่อนก็ได้"

"ถ้างั้นก็แวะมานั่งพักในร้านเสียก่อนซีคะ ถ้าไม่รังเกียจ"

"มิได้ครับ ถ้าผมรังเกียจก็อดข้าวเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์กล่าวตอบพร้อมกับเดินเข้าไปในร้าน ก็พอดีพวงสร้อยเดินออกมา มารดาของพวงสร้อยจึงพูดกับลูกสาว

"เออ! ออกมาพอดี นั่งคุยกับคุณพงษ์ก่อนซี แม่จะไปหาน้ำหาท่าให้เอง" แล้วหันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์

"คุณจะทานของว่างรองท้องก่อนไหมคะ ? วันนี้ที่นี่มีขนมจีบ" มารดาพวงสร้อยกล่าวแล้วมองดูเพื่อรับคำตอบ

"ขอบพระคุณครับยังไม่ต้องก็ได้ ท้องผมยังไม่บอกต้องการ" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงตลก

"ถ้างั้นก็ตามใจ ต้องการอะไรเมื่อใดบอกเถอะค่ะ ไม่ต้องเกรงใจ" มารดาของพวงสร้อยกล่าวแล้วก็เดินเข้าไปหลังร้าน พวงสร้อยจึงได้นั่งลงตรงข้ามกับพงษ์ศักดิ์

"ทำไมวันนี้คุณพงษ์จึงฉายเดี่ยวมาถึงนี่เล่าคะ" พวงสร้อยถาม

"ผมไม่เคยมีคู่ฉายหรอกครับ ไม่มีอะไรก็เดินเรื่อยเปื่อยมาเช่นนั้นเอง คุณแม่คุณเรียกแล้วเชิญแวะ ผมก็เลยมานั่งจะคุยกับท่านคุณก็มาพอดี" พงษ์ศักดิ์ตอบได้แต่เพียงนี้ พวงสร้อยก็กล่าวขัดขึ้นทันที

"ถ้ายังงั้นดีฉันก็เข้ามาขัดคอน่ะซีคะ" พวงสร้อยกล่าวเป็นเชิงน้อยใจ

"ไม่มีเรื่องอะไรที่จะให้ขัด เพราะยังไม่ได้เริ่มพูดถึงเรื่องอะไรกันเลย ได้ยินแต่คุณผู้ช่วยเจ้าของร้านว่าฉายเดี่ยวเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับอมยิ้ม

"ดีฉันหมายความว่าไม่เคยเห็นเดินเดี่ยวนัก มักจะเทียมคู่กับนายร้อยตำรวจหนุ่มอยู่เสมอมิขาด อุ๊ย ! ตายแล้ว คน ๆ นี้อายุยืนจริง พอพูดถึงก็มาทีเดียว" พวงสร้อยพูดกับพร้อมมองไปทางหน้าร้านและพงษ์ศักดิ์ก็มองตาม ในสายตาของทั้งสองแลเห็นธีระยุทธเดินตรงเข้ามา แล้วก็ทำเป็นชะงักหยุดอยู่ที่หน้าร้าน

"คุณตำรวจจะมาหาเรื่องจับก็เชิญซีคะ เรื่องอะไรก็เชิญตามสบายนะคะคุณตำรวจไม่ต้องเกรงใจดอกค่ะ" พวงสร้อยพูดโดยสีหน้ายิ้มเป็นเชิงล้อ

“อ้ายเรื่องที่จะหาเรื่องจับน่ะมันไม่ยากหรอก นอกจากมันจะเป็นเรื่องเล็กน้อยรกโรงศาลท่านเท่านั้น” ธีระยุทธตอบอย่างติดตลก

“ก็เชิญซีคะ คุณตำรวจหนุ่มรูปหล่อ” พวงสร้อยร้องท้า ธีระยุทธหันไปมองทางหน้าร้านบนที่วางอาหารจำหน่าย แล้วหันหน้ามายิ้มกับพวงสร้อยแล้วพูดลาก ๆ เสียง

“โปรดดูที่จานพะแนงเนื้อที่วางอยู่นอกตู้ซิครับ ไม่ได้เก็บเข้าตู้และไม่มีอะไรปกปิด นี่ก็เป็นข้อหาหนึ่งเข้าไปแล้ว” ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับหัวเราะ

“วุ้ย! ตำรวจนี่หาเรื่องจนได้”

“แล้วกัน ก็ขอเชิญให้ตำรวจหาเรื่องให้ ครั้นหาให้ก็ว่าตำรวจหาเรื่อง ว้า! เป็นตำรวจนี่มันยากจริง สู้อย่างคุณพงษ์ศักดิ์เขาไม่ได้ นั่งตาหวานอมยิ้มอย่างสบายอารมณ์”

“เลิกเถียงกันทีน่ะยุทธ เข้ามานั่งที่นี่เถอะ นั่นแกหนีบอะไรมาด้วยที่รักแร้วะยุทธ” พงษ์ศักดิ์ถามโดยสงสัย ธีระยุทธเดินเข้ามาที่โต๊ะซึ่งพวงสร้อยได้เลื่อนเก้าอี้มาให้นั่ง พอหย่อนตัวลงนั่งมารดาของพวงสร้อยก็ออกมาจากหลังร้าน พร้อมทั้งนำน้ำอัดลมและถ้วยแก้ว เมื่อมองเห็นธีระยุทธเพิ่มขึ้นอีกคนก็หัวเราะ

“สองดาราดวงเด่นห่างกันไม่ได้เทียวนะ”

“คร้าบ แต่ก็อย่าให้เป็นดวงด่างเท่านั้นก็พอ” ธีระยุทธตอบให้เป็นที่ขบขัน ทั้งสี่คนก็เริ่มสนทนาด้วยเรื่องไร้สาระต่าง ๆ แต่พงษ์ศักดิ์อดสงสัยของที่ธีระยุทธเอาออกจากรักแร้ลงวางที่เก้าอี้ข้างตัวไม่ได้ จึงถามซ้ำว่า

"อะไรวะยุทธ อ้ายห่อนั่นของแก" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับชี้นิ้วไปที่ห่อของ

"เป็นของขวัญ ตราขาวโว้ย" ธีระยุทธตอบ

"เอ๊ะ! ของขวัญใครกันนะ ช่างมีหลักฐานจริงนะให้ของขวัญถึงตราขาวเชียว" พงษ์ศักดิ์ถามอย่างสงสัย

"เอาเถอะน่ะ แล้วกันจะบอกให้ แต่เราจะพากันไปฉลองที่ไหนกันดี ที่นี่เปิดเผยประเจิดประเจ้อนัก ที่บ้านลื้อก็เงียบอย่างศาลาวัดในเวลาที่ไม่มีคนมาทำบุญ เอ! เอากันที่ไหนดีกันหว่า" ธีระยุทธนั่งนึกอยู่สักครู่แล้วก็ยิ้มออกมาบอกกับเพื่อน

"เฮ้ยพงษ์ ที่สโมสรเหมาะที่สุด เลยเอาปิ่นโตของลื้อให้เขานำไปส่งให้ที่สโมสรกันก็จะเอาของกันไปรวมด้วย ว้า! วันนี้ถ้ามันสนุกไม่น้อยเพื่อน ๆ ในสโมสรก็จะได้รวมกันฉลองของขวัญด้วย ว่าไง ? เหมาะไหมพงษ์" ธีระยุทธพูดพร้อมกับถามขอความเห็นจากพงษ์ศักดิ์

"แล้วแต่ลื้อซี มันไม่ใช่เรื่องของอั๊วนี่ แต่การที่จะต้องนำปิ่นโตของคุณพวงสร้อยไปถึงสโมสรน่ะ มันจะไม่เหมาะกระมัง จะลำบากแก่คนไปส่งและไปเก็บ" พงษ์ศักดิ์ค้านความคิดของธีระยุทธ

"ไม่ลำบากดอกค่ะคุณพงษ์" มารดาของพวงสร้อยกล่าว

"ขอให้ตำรวจตัดสินเป็นกลาง ไม่ต้องยุ่งทั้งหมด ผมจะให้ตำรวจมารับและมาส่งเอง เสร็จการตัดสิน ไปเถอะพงษ์เดี๋ยวจะพ้นเวลาฤกษ์ไป" ธีระยุทธพูดเป็นเชิงตลก

"ก็ดีเหมือนกัน ดีฉันจะมีของขวัญคู่กับตราขาวฝากตำรวจเพิ่มเติมไปให้ด้วย จะขัดข้องไหมคะ ?" มารดาของพวงสร้อยพูดพร้อมกับขอความเห็นเป็นกลาง ๆ

"ไม่เลยครับ แต่อย่าคิดมูลค่าให้สูงนักก็เป็นการใช้ได้" ธีระยุทธ พูดพร้อมกับยิ้ม

"ฟรีค่ะ แล้วกันคนแก่ไม่หน้าเลือดถึงอย่างนั้นหรอกค่ะ" มารดาพวงสร้อยตอบ แล้วทั้งหมดต่างก็พากันหัวเราะ สักครู่หนึ่งทั้งสองหนุ่มก็ลาเจ้าของร้านมุ่งหน้าไปยังสโมสร

เมื่อผ่านหน้าสถานีตำรวจ ธีระยุทธเรียกตำรวจผู้หนึ่งมากระซิบสั่งความที่ข้างทาง จนเป็นที่เข้าใจกันดีแล้วทั้งสองหนุ่มก็ออกเดินต่อไป ในระหว่างเดินทางนี้ธีระยุทธพูดกับพงษ์ว่า

"เมื่อบ่ายนี้ ผู้บังคับกองเรียกกันไปหาที่บ้าน อ้ายกันนึกว่าเอาเข้าอีกแล้วกระมังในคดีอุกฉกรรจ์ แต่ที่ไหนได้ ท่านเตรียมห่อเจ้านี่ไว้แล้ว" พูดพร้อมกับชี้ที่ขวดห่อตราขาว

"ที่ผมให้เจ้านี่นั้นอย่าเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น ผมให้คุณกับคุณพงษ์มิตรที่รักของคุณ ใช้เป็นเครื่องบำรุงขวัญในเรื่องที่แล้วมา ไม่ใช่ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น ขอได้อธิบายให้คุณพงษ์เข้าใจตามที่ผมพูดมานี้ด้วย" ธีระยุทธพูดเพียงเท่านี้ แต่ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นยังคงนิ่งมิได้ปริปากพูดอย่างไรเลย เมื่อทั้งสองเดินเงียบ ๆ ไปสักครู่หนึ่ง พงษ์ศักดิ์จึงได้พูดกับเพื่อนเบา ๆ

"ยุทธ แกได้อ่านจดหมายของคุณพ่อกันแล้วไม่ใช่หรือ ? ท่านชักตัวอย่างเกี่ยวกับอ้ายตราขาวนี้ไว้ด้วย เราจะทำอย่างไรกันดีที่เราจะต้อง..ง่า.." พงษ์ศักดิ์พูดได้ถึงแค่นี้ ธีระยุทธก็ชิงตัดบทพูดต่อ

"ตอบแทนน่ะหรือ ไม่ต้อง ท่านสั่งมาแล้วและกำชับด้วยว่าไม่ให้บอกกับใครว่าท่านให้" ธีระยุทธพูดจนจบ

"ถึงเช่นนั้นกันก็ยังรู้สึกมันมีอะไร ๆ แหม่ง ๆ อยู่บ้างนะ" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้นอย่างเปรย ๆ

"ไม่ต้องคิดอะไรให้มันมากไปดอกน่ะ ไว้คิดกันทีหลังดีกว่าเปลืองสมองเปล่า ๆ" ธีระยุทธตอบ

แล้วทั้งสองก็มิได้พูดโต้ตอบอะไรกันอีก ดูเหมือนทั้งสองหนุ่มใช้ความคิดด้วยกันทั้งคู่ แต่อาจจะเป็นไปคนละแง่ก็ได้ เมื่อทั้งสองมาถึงสโมสรและก้าวเข้าไปภายในสโมสรแล้ว ภายในสโมสรมีพ่อค้าข้าราชการนั่งอยู่ ๔–๕ คน และทุกคนต่างเรียกให้ทั้งสองข้าราชการวัยรุ่นไปรวมนั่งคุยด้วย แต่ทั้งสองขอโทษว่ามีกิจบางอย่างที่จะหารือกัน แล้วทั้งสองก็เลือกโต๊ะที่ว่างซึ่งไม่ไกลจากวงข้าราชการที่นั่งคุยอยู่ก่อนนัก

"กันไม่นึกสนุกเลยยุทธ" พงษ์ศักดิ์กล่าวขึ้นเบา ๆ

"ทำไมล่ะ ลื้ออย่าไปคิดอะไร ๆ ให้มันเกินไปนักซี" ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองหน้าสหาย

"ไม่ให้คิดยังไงได้ หัวหน้าอั๊วไปตั้งสี่วันแล้วไม่มีวี่แววจะส่งข่าวมาให้รู้เรื่องราวอะไรบ้างเลย ที่ท่านไปมันก็เกี่ยวกับอ้ายเรื่องอั๊วกับลื้อที่ทำกันไปแล้วนั่นแหละ จะดีร้ายอย่างไรกันก็ยังไม่รู้ เห็นไหม มันก็เกี่ยวกับอ้ายตราขาวขวดนี้อีกน่ะแหละ แต่แกน่ะนอนใจได้แน่ ๆ แล้ว สองเม็ดบนบ่าแกน่ะไม่ช้านี้ละ ส่วนกันนั้นมันยังเป็นลูกผีลูกคน เขาว่าคนเรานะยุทธ ยามมันจะซวยแล้วก็ช่วยไม่ได้" พงษ์ศักดิ์กล่าวกับพร้อมถอนใจยาว

"ฮะ ! ยังงั้นมันจะใช้ได้หรือ ถ้าลื้อถูกตำหนิ" ธีระยุทธกล่าวค้าน

"ได้หรือไม่ได้มันคนละกรมคนละกระทรวงและคนละแง่คิดนี่" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"อือ ! มันก็อาจจะเป็นไปได้บ้าง เฮอ ! อย่าไปคิดมันให้มากจนเกินไป คอยฟังผลที่พระผู้เป็นเจ้าที่จะประทานมาให้แกดีกว่า เอ๊ะ ! ป่านนี้ของที่สั่งยังไม่มา" ธีระยุทธพูดขาดคำตำรวจนายหนึ่งก็เดินเข้ามาพร้อมกับหิ้วปิ่นโตจานพร้อมมาสองปิ่นโต และยังมีเด็กรุ่นหนุ่มร้านขายอาหารของพวงสร้อย ยกสลัดไก่ปูทะเลมาอีก ๑ จานเปลใหญ่ นำมาวางลงที่โต๊ะของทั้งสองหนุ่มที่นั่งอยู่

"เอ๋ ! คุณพวงแลคุณแม่เธอทำยุ่งอีกแล้ว แย่ไปเลย นี่แน่น้องชาย" พงษ์ศักดิ์หันไปทางเด็กหนุ่มที่นำสลัดมานั้น แล้วถามว่า

"ราคาเท่าไรเธอ คุณพวงสั่งมาหรือเปล่า"

"บริการฟรีครับ" เด็กตอบพร้อมกับยิ้มแล้วรีบถอยกลับออกไปจากสโมสรโดยเร็ว เพราะคร้านจะโต้ตอบกันต่อไป

"นี่มันสวมห่วงทับเข้าไปอีก ไม่รู้จะเอาอะไรตอบแทน ปิ่นโตทำให้คนอื่นเดือนละสี่ห้าร้อย ส่วนกันสองร้อยบาท และมิหนำซ้ำยังมีบริการอะไร ๆ ก็ฟรีไปหมดเช่นนี้ กันก็แย่ไปเลย" พงษ์ศักดิ์กล่าวแล้วก็ถอนใจ

"อ้ายค่าปิ่นโตนั่นน่ะ ที่แท้เขาอยากจะบริการฟรีเหมือนกันละน้า แต่รับค่าจ้างเพื่อกันคนนินทาดอกน่ะ กันรู้หรอก" ธีระยุทธพูดกล่าวเสริม

"อ้ายลื้อน่ะ มันคิดไปแต่อ้ายแง่บ้า ๆ ของลื้อเสมอ"

แล้วทั้งสองคนก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน เสียงหัวเราะนี้เองทำให้ข้าราชการที่นั่งอยู่ก่อนไม่ไกลนักนั้นหันหน้ามามอง และร้องขึ้นว่า

"มีอะไรกันครับทั้งสองท่าน ถึงได้จัดอาหารพิเศษมาที่นี่ คงจะได้รับข่าวดีอะไรก็ได้ จริงไหมครับ ?"

"ก็มีส่วนจริงอยู่บ้างเล็กน้อยครับ ถ้าคุณทั้งหลายไม่รังเกียจแล้ว ผมขอเชิญมาร่วมวงไพบูลย์ทางนี้ และนอกจากของที่วางนี้ ผมยังมีของบริการคุณเป็นพิเศษบางอย่างด้วย" ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับยืนขึ้นร้องเชิญ

"ว่าไงพวกเรา"

"เอาก็เอา รับเชิญเขา" ท่านผู้หนึ่งพูด แล้วข้าราชการที่นั่งอยู่ก่อนนั้นได้มารวมที่โต๊ะของธีระยุทธและพงษ์ศักดิ์ เจ้าหน้าที่สโมสรจัดเก้าอี้มาตั้งเพิ่มเติมจนครบบุคคล

"นี่แน่ะพ่อน้องชาย" ธีระยุทธหันไปพูดกับคนรับใช้ของสโมสร

"โซดาเย็นเจี๊ยบมา ๕ ขวดก่อน เปิดมาพร้อมกับถ้วยแก้วให้ทั่วทุกคนเร็วทีเดียว" ธีระยุทธร้องสั่ง พร้อมกับแก้ห่อกระดาษแล้วนำเอาของในห่อนั้นออกมาตั้ง ทุกคนที่นั่งล้อม ต่างร้องขึ้นพร้อมๆกันเหมือนกับนัด

"ตราขาว"

"ครับ มันแล้ว" ธีระยุทธพูดเปรยๆ

"น้องชายเร็วหน่อย เปิดทันที" เขาสั่งคนรับใช้ แต่พงษ์ศักดิ์นั้นคงนั่งนิ่งตาเหม่อลอย มิได้กล่าวอะไรออกมาเลย

"นี่มันงานอะไรกันนะถึงได้หลักฐานอย่างนี้ ผมอยากจะทราบนัก" ข้าราชการผู้หนึ่งกล่าวขึ้น

"จะมีอะไร ก็ลาภลอยของกำนัลของคุณธีระยุทธเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้น

"มันก็อย่างเดียวกันละน่ะ มันก็ลาภลอยลือด้วย ก็ยำสลัดจานเปลนั้นน่ะ มันลาภของใคร ?" ธีระยุทธสวนพูดขึ้นทันควัน ทุกๆคนต่างพากันหัวเราะ

"รวมความว่าไม่รู้เรื่องตามเคย เอาละ เป็นอันผ่านไป แต่พวกเราควรร่วมวงไพบูลย์ด้วยกันทุกคนไม่มากก็น้อย เราไปเอาของกินมาจากบ้านมารวมกันตามมากตามน้อย เพื่อเป็นการส่งเสริม ว่าไงพวกเรา" ท่านผู้หนึ่งพูดออกความเห็น

"ตกลง ๆ" หลาย ๆ เสียงพูดขึ้นพร้อม ๆ กัน และเมื่อความเห็นเป็นเช่นนี้แล้ว โต๊ะวางอาหารก็ต้องขยายใหญ่ขึ้นโดยเลื่อนโต๊ะที่ว่างมาต่อเติมเข้า เมื่อตราขาวจวนจะหมด เครื่องดื่มแม่โขงก็เลื่อนเข้ามาสมทบเป็นการสนุกสนานกันจนเวลาอันสมควรแล้ว ต่างก็ทยอยกลับที่พักกันไปจนหมด คงเหลือแต่พงษ์ศักดิ์กับธีระยุทธเท่านั้นเป็นคู่กลับสุดท้าย ทั้งสองเดินมาตามถนนคุยกันถึงเรื่องสนุกสนานกันเมื่อสักครู่นี้ และในที่สุดก็วกมาในเรื่องสตรี

"พงษ์ กันมองดูแล้วเห็นว่าแกควรจะสละโสดเสียสักที แกรู้ตัวบ้างไหมว่าเวลานี้แกกำลังนวยนาดไปในท่ามกลางหมู่กุหลาบ" ธีระยุทธกล่าวขึ้นพร้อมกับหัวเราะอยู่ในลำคอ

"มันทำไปไม่ได้ดอกยุทธ กันเคยพูดกับแกหลายครั้งมาแล้วว่าฐานะกันเพียงเท่านี้จะหาคู่ครองยังไม่ได้หรอก เพราะกันรู้สึกว่ากันจะหาความสุขให้กับคู่ครองของกันไม่เพียงพอ ที่จะให้กันเกาะหรือขอให้ฝ่ายหญิงช่วยหาเลี้ยงด้วยนั้น กันขอปฏิเสธเป็นอันขาด ว่าแต่อ้ายตัวแกเองน่ะสมควรอย่างยิ่ง แกหลักฐานดี คุณพ่อก็มีบุตรเพียงสองคนแกกับน้องสาว และน้องสาวก็เป็นเจ้าของร้านจำหน่ายสินค้าเสื้อผ้าแพรพรรณมากมาย มันควรจะละความเป็นโสดได้แล้ว ส่วนกันนั้นยังห่างนักในเรื่องนี้ คุณพ่อคุณแม่น้อง ๆ ทั้งสี่คนล้วนแต่อยู่ในฐานะง่อนแง่นทั้งนั้น กันจึงยังไม่คิดถึงในเรื่องนี้เลย เป็นแต่กันใช้วิธีเข้าเมืองตาหลิ่วก็หลิ่วตาตามเท่านั้น เพื่อสร้าง

มิตรและไม่ตัดอะไรให้มันหมดไป ลื้อก็เข้าใจดีอยู่แล้วยังจะมาแกล้งเขย่าขวัญกันอยู่ได้นี่หว่า ลื้ออีกไม่กี่วันก็คงจะเป็น ร.ต.ท. แล้ว มันสมควรอย่างยิ่งแล้วครับท่านนายตำรวจ" พงษ์ศักดิ์พูดกับธีระยุทธเรื่อย ๆ ในน้ำเสียงช้า ๆ

"อ้ายลื้อมันคิดมากไปตามเคย ก็คนอื่น ๆ เขามีรายได้เท่า ๆ ลื้อและบางทีก็น้อยกว่าด้วยซ้ำ ทำไมเขาจึงมีคู่ครองได้เล่า และมิหนำซ้ำยังมีลูกเต้าพ่วงท้ายตามมาก็มี" ธีระยุทธพูดเป็นเชิงขัด

"นั่นเขามีแนวทางหรือหนทางอื่นกระมังที่เราไม่รู้ แต่กันนั้นมันไม่มีอะไรทั้งนั้น จึงเป็นการยุติได้สำหรับกัน ว่าแต่แกก็แล้วกัน ว่ายังไง? ลูกสาวเถ้าแก่ลั้งเห็นหล่อนทำตนสนิทสนมผิดสังเกตนัก ใคร ๆ เขาก็พูดซุบซิบกัน กันเคยได้ยินเหมือนกัน ใครเขาว่าถ้าใครเข้าติดรายนี้ได้มันก็ตกเข้าแบบตกถังข้าวสารทีเดียว เตี่ยมีเงินฝากธนาคารเป็นล้าน มีลูกสาวคนเดียวมันจะไปไหนเมื่อเรือล่มในหนอง กิ่งทองใบหยกสมกันเลย ว่าไงรับเสียเถอะน่ะจะเมื่อไร กันจะเป็นคนช่วยแจกการ์ดให้ อย่างอื่นไม่มีอะไรจะช่วยโว้ย" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะอย่างชอบใจ

"พงษ์ ลื้อนี่มันสำคัญมากศอกกลับเอากันเข้าจนได้ แต่กันก็จะเปิดอกบอกกับแกในฐานะเพื่อนที่รักและวางใจซึ่งเราจะรู้กันเพียงสองคนเท่านั้น อ้อมเดือนลูกสาวเถ้าแก่ลิ้มนั้นแกพูดถูกแล้ว คำว่าถูกแล้วนี่ไม่ได้หมายความว่ากันจะร่วมหอลงโรงด้วยดอกนะ ที่กันว่าถูกนั้นคือถูกที่แกพูดว่า อ้อมเดือนเอาใจกันทุกอย่างและทำตนสนิทสนมที่สุด แต่กันเองนั้นยังไม่เคยเอาอกเอาใจหล่อนเลย นอกจากทำหน้าที่ลูกผู้ชายที่มีต่อสตรีเท่านั้น ดังนั้นแกก็คงเห็นซีว่า คงมีแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นคือหล่อน แสดงตนเปิดเผยว่าสนิทชิดเชื้อกับกันอย่างผิดสังเกต เรื่องนี้กันคิดว่าคงจะเป็นการวาง

แนวร่วมความคิดกับคุณเตี่ยก็ได้ เหตุผลหรือ ? ไม่มีอะไร กันเป็นลูกนาย ตำรวจใหญ่และตัวกันเองก็เป็นตำรวจด้วย มันจึงเป็นการที่สมควรที่สุดที่จะรับกันเป็นเขยของคุณลิ้ม มันยังประโยชน์ให้ทางฝ่ายเขาได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่าให้กันอธิบายให้มากกว่านี้อีกเลย พงษ์ ! ขอให้แกเชื่อเถอะว่ากันจะแต่งงานก็ต่อเมื่อกันรักจริงเท่านั้น ถึงแม้จะเปลือยมากันก็จะแต่งด้วยถ้ากันรักจริง แต่ในเวลานี้กันยังไม่ได้ปักใจหญิงคนไหนเลยให้แกเข้าใจเสียด้วยว่า เราสองคนคือแกและกันจะต้องครองโสดต่อไปก่อนเถอะเพื่อนรัก" ธีระยุทธพูดพร้อมกับยกมือไปตบไหล่มิตรรัก แลก็พอดีมาถึงสถานีตำรวจ ธีระยุทธจึงกล่าวลาแก่เพื่อน

"ราตรีสวัสดิ์ พงษ์ จงนอนฝันหวานตลอดคืน"

แล้วธีระยุทธก็แยกเข้าสถานีตำรวจต่อไป ส่วนพงษ์ศักดิ์โบกมือให้เพื่อนตอบราตรีสวัสดิ์ให้แล้วก็ออกเดินต่อไป ใจคิดถึงเรื่องที่พูดกับธีระยุทธมาตามทางเรื่อย ๆ นั้น มารู้สึกตัวเอาเมื่อจะผ่านบ้านท่านหัวหน้าเห็นบนบ้านไฟสว่างมีคนเดินไปมาอยู่จึงนึกสงสัย เลยแวะเข้าไปในบ้านพอดีท่านหัวหน้าจัดสรรมองมาพบก็ร้องบอกลงมาว่า

"คุณพงษ์ รู้ได้อย่างไรว่าผมกลับ ผมพึ่งมาถึงเมื่อสักครู่นี้เองดีแล้วเชิญข้างบนผมมีเรื่องจะคุยด้วย เชิญขึ้นมา"

พงษ์ศักดิ์จึงขึ้นไปบนที่พักและนั่งลงที่เก้าอี้ที่ได้จัดไว้รับแขก ท่านหัวหน้าก็นั่งลงตาม แล้วสั่งให้คนหาน้ำและบุหรี่มาเลี้ยง

"ผมมีข่าวมาบอกกับคุณ ตั้งใจว่าตอนเช้าจะรีบไปบอก พอดีมาพบเสียก่อนเลยถือโอกาสบอกเสียเลย" ท่านหัวหน้าพูด

"ดีหรือร้ายครับ หัวหน้า" พงษ์ศักดิ์รีบถามเพราะอยากทราบมานานแล้ว

"มันก็ทั้งสองอย่างนั้นแหละ คุณคอยฟังผมพูดแล้วก็ตัดสินเอาเอง ก็แล้วกัน ผมตัดสินไม่ได้ว่าจะเป็นไปในทางไหน เรื่องมันคือ เมื่อผมไปถึง ก็รีบตรงไปหาท่านผู้ใหญ่ทีเดียว แต่ที่ไหนได้คุณพงษ์ ท่านพอแลเห็นท่าน ก็ชิงพูดเสียก่อนทีเดียว"

"ท่านพูดว่าอย่างไรครับ" พงษ์ศักดิ์ถาม

"ท่านพูดว่า นี่เข้ามาเรื่องลูกน้องละซี ผมรู้แต่เลาๆ ดีเหมือนกัน คุณบอกผมมาทีว่ามันเป็นอย่างไรกันให้ละเอียดหน่อย"

"คุณพงษ์ ผมไม่นึกว่าข่าวมันจะรวดเร็วถึงเพียงนี้ ผมจึงเล่าเรื่อง ตามที่คุณเล่าให้ผมฟังมาแล้วนั้นให้ท่านฟังโดยละเอียด ตลอดจนความจำ เป็นที่คุณได้ปฏิบัติไปแล้วทั้งสิ้นนั้นให้ท่านฟัง"

"แล้วท่านว่าอย่างไรบ้างครับ" พงษ์ศักดิ์ถาม

"ท่านกล่าวว่า ก็ถูกอยู่บ้างที่ปฏิบัติไปนั้นแต่มันเป็นการหมิ่นต่อ อันตรายมาก และถ้ามองเผิน ๆ ไปแล้วดูเหมือนมันชักจะก้าวก่ายหน้าที่ ตำรวจเขาด้วย เรื่องนี้ทางการของตำรวจเขาก็ได้แจ้งมาให้ทราบ พร้อมกับ แสดงความขอบใจที่คนของเราได้ร่วมมือช่วยเหลือฝ่ายเขา และยกยอความ ดีอันนี้มาอย่างสมเกียรติ และท่านผู้ใหญ่ยังกล่าวต่อไปอีกว่า นอกจากเขา ขอบใจมาแล้ว ยังนำเช็คสั่งจ่ายเงินสองพันบาทแนบมาด้วย และในหนังสือ นั้นแจ้งมาว่า คนร้ายรายนี้มีสินบนนำจับสองพันบาท เขาจึงขอมอบเงิน จำนวนนี้ให้ส่งมายังคุณด้วย แล้วท่านก็เปิดลิ้นชักโต๊ะนำเงินที่เป็นเช็คนั้น ส่งมาให้ผมและให้ลงนามรับไว้ด้วย พร้อมกันนั้นท่านได้ส่งจดหมายของ กรมตำรวจมาให้ผมและให้ลงนามรับเช็คในจดหมายนั้นไว้ด้วย ผมก็ลงนาม รับแล้วคืนหนังสือฉบับนั้นไปให้ท่าน แล้วท่านยังกล่าวเสริมอีกว่า ทาง ตำรวจเขาพูดว่า ถ้าคน ๆ นี้เป็นตำรวจแล้วเขาจะให้ความดีความชอบเป็น

พิเศษ แต่นี่มิใช่และเขาหวังว่าจะอยู่ในข่ายทางพิจารณาของฝ่ายเราด้วย ซึ่งผมก็ยังตรึกตรองว่าจะทำอย่างไรถึงจะดี และเมื่อฝ่ายเราได้ทำอะไรลงไปแล้วก็จะต้องแจ้งให้ทางตำรวจทราบด้วย ซึ่งมันเป็นการประสานงานกันทั้งสองฝ่าย ท่านกล่าวเท่านั้นก็แสดงว่าหมดเวลาที่ผมจะพบกับท่านแล้ว ผมจึงได้ออกมาข้างนอก เรื่องมันก็มีแต่เพียงเท่านี้ที่ผมจะบอกคุณ ส่วนมันจะดีหรือร้ายนั้นก็คอยฟังกันต่อไป และคงจะทราบในไม่ช้านี้" ท่านหัวหน้าพูดแล้วแล้วเดินเข้าไปในห้องของท่านสักครู่หนึ่งนำห่อของมาหนึ่งห่อวางลงตรงหน้าพงษ์ศักดิ์ พร้อมกับท่านส่งกระดาษและปากกามาให้

"นี่เงินสองพัน เซ็นรับเงินที่กระดาษนั่นแจ้งว่าได้รับเงินถูกต้องแล้วลงนามรับ ผมจะได้ส่งคืนใบรับนี้ไปที่กรม"

เงินอะไรครับ" พงษ์ศักดิ์ถาม

"เงินที่ตำรวจส่งมาให้ยังไงล่ะ ผมไปขึ้นเป็นเงินสดมาให้เพื่อสะดวกเงินนำจับผู้ร้าย" ท่านหัวหน้ากล่าวพร้อมกับเลื่อนห่อเงินมาให้

"ผมรับไม่ได้ดอกครับ ผมไม่ได้นำจับและไม่ได้หวังผลอะไรด้วย ผมไม่ทราบเรื่องสินบาทคาดสินบนนี้เลย ผมไม่รับละครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบปฏิเสธพร้อมกับส่ายหน้า

"ไม่รับไม่ได้ซีคุณ คุณจะนำจับหรือไม่นั่นมันเป็นเรื่องของคุณ ผมมีหน้าที่แต่เพียงมอบเงินให้กับคุณเท่านั้น แล้วผมจะได้นำใบรับนี้นำส่งคืนกรม ส่วนคุณจะทำอย่างไรกับเงินนั้นก็แล้วแต่คุณ อย่าให้ผมได้รับความลำบากด้วยเลย รับไปเสียเถอะน่ะ" ท่านหัวหน้าพูดพร้อมกับยกห่อเงินยื่นให้พงษ์ศักดิ์จึงจำเป็นต้องรับไว้พร้อมกับลงนามรับเงิน เขาพูดไม่ออก นิ่งนึกอยู่สักครู่หนึ่งจึงกล่าวขึ้นว่า

"ผมเห็นจะต้องลาละครับ คืนนี้ผมจะต้องคิดถึงเรื่องนี้ว่าจะทำอย่างไรถึงจะดี แล้วผมจะเรียนให้หัวหน้าทราบ ผมขอขอบพระคุณหัวหน้ามากครับที่ทำให้ต้องลำบากยุ่งยากในเรื่องที่ผมได้ทำขึ้น" พงษ์ศักดิ์พูดแล้วก็ยกมือขึ้นทำความเคารพแล้วก็ลุกขึ้นลาท่านหัวหน้ากลับมายังที่พัก

เมื่ออาบน้ำเสร็จแล้วเขาจึงนำเงินห่อนั้นกลับเข้าไปเก็บไว้ในที่ที่เก็บแล้วกลับออกมานั่งที่ระเบียงหน้าที่พัก คิดตรึกตรองหาทางออกของเงินจำนวนนี้ ก็ยังมองไม่เห็นทางอย่างไร จนดึกมากแล้วจึงเข้านอนและนึกคิดตรึกตรองไปมาจนหลับไป มารู้สึกตัวเมื่อสว่างแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงรีบลุกขึ้นทำความสะอาดแก่ร่างกายจนเสร็จ จึงนึกขึ้นได้ว่าเขาควรจะหารือกับธีระยุทธเพื่อนคู่ใจเห็นจะดี เมื่อคิดได้เช่นนั้นพงษ์ศักดิ์ก็รีบออกจากบ้านตรงไปหาธีระยุทธที่บ้านพักกองตำรวจทันที

"อะไรเว้ย! มาแต่เช้าตรู่ หรือเปลี่ยนความคิดเรื่องที่เดินคุยกันมาเมื่อคืนกระมัง" ธีระยุทธร้องขึ้นเมื่อมองเห็นพงษ์ศักดิ์เดินขึ้นมาบนที่พัก พงษ์ศักดิ์ไม่โต้ตอบ จับมือมิตรรักจูงนำเข้าไปในห้อง แล้วนั่งลงบนเตียงนอน ส่วนธีระยุทธนั้นลากเก้าอี้มานั่งตรงข้ามกับพงษ์ศักดิ์

"อะไรกันวะ เกิดเรื่องอะไรหรือ ถึงกับต้องฉุดลากเข้ามาพูดกันในห้อง"

"เกิดซี นั่งนิ่งๆ คอยฟังกันจะบอกให้" แล้วพงษ์ศักดิ์ก็เล่าเรื่องทั้งสิ้นให้ฟัง กับขอความเห็นว่าจะทำอย่างไรดีกับเงินจำนวนนั้น

"โธ่! ง่ายนิดเดียว ฉลองกันอย่างเมื่อวาน" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะเป็นที่สนุก

"ลื้อนี่มันพูดเล่นไปได้ ช่วยกันคิดหน่อยเถอะว่าเราสมควรจะทำอย่างไรกันดีในเงินจำนวนนี้" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับเพ่งมองธีระยุทธ

ธีระยุทธเปลี่ยนสีหน้าที่รื่นเริงเมื่อสักครู่นี้เป็นสีหน้าอันเคร่งเครียดและทอดสายตาออกไปทางหน้าต่างบ้านที่พัก ใช้ความคิดตรึกตรอง ทั้งสองต่างนั่งนิ่งกันอยู่สักครู่หนึ่ง แล้วธีระยุทธจึงหันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์ แล้วยกมือมาตบที่ขาของพงษ์ศักดิ์เบา ๆ กล่าวขึ้นว่า

"พงษ์ ความคิดของกันนั้นบางทีจะไม่ตรงกับของแกก็ได้ แต่ไม่เป็นไรกันคิดว่าหลาย ๆ ความคิดนั้นมันยังมีทางพิจารณากันอยู่บ้าง"

"อย่ามัวกล่าวอารัมภกถาเลยอยู่น่ะ ลองว่ามาทีซิ" พงษ์ศักดิ์เตือน

"กันเห็นว่า เงินจำนวนนี้ก็ไม่มากนัก เราจะเอาเงินจำนวนนี้ไปช่วยโรงพยาบาลหรือเด็กที่เรียนดี ก็เห็นว่าไม่ได้ผลเท่าไรนัก กับมันจะไม่ตรงกับต้นเหตุที่เราได้เงินนี้มาด้วย ดังนั้นกันจึงเห็นว่า แก่ควรจะนำเงินจำนวนนี้ไปมอบให้กับน้าพ่วงมารดาของนายอั้น เพื่อจะได้เอาไว้ใช้จ่ายต่อไป หรือใช้เป็นค่าซื้อสิ่งของ, ค่าพาหนะ, ไปเยี่ยมลูกชายที่พิจิตที่เราได้ส่งตัวไปให้กับเจ้าของคดีเขาแล้วนั้น มันจะดีกว่าวิธีอื่นไม่ใช่หรือว่าไง ?"

พงษ์ศักดิ์ลุกขึ้นยืนและกอดธีระยุทธแล้วพูดขึ้นอย่างดีใจ

"วิเศษ วิเศษมากเทียวยุทธเอ๋ย กันจะทำตามที่ลื้อว่าวันนี้ แต่กันจะไปกับ....ง่า...." พงษ์ศักดิ์พูดได้แต่เพียงนี้ ธีระยุทธจึงพูดต่อ

"กับอั๊วซีวะ พงษ์ กันจะไปตรวจทางนั้น และไปแสดงความยินดีกับน้าพ่วงของแกด้วย ไปกันเช้านี้แหละ ไปเติมเสบียงที่ตลาดกันก่อน กันจะให้เขาเอารถจิ๊บเล็กไปรับเราที่ตลาด กันแต่งตัวล่ะ เดี๋ยวเดียวเสร็จ" ธีระยุทธพูดแล้วก็รีบแต่งตัวลงจากที่พักผ่านหน้าสถานี ธีระยุทธร้องสั่งนายสิบเวรที่นั่งประจำหน้าที่ขึ้นว่า

"สิบเวร ลงประจำวันด้วยว่ากันไปตรวจที่..... แล้วให้รถจิ๊บเล็กไปรับกันที่ร้านกาแฟในตลาด"

เมื่อธีระยุทธสั่งแล้ว ทั้งสองสหายต่างก็เดินมุ่งหน้าเข้าตลาด ขณะนี้รู้สึกว่าพงษ์ศักดิ์มีสีหน้าเป็นสุขขึ้นกว่าเดิม เดินคุยกันยิ้มแย้มมาตลอดทาง เมื่อทั้งสองรับประทานกาแฟและอาหารเสร็จก็พอดีรถจิ๊บเล็กมาถึง ทั้งสองเมื่อชำระค่าอาหารเสร็จแล้วก็ขึ้นรถมาหยุดที่หน้าบ้านพักของพงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์รีบไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวพร้อมกับนำเงินที่เก็บไว้นั้นลงมา แล้วทั้งสองก็ออกเดินทางโดยรถยนต์ไปทันที

ที่หน้าบ้านนางพ่วงนั้น ทั้งสองหนุ่มมองดูแต่ไกลมีความสงสัยนักว่า มีผู้หญิงสาวที่ไหนกำลังเกลี่ยตากถั่วลิสงอยู่ที่ลานหน้าบ้าน ทั้งสองมิได้เอาใจใส่จนรถเข้าไปใกล้จึงจำได้ว่า ที่แท้ก็นางสาวสอิ้งบุตรสาวกำนันแสงนั่นเอง พงษ์ศักดิ์จึงร้องทักและถามว่า

"ทำอะไรสอิ้ง น้าพ่วงอยู่ไหม ?"

"ตากถั่วให้น้าแก แกไม่มีใคร นี่จะมาจับน้าพ่วงอีกหรือนี่ โธ่ ! ตำรวจนี่ช่างร้ายเหลือ" พูดพร้อมกับทำตาควักค้อนมาทางธีระยุทธ

"เฮ้อ ! อ้ายเรานี่เห็นจะต้องละอาชีพนี้เสียที ปะใครก็มีแต่สงสัยจะจับ ยิ่งสาว ๆ ละก็เป็นเอามาก ๆ ทีเดียว" กล่าวเป็นเชิงสัพยอก

"ละเสียได้ก็ดี ชาวบ้านจะได้อยู่เย็นเป็นสุขไม่ต้องกลัวถูกจับ" สอิ้งพูดโดยไม่มองดูหน้า

"ถ้าโจรผู้ร้ายมาจะได้ใครช่วยล่ะสอิ้ง" ธีระยุทธถามยั่วเล่น

"ไม่รู้ไม่ชี้ ฉันจะทำงาน" สอิ้งพูดอย่างสะบัด ๆ พงษ์ศักดิ์เลยตัดบทถามสอิ้ง

"น้าพ่วงอยู่ไหม มีข่าวดีมาให้น้าพ่วงไม่ใช่ข่าวร้ายน่ะ"

"อยู่บนบ้านกำลังหุงข้าว ขึ้นไปบนบ้านซี" สอิ้งพูดโดยเปลี่ยนสีหน้าเป็นยิ้มทันที

"สาวชาวบ้านจัดสรรนี้สวยไม่ใช่เล่น" ธีระยุทธกล่าวขึ้นพอให้สอิ้งได้ยิน สีหน้าของสอิ้งก็เปลี่ยนทันที

"ตำรวจนี่ปากร้ายไม่ต่างกับใจร้ายเลย" สอิ้งกล่าวเบา ๆ พอให้ธีระยุทธได้ยิน แล้วก็ก้มหน้าทำงานต่อไป

ทั้งสองเดินขึ้นบ้านนางพ่วง พอดีนางพ่วงออกมาจากในครัวแล้วเชิญให้ทั้งสองคนนั่ง พร้อมกับแสดงสีหน้าสงสัย

"คุณทั้งสองมีธุระอะไรกับฉันรึ? ถึงมากันแต่เช้าบ่านนี้" นางพ่วงถามอย่างช้า ๆ

"มีนิดหน่อยน้าพ่วง ถามพงษ์ศักดิ์เขาดูซี ฉันไม่เกี่ยวข้องด้วยหรอก เขาชวนมาก็มาเป็นเพื่อนเท่านั้น" ธีระยุทธตอบ แล้วพงษ์ศักดิ์ก็กล่าวต่อไป

"น้าพ่วง ที่ฉันมารบกวนน้าแต่เช้าวันนี้มันมีเรื่องที่จะต้องพูดกับน้าและค่อนข้างยืดยาว แต่ฉันจะพูดแต่ย่อ ๆ ให้น้ารับทราบไว้เท่านั้น"

แล้วพงษ์ศักดิ์ก็เล่าเรื่องย่อ ๆ ให้นางพ่วงฟังจนจบ นางพ่วงนิ่งฟังตลอดเวลามิได้พูดอะไรเลย เมื่อเล่าจบในที่สุดนางพ่วงก็เอ่ยขึ้นว่า

"มันไม่เห็นจะเกี่ยวข้องอะไรกับฉันเลย คุณพงษ์" นางพ่วงกล่าวขึ้น

"เกี่ยวซีน้า"

"เกี่ยวยังไง ฉันยังไม่เข้าใจเลย"

"เงินจำนวนนี้ฉันไม่ต้องการ เพราะฉันไม่ได้รับสินบนและนำจับ" พงษ์ศักดิ์กล่าวขึ้นช้า ๆ

"นั่นมันเป็นเรื่องของคุณ อย่ามาพูดให้ฉันได้ฟังเลย มันกระทบหัวใจคนแก่ คุณนึกกรุณาเถอะอย่าพูดถึงเรื่องนี้อีกเลย" นางพ่วงพูดพร้อมกับดวงตาที่คลอไปด้วยน้ำตา ทั้งนี้ทำให้แกหวนคิดถึงลูกชายของแก ถึงจะชั่วดีอย่างไรก็ยังขึ้นชื่อว่าลูกนั่นเอง หนีห่วงไม่พ้น

"น้าพ่วง ฟังผมพูดเถิด" ธีระยุทธกล่าวต่อไป

"คือยังงี้ พูดสั้น ๆ พงษ์ศักดิ์เขาจะมอบเงินจำนวนนี้ทั้งสิ้นให้กับน้าพ่วงไปใช้ คือน้าจะใช้ส่วนตัวหรือสำหรับค่าสิ่งของค่าพาหนะเดินทางที่จะไปเยี่ยมนายอั้นก็สุดแล้วแต่น้าเท่านั้นเอง"

"ทำไมคุณจะต้องมาทำยังงั้น เงินนี้ไม่ใช่ของฉันนี่" นางพ่วงค้าน

"ใช่ซีน้า ก็ฉันให้อย่างไรล่ะ" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"รับไว้เถอะน้า แต่ฉันคิดว่าน้าควรจะเก็บไว้กับตัวเพียง๕๐๐บาท ไว้ใช้จ่าย ส่วนนอกนั้นฝากออมสินไว้ในเมือง เมื่อน้าจะต้องการเมื่อใด ก็ไปถอนรับเอามาใช้ได้ตามที่ต้องการและปลอดภัยดี" ธีระยุทธช่วยพูดต่อให้

"มันจะเหมาะหรือคุณ"

"เหมาะซีน้า นี่แน่ะเงิน" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับล้วงเงินออกมานับเอาออกเสีย ๕๐๐ บาท ส่งให้นางพ่วง และกล่าวต่อไปอีกว่า

"แล้วฉันจะเลยพาน้าเข้าไปในเมืองด้วยกัน ไปฝากเงินที่เหลืออยู่นี้ให้เรียบร้อย น้าไปรับอาหารในเมืองก็แล้วกัน ยุทธเขาคงจะจัดการให้คนของเขามาส่งน้ากลับบ้านเมื่อเสร็จธุระ" พงษ์ศักดิ์กล่าวโดยสีหน้าที่เบิกบาน

"เฮอ! ฉันนี่สุดจะอวยพรในน้ำใจดีของคุณทั้งสอง"

"ไม่ต้องน่ะน้า บอกให้สอิ้งเขาช่วยดูบ้านให้สักครู่ก็คงจะได้" พงษ์ศักดิ์บอก

"ตกลงค่ะ ดีฉันจะเปลี่ยนนุ่งห่มสักเล็กน้อยเท่านั้น แล้วนางพ่วงก็ร้องเรียกนางสาวสอิ้งให้ขึ้นมาบนเรือนแล้วจึงบอกว่า

"อิ้ง เอ๊ย ฝากบ้านสักพักเถอะนะจะเข้าไปทำธุระในเมืองสักครู่ ข้าวปลาก็หาไว้ในครัวแล้ว หิวก็กินได้ไม่ต้องรอนะ" พูดเท่านั้นนางพ่วงก็เดินเข้าไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวในห้อง

"ถ้าพี่อั้นยังอยู่เห็นจะต้องขัดใจกันแน่ ๆ" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงเย้า

"นี่ก็ไม่อยู่นี่ จะเป็นยังไง คุณพงษ์" สอิ้งย้อนถาม

"ก็โล่งอกไปน่ะซี" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"คุณอย่ามาทำอย่างแมวหยอกลูกไก่หน่อยเลยน่ะ ฉันรู้ทันหรอก" สอิ้งตอบพร้อมกับอมยิ้ม

"ก็ลูกไก่สวยอยู่น้อยเมื่อไหร่ล่ะ" ธีระยุทธต่อ

"ตำรวจเข้ามายุ่งอีกแล้ว" แล้วทั้งสองต่างก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน พอดีนางพ่วงแต่งตัวเสร็จก็พากันมาขึ้นรถทันที ในระหว่างทางพงษ์ศักดิ์มอบเงิน ๑,๕๐๐ บาท ให้กับธีระยุทธให้ช่วยพานางพ่วงไปฝากออมสินและเมื่อเสร็จธุระแล้วขอให้ช่วยเหลือส่งกลับบ้านด้วย ส่วนตัวพงษ์ศักดิ์เองนั้นจะลงที่หน้าบ้านหัวหน้าหน่วยจัดสรรที่ดิน เพื่อจะแจ้งผลการปฏิบัติของเขาไปแล้วนั้นให้ทราบต่อไป เมื่อตกลงกันเช่นนี้แล้วและเมื่อรถมาถึงจังหวัดผ่านที่พักท่านหัวหน้าจัดสรร พงษ์ศักดิ์จึงได้ลงจากรถกล่าวคำอำลากับนางพ่วง

"ขอให้คุณเจริญยิ่ง ๆ เถิดพ่อคุณ" นางพ่วงกล่าวให้พรแล้วรถก็เคลื่อนที่ต่อไป

ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นก็ตรงขึ้นไปหาท่านหัวหน้าซึ่งท่านยืนยิ้มรับอยู่บนที่พักอยู่แล้ว เมื่อทั้งสองลงนั่งเรียบร้อย พงษ์ศักดิ์จึงได้เล่าเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาฟังจนจบ ในตอนท้ายได้กล่าวเพิ่มเติมว่า

"ผมได้รับความคิดอันนี้จากธีระยุทธเขา และยังช่วยเหลือให้การนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ทุกอย่าง

"เหมาะสมแล้วคุณพงษ์ ผมขอแสดงความยินดีและอนุโมทนาในกุศลอันนี้ด้วย ได้ทั้งทางโลกและทางธรรม ต่อไปนี้ก็คอยฟังทางกรมก็แล้วกัน ธรรมะคงจะช่วยน่ะอย่าท้อใจ เชื่อผมเถอะ" ท่านหัวหน้าพูดพร้อมกับยิ้มแย้ม เมื่อเสร็จแล้วพงษ์ศักดิ์ก็ลากลับมายังที่พัก เปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วก็ลงมือรับประทานอาหารที่พวงสร้อยส่งมาวางเตรียมไว้ และตั้งใจว่าเมื่อรับประทานเสร็จจะนอนพักสักงีบหนึ่ง แต่ก็เป็นอันต้องงดเพราะได้เห็นพวงสร้อยเดินขึ้นมาบนที่พักและพูดว่า

"เด็กส่งปิ่นโตบอกว่าที่นี่ไม่มีคนอยู่ และถามคนข้างบ้านเขาบอกว่าเห็นนั่งรถกลับจากตลาดแล้วเลยไปไหนกับคุณยุทธก็ไม่รู้ แต่เมื่อสักครู่เห็นคุณยุทธกับคนแก่ๆ นั่งรถไปที่ไปรษณีย์ เลยสงสัยจึงไถลมาดูนึกเป็นห่วงคิดว่าจะไปก่อเรื่องขึ้นอีก" พวงสร้อยพูดพร้อมอมยิ้ม

"ขอบพระคุณที่เป็นห่วงผม ไม่มีอะไรมากนักหรอกเป็นแต่มีเรื่องส่วนตัวกับน้าพ่วงคนที่นั่งไปกับยุทธเท่านั้น นี่ก็เสร็จเรียบร้อยรวมทั้งปิ่นโตของคุณด้วย และขอขอบพระคุณซ้ำมาในที่นี้อีกครั้งด้วยครับ" พงษ์ศักดิ์มองยิ้มอย่างหวานระรื่น ทำให้พวงสร้อยสะเทิ้นเบือนสายตาหนีพร้อมกับกล่าวคำอำลาจากไป พงษ์ศักดิ์เดินตามมาส่งถึงหน้าบ้านและมองตามไปจนลับสายตา จึงได้เดินกลับขึ้นมาบนที่พัก เขานึกแต่ในใจว่า

"โลกนี้มันช่างยุ่งเสียจริง ๆ เดี๋ยวทุกข์ เดี๋ยวสุข เอาอะไรที่เที่ยงแท้ไม่ได้" แล้วก็ถอนใจยาว

ล่วงต่อมาสักสองสามวันข่าวก็แพร่สะพัดออกมาจนได้ ทั้งนี้เนื่องจากนางสาวสอิ้งได้รับคำบอกเล่าจากนางพ่วง ดังนั้นกำนันแสงบิดาและคนอื่น ๆ ก็รู้ทั่วกันจนแพร่ข่าวเข้ามาถึงในเมือง พงษ์ศักดิ์จะเดินไปไหนมีแต่คนทักทายปราศรัยอย่างอ่อนหวานตลอดทาง คล้ายกับเขาเป็นนักบุญองค์หนึ่ง มีคนเคารพและนับถือเขาทั่วไป แทนที่พงษ์ศักดิ์จะปลื้มปิติยินดีกลับเป็นการตรงกันข้าม เขาเห็นว่ามันเกินไปสำหรับเขาจนไม่อยากจะสังสรรค์กับใคร ๆ นี่มันก็เวรอีกอย่างหนึ่งของพงษ์ศักดิ์

ทุกฺขสฺสานนฺตรํ สุขํ

สุขเกิดขึ้นในลำดับแห่งทุกข์

ตอนที่ ๕

กรรมดี

สามสัปดาหะผ่านมา เหตุการณ์ในจังหวัดกำแพงเพชรได้ประทุขึ้นอีกครั้งหนึ่ง คือท่านหัวหน้าจัดสรรที่ดินแห่งกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้รับคำสั่งจากกรมพัฒนาการที่ดินว่า ให้เลื่อนตำแหน่ง พงษ์ศักดิ์ ผลสนิทขึ้นเป็นชั้นตรี โดยความชอบที่ได้ปฏิบัติราชการได้ผลดียิ่งเป็นพิเศษ และพร้อมทั้งคำสั่งย้ายให้เข้ามารับราชการในตำแหน่งประจำแผนกแห่งกรมพัฒนาการที่ดิน

ข่าวอันนี้แพร่สะพัดไปยังมิตรและพ่อค้าประชาชนตลอดจนข้าราช-การโดยรวดเร็ว ต่างก็มีความยินดีและพร้อมทั้งความเสียใจ ยินดีที่พงษ์ศักดิ์ได้รับตำแหน่งสูงขึ้น แต่เสียใจที่จะต้องจากไปจากกำแพงเพชร ส่วนตัวของพงษ์ศักดิ์เองนั้นสังเกตได้เหมือนกับไม่ยินดียินร้ายทั้งสองประการ มีบางคนถามเขาว่ามีจิตใจอย่างไรเมื่อได้รับข่าวอันนี้ พงษ์ศักดิ์ก็ตอบอย่างเรียบ ๆ ว่าไม่ได้คิดอะไรทั้งนั้น เขารับราชการ เมื่อทางราชการสั่งมาอย่างไรเขาก็ต้องปฏิบัติตามเท่านั้นเอง และความกวนใจในพิธีรีตองของผู้ที่เขาเคารพและนับถือตลอดจนเพื่อนฝูงก็มาประดังที่เขาขึ้นอีก เช่นกำนันแสงได้มาหาเขาในวันรุ่งขึ้นที่ได้รับคำสั่งย้ายว่า ราษฎรในเขตจัดสรรที่ดินเชิญเขาไปที่บ้านกำนันแสง เพื่อทำการเลี้ยงเป็นการแสดงความยินดีและเป็นการเลี้ยงส่งไปในตัวพร้อมกัน ถึงแม้ว่าพงษ์ศักดิ์จะปฏิเสธเพียงไรกำนันแสงก็ไม่ยอมและได้บอกกับเขาว่า ทางชาวบ้านได้เตรียมการไว้พร้อมเสร็จแล้วจะเลิกล้มเสียมิได้ พงษ์ศักดิ์จึงเป็นอันยอมจำนน เขาต้องไปในงานนี้ในวันรุ่งขึ้นตอนบ่าย ที่บ้านกำนันแสงมีคนอยู่หนาแน่น เมื่อรถจิ๊บเล็กของหน่วยจัด

สรรที่ดินไปถึง พอพงษ์ศักดิ์ก้าวเท้าลงจากรถ ทั้งผู้ใหญ่และเด็กเล็กร้องตะโกนเสียงอยู่เซ็งแซ่

"คุณพงษ์ จงเจริญ"

เสียงร้องตะโกนนี้มีอยู่เรื่อย ๆ จนกำนันแสงได้มาเชิญตัวขึ้นไปบนบ้านเสียงที่ตะโกนให้พรนั้นจึงสงบลง เมื่อพงษ์ศักดิ์ขึ้นไปบนบ้านกำนันแสงและเมื่อมองไปก็รู้สึกพิศวงอย่างยิ่ง เพราะบนบ้านนั้นมีผู้เฒ่าเป็นจำนวนมากนั่งอยู่ และมีเครื่องบายศรีวางอยู่ที่ตรงกลางผู้เฒ่าเหล่านั้น เขาก็รู้ทันทีว่าต้องมีพิธีทำขวัญตามประเพณีของชาวบ้านแน่ ๆ แล้วก็เป็นจริงไปตามที่คิดไว้ โดยกำนันแสงได้กระซิบเบา ๆ กับเขาว่า

"คนแก่ ๆ เขาจะทำขวัญคุณในวันนี้เพื่อความสุขเจริญของคุณ อย่าขัดประเพณีและความตั้งใจของท่านผู้เฒ่าเหล่านั้นเลยคุณ ท่านทำก็เพราะความรักและนับถือในตัวของคุณแท้ ๆ"

พงษ์ศักดิ์เพียงแต่พยักหน้ารับ แล้วก็เดินตามกำนันแสงเข้าไปในวงของท่านผู้สูงอายุเหล่านั้น และในต่อไปก็เป็นการเริ่มพิธี มีการเวียนเทียน, เจิม, แลงผูกข้อมือสู่ขวัญให้ศีลให้พรเป็นการสุดสิ้นพิธี ข้อมือทั้งสองของพงษ์ศักดิ์นั้นเต็มไปด้วยด้ายทำขวัญผูกอยู่เต็มทั้งสองข้อมือ เขาก็ไม่รังเกียจแต่อย่างใด ยิ้มรับอย่างชื่นบาน จนเย็นแดดร่มลงกำนันแสงจึงนำพงษ์ศักดิ์ลงมายังลานบ้านข้างล่าง ซึ่งมีแคร่ไม้ไผ่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้ทำขึ้นใหม่ ๆ ตั้งเรียงกันเป็นแถว ๆ มีจำนวนมากแถว และบนแคร่นั้นเต็มไปด้วยอาหารของพื้นบ้าน มีไก่ต้มและยำอะไรต่ออะไรอีกมากอย่าง กำนันแสงนำพงษ์ศักดิ์เข้าไปที่แคร่อันกลาง และในขณะนั้นเองนางสาวสอิ้งบุตรสาวกำนันแสงเดินถือถาดที่ใส่พวงมาลัยพวงใหญ่เข้ามาทางข้างตัวของพงษ์ศักดิ์วางถาดพวงมาลัยไว้บนแคร่ยกมือขึ้นไหว้พงษ์ศักดิ์เป็นการขอโทษ เสร็จ

แล้วจึงหยิบพวงมาลัยจากถาดนำเข้าสวมคอให้กับพงษ์ศักดิ์ ซึ่งพงษ์ศักดิ์ก็ได้ก้มศีรษะลงเล็กน้อย เมื่อสวมเสร็จสิ้งก็ยกมือไหว้อีกครั้งหนึ่งแล้วถอยออกไป ขณะนั้นเองเสียงร้องไชโยสนั่นหวั่นไหวไปทั่วลานบ้าน พงษ์ศักดิ์ได้ยืนขึ้นพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้ทำความเคารพหันตัวไปรอบ ๆ จนเสียงนั้นซาลงเขาจึงทรุดตัวลงนั่งตามเดิม และต่อไปนี้ทุก ๆ คนต่างเข้านั่งประจำที่กันจนเต็ม แล้วการรับประทานก็เริ่มขึ้นพร้อมทั้งการดื่มอย่างสุขสำราญกันเต็มที่ เสียงการคุยการพูดกันเซ็งแซ่ไปหมด จนการรับประทานผ่านไปนานพอควรแล้ว กำนันแสงซึ่งนั่งติดอยู่ข้างพงษ์ศักดิ์ได้ลุกขึ้นกล่าวคำพูดโดยเสียงอันดัง ซึ่งกระทำให้เสียงที่ดังแซ่อยู่นั้นเบาลงทันที

"พี่น้องทั้งหลาย ที่เราได้มาร่วมชุมนุมกันวันนี้ก็รู้กันแล้วว่าพวกเราจัดกันขึ้นสำหรับคุณพงษ์ซึ่งเป็นที่รักและที่นับถือของพวกเรา ความดีของท่านผู้นี้ที่มีต่อพวกเราก็ย่อมรู้กันอยู่ดีแล้ว และบัดนี้ท่านจะต้องจากพวกเราไปรับราชการที่กรุงเทพ ฯ ในไม่ช้านี้ และพร้อมกับท่านผู้นี้ได้เลื่อนหน้าที่และตำแหน่งด้วย และผลที่ท่านได้รับนี้ก็เป็นที่ถูกต้องและตรงกับใจของพวกเราจริงไหม ? ดังนั้นขอให้ทุกคนลุกขึ้นดื่มให้กับคุณพงษ์ที่รักของพวกเราและอำนวยพรให้ท่านสุขเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นเทอญ"

ทุกคนต่างลุกขึ้นดื่มและร้องอวยพร

"ให้คุณพงษ์ จงสุขเจริญ" เสียงสนั่นไปทั่วลานบ้าน แล้วก็ลงนั่งรับประทานอาหารกันต่อไป สักครู่หนึ่งพงษ์ศักดิ์ก็ได้ยืนขึ้นกล่าวตอบกำนันแสง

"ท่านพี่น้องและที่เคารพทั้งหลาย ผมรู้สึกขอบพระคุณอย่างล้นพ้นและตื้นตันใจอย่างเต็มเปี่ยม ในการที่ท่านพี่น้องและที่เคารพของผมได้ให้ความเมตตากรุณาต่อผม มีการทำขวัญและเลี้ยงดูพร้อมกับอวยชัยให้พร

การกระทำเช่นนี้ประทับใจผมโดยไม่มีวันที่จะลืมเลือนไปได้ การที่ผมได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นนี้ผมกล่าวได้ว่าก็เพราะพี่น้องและท่านที่เคารพทั้งหลายในที่นี้ ได้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติการงานให้เป็นไปสมกับความมุ่งหมายของทางราชการ ผลอันนี้และที่ผมได้รับจากท่านพี่น้องทั้งหลายจนทำให้ผมได้ขยับฐานะขึ้น ทั้งนี้ก็มิใช่ใครผู้อื่นเลย ก็คือท่านทั้งหลายนี้เองเป็นผู้สนับสนุนผม ผมจะลืมพระเดชพระคุณอันนี้เสียมิได้ และจะประทับใจอยู่กับผมตลอดไป การที่ผมจะต้องจากท่านทั้งหลายไปครั้งนี้ ผมเองก็รู้สึกเศร้าใจอยู่มิน้อย ทั้งนี้เท่ากับผมต้องจากญาติที่เคารพนับถือไปอยู่ห่างไกล ซึ่งดวงใจของผมยังฝั่งแนบแน่นอยู่กับท่านทั้งหลายตลอดเวลา เป็นความจนใจจริง ๆ ซึ่งเป็นคำสั่งของทางราชการ ที่ผมจะขัดขืนเสียมิได้ ดังนั้นขอให้ท่านที่เคารพทั้งหลายจงพึงนึกแน่ใจในตัวผมเสียเถิดว่า ถึงแม้ว่าผมจะต้องจากไปก็คงไปแต่เพียงร่างกายเท่านั้น แต่น้ำใจและหัวใจของผมนั้นยังคงฝั่งแนบแน่นอยู่กับท่านพี่น้องทั้งหลายอยู่ตลอดเวลา คำอวยพรใด ๆ ที่มอบให้กับผมมาเมื่อสักครู่นี้ ผมขอให้คำอวยพรนั้น ๆ จงสะท้อนกลับไปยังท่านทั้งหลายให้ได้รับพรอันนั้นจงทั่วถ้วนทุกท่านด้วยเทอญ"

เมื่อคำกล่าวของพงษ์ศักดิ์จบลง ก็มีเสียงโห่ร้องและไชโยกึกก้องในลานบ้านของท่านกำนันแสง จนเวลาสมควรเย็นมากแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงได้กล่าวคำอำลาชาวบ้าน แล้วเดินมาขึ้นรถกลับคืนสู่จังหวัดต่อไป

ในระหว่างเดินทางกลับเข้าสู่จังหวัดนี้ พงษ์ศักดิ์คิดว่าควรจะเลยกราบลาคุณแม่และตัวของคุณครูงามภักตร์เสียเลย เพราะอีกสองสามวันก็จะต้องเดินทางกลับ ดังนั้นเมื่อรถผ่านหน้าบ้านครูงามภักตร์ พงษ์ศักดิ์จึงได้หยุดรถและเข้าไปในบ้าน ซึ่งขณะนี้ครูงามภักตร์กำลังนั่งอยู่กับคุณแม่

ที่หน้าบ้าน เมื่อได้รับเชิญแล้วพงษ์ศักดิ์จึงขึ้นไปบนที่พัก และทำความเคารพมารดาของครูงามภักตร์แล้วก็ทรุดตัวลงนั่ง

"ไปไหนมาคะคุณพงษ์ กลับจนเย็นจวนมืด" คุณแม่ของครูงามภักตร์ได้ถามขึ้น

"ผมไปในงานเลี้ยงส่งของชาวบ้านที่จัดสรรมาครับ ปฏิเสธเท่าไรก็ไม่ยอมจึงต้องไป ขากลับผมจึงได้มาแวะเยี่ยมพร้อมกับจะมากราบลาคุณแม่กับคุณครูด้วย ผมจะต้องกลับในสองวันนี้" พงษ์ศักดิ์พูดสำเนียงช้า ๆ แสดงความอ่อนน้อม

"เฮ้อ! ดีฉันเสียใจจริง ๆ ที่จะต้องจากกันไปอยู่ไกล แต่ก็ยินดีที่เห็นความก้าวหน้าในทางราชการของคุณ" คุณแม่ของงามภักตร์พูดพร้อมกับถอนใจยาว

"ครับ ผมก็เช่นเดียวกันที่จะต้องห่างผู้ที่ผมเคารพและนับถือไป แต่ผมก็มิได้ลืมพระเดชพระคุณเลยที่ได้คอยตักเตือนผมดังลูกหลาน พระคุณอันนี้จะฝังแน่นอยู่ในตัวของผมชั่วกาลนาน" พงษ์ศักดิ์ตอบอย่างนอบน้อม

"คุณพงษ์จะเริ่มเดินทางเมื่อไหร่คะ" งามภักตร์ถาม

"วันมะรืนนี้ครับ ผมไม่มีสัมภาระอะไรมากนัก มีกระเป๋าสามใบกับของใช้หนึ่งห่อเท่านั้นไม่มีอะไรอีก" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"คงจะลืมกำแพงเพชรนะคะในเวลาต่อไป" งามภักตร์ถามเป็นเชิงพ้อ

"คงลืมไม่ได้ดอกครับ กำแพงเพชรทำให้ผมดื่มด่ำใจมาก นอกจากกำแพงเพชรจะลืมผมเท่านั้น ผมหวั่นเสียเหลือเกิน" พงษ์ศักดิ์ตอบเป็นเชิงย้อน

"เออ! เวลาคุณพงษ์จะไปฉันก็ไม่มีอะไรจะให้เป็นที่ระลึก นอกจากจะให้ได้แต่ศีลพรเท่านั้น ขอให้คุณเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป คิดอะไรขอให้ได้

สมตามความปรารถนา ขอให้อำนาจพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์และสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงปกป้องอันตรายต่าง ๆ ให้แคล้วคลาด และจงดลบันดาลให้คุณเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป" มารดาของครูงามภักตร์กล่าวให้พร พงษ์ศักดิ์ก็ก้มลงกราบรับพร

"และผมก็ขอให้คุณแม่และคุณครูงามภักตร์จงสุขเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยครับ เออ! ผมจะต้องลาละครับ เพราะจะต้องไปลาผู้ที่นับถืออีกหลายแห่ง" แล้วพงษ์ศักดิ์ก็ยกมือขึ้นทำความเคารพคุณแม่ของงามภักตร์อีกครั้งหนึ่ง ขยับตัวลุกขึ้นพร้อมกับหันหน้ามาพูดกับงามภักตร์

"คุณครูครับ ผมลาละครับ อย่าลืมผู้เป็นศิษย์ข้างบ้านนะครับ" พงษ์ศักดิ์กล่าวเป็นเชิงสนุกกลาย ๆ

"ค่ะ ดีฉันจะไม่ลืมศิษย์คนดีได้ง่ายดอกค่ะ" งามภักตร์ตอบ แล้วพงษ์ศักดิ์ก็ลงจากที่พักมาขึ้นรถกลับไปยังที่พักของตน เมื่อมาถึงก็พบธีระยุทธมานั่งคอยอยู่แล้ว

"แม่เจ้าโว้ย! กลับเสียยันค่ำเจียวนะคุณเที่รัก" ธีระยุทธกล่าวขึ้นเมื่อพงษ์ศักดิ์ก้าวขึ้นมาบนที่พัก

"ขากลับได้เลยแวะลาคุณแม่ของคุณครูงามภักตร์และตัวของคุณครูด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับเดินเข้าไปในห้องเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย แต่ธีระยุทธก็ยังส่งเสียงพูดตามไป

"นี่แหละเขาว่า มีมือมากมันก็ต้องใช้มาก อ้ายอ๊วถ้าเป็นอย่างลื้อไม่ต้องยุ่งเพราะไม่ได้โรยดอกรักไปทั่ว ๆ เมือง"

"ลื้ออย่าตอแหลไปหน่อยเลยวะ ถ้าจริงเข้าขี้คร้านขี้มูกโป่งน่ะไม่ว่า" พงษ์ศักดิ์ตะโกนตอบออกมาจากในห้อง แล้วต่อมาพงษ์ศักดิ์ก็ขอตัวไปอาบน้ำชำระกายก่อน ส่วนธีระยุทธนั้นนั่งอย่างสบายอารมณ์

ปากก็ผิวเพลงเล่นเรื่อย ๆ จนพงษ์ศักดิ์อาบน้ำเสร็จและแต่งกายเรียบร้อยแล้ว จึงได้เดินออกมานั่งคุยกับมิตรที่รัก

"อั๊วมานี่จะมาบอกข่าวว่า พ่อค้าข้าราชการเขาจะจัดการเลี้ยงลื้อที่สโมสรในวันพรุ่งนี้ เขาจึงให้กันมาบอกให้แกรู้ตัวไว้ก่อน" ธีระยุทธบอก

"โธ่! อ้ายกันเบื่อเหลือทนอ้ายพิธีรีตองอย่างนี้ ไม่ควรจะยุ่งกันโดยไม่จำเป็นเลยนะยุทธ"

"ยุ่งหรือไม่ยุ่งก็เปลี่ยนแปลงไม่ได้แล้ว จงเตรียมตัวเตรียมใจไว้มันเป็นประเพณีให้สำหรับคนที่ดีและที่รักเช่นลื้อเป็นเกียรติไว้ มันเป็นเกียรติที่สำคัญด้วยนะส่วนกันน่ะเห็นสมควรแล้ว นอกจากนั้นมันจะได้เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าจะเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย แต่เมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ได้เรียบร้อยและกระทำตนให้เป็นที่รักใคร่แก่คนทั้งหลายเป็นส่วนมากแล้ว ก็ได้รับเกียรติเท่า ๆ กับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เหมือนกัน กันว่าอย่างงี้แหละ ถูกไหม?" พงษ์ศักดิ์นิ่งไม่ตอบ แล้วธีระยุทธก็ได้กล่าวต่อไปอีก

"นี่กันทำหน้าที่ที่ได้รับมอบมาเสร็จแล้วนะ ทีนี้ของกันบ้าง"

"อะไรอีกล่ะ พ่อมิตรรัก" พงษ์ศักดิ์ย้อมถาม

"ไม่มีอะไรมากนักหรอก คือกันอยากจะรบกวนแกเล็กน้อย คือเมื่อไปถึงกรุงเทพ ฯ แล้วสักสองสามวันก็ได้เพื่อแกจะได้มีเวลาจัดบ้านช่องก่อนแล้ว จึงจัดการช่วยเหลือกันหน่อยจะขอบใจแกมากถ้าจะช่วยเหลือกัน" ธีระยุทธพูดช้า ๆ

"เอาละ ว่ามาจะให้ทำอย่างไร กันพร้อมอยู่ทุกเมื่อสำหรับลื้อยุทธ" พงษ์ศักดิ์พูดโดยยิ้มแย้ม

"ไม่มากอะไรนัก คือกันจะฝากจดหมายสักหนึ่งฉบับไปยังคุณพ่อของกัน และต้องขอบังคับหน่อยว่า จดหมายฉบับนี้ลื้อต้องนำเอาไปให้

แก่มือของท่านเองจะฝากใครไปไม่ได้เป็นอันขาด ส่วนที่อยู่นั้นแจ้งอยู่ที่จ่าหน้าซองโดยชัดเจนแล้ว เชื่อว่าจะไม่รังเกียจใช่ไหม?" ธีระยุทธจ้องหน้าพงษ์ศักดิ์เพื่อรับคำตอบ

"ไม่รังเกียจเลย และยินดีเสียอีกที่มีโอกาสได้ช่วยเหลือ ไหนจดหมายเล่าเขียนแล้วหรือยัง ถ้ายังพรุ่งนี้มาให้กัน มะรืนนี้กันจะทำหน้าที่บุรุษไปรษณีย์ให้" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ

"เตรียมมาพร้อมแล้ว นี่ไง รับไว้ด้วย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับยื่นจดหมายส่งให้กับพงษ์ศักดิ์ และกล่าวสำทับว่า

"แกต้องไปให้ท่านโดยตนเองและต่อมือของท่านเท่านั้นประการแรก ประการที่สองคือไม่ต้องเร่งร้อน จัดบ้านจัดช่องให้เรียบร้อยแล้วจึงไปก็ได้ สักสองสามวันก็ไม่เป็นไร ลื้อจะรับรองได้ไหม?"

"โอเคโว้ย มันเป็นเรื่องเล็ก" กันอยากจะให้มันใหญ่กว่านี้ เออ! นี่ลื้อยังไม่ได้ฉันข้าวละซี ไปตลาดกันเถอะ ปิ่นโตทิ้งให้เด็กข้างบ้านจัดการดีกว่า" พงษ์ศักดิ์กล่าวชวนธีระยุทธ

"ก็ดีเหมือนกัน ไปกันเถอะ"

แล้วทั้งสองก็พากันเดินออกจากบ้านในเมื่อพงษ์ศักดิ์ได้นำจดหมายที่ธีระยุทธให้ไปเก็บไว้โดยเรียบร้อยแล้ว เวลาเดินมาด้วยกันนั้นธีระยุทธได้ถามพงษ์ศักดิ์ว่า

"นี่ทางบ้านลื้อคงรู้เรื่องแล้วซีว่าลื้อจะไปวันไหน คุณพ่อคุณแม่น้อง ๆ คงดีใจกันใหญ่นะ"

"ไม่แน่" พงษ์ศักดิ์ตอบสั้น ๆ

"ทำไม"

"ทำไมหรือ เพราะกันมันทำตัวให้คุณพ่อตำหนิน่ะซี กันเกือบจะไม่เข้าหน้าเสียด้วยซ้ำ" พงษ์ศักดิ์พูดช้า ๆ

"อย่าคิดให้มันมากเกินไป การที่ท่านเตือนมานั้นก็เพราะรักดอก แต่ลื้อไปคิดแต่ในทางร้ายมันก็ไปกันใหญ่เท่านั้น กันเดาก็ได้ว่าถ้าแกส่งข่าวล่วงน่าละก็ยังไง ๆ น้อง ๆ คุณแม่คงดีใจแน่ ๆ บ้านนี้มิจัดที่ทางเตรียมรับแกไว้แล้วอย่างแน่ ๆ" ธีระยุทธพูดยิ้ม ๆ แต่พงษ์ศักดิ์ไม่ตอบ เดินไปเรื่อย ๆ ในที่สุดธีระยุทธก็ได้พูดขึ้น

"นี่แกมีจุดหมายจะไปที่ไหนกันล่ะ ?"

"กันก็ยังคิดอยู่เหมือนกัน และยังรู้สึกรำคาญอ้ายวันจะเลี้ยงพรุ่งนี้เหลือเกิน กันเบื่ออ้ายคำบ้อยอกันจนเกินเหตุ ดู ๆ เหมือนกับเราเล่นละครนั่นแหละ" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้น

"มันเป็นของธรรมดาโว้ย อย่าเอามาคิดเป็นอารมณ์อะไรเลย ในเรื่องความจริงจังในถ้อยคำที่ได้กล่าวอย่างไพเราะยืดยาว เราคิดเสียว่ามันเป็นพิธีการเท่านั้น จะมีความจริงเป็นส่วนผสมอยู่บ้างพอสมควร เลิกคิดเลิกพูดอ้ายเรื่องนี้เสียที เออ ! วันนี้เราแอบไปกินข้าวแบบจีนกันเถอะน่ะว่าไง ?"

"ก็ดีเหมือนกัน" พงษ์ศักดิ์ตอบ

แล้วทั้งสองหนุ่มก็พากันเดินไปยังร้านจำหน่ายอาหารจีน ซึ่งทั้งสองหวังว่าจะได้นั่งคุยกันเงียบ ๆ แต่เมื่อพอย่างเท้าเข้าไปในร้านก็ต้องชะงักทั้งนี้เพราะทั้งสองคนเห็นผู้ที่อยู่ในร้านนั้น คือผู้บังคับกองตำรวจกำแพงเพชรซึ่งเป็นผู้บังคับกองของธีระยุทธนั่นเอง ไม่ทันที่ทั้งสองจะกล่าวอย่างไรท่านผู้บังคับกองก็ได้พูดขึ้นก่อน

"เหมาะทีเดียวกำลังไม่มีเพื่อนคุย วันนี้อยู่บ้านชักเหงา ๆ จึงเปลี่ยนอากาศเสียบ้าง เข้ามาซี มายืนอยู่ทำไมเชิญทั้งสองท่านมาร่วมกันที่นี่ เฮอ! วันนี้ถ้าจะได้คุยกันให้สนุก เอ้า เข้ามาซี" ท่านผู้บังคับกองเตือนเรียกทั้งสองจึงยกมือขึ้นทำความเคารพแล้วเดินไปร่วมโต๊ะอาหารกับท่านผู้บังคับกอง

"ไม่ต้องนั่งระวังตัวอะไรน่ะ ขอให้ถือว่าเราเป็นกันเองดีกว่า จะต้องการอะไรสั่งได้" แล้วท่านหันหน้าไปทางเจ้าของร้านสั่งว่า

"มีอะไรดี ๆ จัดมาเพิ่มอีกสักสองสามอย่าง โซดาเอามาอีกสองขวดนะ" ท่านสั่งแล้วก็รินเหล้าส่งให้ทั้งสองแล้วพูดต่อไป

"ผสมเองตามชอบของคุณทั้งสอง"

"ครับ ขอบพระคุณ" พงษ์ศักดิ์ตอบอย่างนอบน้อม แล้วจึงรินโซดาผสมให้ธีระยุทธแล้วมาผสมสำหรับตนเอง

"วันนี้คิดอย่างไรถึงได้ลอยมาจนถึงที่นี่ทั้งสองท่าน" ท่านผู้บังคับกองถามขึ้น

"ผมไปหาพงษ์เขาที่บ้านพัก ไปบอกเรื่องจะจัดการเลี้ยงส่งในวันพรุ่งนี้ แต่แล้วก็มานึกดูว่า ขึ้นมานั่งอยู่กับปิ่นโตของคุณพวงสร้อยรสชาติมันจะซ้ำ ๆ ผมจึงชวนพงษ์เขาให้มาลองเปลี่ยนรสเท่านั้นล่ะครับ" ธีระยุทธตอบยิ้ม ๆ

"นี่แหละชีวิตโสดก็เป็นสุขไปส่วนหนึ่ง ถ้ามีครอบครัวแล้วคุณทั้งสองจะทำเช่นนี้ไม่ได้บ่อยนัก เอ้า! นั่งเฉยกันอยู่ทำไมเล่าจัดการอ้ายในแก้วเสียซี เดี๋ยวเซ็งหมด" ทั้งสองก็เริ่มดื่ม เจ้าของร้านนำอาหารเข้ามาเพิ่มเติม

"เออ ! คุณพงษ์" ท่านผู้บังคับกองหันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์ แล้วพูดขึ้น

"คุณดีใจมากซีที่จะได้กลับบ้าน ผมขอแสดงความยินดีด้วย"

"ผมเฉย ๆ ครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"เอ๊ะ ! ทำไมเล่าคุณ"

"ทางนี้ก็มีบุคคลที่ผมเคารพและนับถืออยู่มาก และจะต้องจากไปก็รู้สึกว่าเหมือนกับผมจะต้องเสียอะไรไปสักอย่างหนึ่ง ผมจึงไม่สู้จะรู้สึกดีใจหรือเสียใจอย่างไร ผมตัดสินใจไม่ลงครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบโดยน้ำเสียงเรื่อย ๆ

"ก็เป็นได้ ทุกคนที่อยู่ที่ไหนนาน ๆ และรู้จักมักคุ้นกับคนที่มีไมตรีก็ย่อมมีจิตใจคิดถึงกันเป็นธรรมดาเมื่อยามจะต้องจากกันไป ส่วนถิ่นฐานเดิม บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เราก็คิดถึงเช่นเดียวกัน และคงจะต้องดีใจที่จะได้กลับไปอยู่ร่วมกันอีกนี่ และมันก็เหมือน ๆ กันแทบทั้งนั้น" ท่านผู้บังคับกองท่านพูดแล้วก็ยกถ้วยแก้วเหล้าขึ้นดื่ม ทั้งสองหนุ่มก็ปฏิบัติตาม นั่งดื่มกันไปยิ่งมากแก้วความกล้าก็ยิ่งมากขึ้นตามส่วน

"เออ ! คุณพงษ์ ผมสงสัยนักว่าคุณไปเรียนวิธีปกครองมาจากสำนักไหนนะ ผมรู้สึกว่าราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดินมีความรักใคร่คุณแทบทั้งสิ้น และนอกจากนั้นคนอื่น ๆ ก็นิยมคุณเป็นส่วนมาก ว่าไง บอกมาทีซิว่าสำนักศึกษาของคุณอยู่ที่ไหน ผมจะได้ส่งบุตรและหลานไปศึกษาบ้าง" ท่านผู้บังคับกองกล่าวเป็นเชิงสนุกขบขันไปในตัว

"ผมมิได้ศึกษาวิชาแขนงนี้มาจากที่ใดเลยครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"ก็แล้วคุณไปได้วิธีปกครองแบบนี้มาจากไหนล่ะ" ท่านผู้บังคับกองซัก ส่วนพงษ์ศักดิ์นั่งตรึกตรองอยู่สักครู่ จึงกล่าวขึ้นว่า

"เห็นจะได้จากโรงเรียนครับ"

"เอ๊ะ ! ยังไงกัน โรงเรียนเขาสอนการปกครองด้วยหรือ ?"

"มิได้ครับ เห็นจะเป็นด้วยอยู่รวมกันมาก ๆ ที่ดีก็มีที่เลวก็มี คือได้เห็นทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กันทั้งทางดีและทางชั่ว และนอกจากนี้การกีฬาอีกอย่างหนึ่งซึ่งทำให้บุคคลนั้น ๆ รู้จักการแพ้และชนะและการให้อภัยตลอดจนความสามัคคี ผมอยู่โรงเรียนชอบกีฬามาก ผมอยู่เทพศิรินทร์ก็อยู่ในทีมฟุตบอลตลอดมา จึงรู้สึกว่าการกีฬานั้นมันสำคัญอยู่ที่เราพร้อมเพียงกันและว่องไวในหน้าที่เท่านั้น จึงจะนำผลแห่งความมีชัยมาให้ ดังนั้นผมจึงเห็นว่าการปกครองก็เช่นเดียวกัน คือรู้จักการให้อภัย เห็นอกเห็นใจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หาทางแบ่งเบาทางส่วนตัวของเขาและในการงานที่เราพอจะช่วยได้ คือพูดอย่างสั้น ๆ ว่าเราต้องช่วยขจัดทุกข์บำรุงสุขให้กับเขาพร้อมไปด้วยเท่านั้นแหละครับ บางทีผมก็ช่วยจนเกินไปจนทางบ้านเดือดร้อนมีหนังสือมาตำหนิ โปรดลองถามยุทธเขาดูซิครับเขารู้เรื่องดี" พงษ์ศักดิ์ตอบพร้อมกับยิ้มน้อย ๆ หันไปทางมิตรรัก

"ครับ ผมได้อ่านจดหมายนั้นแล้ว เขาใช้จ่ายจนเกินตัว เลยต้องขอร้องให้ทางบ้านช่วย และได้รับจดหมายตอบพร้อมกับคำตำหนิและสั่งสอนไปในตัว" ธีระยุทธตอบยืนยัน

"นั่นแหละคุณพงษ์ ขอให้คุณทราบเสียด้วย คุณพ่อของคุณรักคุณมากถึงได้ทำเช่นนั้น ถ้าท่านไม่ชอบคุณคงจะไม่ตักเตือนมา แต่ความเห็นของผมนั้น เห็นว่าการปฏิบัติการใด ๆ ลงไปนั้นเราต้องตรึกตรองพิจารณาเสียก่อนเป็นดี และถ้าจะถือหลักไว้ในทางกลาง ๆ ได้ก็จะเหมาะสมมากทีเดียว แต่บางครั้งมันเป็นการรวดเร็วก็อาจจะพลั้งไปบ้างก็เป็นของธรรมดา แต่เราก็ไม่ยึดหลักนี้เป็นทางปฏิบัติในเวลาต่อไป หรืออย่างผมคนแก่ ๆ

ก็จะพูดได้ตามพุทธภาษิตว่า จงเตือนตนด้วยตนเองนั่นแหละเป็นการที่ดีที่สุด คุณเห็นเป็นยังไง?" ท่านผู้บังคับกองพูดพร้อมกับมองดูหน้าพงษ์ศักดิ์

"ครับ ถูกแล้ว ผมขอขอบพระคุณผู้บังคับกองที่ได้แนะนำตักเตือนผม" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพ

"ไม่ต้องพูดถึงบุญคุณน่ะ นี่เราคุยกันต่างหาก เอ๊ะ! นั่งเฉยๆ กันทำไมว่ากันต่อไปน่ะ"

และทั้งสองก็เริ่มรับประทานพร้อมกับดื่มคุยกันในเรื่องต่างๆ จนได้เวลาอันสมควร ท่านผู้บังคับกองจึงได้ลุกขึ้น

"ว่ากันต่อไปก่อนผมขอโทษต้องไปก่อนเพราะมานานแล้ว กับมีธุระทางบ้านนิดหน่อยด้วย" แล้วท่านจึงหันมาเรียกเจ้าของร้านมา แล้วส่งเงินให้ ๑๐๐ บาท

"นี่ค่าของที่กินกัน แลทั้งสองยังอยู่จะต้องการอะไรเรียกอีกได้ ถ้าเงินนั้นเหลือฝากให้คุณยุทธไป ถ้าไม่พอจะมาให้ทีหลัง" ท่านผู้บังคับกองพูดพร้อมกับหันมายิ้มกับชายหนุ่มทั้งสอง และทั้งสองคนก็ทำความเคารพ ท่านผู้บังคับกองก็เดินออกจากร้านไปทั้งสองจึงได้ทรุดกายลงนั่งตามเดิม

"เรานี่มันเคราะห์ดีจริงนะพงษ์ อยู่ดีๆ ก็ได้กินฟรี" ธีระยุทธพูด

"ดีอย่างนี้กันไม่ค่อยชอบนักยุทธ เราไม่มีโอกาสที่จะตอบแทนท่านได้ รู้สึกว่า....เฮ้อ.....อย่าพูดดีกว่า" พงษ์ศักดิ์พูดแต่เพียงนี้แล้วก็ยกแก้วเหล้าขึ้นดื่ม

"อย่าคิดให้มันมากซีโว้ย การที่ท่านเลี้ยงเรานี้ท่านไม่หวังผลที่จะได้รับตอบแทนจากเราหรอก กันรู้จักนิสัยท่านดี ส่วนตัวแล้วเป็นยกนิ้วให้

แต่ราชการเป็นเอาเรื่องทีเดียว นี่กันพูดตามจริงนะ แบบนี้กันชอบว่ะ ถ้าโดนนายที่เอาแต่งานอย่างเดียวแล้วกันก็คงเอือมแน่" ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับยกแก้วเหล้าขึ้นดื่มจนเกลี้ยงถ้วย

"ไปจากนี่กันเห็นว่า กันควรจะไปลาคุณแม่และพวงสร้อยเสียเลย เพราะพรุ่งนี้กันเกรงว่าจะยุ่งไม่มีเวลา ลื้อเห็นยังไง ?" พงษ์ศักดิ์หันมาปรึกษาธีระยุทธ

"ก็ดีเหมือนกัน งั้นก็ไปกันหรือยังล่ะ" ธีระยุทธถาม

"ตกลงไปกันได้" พงษ์ศักดิ์ตอบ

แล้วทั้งสองชายโสดก็ลุกขึ้นพร้อมกับรับเงินทอนจากเจ้าของร้านแล้ว ทั้งสองก็เดินกลับมาทางร้านของพวงสร้อย สองหนุ่มเห็นพวงสร้อยยืนอยู่ที่หน้าร้านสายตาจ้องมาทางสองสหาย พงษ์ศักดิ์และธีระยุทธเดินยิ้มตรงเข้าไปหาจนจวนจะใกล้ถึงตัวพวงสร้อยจึงได้พูดขึ้น

"ไม่ต้องบอกดอกค่ะว่าทั้งสองคุณไปที่ไหนมา ท่านผู้บังคับกองท่านบอกแล้วเมื่อท่านผ่านมาทางนี้"

"คนที่มีวาสนาละมันก็เป็นยังงี้เอง มีคนคอยบอกช่วยเหลือทุกอย่าง" พงษ์ศักดิ์ พูดเป็นเชิงล้อ

"ไม่เฉพาะแต่มีวาสนาเท่านั้นพร้อมทั้งสวยด้วย" ธีระยุทธช่วยต่อ

"แหม คุณตำรวจนี่ ปากคอช่างเราะรายแท้ ๆ" พวงสร้อยพูดพร้อมกับค้อนเป็นเชิงงอน

"คุณแม่อยู่หรือเปล่า คุณพวงสร้อย" พงษ์ศักดิ์ถามตัดบท

"อยู่ค่ะ เชิญทั้งสองเข้าข้างในซีคะ"

"นึกว่าเชิญแต่หนึ่งละก็ อีกหนึ่งก็จะต้องยืนเสียใจอยู่ตรงนี้เอง" ธีระยุทธพูดเปรย ๆ

"คุณยุทธนี่ ปากร้ายใหญ่แล้ว ไม่เคยเห็นตำรวจที่ไหนปากคออย่างงี้เลย"

"หายากนะคุณพวง" ธีระยุทธเย้าต่อ

"เป็นสวะลอยนะซีคะ เชิญเข้าข้างในซีนพูดกับคุณยุทธก็ไม่มีวันจะชนะ" พวงสร้อยเดินนำเข้ามาในร้าน ธีระยุทธกับพงษ์ศักดิ์เดินตาม แต่ธีระยุทธยังคงพูดพอให้พวงสร้อยได้ยิน

"แน่ละ พูดกับตำรวจนี่"

"ทราบแล้วค่ะ" พวงสร้อยหันมาตอบ แล้วเชิญให้นั่ง ส่วนตนเองนั้นเดินเข้าไปบอกคุณแม่และหาเครื่องดื่มมาให้

"ไม่ต้องหาอะไรดอกครับ ผมเรียบร้อยมาทั้งสองคนแล้ว แต่อยากจะพบคุณแม่กับคุณเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดจบพวงสร้อยก็เดินเข้าไปทางหลังร้าน

"เฮ้ย! พงษ์ลื้อไม่เสียดายบ้างหรือที่จะต้องไปห่าง"

"เสียดายอะไรกัน ตัวกันเองยังไปไม่ใคร่รอดอยู่แล้ว เดี๋ยกลับจะไปอุ้มค่อมเข้าอีก ฟ้าก็ผ่าเท่านั้นเอง" แล้วทั้งสองก็หัวเราะขึ้นพร้อมกันและขณะเดียวกันนั้นมารดาของพวงสร้อยก็เดินออกมาจากหลังร้าน ทั้งสองหนุ่มต่างก็ทำความเคารพ

"มานานแล้วหรือคะ คุณพงษ์ คุณยุทธ" มารดาพวงสร้อยถามพร้อมกับหย่อนกายลงนั่ง แต่พวงสร้อยมิได้ร่วมอยู่ด้วย

"มาเมื่อสักครู่นี้เองครับ พงษ์เขาจะมากราบลาคุณแม่กับคุณพวงสร้อย เพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะยุ่งไม่มีเวลาครับ" ธีระยุทธเป็นผู้พูด

"ถูกแล้วครับ ผมไม่ลืมพระคุณๆแม่เลย ที่ได้ช่วยอุปการะผมในเรื่องอาหารการกินและคอยตักเตือนผม พระคุณอันนี้จะฝังแน่นอยู่กับผม

ตลอดไป และผมขอกราบลาคุณแม่เสียแต่ในเวลานี้ด้วย และผมขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกนี้ จงอภิบาลคุณแม่ให้มีแต่ความสุขเจริญยิ่ง ๆ อายุมั่นขวัญยืนเป็นที่สักการะของคุณพวงสร้อยและลูกหลานต่อไปเป็นเวลากาลนานเถอะครับ" พูดจบพงษ์ศักดิ์ก็ยกมือขึ้นทำความเคารพ

"ขอให้คุณเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปเถอะพ่อคุณ บุญคุณของฉันที่ทำให้นั้นไม่ต้องพูดถึง มันเป็นการช่วยเหลือกันเหมือนดังฉันญาติเท่านั้นคุณพงษ์" คุณแม่ของพวงสร้อยพูดโดยยิ้มแย้ม พอดีพวงสร้อยเดินเข้ามา

"พวง คุณพงษ์มาลาแน่ะ นั่งลงซี" คุณแม่บอกให้บุตรสาวนั่งลง พวงสร้อยก็ปฏิบัติตาม

"คุณพวงสร้อยครับ ผมชิงมาลาเสียแต่วันนี้ เกรงว่าในวันพรุ่งนี้จะยุ่งไม่มีเวลา ผมจะไม่ลืมจิตใจอารีของคุณเลย ผมจะจดจำไว้ตลอดชีวิต ผลบุญที่คุณทำให้ไว้กับผมนั้น ผมขอให้ผลบุญอันนั้นสนองให้คุณสุขสบายทั้งภพนี้และภพหน้าเถอะครับ ผมไม่มีอะไรจะให้เป็นของขวัญ มีแต่เพียงพรที่ผมมอบให้เท่านี้เอง ผมหวังว่าคุณคงพอใจรับพรของคนจนและซื่อตรงต่อคุณนะครับ" พงษ์ศักดิ์พูดโดยยิ้มแย้ม

"ดีฉันรับพรของคุณค่ะ คุณพงษ์ และดีฉันขอสนองคือพรอันใดที่คุณให้กับดีฉัน ขอให้พรอันนั้นจงสนองให้กับคุณเช่นเดียวกันค่ะ" พวงสร้อยกล่าวขึ้นในสีหน้าอันยิ้มแย้มแจ่มใส ทั้งสี่นั่งคุยกันอยู่จนค่ำพอสมควร ธีระยุทธจึงชวนพงษ์ศักดิ์กลับ

"แหม คุณตำรวจนี่ช่างยุ่งเสียเหลือเกิน จะคุยกันนานก็ไม่ได้คอยกีดกันเสียเรื่อยทีเดียว น่ารำคาญเหลือเกิน" พวงสร้อยพูดกับค้อนน้อย ๆ

"มันเป็นหน้าที่ของตำรวจครับที่จะต้องให้ความคุ้มครองป้องกันในความปลอดภัยแก่ผู้ที่ได้รับพรจากคุณนะครับ คุณพวงสร้อย" ธีระยุทธพูดเชิงตลก

เมื่อทั้งสองกล่าวลาเสร็จก็เดินออกจากร้าน ส่วนแม่ลูกทั้งสองก็เดินออกมาส่งถึงหน้าร้าน ทั้งสองคนจึงพากันเดินมาตามถนนอย่างเงียบ ๆ สักครู่หนึ่งธีระยุทธจึงได้พูดขึ้นเบา ๆ ว่า

"ลื้อคิดจะทิ้งกุหลาบให้โรยทั้งสองดอกเทียวหรือพงษ์ ?"

"อ้ายลื้อนี่มันบ้าไม่หาย กันได้บอกกี่พันหนแล้วว่ากันยังไม่มีวาสนาถึงเพียงนั้นดอก กันเชื่อว่าผู้ที่มีวาสนากว่ากันคงจะมาพรวนดินรดน้ำดอกน่ะ อย่ากลัวว่าจะทันโรยเลย เชื่อกันเถิดเพื่อนรัก" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ ×

"กันขอชมลื้อ พงษ์ ใจแข็งเป็นบ้า ถือหลักธรรมเป็นบรรทัดฐาน ไม่มีการเห็นแก่ตัวเช่นกับคนบางคนเลย" ธีระยุทธพูดยกยอ

"เช่นลื้อน่ะซี" พงษ์ศักดิ์พูดสวนควัน

"หมอนี่ศอกกลับให้เพื่อนแล้ว" ทั้งสองคนก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน เมื่อทั้งสองเดินถึงทางแยกที่จะไปสถานีตำรวจ ทั้งสองจึงลาจากกัน

"สวัสดีโว้ย เพื่อนรัก" ธีระยุทธกล่าวเมื่อเดินแยกจากไป ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นคงเดินก้มหน้าเรื่อย ๆ กลับไปยังที่พัก

การเลี้ยงส่งพงษ์ศักดิ์ ผลสนิท ในวันรุ่งขึ้นตอนค่ำที่สโมสรกำแพงเพชรนั้น มีข้าราชการที่ชอบพอ และพ่อค้า คฤหบดี ประชาชน ได้มาร่วมเป็นส่วนมาก และในงานนี้ยังมีท่านปลัดจังหวัดมาร่วมด้วย นับว่าเป็นงานอันเอิกเกริกสำหรับจังหวัดกำแพงเพชรที่ได้จัดการเลี้ยงส่งข้าราชการชั้นผู้น้อย และเป็นงานที่ค่อนจะหรูหราไม่น้อยเป็นประวัติการณ์ งานเลี้ยงได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย วันรุ่งขึ้นที่พงษ์ศักดิ์จะต้องจากไป ก็มีผู้ที่รักใคร่นับถือมาส่งที่หน้าที่พักของพงษ์ศักดิ์อย่างแน่นขนัด แต่ก่อนที่รถพงษ์ศักดิ์จะเคลื่อนที่ออกนั้น พวงสร้อยได้แหวกฝูงชนเข้าไปที่รถและได้หยิบพวงมาลัยที่นำมาด้วยนั้นยกขึ้น พงษ์ศักดิ์เมื่อเห็นเข้าเช่นนั้นจึงได้

น้อมศีรษะลงต่ำรับพวงมาลัยที่พวงสร้อยนำมา พวงสร้อยได้บรรจงสวมให้ เมื่อสวมเสร็จแล้วก็ยกมือไหว้แล้วถอยออกไป พงษ์ศักดิ์ยกมือขึ้นทำความเคารพตอบ และพูดกับพวงสร้อยให้แต่พอได้ยินว่า

"ขอบพระคุณ คุณพวงสร้อยครับบอกคุณแม่ด้วยว่า ผมขอกราบเท้าและขอบพระคุณมายังท่านด้วย"

พวงสร้อยยิ้มแล้วพยักหน้าน้อย ๆ แสดงว่าได้รับทราบแล้ว และต่อจากนี้พงษ์ศักดิ์จึงได้ยืนขึ้นที่หน้ารถกล่าวดัง ๆ พอสมควรว่า

"ท่านที่เคารพนับถือทั้งหลายครับ ผมขอขอบพระคุณที่ได้ให้เกียรติแก่ผมและมาส่ง ผมขอขอบพระคุณแด่ทุก ๆ ท่านด้วยครับ และพร้อมกับขอกราบลาเป็นครั้งสุดท้าย" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพหันไปยังผู้ที่มาส่งทั่ว ๆ ไป และในขณะนั้นเองเขาได้ยินเสียงเบา ๆ ข้าง ๆ รถจึงเหลียวไปดูเห็นธีระยุทธยืนอยู่

"เฮ้ย ! อย่าลืมจดหมายโว้ยที่ฝากไป"

"ไม่ลืมแน่" พงษ์ศักดิ์ตอบ แล้วรถก็เริ่มเคลื่อนที่ ในขณะนั้นเองสายตาของพงษ์ศักดิ์ได้มองเห็นคุณครูงามภักตร์ยืนมองมาทางเขา พงษ์ศักดิ์จึงยิ้มพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพครูงามภักตร์ คุณครูยิ้มพร้อมกับใบหน้าสลดลงและยกมือทำความเคารพตอบ และในขณะนั้นเองก็มีเสียงไชโยดังกึกก้องในหมู่ของผู้ที่มาส่ง รถที่พงษ์ศักดิ์โดยสารไปนั้นก็เคลื่อนที่ไปจนลับสายตาของผู้ที่มาส่ง แล้วต่างคนต่างก็แยกย้ายกันกลับ

สจฺเจน กิตฺติ ปปฺโปติ

คนได้เกียรติคือชื่อเสียง เพราะความสัตย์

ตอนที่ ๖
สื่อสัมพันธ์

ณ ที่พักบ้านของนายชอบ ผลสนิท และนางเปรมนั้นก็มีสภาพคงเป็นไปเช่นเดิม มิได้มีการเปลี่ยนสถานะใด ๆ ให้เกิดขึ้น นอกจากท่านผู้นำทั้งสองท่านก็คงประกอบกิจทำขนมขายเป็นประจำ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการศึกษาของบุตรที่กำลังศึกษาต่อไปมิหยุดยั้ง มิไยที่ปรุงจิตและบุตรเขยจะได้ห้ามปราม แต่ทั้งสองท่านผู้นำแห่งครอบครัวก็มิเอาใจใส่กับคำตักเตือนนั้น แม้แต่จะได้รับเงินทองเกื้อหนุนจากบุตรีและบุตรเขยบุญธรรมเป็นประจำก็ตาม ส่วนเบ็ญจมาศบุตรสาวคนใหญ่ได้เรียนสำเร็จจากโรงเรียนพานิชยการธนบุรีแล้ว แต่นายชอบก็หาได้ส่งเสียให้เล่าเรียนสูงขึ้นไปอีกไม่ ทั้งนี้ก็โดยนายชอบได้ไตร่ตรองรอบคอบดูแล้วเห็นว่า ฐานะตนเพียงเท่านี้และได้ให้การศึกษาแก่บุตรีสาวเพียงเท่านี้ก็เห็นว่าพอสมควรแล้ว ถ้าจะให้เล่าเรียนต่อไปก็คงจะไม่มีทางให้ลุล่วงสำเร็จไปได้ เพราะทุนรอนในการที่จะศึกษานั้นขาดแคลน ทั้งนี้ด้วยตนเองจะต้องปลุกปล้ำให้การศึกษาแก่บุตรอีกถึงสามคน คือ พุ่มพวง, เพ็ญแข และเพิ่มศักดิ์บุตรชายคนสุดท้องก็นับว่าเป็นภาระที่หนักเอาการอยู่มิใช่น้อย การตัดสินใจของนายชอบผลสนิท ก็คือให้เบ็ญจมาศซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้วให้หางานทำ เพื่อช่วยเหลือในการศึกษาของน้อง ๆ อีกต่อไป การหางานทำในสมัยนี้ท่านทั้งหลายก็ย่อมทราบอยู่แล้วว่า ถ้าไม่มีเส้นสายภายในช่วยเหลืออยู่บ้าง ย่อมยากแสนสุดที่จะหาได้ บางสถานที่ประกาศต้องการคนทำงานเพียงไม่เกิน ๑๐ คน แต่ก็มีผู้สมัครนับเป็นจำนวนร่วมร้อยขึ้นไป ไหนจะเป็นลูกท่านหลานเธอเสียอีกด้วย ความหวังได้เข้าทำงานนั้นมีแสงอันริบหรี่เต็มทน ดังนั้น

โชคและวาสนาของเบ็ญจมาศก็ต้องห่างจากจุดหมายไม่น้อย ทั้งนี้ก็เพราะนายชอบและนางเปรมไม่มีญาติพี่น้องที่มีอิทธิพลเพียงพอจะช่วยเหลือได้นั้นประการหนึ่ง หรือจะยกความผิดพลาดอันนี้ไปให้กับวาสนาของเบ็ญจมาศก็ได้อีกประการหนึ่ง แต่ถึงเช่นนั้นก็ดีนายชอบก็คอยสดับตรับฟังอยู่เสมอว่า ที่ใดต้องการคนก็ให้บุตรสาวไปสอบเข้าแข่งขันแทบทุกแห่ง โดยถือหลักว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จก็จะต้องมีอยู่ที่นั่น แต่โชคชะตาก็ยังหาอำนวยให้ไม่ ดังนั้น ในระหว่างนี้เบ็ญจมาศจึงรับภาระช่วยกิจการทางบ้าน เมื่อเสร็จกิจแล้วก็ช่วยท่านผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองทำขนมขายเพื่อผ่อนแรงให้กับท่านทั้งสองอย่างเต็มที่ และเพื่อให้ท่านทั้งสองมีโอกาสได้พักผ่อนให้ได้มากที่สุดที่จะมากได้

เมื่อพงษ์ศักดิ์ได้มาอยู่ร่วมกันอีกคนหนึ่ง ดูเหมือนภายในบ้านจะเพิ่มความอบอุ่นขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ก็เพราะว่าภายในครอบครัวนี้มีพร้อมทั้งพี่และน้องนั่นเองเป็นต้นเหตุ บางครั้งจะเห็นได้ว่านายชอบนั่งอมยิ้มที่ได้ฟังพี่น้องพูดจาโต้ตอบกัน นี่แหละจะเห็นได้ว่า ความสุขที่แท้จริงนั้นเกิดจากจิตใจเป็นที่ตั้งไม่ใช่อื่น

เมื่อพงษ์ศักดิ์ย้ายกลับมาอยู่บ้านได้สี่วัน จึงนึกถึงจดหมายของธีระยุทธเพื่อนรักที่ฝากมานั้นได้ การที่ล่าช้าอยู่ถึงเพียงนี้ก็เพราะต้องจัดการทางบ้าน และการงานที่ได้รับหน้าที่ใหม่ของราชการ ดังนั้นในวันรุ่งขึ้นพงษ์ศักดิ์จึงได้นำจดหมายของมิตรที่รักฉบับนั้นไปติดตัวด้วย เมื่อเลิกงานตอนเย็นแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงได้นำจดหมายตามที่จ่าหน้าซองนั้นไปยังบ้านของธีระยุทธ เมื่อถึงที่หมายเขาตรวจดูอย่างแน่ใจแล้วจึงกดระฆังหน้าบ้านจนมีคนมาเปิดประตู พงษ์ศักดิ์จึงก้มศีรษะทำความเคารพแล้วถามว่า

"ที่นี่เป็นบ้านของนายพันตำรวจเอก พระปราบทรชน บิดาของนายร้อยตำรวจตรี ธีระยุทธใช่ไหมครับ" ผู้เปิดประตูรับรองว่าถูกต้องแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงบอกต่อไปอีกว่า เขาต้องการที่จะพบกับคุณพระและนำจดหมายบุตรของท่านไปให้ท่านจนถึงมือตามที่ได้รับมอบมา ผู้ที่มาเปิดประตูหายเข้าไปในบ้านสักครู่หนึ่งก็เดินกลับมาและเชิญให้พงษ์ศักดิ์เข้าไปในบ้านทันที เขาเดินตามคนนำไปและสังเกตดูภายในบริเวณบ้าน เห็นว่าใหญ่โตสมเกียรติแก่นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ เขานึกยินดีด้วยที่กรรมดีนี้ทำให้ท่านเจ้าของบ้านเป็นสุขสบาย ผู้ที่นำได้พาเขาขึ้นไปบนตึกแล้วตรงไปยังห้องรับแขกซึ่งได้ตกแต่งไว้อย่างมีระเบียบ แสดงได้ว่าผู้ดูแลเป็นผู้ที่รู้จักการตกแต่งมาอย่างดี ภายในห้องรับแขกนั้นมีชายผู้หนึ่งค่อนข้างชราอายุประมาณห้าสิบเศษ ยืนหันหน้าสายตามองมาทางพงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์ก็สำนึกทันทีว่าท่านผู้นั้นจะเป็นใครไปไม่ได้ ต้องเป็นท่านบิดาของธีระยุทธอย่างแน่ ๆ เขาจึงยกมือขึ้นทำความเคารพ แล้วน้อมตัวลงส่งจดหมายให้กับท่านพร้อมกับพูดว่า

"คุณธีระยุทธได้ฝากจดหมายฉบับนี้ให้กับผมมาและกำชับด้วยว่าจะต้องส่งให้ถึงมือของใต้เท้า ผมจึงต้องนำมากราบเท้าครับ"

บิดาของธีระยุทธยื่นมือมารับจดหมายจากบุตรชายของท่าน แล้วเชิญให้พงษ์ศักดิ์นั่งลงที่เก้าอี้ และท่านเองนั้นก็นั่งลงตรงข้ามกับพงษ์ศักดิ์

"เขาสบายดีหรือคุณ" ท่านถามโดยยิ้มแย้ม

"สบายดีขอรับผม" พงษ์ศักดิ์ตอบอย่างนอบน้อม

"ขอโทษ ขอให้ฉันอ่านจดหมายเขาสักหน่อย" ท่านเปิดซองจดหมายออกอ่าน ในขณะนั้นพอดีคนใช้ได้นำเครื่องดื่มมีน้ำชาแช่น้ำแข็งและบุหรี่ออกมาตั้ง บิดาของธีระยุทธบอกเชิญให้พงษ์ศักดิ์รับประทาน

แล้วท่านก็ก้มหน้าอ่านจดหมายของบุตรชายไปจนจบ ท่านจึงเงยหน้าขึ้นในขณะที่พงษ์ศักดิ์นั่งสำรวมอยู่

"ไม่มีอะไรหรอกคุณ เป็นแต่เพียงลูกยุทธบอกมาว่า การที่ให้คุณมาส่งจดหมายโดยตนเองนั้น เขาต้องการให้ผมรู้จักตัวคุณเท่านั้น ผมเคยได้รับคำบอกเล่าจากเขามาก่อนแล้ว เขาแจ้งมาว่าคุณเป็นมิตรที่เขารักใคร่นับถือมาก และเคยเล่าเรื่องอะไรต่าง ๆ ให้ผมฟัง ผมรู้สึกว่าคุณเป็นบุคคลที่น่านับถือมาก ผมดีใจมากที่ลูกยุทธได้เลือกมิตรที่ดีเช่นคุณ" ท่านพูดพร้อมกับยิ้ม

"ยุทธออกจะยกยอผมเกินไปครับ ผมได้อาศัยและขอความช่วยเหลือเป็นอย่างมากจากคุณยุทธ ซึ่งจะกระทำให้ผมลืมพระคุณอันนี้เสียมิได้" พงษ์ศักดิ์พูดถ่อมตัวอย่างนอบน้อม

"ทางบ้านเห็นจะเรียบร้อยแล้วซี ในการที่คุณได้โยกย้ายมา เออ! ได้ทราบว่าคุณมีน้อง ๆ หลายคนไม่ใช่หรือ ?" ท่านถามอย่างกรุณา

"มีสี่คนขอรับผม"

"เอาการอยู่ เรือพ่วงที่จะต้องลากจูงต่อไปอีกถึงสี่ลำ" ท่านบิดาธีระยุทธกล่าวขึ้นพร้อมกับยิ้ม และกล่าวต่อไปอีกว่า

"ผมเคราะห์ดีมีสองลำไม่ต้องพ่วงลากจูงอีกแล้ว คุณคงยังไม่ทราบกระมังว่าลูกยุทธมีน้องสาวคนหนึ่ง ชื่อศิริโฉม ลูกคนนี้เรียนสำเร็จมาแตร์แล้วแต่ผมไม่ได้ให้เรียนอะไรอีก นิสัยดูเหมือนจะชอบการค้าขาย บังเอิญผมมีที่อยู่ที่ย่านเกษร ถนนเพลินจิตต์ว่างอยู่หน่อยหนึ่ง ผมก็เลยสร้างเป็นตึกสำหรับทำการค้าต่อกับที่มีอยู่เดิมซึ่งผมสร้างไว้ก่อนแล้ว ๕ ห้อง ห้องที่สร้างใหม่นี้ค่อนข้างคับแคบไปหน่อย ลูกโฉมก็เปิดเป็นร้านค้าผ้าไหมไทยและผ้าต่าง ๆ ที่ทำในไทย มีชาวต่างประเทศมาอุดหนุนกันเสมอ แต่มันจะ

บังเอิญอย่างไรก็ไม่ทราบ ห้องที่ติดกับห้องที่ผมสร้างใหม่นั้นเลิกกิจการค้า ลูกโฉมเลยเปิดรวมเป็นสองห้องนับว่ากว้างขวางขึ้น เวลานี้เขาก็ไปประจำอยู่ที่ร้านทุกวัน อ้าว! พอพูดถึงก็มาพอดี นี่! ลูกโฉมมาหาพ่อหน่อย"

ในขณะที่ท่านบิดาของธีระยุทธพูดอยู่กับพงษ์ศักดิ์ ก็พอดีศิริโฉมกลับจากร้านมาถึงพอดี ท่านบิดาจึงเรียกให้เข้าไปหา กระทำให้ศิริโฉมรู้สึกแปลกใจที่เห็นแขกแปลกหน้านั่งอยู่ในที่นั้นด้วย เมื่อศิริโฉมได้นั่งลงข้างท่านบิดาแล้ว ท่านจึงแนะนำแก่พงษ์ศักดิ์ว่า

"คุณพงษ์ นี่ไง ที่ฉันได้บอกว่าลูกยุทธมีน้องสาว นี่แหละชื่อศิริโฉม" แล้วท่านก็หันมาทางบุตรสาวพูดขึ้นว่า

"ลูกโฉม นี่ไง คุณพงษ์ศักดิ์ที่ลูกยุทธพูดถึง พ่อขอแนะนำให้ลูกได้รู้จักกันไว้" พอพูดจบศิริโฉมก็หายสงสัยทันทีเปลี่ยนสีหน้าเป็นยิ้ม แล้วยกมือขึ้นทำความเคารพ พงษ์ศักดิ์ก็รับคารวะนั้นเป็นอันดี

"สวัสดีค่ะ พี่พงษ์" ศิริโฉมพูดอย่างสนิทสนม แล้วพูดต่อไป

"ดีฉันได้รับทราบเรื่องของพี่พงษ์ตลอดมาทุกระยะค่ะ ราวกับเรื่องนิยาย พี่ยุทธบรรยายเสียละเอียดลออ พึ่งพบตัวจริงวันนี้ โฉมดีใจจริง ๆ ค่ะ ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะน้อย ๆ

"คุณโฉมอย่าไปเชื่อคุณยุทธมากนักนะครับ เขาเป็นนักวาดภาพเก่งอยู่ไม่น้อย" พงษ์ศักดิ์พูด

"เออ! ลูกโฉม คุณพงษ์มีน้อง ๆ อีกถึงสี่คนรู้ไหม?" แล้วท่านก็หันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์

"คุณพงษ์ น้องสาวคนถัดรองคุณลงมาอายุเท่าไรนะที่เรียนจบแล้วน่ะและชื่อก็ยังไม่รู้ ไหน บอกมาให้ทราบหน่อยซิ" ท่านพูดพร้อมกับยิ้ม พงษ์ศักดิ์ก็บอกนามและอายุของน้อง ๆ ทั้งสี่คน ศิริโฉมร้องขึ้นทันที

"แม่เจ้าเอ๊ย! คุณเบ็ญจมาศปีเดียวกับโฉม เกิดเดือนอะไรคะพี่พงษ์"

"เดือนสิงหาคมครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ ศิริโฉมหัวเราะคิกขึ้นทันที

"โฉมต้องเป็นพี่ โฉมเกิดพฤษภาคม จริงไหมคะคุณพ่อ" ศิริโฉมหันหน้ามาทางท่านบิดา ท่านก็พยักหน้ารับ ศิริโฉมหันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์แล้วพูดว่า

"น้องเบ็ญจทำงานอะไรคะ พี่พงษ์ ?"

"ยังหางานไม่ได้เลยลูก สอบแข่งขันมาหลายแห่งแล้วก็ยังไม่ได้งาน" ท่านบิดาตอบแทนพงษ์ศักดิ์

"พี่พงษ์คะ น้องเบ็ญจสำเร็จโรงเรียนไหนคะ"

"พานิชยการธนบุรี ครับ"

"เหมาะเลย" ศิริโฉมพูดแล้วหันหน้ามาทางท่านบิดา

"โฉมกำลังต้องการคนทำบัญชี เวลาสิ้นเดือนทีสิ้นปีทีก็ต้องเที่ยวอ้อนวอนจ้างเขาทำบัญชีการค้า ถ้าน้องเบ็ญจมาร่วมด้วยก็จะสะดวกมาก และเวลาว่างก็ช่วยขายของแก่ชาวต่างประเทศบ้าง โฉมคิดว่าจะทำให้ภาษาต่างประเทศของน้องเบ็ญจดีขึ้นด้วย" แล้วศิริโฉมก็หันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์พูดต่อไป

"โฉมว่าอย่างงี้ พี่พงษ์จะเห็นเป็นยังไงคะ ?"

"ขอบพระคุณครับคุณโฉม จะเป็นการรบกวนคุณมากเกินไปเสียแล้ว"

"ไม่รบกวนเลยค่ะ ตกลงนะคะ" ศิริโฉมคะยั้นคะยอ

"ลูกโฉม อย่าเพ่อไปรีดนาทาเน้นคุณพงษ์แกนัก ที่ถูกควรให้คุณพงษ์ไปบอกคุณพ่อคุณแม่เสียก่อน แล้วถามความสมัครใจน้องของ

คุณพงษ์ด้วย ถึงจะสมควรนะลูกโฉม" ท่านบิดาของธีระยุทธกล่าวกับบุตรสาว

"จริงละค่ะคุณพ่อ ความดีใจโฉมเลยลืมนึกถึงข้อนี้ ถ้าสมมุติ เออ! โฉมสมมุติดอกนะคะ ถ้าน้องเบญจทำงานกับโฉม ตอนเช้าก็มาพร้อมกับพี่พงษ์ ตอนเย็นพี่พงษ์เลิกงานแล้วก็มารับ มีรถยนต์ประจำทางเดินตั้งแต่ที่ทำการของพี่พงษ์ถึงสี่แยกราชประสงค์ตลอดวัน แล้วขากลับบ้านขึ้นรถทอดเดียวถึงท่าเตียน โฉมว่าเหมาะทีเดียว" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะ

"ลูกโฉมคิดสำเร็จทันใจจริงนะ" ท่านบิดาพูดพร้อมกับหัวเราะในความใจร้อนของบุตรสาวของท่าน

"เท่าที่คุณโฉมพูดมานั้นก็นับว่าเป็นพระคุณแก่น้องเบญจและผมอยู่มากมายแล้วผมไม่อยากจะรบกวนเลย แต่ความเห็นของผมนั้นผมต้องขอประทานโทษไม่ใช่ว่าเล่นตัว ผมคิดว่าควรจะหาผู้ที่ชำนาญทั้งทางภาษาและการบัญชีจะเหมาะกว่า ผมเชื่อว่าจะหาได้ไม่ยากนัก" พงษ์ศักดิ์ตอบเรียบ ๆ เป็นเชิงออกความเห็น

"ม่ายค่ะ โฉมอยากได้น้องเบญจมาทำงาน อยากเห็นหน้าจริง ๆ พี่พงษ์คะ พรุ่งนี้นำน้องเบญจมาให้รู้จักหน่อยซีคะ ถ้าไม่นำมาโฉมจะไปหาที่บ้านพี่พงษ์ทีเดียว" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะ

"ลูกโฉม อย่าเร่งรัดคุณพงษ์แกนักเลย" แล้วท่านบิดาของศิริโฉมก็หันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์

"ผมหวังว่าตามที่ลูกโฉมพูดนั้นคงได้รับข่าวในเร็ววันนี้ ฉันก็เห็นพ้องด้วยกับลูกโฉม เพราะอีกประการหนึ่งนั้นคนที่เราจะไว้วางใจกันได้จริง ๆ มันก็ต้องเป็นคนกันเอง" ท่านพูดพร้อมกับมองดูพงษ์ศักดิ์เป็นทีขอความเห็น

“เป็นพระคุณอย่างยิ่งครับผม เรื่องนี้ผมจะนำไปหารือทางบ้าน ถ้าได้ทราบความอย่างไร ผมจะมากราบเรียนในวันเสาร์ซึ่งอีกสองวันก็จะถึง” พงษ์ศักดิ์กล่าวขึ้นอย่างเคารพและคารวะ

เมื่อได้พูดกันมาเพียงนี้แล้วก็เปลี่ยนเป็นเรื่องอื่น ๆ จนได้เวลาอันสมควรแล้วพงษ์ศักดิ์จึงได้ลาคนทั้งสองกลับ และศิริโฉมยังเดินตามมาส่งพงษ์ศักดิ์ถึงประตูบ้าน และเมื่อพงษ์ศักดิ์กล่าวลาอีกครั้งหนึ่ง ศิริโฉมก็สั่งมาถึงเบ็ญจมาศ

“บอกน้องเบ็ญจด้วยนะคะว่าโฉมอยากพบจริง ๆ มีโอกาสมาหาโฉมบ้าง ม่ายงั้นโฉมจะไปหา” ศิริโฉมพูดพร้อมเป็นเชิงสนุกไปในตัวแล้วทั้งสองต่างก็จากกัน

เมื่อศิริโฉมเดินผ่านห้องรับแขกก็ยังเห็นท่านบิดานั่งสูบบุหรี่อยู่ในที่เดิมนั่นเอง จึงได้แวะเข้าไปหาแล้วลดตัวลงนั่งข้าง ๆ ท่านบิดา ท่านบิดาหันหน้ามาทางบุตรสาวยกมือขึ้นลูบศีรษะด้วยความรักและปรานี

“ลูกโฉมเห็นยังไง พงษ์ศักดิ์คนนี้” ท่านถามบุตรี

“โฉมได้เห็นแต่เพียงในระยะสั้น เห็นว่าพี่พงษ์ออกจะเป็นคนที่ถ่อมตัวที่สุด ทำให้ผู้ที่วิสาสะด้วยมีความสงสาร”

“พ่อก็รู้สึกเช่นนั้น ลูกยุทธก็เคยได้บอกมาว่าเขาเป็นคนถ่อมตัวมากและไม่ใช่เป็นคนเห็นแก่ตัวและมักได้ ครอบครัวนี้ไม่มั่งคั่งแต่พอพยุงฐานะให้บุตรได้เล่าเรียนศึกษาเท่านั้น แต่ออกจะระวังในเรื่องเกียรติของตนมาก เช่นเราชวนน้องสาวเขาให้มาทำงานด้วยเช่นนี้ เป็นบางคนจะยินดีรับปากทันทีพร้อมกับแสดงความขอบใจอย่างน้ำท่วมทุ่งทีเดียว แต่นี่ก็เห็นเฉย ๆ ไม่แสดงความยินดียินร้าย กับดูเหมือนจะคล้าย ๆ บอกปฏิเสธกลาย ๆ

เสียด้วย บุคคลอย่างนี้น่าจะคบได้ สมกับลูกยุทธได้กล่าวยกยอไว้" ท่านบิดาพูดกับบุตรีอย่างช้า ๆ

"โฉมก็คิดเช่นนั้นค่ะ โฉมอยากให้ถึงวันเสาร์เร็ว ๆ เหลือเกิน และขอภาวนาให้น้องเบ็ญจตกลงด้วย จะได้รู้จักหน้าและดูท่วงทีจะต่างกับพี่ชายอย่างไรบ้าง โฉมเชื่อว่า เชื้อไม่ทิ้งแถวแนวไม่ทิ้งถิ่นนะคะคุณพ่อ" ศิริโฉมพูดช้า ๆ และท่านบิดาก็คงนั่งฟัง

"มันก็ควรจะเป็นเช่นนั้น เอ๊ะ! ไม่ได้การละลูกโฉม ไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอาบน้ำเสีย จะได้มากินอาหารว่างกัน รีบไปเถอะลูกกลับมาร้อน ๆ เหนียวตัวแย่"

ศิริโฉมจึงลุกออกไปจากห้องรับแขกตามคำแนะนำของท่านบิดา ส่วนคุณพระได้ลุกขึ้นเดินไปเกาะที่หน้าต่างห้องรับแขก ทอดสายตามองไปดูที่สนามหญ้าหน้าบ้านซึ่งขณะนี้เขียวขจีราวกับเอาพรมสีเขียวมาปูลาดเอาไว้

พงษ์ศักดิ์กลับถึงบ้านจวนค่ำ เพราะได้นั่งคุยกับท่านบิดาของธีระยุทธและน้องสาวเป็นเวลานานพอใช้ แต่พอก้าวเท้าขึ้นบ้านเพิ่มศักดิ์เป็นคนแรกร้องถามพี่ชายว่า

"วันนี้พี่พงษ์ไปคุยกับแฟนเสียจวนค่ำเชียวนะ เห็นคุณแม่บ่นว่าผิดปกติ" พงษ์ศักดิ์ฟังน้องชายพูดแล้วก็หัวเราะถอดรองเท้าพร้อมกับพูดขึ้นว่า

"เกือบไม่ได้กลับน่ะเพิ่ม แฟนเขาจะเอาตัวพี่ไว้"

"เอาไว้ซี ผมจะตามไปน็อคเสียเลย" น้องชายตอบ

ทุกคนที่ได้ฟังต่างก็พากันหัวเราะ พงษ์ศักดิ์ไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วก็ไปอาบน้ำ ขณะนั้นนางเปรมกลับมาจากขายของพอดี ลูก ๆ

ต่างพากันรับหาบจากมารดา นำสิ่งของภาชนะมาล้างตามธรรมดา ส่วนนางเปรมนั้นล้างเท้าเสร็จก็ตรงขึ้นบ้านเห็นนายชอบนั่งอยู่จึงเอ่ยถามขึ้น

"พงษ์กลับมาแล้วหรือนาย"

"กำลังอาบน้ำ" นายชอบตอบขึ้นลอย ๆ

"เขาไปไหนมากันนะ กลับจนจวนจะมืดค่ำ" แม่เปรมพูดเป็นเชิงถาม

"ก็ถามเพิ่มดูซี เห็นเขาโต้เถียงกับพี่ชายเมื่อกี้" แต่เพิ่มศักดิ์ก็ชิงตอบขึ้นทันที

"แฟนเขาดึงเอาตัวไว้จะไม่ให้กลับครับ นี่คงหนีเขามาแน่ ๆ" เพิ่มศักดิ์พูดวางหน้าอย่างจริงจัง แม่เปรมและนายชอบต่างพากันหัวเราะและไม่ได้พูดอะไรกันอีก นางเปรมไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และในขณะนั้นเองพงษ์ศักดิ์ก็ขึ้นมาจากอาบน้ำ

"คุณแม่กลับมาแล้วหรือครับ" พงษ์ศักดิ์ถามนายชอบ

"อือ ! มาเมื่อครู่กำลังจะไปอาบน้ำ" นายชอบตอบ พงษ์ศักดิ์ก็เดินเข้าห้องของตนแต่งตัวใหม่ต่อไป

ในการตั้งวงรับประทานอาหารนั้น แม้ว่าผู้ที่มานั่งรับประทานพร้อมหน้ากันแล้ว และมีการสนทนาปราศรัยไปในระหว่างรับประทานกันนั้น ถึงว่าอาหารที่ได้มาจัดตั้งจะไม่ดีเกินไปก็ตามก็จะทำให้อาหารนั้นออกรสชาติขึ้นไม่น้อย แต่ถ้ามิได้เป็นไปดังกล่าวเช่นขาดผู้เคยร่วมหรือมีปากเสียงกัน อาหารมื้อนั้นถึงจะดีเยี่ยมเพียงไรก็ตาม ก็เหมือนอาหารที่ไร้รสชาติ ในขณะนี้ภายในครอบครัวของนายชอบและนางเปรม ผลสนิทนั้น แม้แต่อาหารที่ไม่อยู่ในขั้นดีนักก็ตาม แต่สังเกตเห็นได้ว่าผู้ที่นั่งรับประทาน แสดงว่ามีความอร่อยในรสอาหารนั้นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็เพราะว่า

ภายในวงรับประทานอาหารประกอบด้วยบิดามารดา พี่ ๆ น้อง ๆ และมีความสามัคคีปรองดองกัน เมื่อเสร็จจากการรับประทานแล้ว ลูก ๆ ต่างก็ช่วยกันเก็บกวาดล้างภาชนะต่าง ๆ จนเรียบร้อย เมื่อเสร็จกิจแล้ว ผู้ที่มีการบ้านมาจากโรงเรียนก็เริ่มกระทำกิจของตนต่อไป ส่วนผู้ที่ไม่มีการบ้านก็เริ่มลงมือเตรียมสิ่งของที่จะต้องทำขนมขายในวันรุ่งขึ้น เบ็ญจมาศเป็นหัวเรี่ยวหัวแรง และมีน้อง ๆ ที่ว่างกิจมาช่วยเหลือ ส่วนนางเปรมนั้นเป็นผู้บงการและบางอย่างก็ต้องลงมือทำเอง นายชอบนั้นนั่งสูบบุหรี่ริมหน้าต่างบ้าน พงษ์ศักดิ์ได้เดินเข้าไปหาบิดา พร้อมกับยกเก้าอี้เข้าไปนั่งใกล้ ๆ แล้วพูดขึ้น

"วันนี้ผมมาล่าไปกว่าทุก ๆ วัน ก็เนื่องจากผมนำจดหมายของธีระยุทธไปมอบให้กับคุณพ่อของเขา บ้านช่องใหญ่โตสมกับเป็นนายตำรวจใหญ่ และท่าทางของท่านสุภาพอ่อนโยนเป็นที่น่านับถือมาก ท่านซักถามผมถึงครอบครัวของเราและคุยเรื่องอื่น ๆ อีกมาก แต่มีเรื่องสำคัญอยู่เรื่องหนึ่งคือ ท่านอยากจะให้น้องเบ็ญจไปทำงานกับบุตรสาวของท่านมีชื่อว่า ศิริโฉมคุณพ่อครับ คุณโฉมนี่แก่กว่าน้องเบ็ญจสองสามเดือนเท่านั้น ยังไม่ทันเห็นหน้าเห็นตากันเลย ตั้งตนเป็นพี่สาวของน้องเบ็ญจเสียแล้ว และให้ผมมาถามคุณพ่อคุณแม่กับน้องเบ็ญจว่าจะสมัครใจหรือไม่ และขอทราบในวันเสาร์นี้กับท่านบิดาของยุทธก็ได้สั่งให้นำน้องเบ็ญจไปให้ได้ด้วย ต้องการจะพบและรู้จักไว้ ส่วนคุณโฉมนั้นเต้นแร้งเต้นกาสั่งสำทับขอให้พามาให้ได้ เรื่องนี้แหละผมอยากจะขอความเห็นของคุณพ่อว่าจะเห็นอย่างไร"

นายชอบนั่งฟังบุตรชายเล่ามาตลอดเวลา จนพงษ์ศักดิ์พูดจบก็คงยังนั่งนิ่งอยู่พักใหญ่ ทั้งนี้แสดงว่านายชอบใช้ความใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน เมื่อเงียบอยู่สักครู่หนึ่งนายชอบจึงเรียกภรรยาซึ่งกำลังทำขนมอยู่นั้นให้วางมือมาหา และให้ลูก ๆ ทำแทน

"เปรม" นายชอบกล่าวขึ้น

"พงษ์บอกว่า วันนี้ได้เอาจดหมายไปให้พ่อของคุณธีระยุทธ และได้นำข่าวมาบอกว่า คุณพ่อของธีระยุทธและลูกสาวของเขาชื่อ ศิริโฉม จะขอตัวลูกเบ็ญจไปทำงานร่วม ที่ไหนนะ พงษ์" นายชอบหันมาถามบุตรชาย

"ที่ย่านเกษร ถนนเพลินจิตต์ ใกล้กับสี่แยกราชประสงค์ จะให้ทำบัญชีและช่วยขายของให้กับชาวต่างประเทศ ของที่ขายก็เป็นของพื้นเมืองของเราเช่นผ้าไหมไทยเป็นต้น" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"นั่นแหละฉันจะปรึกษาเปรมดูว่าจะเห็นอย่างไร ?" นายชอบกล่าวกับภรรยา แล้วนางเปรมก็นิ่งอยู่สักครู่จึงพูด

"ก็ความเห็นของนายเล่า เห็นอย่างไร" นางเปรมกลับย้อนมาถามสามี นายชอบหยุดคิดอยู่พักหนึ่งจึงพูด

"ความเห็นของฉันนั้นก็เห็นว่าเหมาะอยู่ แต่ถ้าจะมองไปในทางที่เราต้องรบกวนเขาแล้ว ฉันก็เห็นว่าไม่สมควร เราทนหางานโดยลำพังหรือโดยลำแข้งของเราจะดีกว่า" นายชอบออกความเห็น

"แต่เท่าที่ผมสังเกตดูเห็นว่า ทั้งสองพ่อลูกนี้จะช่วยเหลือด้วยความเต็มใจจริงๆไม่ใช่เป็นการรบกวน และขอทราบในวันเสาร์ที่จะถึงนี้และให้พาน้องเบ็ญจไปด้วยให้ได้" พงษ์ศักดิ์อธิบายให้มารดาฟัง

"แล้วนายจะทำอย่างไร" นางเปรมหันไปถามสามี

"ฉันรึ ถ้าไม่เป็นการรบกวนเขา และเขายินดีต้อนรับลูกเราโดยไมตรีจิตแล้ว ฉันก็เห็นว่าไม่ควรขัดข้อง หรือเปรมจะเห็นอย่างไร?" นายชอบย้อนถามภรรยา

"ฉันก็ไม่ว่าอย่างไร เห็นพ้องด้วยตามความคิดของนาย แต่ควรถามลูกเบ็ญจดูเสียก่อนว่าเขาจะว่าอย่างไร ? ถูกไหมนาย" นางเปรมพูดเรียบ ๆ

"ถูกแล้วเปรม" แล้วนายชอบก็เรียกลูกสาวคนใหญ่เข้ามาสอบถาม

"หนูไม่ขัดข้องดอกค่ะ เมื่อคุณพ่อคุณแม่ พี่พงษ์เห็นดีด้วยแล้ว" เบ็ญจมาศตอบ

ดังนั้น เรื่องนี้จึงเป็นอันยุติลงได้ และสักครู่เดียวเท่านั้นข่าวนี้ก็แพร่สะพัดไปยังน้อง ๆ ของพงษ์ศักดิ์ ต่างก็เข้ามาห้อมล้อมพี่สาวแสดงความยินดี ในคืนนั้นทั้งคืนเมื่อเสร็จกิจการตอนหัวค่ำแล้ว ต่างก็รู้สึกว่ามีความสุขใจถ้วนหน้ากันทุกคน

เมื่อถึงวันเสาร์ตามกำหนดนัดของท่านบิดาของธีระยุทธ พงษ์ศักดิ์กับเบ็ญจมาศก็ออกจากบ้านพักในตอนสาย เมื่อไปถึงบ้านของธีระยุทธแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงได้นำเบ็ญจมาศเข้าไปในบ้านของศิริโฉม เมื่อได้แจ้งให้คนในบ้านทราบและนั่งคอยภายในห้องรับแขก สักครู่หนึ่งทั้งสองคนก็ได้ยินเสียงฝีเท้าของท่านเจ้าของบ้านเดินเข้ามา ท่านแสดงสีหน้ายิ้มแย้มต้อนรับเมื่อทั้งสองพี่น้องได้ลุกขึ้นทำความเคารพ และได้นั่งลงเรียบร้อยแล้วท่านก็พูดขึ้น

"คงจะตกลงซี ว่าไง ?"

"ครับผม" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"นั่น ต้องยังงั้น ลูกโฉมบ่นอยู่เรื่อย นี่ก็เดี๋ยวมากำลังอยู่ในห้องน้ำ" ท่านพูดอย่างน้ำเสียงที่เบิกบาน

"เป็นพระเดชพระคุณแก่ผมและน้องเบ็ญจเป็นอันมาก และคุณพ่อคุณแม่ผมก็สั่งกราบเท้ามายังใต้เท้าด้วยในความกรุณาอันล้นพ้นนี้ และท่านสั่งมาด้วยว่า ถ้ามีโอกาสจะมากราบเท้าถึงที่นี่"

"เลิกพูดถึงพระเดชพระคุณกันที" พอท่านบิดาของศิริโฉมพูดมาได้แต่เพียงนี้ ร่างของศิริโฉมก็เดินเข้ามาทันที พงษ์ศักดิ์สะกิดให้น้องสาวรู้ตัว เบ็ญจมาศก็ก้มตัวลงทำความเคารพ

"น้องเบ็ญจ! พี่ดีใจจริงที่ได้พบนึกบนบานเสียแย่ขอให้มา ต้องให้พี่เป็นพี่นะ พี่แก่กว่าเธอตั้งสามเดือน" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะ แล้วตรงเข้ามาจับมือเบ็ญจมาศให้ลุกขึ้น พูดว่า

"ให้คุณพ่อคุยกับพี่พงษ์เถอะ โฉมจะพาน้องเบ็ญจไปคุยกันที่ห้องดีกว่า" พูดแล้วศิริโฉมจะจูงเบ็ญจมาศให้ออกไปจากห้องรับแขก เบ็ญจมาศแสดงสองจิตสองใจเหลียวมามองดูพี่ชายก็แลเห็นพี่ชายพยักหน้า ก็ยกมือทำความเคารพท่านบิดาของธีระยุทธแล้วก็เดินตามศิริโฉมออกไป

"ลูกโฉมดูช่างสนิทสนมกับน้องสาวของคุณมากราวกับรู้จักมักคุ้นกันมานมนาน นี่ละเขาว่าดวงชะตามันถูกกัน ว่าไง คุณพงษ์" ท่านบิดาของธีระยุทธกล่าวขึ้นแล้วยิ้ม

"ผมเกรงว่าน้องเบ็ญจจะไปทำงุ่มง่ามให้คุณโฉมรำคาญก็เป็นได้ เพราะไม่ได้เคยเข้าสังคมที่ใดมาเลย ครับผม" พงษ์ศักดิ์ตอบเชิงขออภัยแทนน้องสาว

"วางใจเถอะน่ะ ฉันรู้จักลูกของฉันดี ลงรักชอบใครละก็ไม่มีการถือเนื้อถือตัวเลยทีเดียว ไม่ต้องเป็นทุกข์ เออ! เมื่อวานตอนบ่ายก็ได้รับจดหมายจากลูกยุทธถามมาว่า คุณได้นำจดหมายมาให้หรือเปล่า และในจดหมายยังพูดว่าถ้าลืมจะต้องเล่นงานคุณให้เข็ด เด็กคนนี้ก็เช่นกัน ฉันรู้สึกว่าพี่น้องคู่นี้มีนิสัยเกือบเหมือนกัน เคราะห์ดีที่ลูกโฉมเป็นผู้หญิง ถ้าเป็นผู้ชายคงพากันเข้ารกเข้าพงกันใหญ่" ท่านพูดพร้อมกับหัวเราะ

ต่อจากนี้ทั้งสองก็คุยถึงเรื่องการงานในหน้าที่ ท่านได้สอบถามพงษ์ศักดิ์บางสิ่งบางอย่าง พงษ์ศักดิ์ก็ได้อธิบายให้ท่านเข้าใจแจ่มแจ้งเท่าที่เขาทราบ รู้สึกว่าท่านบิดาของธีระยุทธชักจะถูกคอกับพงษ์ศักดิ์จนออกจะลืมนึกถึงศิริโฉมบุตรสาว แต่ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นเป็นการตรงกันข้าม นึกเป็นทุกข์กลัวว่าเบ็ญจมาศจะไปทำรุ่มร่ามอะไรบ้างก็ไม่รู้ ก็พอดีสองสาวเดินเข้ามา ศิริโฉมนำหน้าจูงมือเบ็ญจมาศซึ่งเดินตามมาข้าง ๆ โดยสีหน้าอันชื่นบาน

"คุณพ่อคะ น้องเบ็ญจบ่นถึงคุณแม่ค่ะจะลากลับ หนูไม่ยอมต้องให้รับประทานอาหารกลางวันกันเสียก่อน มิฉะนั้นหนูจะกักตัวไว้ไม่ให้กลับบ้าน" ศิริโฉมพูดกับท่านบิดาทั้งกำลังจับแขนดึงตัวของเบ็ญจมาศเข้ามาไว้ใกล้ ๆ กับตัว

"จริงซี คุณพงษ์ถึงเวลาแล้วไปกันเถอะ" ท่านบิดาของศิริโฉมก็ลุกขึ้น และนำบุคคลทั้งสิ้นเดินตามท่านเข้าไปยังห้องรับประทานอาหาร ในระหว่างการรับประทานกันอยู่นั้นได้คุยกันในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง เว้นแต่ศิริโฉมเท่านั้นพูดคุยกับเบ็ญจมาศตลอดเวลา เบ็ญจมาศเป็นแต่ผู้รับฟังเป็นส่วนมาก จะตอบขึ้นบ้างก็เมื่อถึงคราวจำเป็นจะต้องตอบเท่านั้น และในขณะที่คุยและรับประทานกันอยู่นั้น ท่านบิดาของศิริโฉมคงจะนึกอะไรขึ้นได้ จึงหันหน้ามาทางบุตรสาว ถามว่า

"ไง ! ลูกโฉม พูดกับหนูเบ็ญจแล้วหรือลูก ?"

"ค่ะ เรียบร้อยแล้ว เริ่มต้นแต่จันทร์นี้เป็นต้นไป"

"หน้าที่อะไรล่ะ ลูกโฉม ?" ท่านบิดาถาม

"หนึ่งพนักงานบัญชีการค้า สองแคชเชียร์ สามผู้ช่วยผู้จัดการสี่..." พอศิริโฉมพูดมาได้ถึงเพียงนี้ท่านบิดาก็ชิงพูดต่อ

"สีภารโรง ใช่ไหม ?"

"แหม ไม่ถึงเพียงนั้นดอกค่ะ"

"พ่อเห็นกำหนดหน้าที่มันมากนัก เออ! เงินเดือนล่ะท่านผู้จัดการจะให้เท่าไรกัน เห็นหน้าที่มันมากนัก" ท่านบิดาถามเชิงล้อบุตรสาวเล่น

"ขั้นต้น ๑,๐๐๐ บาท ถ้าขัดใจผู้จัดการอาจตัดเป็นรายวันไป" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะ แล้วมองมาทางเบ็ญจมาศ เบ็ญจมาศเป็นแต่อมยิ้มแล้วก้มหน้านิ่ง ทันใดนั้นเองพงษ์ศักดิ์ได้พูดขึ้น

"เงินเดือนมิมากเกินไปหรือครับ คุณโฉม"

"อะไรมาก คุณพงษ์ ดูจำนวนหน้าที่ซี มันควรจะมากกว่านี้มากนัก จริงไหมท่านผู้จัดการ ?" ท่านบิดาของศิริโฉมพูดพร้อมกับมองไปทางบุตรสาว

"เป็นขั้นต้นค่ะคุณพ่อ ต้องดูไปก่อนถ้าดีไว้พูดกันต่อไป แต่หลักสำคัญถ้าถูกใจท่านผู้จัดการแล้วเป็นมีหวังแน่ ๆ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับชำเลืองสายตาไปทางพงษ์ศักดิ์ ดูเหมือนจะขอความเห็น

"พี่นึกอิจฉาน้องเบ็ญจเสียแล้ว พอเข้าทำงานก็ได้เงินเดือนเทียมพี่ เฮ้อ! ไม่ได้การเห็นจะต้องลาออกจากทางโน้นมาสมัครทางนี้ดีกว่า" พงษ์ศักดิ์พูดแล้วทำถอนใจใหญ่เป็นเชิงตลก

"โอ ! ยินดีมากค่ะ รับสมัครทันที เพราะยังมีหน้าที่ว่างอีกตำแหน่งหนึ่งที่คุณพ่อพูด หน้าที่ **ภารโรง** ค่ะ" คำว่าภารโรงนี้ศิริโฉมพูดให้เสียงดังกว่าธรรมดา กระทำให้บุคคลในโต๊ะรับประทานอาหารหัวเราะกันขึ้นโดยพร้อมกันในคำพูดของศิริโฉม

เมื่อเสร็จจากการรับประทานแล้วต่างก็ลุกขึ้นมายังห้องรับแขก และในโอกาสนั้นเอง ทั้งสองพี่น้องได้กล่าวคำอำลาพร้อมกับกล่าวขอบพระคุณ

กับท่านเจ้าของบ้านทั้งสองนั้นด้วย ศิริโฉมเดินเกาะแขนของเบ็ญจมาศ เดินออกมาส่งจนถึงหน้าประตูบ้าน และหันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์กล่าวกำชับว่า

"พี่พงษ์ต้องนำน้องเบ็ญจมาส่งที่ร้านก่อนจึงไปทำงานนะคะ ตอนเย็นมารับกลับ" แล้วหันหน้ามาทางเบ็ญจมาศ

"วันจันทร์เริ่มต้นนะจ๊ะน้องเบ็ญจ อย่าลืม มิฉะนั้นจะถูกทำโทษ สวัสดีคะทั้งสอง" ศิริโฉมพูดพร้อมกับยิ้มแย้ม

เมื่อทั้งสองพี่น้องจากไปแล้ว ศิริโฉมจึงได้เดินกลับเข้าบ้าน พบท่านบิดายังยืนอยู่ในห้องรับแขก เมื่อบุตรสาวก้าวเท้าเข้ามาใกล้ท่าน ท่านบิดาจึงพูดขึ้นเปรย ๆ ว่า

"เป็นไงลูกโฉม คุยกับหนูเบ็ญจ" ท่านบิดาถามสั้น ๆ ศิริโฉมเข้าไปเกาะแขนบิดาเป็นเชิงชวนให้ไปนั่งที่เก้าอี้ ท่านบิดาก็ปฏิบัติตาม เมื่อทั้งสองได้นั่งลงเรียบร้อยแล้ว ศิริโฉมจึงพูดกับท่านบิดาว่า

"คุณพ่อคะ น้องเบ็ญจน่ารักค่ะ แต่โฉมเห็นข้อบกพร่องอยู่คือ ประการที่หนึ่งโฉมรู้สึกว่าน้องเบ็ญจออกจะอ่อนในการสังคมสักหน่อย เป็นคนขี้เหนียม แม้แต่การพูดจะต้องถามแล้วถึงจะตอบ ก็น่าเห็นใจดอกนะคะ เพราะไม่ได้เคยไปที่ไหนอยู่กับบ้านตลอดวัน ประการที่สองโฉมลองคุยและสอบถามถึงวิชาความรู้ในทางบัญชีการค้าต่าง ๆ น้องเบ็ญจตอบได้ถูกต้อง นับว่าเป็นคนคงแก่เรียน แต่ทางปฏิบัติยังไม่ทราบ ส่วนภาษานั้นพอจะถูไถไปได้ ประการที่สามนั้นน่าเห็นใจจริง ๆ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับถอนหายใจ แล้วจึงกล่าวต่อไป

"เครื่องแต่งกายแกยังไม่สู้เอาใจใส่นัก ก็น่าเห็นใจนะคะว่าฐานะเป็นอย่างไร ที่โฉมพูดมานี้ไม่ใช่ดูถูกน้องเบ็ญจนะคะ พูดโดยความเห็นอก

เห็นใจเท่านั้น เรื่องนี้แหละโฉมได้อธิบายให้น้องเบ็ญจฟังว่า การที่จะไปทำงานกับโฉมนั้น ผู้มาเข้าร้านชมสิ่งของต้องเป็นผู้ที่มีหลักฐานเป็นส่วนมาก และการที่เขาเข้ามาชมนั้นไม่ชมแต่เฉพาะสิ่งของในร้านของเราเท่านั้น ผู้ที่ออกไปต้อนรับก็ต้องอยู่ในการชมของผู้เข้ามาในร้านเราด้วย ตลอดจนการแต่งกาย มารยาท รูปร่าง และวิธีการต้อนรับพูดจาต้องให้ถูกกาลสมัย ซึ่งเป็นหลักหนึ่งในการค้าที่จะเป็นทางเชิญชวนลูกค้าให้มาเข้าร้าน และจะมาซ้ำใหม่ในคราวหลัง ที่โฉมกำลังพูดอยู่นี้สังเกตดูสีหน้าของน้องเบ็ญจสลดลงเล็กน้อยและถอนหายใจยาวน้อย ๆ เป็นบางคราว แหม! คุณพ่อคะ โฉมสงสารจริง ๆ ในสภาพเช่นนี้ และโฉมก็ได้หาวิธีแก้ความหนักใจในเรื่องนี้สำหรับน้องเบ็ญจ โฉมจึงบอกว่าไม่ต้องหนักใจในเรื่องต่าง ๆ นี้ พี่ได้คิดเตรียมไว้ก่อนล่วงหน้าเสร็จแล้ว คือจะจัดการในชั้นแรกหาเครื่องแต่งกายให้ก่อนสัก ๒ ชุด เพื่อใช้ไปพลาง และเสริมสวยร่างกาย ดังนั้นในวันนี้โฉมจึงวัดเสื้อผ้าที่จะใช้ตลอดจนรองเท้า ในชั้นแรกน้องเบ็ญจชักอิดเอื้อนจะไม่ยอม แต่โฉมใช้ลูกไม้ปลอบบังคับจึงยอมให้วัดจนสำเร็จ และพูดกับน้องเบ็ญจไว้ว่า ที่ร้านของโฉมนั้นมีห้องพิเศษสำหรับลูกค้าลองเสื้อผ้า ดังนั้นในวันจันทร์นี้น้องเบ็ญจจะต้องเข้าไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายที่โฉมจะหาเตรียมมาให้ทันที และต่อจากนี้ก็จะพาแกไปเสริมสวยรายการวันแรกของโฉมก็มีแต่เพียงนี้ และสำหรับวันนี้โฉมจะไปอาบน้ำแล้วออกไปข้างนอก เพื่อจัดการเครื่องแต่งกายของน้องเบ็ญจให้ทันในวันจันทร์ค่ะ วันนี้ผู้จัดการเห็นจะต้องลงมือจ่ายในบัญชีร่วมสองพันเพื่อแลกคนที่ดีเอาไว้ ถูกไหมคะคุณพ่อ" ท่านบิดาไม่ได้พูดอะไร นั่งฟังแต่บุตรสาวพูดอย่างเพลิดเพลิน จนศิริโฉมพูดจบจะลุกไปอาบน้ำท่านจึงพูดขึ้น

"ลูกโฉมนี่ชักจะเก่งเพิ่มขึ้นหลาย ๆ ทาง รู้จักใช้วิธีปกครองคน และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แต่พ่อยังสงสัยในประการที่หนึ่งของลูกนั้น จะแก้ได้อย่างไร" ศิริโฉมเมื่อลุกขึ้นแล้วก็ต้องกลับทรุดตัวลงนั่งใหม่

"ไม่ยากค่ะ คุณพ่อ ในชั้นแรก ๆ โฉมจะพาแกไปในที่ต่าง ๆ ที่โฉมจำเป็นจะต้องไป เช่นติดต่อตามร้านค้าต่าง ๆ และบุคคลหลายประเภท เพื่อให้น้องเบ็ญจแลเห็นวิธีการที่จะต้องปฏิบัตินั้นทำกันอย่างไร แล้วเมื่อเราเห็นว่าพอจะปล่อยเดี่ยวได้ โฉมก็จะให้แกเป็นตัวแทนไป นาน ๆ เข้าน้องเบ็ญจก็จะเคยชินไปเอง ส่วนงานสังคมต่าง ๆ นั้น ถ้าโฉมจำเป็นจะต้องไปก็จะรั้งเอาน้องเบ็ญจไปด้วยเสมอ ๆ มันก็สำเร็จเท่านั้นเอง จริงไหมคะคุณพ่อ ?" ศิริโฉมพูดพร้อมกับเอามือไปเกาะเข่าท่านบิดาเป็นเชิงฉอเลาะ

"เก่ง ลูกโฉมของพ่อ นี่เห็นจะเป็นด้วยมีวัยมากขึ้นจึงมีความนึกคิดดี ๆ ขึ้นอีกมาก อ้าว ! จะไปข้างนอกก็รีบไปซี จะมัวมานั่งอ้อยอิ่งอยู่ทำไมอีกเล่า" ท่านบิดาพูดเป็นเชิงบังคับ ศิริโฉมจึงลุกขึ้นแล้วรีบเดินออกไปจากห้อง ส่วนท่านบิดาของศิริโฉมนั้นค่อย ๆ ลุกขึ้นจากเก้าอี้ เดินอมยิ้มไปมาภายในห้องรับแขกนั้น ซึ่งใคร ๆ ก็ไม่ทราบว่า เวลานี้ท่านกำลังคิดอะไรอยู่

พงษ์ศักดิ์และเบ็ญจมาศกลับถึงบ้านบ่ายมากแล้ว เมื่อทั้งสองเดินผ่านนายชอบผู้บิดาไปนั้น นายชอบก็ไม่ซักถามอะไรปล่อยให้บุตรและธิดาไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายตลอดจนอาบน้ำ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วทั้งสองจึงเข้ามาหาบิดา แล้วพงษ์ศักดิ์เป็นผู้กล่าวขึ้นก่อน

"ตกลงเริ่มงานในวันจันทร์นี้ ตอนเช้าผมไปส่งน้องเบ็ญจที่ร้าน แล้วตอนเย็นเลิกงานผมไปรับกลับมาบ้านพร้อมกัน"

"ท่าทางดีอยู่หรือ ฮะ พงษ์"

"ครับ ดีมาก รู้สึกว่าท่านบิดาของยุทธเมตตาแก่พวกเรามากจนไม่นึกคาดฝันว่าจะเป็นได้ถึงเพียงนั้นเลยครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"ก็น่าคิด เขาจะหวังผลอะไรกับเราคนจน ๆ หนอ ?" นายชอบพูดขึ้นลอย ๆ แล้วก็พูดต่อ

"หรือกรรมดีของลูกเบ็ญจที่ได้สร้างไว้แต่ชาติก่อนก็อาจจะเป็นได้"

"ก็อาจเป็นได้ครับ" พงษ์ศักดิ์คล้อยตามแล้วหันหน้ามาทางน้องสาว

"น้องเบ็ญจกับคุณโฉมเห็นไปอยู่กันที่ห้องส่วนตัวนมนาน นึกเป็นทุกข์กลัวจะไปแสดงพลาดพลั้งอะไรขึ้น ไหนลองเล่าให้คุณพ่อฟังบ้างซิ"

"ยืดยาวค่ะ คุณพ่อ" เบ็ญจมาศหันหน้าไปทางคุณพ่อแล้วกล่าวต่อ

"หนูจะเล่าตั้งแต่ไปถึง เมื่อหนูนั่งอยู่กับพี่พงษ์ คุณศิริโฉมเดินเข้ามาแล้วหยุดอยู่หน่อยหนึ่ง มองดูหนูตั้งแต่บนจนต่ำแล้วก็ตรงเข้ามาหาหนูราวกับคนที่ได้คุ้นเคยกันมาก่อน แล้วเรียกหนูว่าน้องเบ็ญจทันที และยังซ้ำบอกว่าแก่กว่าหนูตั้งสามเดือน ถ้าพี่พงษ์บอกก็ไม่รู้" พงษ์ศักดิ์พยักหน้าแล้วเบ็ญจมาศก็เล่าต่อไป

"กรากเข้ามานั่งใกล้ ๆ พูดอะไรสักสองสามคำเท่านั้น ก็ลุกขึ้นจับแขนหนูดึงให้ลุกตามแล้วบอกว่า ให้หนูไปคุยกันที่ห้องส่วนตัวของคุณโฉม หนูนึกจะไม่ไป มองไปพบสายตาพี่พงษ์และพยักหน้าให้ไป หนูก็ต้องลุกตามไป แหม ! คุณพ่อกะ ห้องคุณโฉมนะคะ เตียงนอนเบ้อเร่อ ผ้าคลุมเตียงสีชมพูอ่อน มีตู้ใส่เสื้อผ้าขนาดใหญ่สองสามตู้ ที่ฝาตู้มีกระจกเงาบานใหญ่ส่องเห็นทั่วตัวติดที่หน้าตู้ โต๊ะเครื่องแต่งตัวก็เต็มไปด้วยของใช้แต่งหน้าแต่งอะไร ๆ ทั้งสิ้น รองเท้าเท่าที่หนูเห็นอย่างคร่าว ๆ สัก ๑๐ คู่ได้กระมัง

ขัดไว้เป็นมันขลับทุกคู่ ตรงกลางห้องมีโต๊ะกลมเตี้ย ๆ มีเก้าอี้บุนวมตั้งอยู่รอบโต๊ะ ๔ ตัว คุณโฉมฉุดให้หนูลงนั่งแล้วบอกว่า เราคุยกันที่นี่ดีกว่า ทางโน้นปล่อยให้ท่านคุยกันเถอะ แล้วก็ถามหนูถึงการเรียนและอะไรต่ออะไรอีกมาก หนูก็ตอบไปเท่าที่จะตอบได้ แต่คุณพ่อคะ หนูเรียกแกว่าคุณโฉมแหม ! แกทำตาพองมองหนูทันทีทำเอาตกใจ แกพูดต่อไปว่าอย่าเรียกอย่างนั้น เรียกว่าพี่ซิ หนูจึงต้องปฏิบัติตาม รู้สึกว่าแกพอใจมาก และนอกจากนั้นยังกุลีกุจอวักกระโปรงและเสื้อตลอดจนรองเท้าให้หนู หนูปฏิเสธก็ไม่ยอมแล้วบอกว่า วันจันทร์ไปที่ร้านไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวที่นั่น และอธิบายถึงความจำเป็นที่จะต้องแต่งกายนั้นมันจำเป็นเพียงไร หนูรู้สึกว่าคุณโฉมหรือพี่โฉมผู้นี้มีน้ำใจรักหนูอย่างบริสุทธิ์เทียวค่ะเท่าที่หนูสังเกตดู อ้อ ! อีกอย่างหนึ่งลืมบอกคุณพ่อเรื่องเงินเดือน พี่โฉมบอกว่าจะให้เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท หนูตกใจแทบหัวใจหยุด พอรู้สึกตัวจึงคัดค้านขอรับเพียง ๖๐๐ ก็มากพออยู่แล้วก็ไม่ยอม ลงท้ายลดลงมาเหลือ ๑,๐๐๐ บาท หน้าที่ทำบัญชีและช่วยรับเงินจากผู้ขาย และถ้าว่างก็ช่วยในการขายด้วย และกลับพูดว่าให้เป็นผู้ช่วยผู้จัดการอีกด้วย ถามพี่พงษ์ดูซีคะ ไม่เห็นมีที่ไหนเป็นยังงี้ มีแต่ผู้จ้างต้องการจ้างในราคาต่ำ ๆ นี่กลับให้ราคาสูงแต่เราผู้รับจ้างขอรับในอัตราต่ำต้องโต้เถียงกัน มันน่าขันไหมคะ" เบ็ญจมาศพูดกับบิดาพร้อมกับหัวเราะ

"มันก็ชอบกล แต่ก็ลองดูต่อไป ถ้าดีไม่มีอะไรเคลือบแฝงแล้วก็ทำต่อไปพร้อมกับขอบพระคุณเขาในการให้ความเมตตาแก่เรา แต่ถ้าเห็นว่าไม่เหมาะเราก็ปลีกตัวเสีย ต้องทำมิให้ต้องชอกช้ำทั้งสองฝ่าย" นายชอบพูดในฐานะผู้ใหญ่ พอดีนางเปรมกลับมาจากขายของ บุตรทั้งสองก็เข้าไปรับหาบ นางเปรมก็ตรงเข้ามาหานายชอบทันที

"ว่าไงนาย เรื่องเด็กน่ะ ?" นางเปรมถามเมื่อได้ทรุดตัวลงนั่งแล้ว แล้วนายชอบก็เล่าเรื่องตามที่บุตรทั้งสองบอกเมื่อครู่ รู้สึกว่านางเปรมดีใจมาก

"นาย ถ้าเราได้ลูกเบ็ญจช่วยอีกแรงหนึ่งเช่นนี้ อ้ายการขายขนมกเห็นพอจะงดได้บ้างกระมัง ว่าไงนาย" นางเปรมพูดเป็นเชิงถามสามี

"เปรมเอ๋ย มันก็คงจะเป็นเช่นนั้น แต่อะไรเล่าในโลกนี้มันจะเป็นของที่แน่นอน ดังนั้น ดูเหมือนว่าเราจะทำอย่างที่ว่านั้นไม่ได้มันไม่เหมาะอยู่หลายประการคือ ประการแรกเราจะละทิ้งผู้ที่เคยติดต่อซื้อขายไปนั้นมันจะน่าเกลียดไม่น้อย เขาจะพูดได้ว่า พอลูกได้การได้งานทำก็วางมือค้าขายกลายเป็นคุณนายผ่ามืออ่อนเล็บแดงไปทีเดียว และอีกอย่างหนึ่งบ้านใกล้เรือนเคียงเขาก็จะว่าดังที่พูดมาแล้ว แต่ถ้าลูกเราพลาดพลั้งต้องออกจากงานเราก็ต้องมาขายอีก แล้วเราจะเอาหน้าไปวางไว้ที่ไหน เพราะไม่ทำก็ไม่ได้ ดังนั้น จึงเห็นว่าควรทำต่อไปอย่าให้เขาพูดว่าเราทั้งสองนั้นลืมตัว เราทำอย่างเสมอต้นเสมอปลายไปก่อนดีกว่า เห็นเป็นยังไง เปรม"

"ก็จริงอย่างนายพูด แต่ฉันเห็นว่าเราทั้งสองต่างก็มีอายุมากแล้ว แต่ถ้ายังขืนหักโหมทำเท่าที่ทำมานี้ ฉันเกรงว่าอายุเราทั้งสองจะสั้นนะ และที่หักโหมทำอยู่ในเวลานี้ก็สำหรับให้ลูก ๆ พอกินพอเล่าเรียนเท่านั้น แต่เมื่อฉันเห็นลูกเบ็ญจจะได้มาช่วยอีกแรงหนึ่ง จึงได้บอกกับนายอย่างที่พูดมาแล้ว" นางเปรมพูดเป็นเชิงปรับทุกข์

"ถูกแล้วเปรม เราทั้งสองอายุมากแล้ว ถ้าเรามีฐานะดี บ้านนี้เราก็อยู่กันเฉย ๆ ได้ หาแต่ความสุขใส่ให้ครอบครัวเท่านั้น แต่นี่เราจน และถึงเวลานี้เราได้ลูกเบ็ญจมาช่วยเรา เราก็ยังหยุดไม่ได้ ฉันเห็นว่าเพื่อป้องกัน

ข้อครหาอย่างที่ได้พูดมาแล้ว เรามีทางผ่อนหนักให้เบ็นเบาลงไปได้นะเปรม"

"ทางอะไรจ๊ะ นาย" นางเปรมซัก

"ทางรึ คือของที่เราจะทำขายต่อไปนั้นให้มันลดน้อยลงสักครึ่งหนึ่ง ถ้าใครถามเราว่าทำไมถึงทำน้อยนัก ก็บอกเขาว่าเรานั้นแก่แล้วไม่สู้จะมีเรี่ยวแรงจึงทำแต่พอกำลัง เท่านี้ก็พอแก้ไปได้ และในต่อ ๆ ไปเราก็ค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ จนไม่ทำเลยเช่นนี้ ฉันเห็นว่าเหมาะที่สุดที่จะเป็นทางระงับปากเสียงที่จะว่าเราได้" นายชอบพูดโดยน้ำเสียงเรียบๆ

"เอ ! เหมาะแล้วนาย ฉันจะเริ่มแต่พรุ่งนี้ทีเดียว ถ้าใครถามก็จะได้บอกเขาตามที่นายพูด" นางเปรมพูดแล้วก็ลุกจากไปเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สักครู่หนึ่งเหล่านักศึกษาสามท่านก็ส่งเสียงมาแต่หัวบ้าน เมื่อเห็นพี่สาวพี่ชายทำความสะอาดภาชนะใส่ของที่นำไปขาย ต่างก็ร้องว่า

"วันนี้โชคดี พี่ทำแทน"

"รีบไปอาบน้ำอาบท่าเสีย เดี๋ยวคุณแม่ทำกับข้าวเสร็จจะได้ตั้งวงกันไป ไปเร็ว ๆ น่ะ น้องคนดีของพี่" พงษ์ศักดิ์พูดกับน้อง ๆ ดังนั้นน้อง ๆ ทุกคนก็จากไปยกเว้นแต่พุ่มพวงน้องสาวคนที่สองเท่านั้น พุ่มพวงเดินเข้าไปหาเบ็ญจมาศแล้วก้มลงกระซิบถามที่หูถึงเรื่องงาน เบ็ญจมาศก็บอกกับน้องเบา ๆ

"พี่จะไปทำวันจันทร์มะรืนนี้"

"ได้เดือนละเท่าไรถึง ๔๐๐ ไหม" พุ่มพวงกระซิบถาม

"หนึ่งพัน" เบ็ญจมาศตอบน้องสาว

"อ๋า ! พี่เบ็ญจ ! พูดเล่นหรือพูดจริงน่ะ" พุ่มพวงถามซ้ำแสดงว่าไม่สู้จะเชื่อเกรงว่าพี่สาวจะพูดเล่นกับตน

"ถามพี่พงษ์ดูซี" เบ็ญจมาศหันไปทางพงษ์ศักดิ์

"ถูกแล้วน้องพวง เมื่อรู้แล้วอย่าไปพูดให้ใคร ๆ รู้นะไม่ดี เขาจะว่าพวกเราเป็นพวกขี้โอ่ เข้าใจไหม ?" พงษ์ศักดิ์พูดและกำชับน้อง

"เด่นไปเลยพี่สาวฉัน" พุ่มพวงพูดเท่านั้นก็รีบกลับไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวและอาบน้ำทันที

รุ่งขึ้นวันจันทร์ตอนเช้า ทั้งสองพี่น้องก็ออกเดินทางไปปฏิบัติงาน พงษ์ศักดิ์พาเบ็ญจมาศไปยังร้านซึ่งมีนามว่า โฉมศรี ที่ย่านเกษรสี่แยกราช-ประสงค์ สายตาของทั้งสองคนก็แลเห็นท่านผู้จัดการมายืนรออยู่ที่หน้าร้านอยู่แล้ว ทั้งสองจึงตรงเข้าไปหาแล้วพงษ์ศักดิ์จึงพูดขึ้น

"ผมนำนักเรียนมาส่งครับ ถ้าซนตีเลยไม่ต้องเกรงใจ"

"ได้ยินไหมน้องเบ็ญจ ถ้าซนพี่ตีจริง ๆ นะ ไปเถอะเข้าไปในร้าน อย่ามามัวต่อล้อต่อเถียงกับท่านข้าราชการกรมพัฒนาที่ดินเลย ท่านจะมาเมื่อไรไปเมื่อไรก็ได้ เราเป็นแม่ค้าเวลาเป็นเงินเป็นทอง ไปกันเถอะ" พูดแล้วศิริโฉมก็จูงมือเบ็ญจมาศเข้าไปในร้าน เมื่อจวนจะเข้าประตูร้านศิริโฉมหันหน้ามาทางพงษ์ศักดิ์

"สวัสดีค่ะ พี่พงษ์ เย็น ๆ อย่าลืมมารับมิฉะนั้นจะพาตัวไปบ้าน" ศิริโฉมพูดแล้วจับข้อมือเบ็ญจมาศเข้าไปในร้าน ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นยืนมองดูจนทั้งสองสาวเดินลับเข้าร้านไปแล้ว เขาจึงพูดเบา ๆ กับตัวเองว่า

"อือ ! เป็นเอามาก" แล้วพงษ์ศักดิ์ก็เดินกลับไปปฏิบัติงานตามปกติ เมื่อศิริโฉมพาเบ็ญจมาศเข้าไปในร้านนั้น ทำให้หญิงสาวซึ่งมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับเบ็ญจมาศสามคน ซึ่งแต่งกายสะสวยมองดูเบ็ญจมาศอย่างพิศวง ซึ่งเห็นท่านผู้จัดการจูงมือหญิงสาวผู้หนึ่งตรงมายังพวกเธอทั้งสามคน

"เธอทั้งสาม ฉันขอแนะนำให้รู้จักกับท่านผู้นี้ มีนามว่า เบ็ญจมาศ เป็นผู้ช่วยฉันและเป็นพนักงานบัญชีกับยังแถมแคชเชียร์ด้วย น้องเบ็ญจ นี่คนนี้ชื่อ สุรีวรรณ คนต่อไป แม้นมาศและเอมอร หวังว่าคงช่วยงานของเราให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

ในระหว่างที่ศิริโฉมกล่าวนามทุก ๆ คนให้เบ็ญจมาศรู้จักนั้น เบ็ญจมาศทำความเคารพไปเป็นรายบุคคล และทั้งสามสาวก็ทำความเคารพตอบ พร้อมทั้งยิ้มย่องเป็นการต้อนรับและเพิ่มความเกรงใจมากขึ้นที่ได้ยินศิริโฉมเรียกเบ็ญจมาศว่าน้องเบ็ญจ เมื่อชักนำให้รู้จักกันแล้วศิริโฉมจึงจับมือเบ็ญจมาศเดินเข้าไปในห้องแต่งตัว เมื่อก้าวเท้าเข้าไปก็แลเห็นภายในห้องนั้นตกแต่งไว้อย่างเป็นระเบียบ และมีสิ่งของวางอยู่บนโต๊ะกลางห้องหลายห่อ ศิริโฉมพูดกับเบ็ญจมาศเมื่อได้ปล่อยมือที่ถือนั้นออก

"เป็นไงน้องเบ็ญจ มิดชิดดีไหม ไม่ต้องอายน่ะพี่จะช่วย" ศิริโฉมพูดพร้อมกับแก้ห่อสิ่งของที่วางไว้ออก

"เข้าใจว่าคงจะพอเหมาะ ถ้าไม่เหมาะแก้เดี๋ยวเดียวได้" ศิริโฉมไม่ยอมฟังข้อขัดแย้งใด ๆ ของเบ็ญจมาศ เข้าช่วยเปลื้องเครื่องแต่งตัวที่สวมมานั้นออกแล้วนำของใหม่เข้ามาแต่งแทน ชั่วครู่เดียวก็เรียบร้อย ศิริโฉมจูงมือเบ็ญจมาศไปที่หน้าบานกระจกใหญ่มองดูร่างกาย

"วุ้ยตายน้องเบ็ญจ เหมาะเจาะทีเดียวฝีมือพี่วัดละก็เป็นที่หนึ่ง ฝรั่งบางคนยังชมพี่เลยว่ามือแน่" ศิริโฉมคุยอย่างโอ้อวดในความชำนาญของตนส่วนเบ็ญจมาศนั้นมองดูภาพของตนภายในกระจก ซึ่งไม่นึกเลยว่าตนเองจะมีรูปร่างอย่างภาพในกระจกนั้น

"พี่จัดมาสองชุดก่อน วันหลังเพิ่มอีกสักสามก็คงพอ ของเก่าใส่ถุงที่นำของใหม่เอาออก แล้วซุกไว้หลังร้านก่อนพร้อมทั้งของใหม่อีกหนึ่งชุด

พี่จะให้คนใช้เขาไปเก็บให้เรียบร้อย" ศิริโฉมพูดพร้อมกับจูงมือเบ็ญจมาศเดินออกไปพร้อมกับตน

"พี่โฉมจะพาเบ็ญจไปไหนอีกล่ะคะ เบ็ญจจะได้เริ่มงาน"

"วันนี้ยังก่อน จะต้องออกไปข้างนอกกับพี่"

"ไปไหนอีกคะ" เบ็ญจมาศถาม

"เดี๋ยวก็รู้น่ะ" ศิริโฉมพูดสั้น ๆ แล้วจูงมือเบ็ญจมาศออกจากร้านไปทันที กับหันหน้ามาพูดกับสามสาวที่ประจำร้าน

"เดี๋ยวจะกลับนะจ๊ะสามน้องสาว"

เมื่อพูดแล้วศิริโฉมก็พาเบ็ญจมาศก้าวขึ้นรถส่วนตัวของตนเคลื่อนออกไปกระทำให้ทั้งสามสาวยืนตาค้างตกตะลึงที่ผู้จัดการของหล่อนวันนี้มีการเร่งร้อนเหลือเกิน และประกอบกับเห็นเบ็ญจมาศเปลี่ยนเครื่องแต่งกายใหม่ ก็ยิ่งทำให้พิศวงยิ่งขึ้น

ศิริโฉมพาเบ็ญจมาศเข้าไปในร้านเสริมสวยมีชื่อแห่งหนึ่งแล้วก็เริ่มเสริมสวยทันทีจนจวนเที่ยงจึงเสร็จ ศิริโฉมพูดขึ้นโดยยิ้มแย้ม

"น้องเบ็ญจ ยังหยาดฟ้ามาดินเลยเชียวน้องรักของพี่" ทำให้เบ็ญจมาศสะเทิ้นอายและเพิ่มความน่ารักยิ่งขึ้น

"ออกจากที่นี่จะพาไปรับประทานอาหารกลางวันเป็นการฉลองกันสักหน่อย

"ไม่ต้องล่ะค่ะ เท่านี้พี่โฉมก็หมดเปลืองไปไม่น้อยแล้ว เบ็ญจไม่กล้าจะทำเช่นนั้นได้หรอกค่ะ" เบ็ญจมาศขอร้องอ้างเหตุผลอย่างสุภาพ

"อย่าขัดใจผู้จัดการน่ะ เดี๋ยวพี่ตีตามที่พี่พงษ์สั่งเสียนี่" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะเป็นที่สนุก แล้วทั้งสองสาวก็ออกจากสถานเสริมสวย

แห่งนั้น ศิริโฉมนำเบ็ญจมาศไปรับประทานอาหารในสถานที่โอ่อ่าแห่งหนึ่ง เมื่อทั้งสองสาวเดินผ่านเข้าไปนั้น ทำให้ทั้งชายหญิงบางคนที่มาก่อนชำเลืองตามองดูในความงามของทั้งสองสาว แล้วศิริโฉมจึงพาเบ็ญจมาศไปนั่งที่โต๊ะห่างจากคนอื่น ๆ ไปหน่อยหนึ่ง เบ็ญจมาศชักประหม่าเล็กน้อย เพราะตนเองยังไม่เคยได้ผ่านหรือย่างกรายเข้ามาในสถานที่อันโอ่โถงนี้เลย

"ทำเฉย ๆ น้องเบ็ญจ" ศิริโฉมกล่าวเบา ๆ แก่เบ็ญจมาศแล้วพูดต่อไปว่า

"มันเป็นของธรรมดาที่เราแปลกหน้าเข้ามาเขาก็ต้องมองเรา อย่าไปเอาใจใส่เรามารับประทานอาหารกันดีกว่า เดี๋ยวพี่จะสั่งให้ น้องเบ็ญจต้องการอะไรล่ะ บอกมา"

"แล้วแต่พี่โฉมเถอค่ะ"

"ถ้างั้นตกลง"

เมื่อคนเดินอาหารเดินเข้ามาบริการ ศิริโฉมจึงสั่งอาหาร

"ขั้นแรกน้ำส้มสองถ้วยก่อน ต่อไปขอผัดกุ้งกับหน่อไม้ฝรั่งและแกงจืด เป็ดตุ๋นชามเล็กอีก ๑ ชาม เท่านั้นพอแล้วพร้อมทั้งข้าวนะ" ศิริโฉมสั่ง คนเดินอาหารก็เดินกลับไป

"วันนี้ไม่ได้ทำอะไรกันเลย เท่ากับพี่โฉมพาเบ็ญจมาเที่ยวแท้ ๆ ทีเดียว" เบ็ญจมาศกล่าวขึ้นเบา ๆ

"ไม่ต้องห่วงดอกน้องเบ็ญจ เดี๋ยวกลับจากที่นี่ก็จะมอบบัญชีต่าง ๆ ให้ พร้อมทั้งจะอธิบายในการรับเงินและออกใบรับ"

พอดีคนเดินอาหารนำน้ำส้มคั้นตามที่สั่งมาให้ ทั้งสองก็เริ่มรับประทาน และสักครู่หนึ่งอาหารที่สั่งก็มาวางยังโต๊ะรับประทาน ทั้งสอง

คุยกันพลางรับประทานกันพลาง ทำให้ความประหม่าของเบ็ญจมาศจางหายลง เมื่อรับประทานเสร็จก็เป็นเวลาบ่ายแล้ว ทั้งสองจึงลุกขึ้นไปชำระเงินแล้วเดินมาขึ้นรถกลับไปที่ร้าน เมื่อทั้งสองเดินเข้าไปในร้านนั้น ทำให้ทั้งสามสาวผู้จำหน่ายของต้องมองตะลึงอีกเป็นครั้งที่สอง เพราะทั้งสองสาวได้เสริมสวยกันมาทั้งคู่ เมื่อเดินผ่านพ้นไปแล้ว แม้นมาศหนึ่งในร้านโฉมศรีได้หันมากระซิบกับเอมอร

"คุณเอม เห็นไหมคุณเบ็ญจมาศไปแต่งหน้าแต่งผมเข้า ดูงามหยดย้อยไปเลย"

"จริงๆ นะ พี่น้องคู่นี้งามสมกันจริง น่าอิจฉา" เอมอรกล่าว พร้อมกับหัวเราะเบาๆ

ศิริโฉมได้พาเบ็ญจมาศมายังโต๊ะที่ทำการที่ได้จัดไว้ให้ และมอบหมายบัญชีต่างๆ ให้พร้อมกับคำอธิบายให้จนเป็นที่เข้าใจ ทั้งนี้ก็ต้องเสียเวลาไปเกือบ ๒ ชั่วโมง ซึ่งจวนจะปิดร้านในเวลา ๑๗ นาฬิกา แต่ในขณะนั้นเองก็มีสุภาพบุรุษนายหนึ่งเดินเข้ามาในร้าน ก็พอดีศิริโฉมหันมาพบ

"โอ ! พี่พงษ์ช่างตรงเวลาจริงนะคะ เชิญนั่งรอก่อน นั่นเก้าอี้ค่ะตามสบาย ไม่มีบุหรี่เลี้ยงมีแต่น้ำ"

"ขอบพระคุณครับ เท่านี้ก็เป็นพระคุณยิ่งอยู่แล้ว"

"พระคุณอีกแล้ว ข้าราชการกรมพัฒนานี่" ศิริโฉมพูดเบาๆ พร้อมกับยิ้มอยู่ในใบหน้า แล้วก็อธิบายให้แก่เบ็ญจมาศต่อไปอีกเล็กน้อย ในขณะนี้เองพงษ์ศักดิ์ได้มองดูน้องสาวด้วยความแปลกใจ โดยได้เห็นว่าทั่วตัวของน้องสาวนั้นเต็มไปด้วยเครื่องวิทยาศาสตร์เสริมสวยซึ่งแทบจะจำไม่ได้ คิ้วเล็ก ปากแดง เล็บสีชมพู ผมดัดสมสมัย ใบหน้าก็ประทินไปด้วย

เครื่องสำอางค์ เขามองดูพร้อมกับนึกในใจว่า โอ! โลกนี้ มันก็ละครเรา ดี ๆ นี่เอง พอนึกได้เพียงนี้ศิริโฉมก็หันมาพูดกับพงษ์ศักดิ์

"ยังกลับไปก่อนไม่ได้ดอกค่ะ คุณพ่อสั่งให้พาน้องเบ็ญจไปพบท่านก่อน ไปพร้อมกับโฉมเถอะค่ะ นี่ก็ได้เวลาที่จะปิดร้านได้แล้วเจ้าหน้าที่เขาจะรอปิด" แล้วหันหน้ามาทางเบ็ญจมาศ

"ไปเถอะน้องเบ็ญจ ของต่าง ๆ บ้านนี้เขาคงใส่ไว้ในรถหมดแล้ว เราไปกันเถอะ เอ๊ะ! เดี๋ยวก่อน ไปดูหน้าตาผมเผ้าในห้องแต่งตัวเสียก่อน" แล้วทั้งสองสาวก็เดินลับเข้าไปในห้องด้านหลัง พงษ์ศักดิ์ถอนใจยาวแล้วนึกแต่ในใจว่า

"นี่มันจะทำให้เด็กเสียหรือยังไงนะ เอ้า! ว่าอะไรว่าตามกัน เข้าเมืองตาหลิ่วก็ต้องหลิ่วตาตาม"

พอนึกได้เพียงเท่านี้ทั้งสองสาวก็เดินออกมา ราวกับเทพธิดาในฝัน พงษ์ศักดิ์มองดูแล้วก็เดินตามทั้งสองสาวมาขึ้นรถอย่างคนว่าง่าย เมื่อรถได้ผ่านประตูบ้านเข้ามานั้น ท่านบิดาของศิริโฉมได้ยืนมองอยู่แล้วที่หน้าต่างห้องรับแขก เมื่อรถหยุดเทียบที่บันไดหน้าบ้าน คนดูแลรถก็วิ่งเข้ามาเพื่อนำรถไปเก็บยังโรงเก็บ ศิริโฉมได้ก้าวลงจากรถพร้อมกับทั้งสองพี่น้องแล้วหันหน้าไปทางผู้ดูแลรถแล้วสั่งว่า

"ยังไม่ต้องเก็บ ของในรถไม่ต้องเอาลง เออ! ช่วยกลับรถแล้วนำมาจอดไว้ที่นี่เท่านั้นล่ะ"

"ครับผม" ผู้ดูแลรถรับคำ ศิริโฉมและทั้งสองพี่น้องก็เดินขึ้นบันไดบ้านตรงไปยังห้องรับแขก ก็พอดีพบท่านบิดาของศิริโฉมยืนยิ้มรับอยู่ทั้งสองพี่น้องจึงทำความเคารพ

"มองดูในรถทางหน้าต่างทุกคนจำได้หมด เว้นแต่หนูเบ็ญจมาศเท่านั้นที่แปลกไป เข้ามาจนใกล้จึงจำได้" ท่านกล่าวขึ้นพร้อมกับหัวเราะ และบอกให้ทั้งสองพี่น้องเข้าไปในห้องรับแขก ส่วนศิริโฉมนั้นขอตัวรีบขึ้นไปบนห้องส่วนตัวก่อน แล้วทั้งสามก็เดินเข้าไปในห้องรับแขก

"วันนี้ลูกโฉมเขาบอกว่าตอนเย็นนี้เขาจะมีของมาอวด นึกว่าอะไรที่แท้เอาหนูเบ็ญจมาศนี่เองมาอวด" ท่านพูดพร้อมกับยิ้มแล้วหันมาทางเบ็ญจมาศ

"วันนี้ทำอะไรกันบ้างล่ะ หนูเบ็ญจ"

"เพียงแต่รับมอบหน้าที่กันเพียงเล็กน้อยแหละเจ้าค่ะ พี่โฉมพาเที่ยวซื้อของอะไรต่ออะไรเสียแทบทั้งวัน" เบ็ญจมาศไม่กล้าบอกในเรื่องไปเสริมสวยเพราะกระดากอาย แต่ท่านบิดาของศิริโฉมก็รู้ทัน

"พากันไปแต่งตัวเสียจนแทบจะจำไม่ได้ เกือบไม่เชื่อตาตนเองเลยว่า นี่คือหนูเบ็ญจคนเก่า" ท่านกล่าวด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้ม แต่เบ็ญจมาศแสดงว่าอายเจื่อน

"ขอบพระคุณเจ้าค่ะ ที่ชม" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับหน้ายิ้มอย่างกระดากอาย และในขณะนั้นเองศิริโฉมก็ได้เดินเข้ามา ในมือหิ้วของมาสองถุง แล้วตรงมานั่งข้างท่านบิดา

"เป็นไงคะคุณพ่อ ฝีมือหนูแปลงรูปน้องเบ็ญจ" ศิริโฉมพูดพลางชำเลืองตาไปทางเบ็ญจมาศ

"พ่อขอชมลูกโฉมว่าเก่งมาก แล้วนี่จะพากันไปไหนกันอีกล่ะเห็นหิ้วของลงมาอีก" ท่านบิดาถามบุตรสาว

"โฉมจะไปส่งถึงท่าเตียนค่ะ ในรถของก็ยังมี ถ้าปล่อยไปรถธรรมดาคงรุ่มร่ามไม่น้อยเลย เย็นแล้วรีบกลับเถอะพี่พงษ์ นี่ไม่ใช่โฉมไล่นะคะ" ศิริโฉมพูด

"ไม่ต้องไปส่งก็ได้ครับ แท๊กซี่มีถมไปไม่ต้องลำบาก" พงษ์ศักดิ์คัดค้าน

"ไม่ต้องเกรงใจค่ะ นี่เย็นมากแล้วเดี๋ยวมืดค่ำจะลำบาก" ศิริโฉมลุกขึ้น แล้วทั้งสองพี่น้องก็ต้องยอมจำนนตามเคย กล่าวลาท่านบิดาของศิริโฉมแล้วทั้งสามก็มาขึ้นรถออกจากบ้านไป

ศิริโฉมนำรถมาจนถึงท่าเรือที่ท่าเตียน ช่วยสองพี่น้องขนของในรถและของที่ติดมือมาจากบ้าน ช่วยนำไปส่งจนถึงเรือ รอส่งจนเรือเคลื่อนที่ออก ศิริโฉมจึงได้เดินกลับมายังรถของตนกลับบ้านต่อไป

เมื่อสองพี่น้องก้าวเท้าขึ้นบ้านนั้น น้อง ๆ ต่างวิ่งออกมารับแต่แล้วก็ชะงักนิ่งเงียบโดยที่ได้แลเห็นเบ็ญจมาศเปลี่ยนสภาพไปทั่วร่างกาย เพิ่มศักดิ์ส่งเสียงขึ้นก่อน

"แม่โว้ย คิ้วพี่เบ็ญจโก่งยังกับคันเบ็ด ว้า! ปากแดงยังกับยักษ์ไปกินอะไรมา" พูดพร้อมกับหัวเราะ ตรงเข้ามาจูงมือพี่สาวแกมลากเข้าไปในบ้าน พาไปหานายชอบซึ่งนั่งมองดูลูกสาวจนตาค้างตกตะลึง ส่วนนางเปรมก็พูดไม่ออกคงนิ่งงัน พงษ์ศักดิ์ไม่พูดอะไรหอบของที่หิ้วมาจากเรือนั้น วางลงบนโต๊ะกลางห้องตั้งหลายถุงแล้วก็เดินเข้าห้องของตนไป เบ็ญจมาศยืนตรงหน้าคุณพ่อคุณแม่ แล้วก็ค่อย ๆ หมุนตัวไปช้า ๆ ทั้งที่สวมรองเท้าราวกับนางแบบหรือการโชว์เครื่องแต่งกาย เมื่อได้หมุนตัวไปสักสองสามรอบแล้วจึงพูดกับบิดา

"เป็นไงคะคุณพ่อ"

"อือ! งามเหมือนราชรถ" นายชอบพูดขึ้นลอย ๆ และในทันใดนั้นเองเพิ่มศักดิ์ก็ถามบิดาขึ้นทันที

"ราชรถนั้นสวยยังไงครับ"

"ราชรถรึ ลูกเคยเห็นไหมเมื่อนายหลวงเสด็จไปในราชพิธีใหญ่ ๆ ท่านก็นั่งไปบนราชรถ ว่ากันง่าย ๆ เถอะ เคยเห็นแห่พระศพเจ้านายที่ท้องสนามหลวงไหม ?" นายชอบถามบุตรชายคนเล็ก

"เคยเห็นครับ เขาเอาโกศหรือศพวางไปบนรถสูง ๆ รถนั้นแกะสลักลงรักปิดทองสวยงามแล้วลากไป" เพิ่มศักดิ์ตอบ

"นั่นแหละราชรถละ แกะสลักสวยมากแล้วก็แล่นเลื่อนไปยังจุดหมายปลายทางได้ ส่วนรถธรรมดาเช่นล้อเกวียน รถยนต์ อะไรต่ออะไรมันก็แล่นไปได้เช่นเดียวกับราชรถ และไปถึงจุดหมายปลายทางเช่นเดียวกันเว้นแต่การตกแต่งให้สวยงามผิดกว่ากันเท่านั้น ผลที่ได้ก็เท่ากันคือก็ถึงจุดหมายปลายทางเหมือนกัน เข้าใจไหม ?" นายชอบอธิบายให้ฟัง

"ผมเข้าใจครับ แต่สงสัยที่คุณพ่อว่าพี่เบ็ญจสวยเหมือนราชรถนั้นมันหมายความว่าอย่างไรกันเท่านั้น" เพิ่มศักดิ์ถามโดยสงสัย

"หมายความว่า พี่สาวแกแต่งตัวอย่างนี้ก็สวยมากเหมือนราชรถที่เขาตกแต่งขึ้น ถ้าจะเปรียบกับผู้ที่ไม่ได้ตกแต่งก็เหมือนกับรถธรรมดา แต่ทั้งสองคนนี้ก็เดินไปยังจุดหมายปลายทางได้เช่นเดียวกัน" นายชอบอธิบาย

"เดินไปไหนกัน ไม่เข้าใจสักนิด"

"เดินไปที่เชิงตะกอนเผาศพที่วัดน่ะซี คือถึงจะแต่งตัวให้สวยเพียงไรก็ตามมันก็ต้องตายด้วยกันทั้งสิ้น เข้าใจไหม ?"

"เข้าใจแล้วครับ" แล้วหันหน้ามาทางพี่สาว

"เออ ! พี่เบ็ญจสวยเหมือนราชรถ" เพิ่มศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ เบ็ญจมาศยกมือขึ้นทำท่าว่าจะตีน้องชายที่มาว่า ก็พอดีพงษ์ศักดิ์โผล่ออกมาจากห้องชิงพูดขึ้นเสียก่อน จึงต้องทำให้เบ็ญจมาศชะงักและลดมือที่จะตีนั้นลง

"ถูกของคุณพ่อที่ได้พูดมาแล้วทุกอย่างครับ แต่คุณพ่ออย่าลืมคำพระมีอยู่ตอนหนึ่งนะครับ ต้องหมุนไปตามโลก วัตตะโกโลโกหรืออย่างไรผมก็ยังจำไม่สู้จะได้ หรือจะพูดอย่างสุภาษิตที่ท่านกล่าวก็ได้ว่า เมื่อเข้าเมืองตาหลิ่วก็ต้องหลิ่วตาตามยังไงล่ะครับ น้องเบ็ญจก็เช่นกันในเวลานี้กำลังเข้าเมืองตาหลิ่วนะครับ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ เลยทำให้น้อง ๆ และนางเปรมที่นั่งฟังอยู่ด้วยต้องพลอยหัวเราะไปตามกัน

"ที่พูดมานั้นถูกแล้วพ่อไม่ได้คัดค้าน แต่ข้อสำคัญมันมีอยู่ว่า อย่าไปหลิ่วจนมองไม่เห็นทางก็แล้วกัน มันจะพาตกถนน เข้าใจไหม ?" นายชอบพูดตอบอีกครั้งหนึ่ง เลยทำให้ทุกคนในที่นั้นหัวเราะขึ้นพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

เบ็ญจมาศยกถุงใส่ของใบแรกเปิดออกก็พบเครื่องแต่งกายชุดเดิมที่แต่งออกจากบ้านพร้อมทั้งรองเท้าอยู่ในถุง จึงยกลงวางไว้ข้างล่าง แล้วจึงแก้ขึ้นดูอีกถุงหนึ่ง ภายในถุงนั้นมีสะเกิตร์และเสื้อกับรองเท้าใหม่ ๆ ที่ยังไม่ได้ใช้ เบ็ญจมาศยกให้น้อง ๆ และคุณพ่อคุณแม่ดูแล้วก็นำใส่ถุงไว้ตามเดิมเลื่อนวางไว้ทางหนึ่ง แล้วจึงกลับมาแก้อีกถุงหนึ่ง เมื่อแก้ออกชะโงกหน้าดูในถุงนั้น เบ็ญจมาศต้องชะงักทันที เพราะในถุงนั้นมากไปด้วยเครื่องสำอางค์ มีสบู่หอม ครีมทาหน้า ดินสอเขียนคิ้ว ลิพ์สติกสีต่างๆสามสี แปรงผมและป๊าฟตกแต่งหน้า น้ำหอมและอะไรต่ออะไรในเครื่องประเทืองผิวประเทืองหน้าทั้งนั้น เบ็ญจมาศยกเอาออกมาทีละอย่างวางลงบนโต๊ะ

จนหมด แล้วหยิบเศษกระดาษที่อยู่ในถุงนั้นออกมา เป็นลายมือของศิริโฉม เขียนอย่างรีบด่วน เบ็ญจมาศอ่านให้ดังพอให้หมู่พี่น้องได้ยินเท่านั้น

น้องเบ็ญจ พี่เตรียมของนี้ให้น้องเมื่อน้องกำลังเสริมสวยอยู่ที่ร้าน ไม่อยากบอกให้รู้ขี้เกียจฟังคำปฏิเสธ ของเหล่านี้น้องเบ็ญจต้องวางไว้ที่โต๊ะแต่งตัวนะ เมื่อก่อนจะออกจากบ้านต้องใช้ของเหล่านี้ก่อน อย่าลืมแตะน้ำหอมที่ส่งมานี้ที่ข้างจอนหูเล็กน้อยทั้งสองข้าง และแถวก้านคอตอนหลังหอมดี

โฉม

เมื่อเบ็ญจมาศอ่านจบแล้วก็ค่อย ๆ เก็บของเหล่านั้นลงในถุงพร้อมกับจดหมายแล้วเลื่อนไปวางเคียงไว้กับใบก่อน จึงหันมาแก้อีกถุงหนึ่งแล้วหยิบขึ้นมา มันเป็นกระเป๋าถือสายยาวใช้คล้องบ่าได้สองกระเป๋า เป็นสีชมพูอ่อนกับสีฟ้า มีจดหมายเศษกระดาษเขียนไว้ว่า

ของในกระเป๋าสีชมพูนั้นอย่าเอาออกเก็บไว้ในกระเป๋าอย่างเดิม สำหรับใช้เมื่อไปตามทางในขณะที่ต้องการ ถ้าเปลี่ยนกระเป๋าก็เอาของในกระเป๋านี้ถ่ายไปใส่ใบที่จะใช้

โฉม

เบ็ญจมาศเปิดกระเป๋าสีชมพูดูเห็นมีกระจกแผ่นเล็ก ๆ ๑ บาน น้ำหอมขวดจิ๋ว ๑ ขวด แป้งผัดหน้าพร้อมกับป๊าฟขนาดเล็ก ๑ ชุด ลิฟสติกแท่งเล็ก ๆ ๒ แท่ง สีแดงเข้มกับสีชมพูอ่อน แปรงผมอันเล็ก ๑ อัน ผ้าเช็ดหน้าขนาดเล็กสีชมพู ๑ ผืน ดินสอเขียนคิ้วอย่างเล็ก ๑ แท่ง

เมื่อได้นำเอาออกมาวางแล้วก็เก็บลงในกระเป๋าตามเดิม ในระหว่างนี้ทุกคนมองดูและเงียบกริบ สักครู่หนึ่งพุ่มพวงจึงพูดขึ้นเปรย ๆ ว่า

"นี่จะใช้ยังไงกัน พี่เบ็ญจใช้ถูกหรือ ?" แต่เบ็ญจมาศไม่ตอบเป็นแต่เพียงพยักหน้ารับเท่านั้น แล้วก็เอื้อมมือไปหยิบถุงที่บรรจุของขึ้นมา น้อง ๆ ต่างช่วยกันหยิบคนละถุงออกเดินตามพี่สาวเข้าไปในห้องราวกับงูกินหาง คงเหลือแต่พงษ์ศักดิ์คุณพ่อกับคุณแม่นั่งอยู่ นางเปรมพูดขึ้นลอย ๆ ว่า

"นี่เขาให้เพื่ออะไรกันนะ มันไม่ใช่ราคาเล็กน้อยน่าสงสัย จะว่ารักลูกเบ็ญจมันก็เกินไป หรือ.....เออ....." นางเปรมพูดแล้วก็ชะงักไว้แต่เพียงนี้

"หรืออะไรฮะ เปรม" นายชอบถามภรรยา นางเปรมนิ่งอยู่สักครู่หนึ่งจึงพูดขึ้น

"หรือคุณโฉมคนนี้จะรัก ง่า.....ง่า.....ลูกพงษ์กระมัง"

"จะเป็นไปได้ยังไง ราวฟ้ากับดิน" นายชอบพูด

"แต่ลูกพงษ์มันก็จะเป็นไปได้ก็แต่เพียงกระต่ายเท่านั้นแหละนาย" นางเปรมพูดเบา ๆ

"ถ้าเป็นยังงั้นมันก็เป็นกรรมของกระต่ายเองนี่ครับ ที่จะเผยอจะไปชมจันทร์ ผมเกรงแต่จะเป็นอย่างแผ่นเสียงที่ส่งออกอากาศเท่านั้นล่ะครับ" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงสนุก

"เพลงอะไรฮะ พงษ์" นายชอบถาม

"จะเลี้ยงมดแดงไว้ดูเล่น ยังไงล่ะครับ" เมื่อพงษ์ศักดิ์ตอบแล้วทั้งสามก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน

"เมื่อไม่กลัวสิ้นเปลืองในการเลี้ยงก็ตามใจซี แต่เกรงว่าอ้ายมดแดงตัวนั้นมันจะชะเง้อและหมายเอาจริงๆเท่านั้นละนาย" นางเปรมพูดเชิงสนุก

"ไม่มีหวังละครับ ถ้ามดแดงตัวนั้นมันรู้ว่าจะเล่นกันในแบบนี้ละก็เจ้ามดแดงตัวนั้นเป็นต้องจากเป็นแน่ มะม่วงต้นอื่นยังมีอีกแยะ ไม่โง่พอที่จะมัวมาแหงนชะเง้อดอกครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"ต้นอื่นผลและกลิ่นมันจะสู้ต้นนี้ไม่ได้นะซี เกรงว่าอ้ายมดแดงตัวนั้นมันจะไม่ต้องจาก ก้มหน้าก้มตาตอมไปตามเคยนะซี" นายชอบพูดยิ้ม ๆ

"ถ้าเช่นนั้นมันก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้นี่ครับ มันก็รู้แล้วว่าเขาเลี้ยงไว้ดูเล่นก็ยังขืนตอมอยู่ต่อไป นั่นมันเป็นกรรมของมันเองต่างหากดอกครับ" พงษ์ศักดิ์ตอบ ทั้งสามก็หัวเราะกันขึ้นในคำพูดที่ขบขันของพงษ์ศักดิ์

ในขณะนั้นเองเด็กทั้งสี่ก็ออกมาจากห้องของเบ็ญจมาศ แล้วครอบครัวนี้ก็ตั้งวงรับประทานอาหารกัน เมื่อเสร็จการรับประทานแล้วพอได้เวลาอันสมควรต่างก็เข้านอนตามปกติ ในวันรุ่งขึ้นทั้งสองพี่น้องก็ไปทำงานและเด็ก ๆ ต่างก็ไปโรงเรียน ส่วนนางเปรมก็คงขายขนมตามเคย แต่จำนวนที่ทำนั้นลดน้อยลงกว่าเดิม กระทำให้ชาวบ้านใกล้เรือนเคียงมีความสงสัยไปตามกัน บุตรได้ทำงานแล้วถึงสองคนแต่แม่ก็ยังขายของอยู่ตามเคยถึงแก่มีบางคนได้เอ่ยปากถามถึงเหตุผลและถึงเบ็ญจมาศที่เปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องแต่งกายมาใช้สิ่งของราคาแพง ๆ ตลอดจนการค้าขายของนางเปรม นางเปรมก็ได้ตอบไปว่า

"ไม่มีอะไรหรอก นายจ้างเขาต้องการให้แต่งตัวชนิดนั้น เพราะจะต้องทำการติดต่อกับชาวต่างประเทศและพ่อค้าคฤหบดี จะแต่งตัวซำมะซอก็จะเป็นที่รังเกียจแก่ลูกค้าและผู้ที่มาติดต่อ ส่วนเครื่องแต่งกายนั้นนายจ้างเขาก็จัดการหาให้ก่อน เพราะเขาก็รู้ว่าเรามันจน ส่วนการค้านั้นฉันต้องทำถ้ายังทำไหว ทั้งนี้ไม่ใช่อื่นก็เพราะอีกสามคนยังเรียน ถึงรายได้

ที่ได้จากสองคนเพิ่มขึ้นก็ยังไม่สามารถที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ เป็นแต่เพียงผ่อนที่หนักให้เป็นเบาลงไปได้บ้างเท่านั้น"

คำตอบอันสงบเสงี่ยมอันนี้กระทำให้บ้านใกล้เรือนเคียงหมดทางที่จะพูดค่อนแคะได้ และประกอบกับนางเปรมและคนภายในครอบครัวนี้หาได้เปลี่ยนหน้าที่ไปประการใดไม่ คงต้นคงวาอยู่ตามปกติเยี่ยงเคย เหตุการณ์ในทางร้ายอันใดจึงมิได้บังเกิดขึ้นแก่ครอบครัวนี้

การปฏิบัติงานของเบ็ญจมาศลุล่วงมาได้สามเดือนเศษ เบ็ญจมาศได้รอบรู้กิจการค้าในร้านค้านี้ยิ่งขึ้น โดยมีศิริโฉมเป็นผู้กระตุ้นหนุนและแนะนำสั่งสอนอยู่ตลอดเวลา จนบัดนี้สามารถไปทำการติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างคล่องแคล่วไม่เคอะเขิน ทำให้ศิริโฉมเบาแรงลงไปมาก การค้าภายในร้านก็มีความก้าวหน้า คือการจำหน่ายได้ดีกว่าเก่ามาก ทั้งนี้เห็นจะเป็นด้วยผู้จำหน่ายและรับรองลูกค้านั้นมีรูปร่างน่ารักตลอดจนมารยาทที่รับรองก็แช่มชื่น จึงเป็นที่ติดตาและต้องใจของชาวไทยและต่างประเทศที่ได้ผ่านร้านนี้แล้ว และจะต้องกลับมาใหม่ในเมื่อถึงคราวจำเป็นที่จะต้องใช้สิ่งของที่มีในร้านนี้แม้ร้านอื่นมีก็ไม่ไปอุดหนุน ลูกหลานท่านผู้ดีมีตระกูลที่เป็นชายมักจะพาญาติที่เป็นหญิงมาอุดหนุนอยู่เนืองๆ อาจจะใช้เป็นสะพานของชายหนุ่มทั้งหลายก็ได้

วันหนึ่งเมื่อผ่านพ้นมาได้สี่เดือนเศษที่เบ็ญจมาศได้มาทำงานอยู่ในร้านนี้ เวลาบ่าย ๑๔ นาฬิกาเศษมีนายร้อยตำรวจโทผู้หนึ่งเดินตรงเข้ามาในร้านพร้อมทั้งสวมหมวกมิได้ถอดออก เดินตรงเข้าไปหาศิริโฉมซึ่งนั่งอยู่ที่โต๊ะทำงานของผู้จัดการ และกำลังนั่งตรวจรายการที่จะซื้อผ้าต่าง ๆ เข้าร้านเพิ่มเติมอยู่นั้น ทั้งสามสาวผู้ประจำหน้าร้านรู้จักดีมิได้แสดงอาการ

ประการใด เพราะทราบดีว่าท่านผู้นี้คือพี่ชายของท่านผู้จัดการของตน ส่วนธีระยุทธนั้นเมื่อเดินจวนจะถึงโต๊ะทำงานของน้องสาว สายตาได้มองไปพบสุภาพสตรีผู้หนึ่งนั่งอยู่กับโต๊ะทำงานของตน และกำลังสาละวนในเรื่องบัญชีการค้าซึ่งเป็นคนที่แปลกหน้าและไม่เคยได้รู้จักมาก่อน กิริยาที่แสดงอย่างองอาจในการเดินเข้ามาในร้านนั้น ก็เปลี่ยนแปลงไปในทันที กลายเป็นบุคคลที่มีมารยาทอ่อนโยนในการเดินอย่างแช่มช้า หมวกที่สวมอยู่บนศีรษะก็ค่อย ๆ ถอดออกลงมาถือไว้ในมือ แล้วเดินตรงมายังน้องสาว แต่สายตายังชำเลืองดูผู้ที่แปลกหน้าอยู่ ส่วนเบ็ญจมาศนั้นไม่เอาใจใส่อะไรเลย มุ่งหน้าแต่การปฏิบัติงานของตนเท่านั้น

"พี่ยุทธ ! มาถึงเมื่อไรคะ ?" ศิริโฉมร้องขึ้นพร้อมกับลุกจากเก้าอี้ที่นั่งอยู่ เดินเข้ามาหาพี่ชายทันทีด้วยความดีใจ ส่วนเบ็ญจมาศนั้นพอได้ยินออกนามว่าธีระยุทธเท่านั้น เบ็ญจมาศก็เงยหน้าขึ้นชั่วขณะเล็กน้อยโดยมิได้พิจารณาหน้าตาอะไรเลย แล้วก็ก้มหน้าทำงานต่อไป แต่ใจก็นึกรู้ทันทีว่าผู้นี้คือพี่ชายของศิริโฉมอย่างแน่ ๆ เพราะได้ยินชื่อจากพี่ชายและศิริโฉมกล่าวถึงอยู่เนือง ๆ ส่วนธีระยุทธนั้นหันหน้ามาทางน้องสาวแล้วกล่าวตอบ

"พี่มาถึงเมื่อตอนสาย ๆ นี้เอง เอากระเป๋าเสื้อผ้าทิ้งไว้ที่บ้านแล้วก็เลยมาที่นี่ ที่บ้านคุณพ่อก็ไม่อยู่" ธีระยุทธพูดได้แต่เพียงนี้ แล้วก็ชายตาไปยังเบ็ญจมาศซึ่งกำลังก้มหน้าทำงานอยู่ เป็นเชิงถามน้องสาวว่าผู้นั้นคือใครกัน ศิริโฉมรู้ทันก็พูดขึ้นโดยทันที

"โอ ! พี่ยุทธ โฉมจะขอแนะนำให้รู้จักกับ" พูดได้เพียงเท่านี้ก็จูงมือพี่ชายไปยังโต๊ะทำงานของเบ็ญจมาศ แล้วกล่าวต่อไปว่า

"น้องเบ็ญจคะ" ศิริโฉมเรียกเบ็ญจมาศ ๆ จึงเงยหน้าขึ้น

"พี่ขอแนะนำให้รู้จักกับนายร้อยตำรวจโทธีระยุทธพี่ชายของพี่" แล้วเบ็ญจมาศก็รีบลุกขึ้นทำความเคารพ แล้วธีระยุทธก็รับไหว้แต่สายตามิได้ละไปจากดวงหน้าของเบ็ญจมาศ แล้วศิริโฉมจึงบอกพี่ชาย

"พี่ยุทธคะ นี่น้องเบ็ญจมาศน้องสาวของพี่พงษ์ยังไงเล่าคะ"

"อ๋อ!" แล้วก็พูดต่อ "ปิดเป็นความลับเทียวนะไม่ส่งข่าวให้พี่รู้เรื่องบ้างเลยตลอดทั้งพงษ์ศักดิ์ด้วย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับยิ้มอยู่ในใบหน้า

"ถ้ารู้เสียก่อนก็จืดหมดน่ะซีคะ โฉมอยากให้พี่ยุทธตกใจและแปลกใจเท่านั้น และได้ขอร้องคุณพ่อไว้ด้วยว่าอย่าบอกให้พี่ยุทธทราบ ให้มาพบเองดีกว่า"

"น้องโฉมนี่ใจดำพึ่งรู้เดี๋ยวนี้เอง แต่พี่เป็นตำรวจไม่ตกใจง่ายดอกน่ะ เป็นแต่เพียงแปลกใจในตอนแรก ๆ เท่านั้น" ธีระยุทธพูดเป็นทีสนุก

"ตอนแรกไหนคะ"

"ตอนที่น้องเบ็ญจ โอ๊ะ ! ขอโทษที่เรียกอย่างนั้น" ธีระยุทธชะงักคำพูดศิริโฉมเลยชิงพูดต่อ

"ไม่ต้องขอโทษค่ะถูกแล้ว น้องเบ็ญจเป็นน้องสาวของโฉม ก็ต้องเป็นน้องสาวของพี่ยุทธด้วยใช่ไหม และน้องเบ็ญจก็จะต้องเรียกพี่ยุทธว่าพี่ด้วย ว่าไง น้องรัก ?" ศิริโฉมพูดพร้อมกับมองหน้าเบ็ญจมาศ

"ค่ะ" เบ็ญจมาศรับปากแต่เพียงนั้นแล้วก็ก้มหน้า

"นี่จะมายืนกันอย่างนี้หรือนี่ ไปที่โต๊ะโฉมเถอะ น้องเบ็ญจจะได้ทำงานต่อไป"

แล้วสองพี่น้องก็กลับไปนั่งที่โต๊ะทำงานของศิริโฉม เมื่อได้นั่งลงเรียบร้อยแล้ว ธีระยุทธจึงถามขึ้นว่า

"พงษ์ศักดิ์ไปที่บ้านเสมอหรือ ?"

"ที่บ้านไม่เสมอดอกค่ะนาน ๆ ครั้ง แต่ที่นี่มาทุกวันนอกจากวันปิดร้าน" น้องสาวตอบเป็นเชิงเจ้าสำนวน

"เอ๊ะ ! ทำไมเป็นยังงั้นเล่าน้องโฉม ? พงษ์มาเต๊าะน้องของพี่กระมัง" คำว่าเต๊าะน้องพี่นั้น ธีระยุทธพูดกระซิบเบาๆพอให้น้องสาวได้ยิน

"บ้าจริง พี่ยุทธนี่ พูดอะไรไม่รู้ไม่เป็นเรื่องเป็นราว เขามารับมาส่งน้องสาวเขาน่ะซี นี่ห้าโมงเย็น ก็คงมา" ศิริโฉมตอบพี่ชาย

"ดีแล้ว พี่จะต้องรอพบพ่อมิตรรักสักหน่อย ไม่พบกันมานานแล้ว" ธีระยุทธพูดแล้วก็ลุกขึ้น แล้วพูดต่อไปว่า

"พี่จะไปธุระข้างนอกสักหน่อย ถ้าพงษ์มาต้องให้รอพบพี่ให้ได้นะ ไปเดี๋ยวเดียวเท่านั้น" ธีระยุทธพูดโดยไม่ฟังคำตอบจากน้องสาว รีบเดินออกไปจากร้านทันที ทำเอาศิริโฉมมองตามจนตาค้าง

"ทำอะไรใจร้อนเป็นไฟตามเคย" ศิริโฉมบ่นพึมพำเบา ๆ แล้วก็มีจิตสำนึกถึงคำที่พี่ชายพูดว่า เขามาเต๊าะน้องหรือนี่ ดูมันเหมือนกับอะไรมาฝังอยู่ในใจ คน ๆ นี้เป็นยังไง ชักรู้สึกกลัว ๆ เขาเป็นคนที่แหลมคมซ่อนความรู้สึกของตนเก่ง ถ่อมตัวแต่ไม่ให้ผู้อื่นดูถูก เป็นคนพูดน้อยแต่เมื่อพูดออกมาก็น่าคิด น้องสาวก็ออกจะถอดแบบจากพี่ชาย กลับชวนให้น่ารักยิ่งขึ้นเสียด้วยซ้ำ ศิริโฉมรำพึงแต่ในใจ แต่อ้ายคำว่า "**เต๊าะ**" มันช่างก้องอยู่ในหูเสมอ ถอนใจแล้วก็พูดพึมพำคล้ายกับพูดกับตัวเอง

"ไม่ต้องว่าเขาดอกน่ะ ตัวเองนั่นแหละระวังให้ดีก็แล้วกัน" แล้วศิริโฉมก็ลุกขึ้นเดินมาหาเบ็ญจมาศ

"พี่ยุทธเป็นคนเอะอะตามเคยกับคนที่สนิทสนมเช่นพี่พงษ์" ศิริโฉมพูดเพียงแค่นี้ก็หยุดชะงัก และนึกในใจว่าไม่ควรกล่าวนามเขาเลย

"พี่ยุทธคงเป็นบุคคลที่ไม่ถือตัว" เบ็ญจมาศพูดเมื่อเห็นศิริโฉมชะงักคำพูดไว้แต่เพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ ส่วนศิริโฉมนั้นพอรู้สึกตัวก็รีบพูดต่อขึ้นทันที

"รึ ! เห็นจะจริง" ศิริโฉมพูดขึ้นลอย ๆ

"แต่พี่พงษ์เป็นคนไม่ค่อยพูดจึงเข้าใจยากในเรื่องความคิดของพี่พงษ์" เบ็ญจมาศกล่าวถึงพี่ชาย

"อย่างพี่พงษ์ของเธอนะซี เขาควรจะเรียกว่า น้ำนิ่งไหลลึก" ศิริโฉมพูดยิ้ม ๆ

"ไม่ลึกดอกค่ะพี่โฉม เท่าที่เบ็ญจอยู่ใกล้ชิดตลอดเวลา พี่พงษ์เป็นคนเปิดเผย และถ้าพูดอะไรแล้วก็ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม แต่นิสัยพี่พงษ์ในเรื่องที่จะพูดอะไรมักคิดเสียก่อนเสมอว่าการพูดนั้นจะเป็นผลดีหรือเสียก่อน" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับมองดูหน้าศิริโฉมตลอดเวลาที่พูด

"ทำไมเธอจึงรู้ดีนักเล่า น้องเบ็ญจ"

"ทำไมจะไม่ทราบคะ เพราะเบ็ญจเคยพูดอะไร ๆ ออกไปโดยไม่ยั้งคิดน่ะซีคะ พี่พงษ์เคยตักเตือนอยู่เสมอ และยังเคยพูดว่า ให้ดูตัวอย่างพี่ซีจะพูดอะไรอย่าให้ผู้รับฟังกระทบกระเทือนมากนักเมื่อเป็นเรื่องร้าย ความรอบคอบในคำพูดอย่างนี้น่ะซีคะ จึงต้องทำให้พี่พงษ์ต้องครองตัวเป็นโสดอยู่จนตราบเท่าทุกวันนี้" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับถอนใจ

"ทำไมนะมันเกี่ยวข้องกันอย่างไรในคำพูดกับการครองตัวเป็นโสด พี่ไม่เห็นมันจะเกี่ยวข้องกันเลย" ศิริโฉมพูดคล้ายกับจะว่าซักหาความจริงจากเบ็ญจมาศ

"เกี่ยวซีคะ พี่พงษ์ไม่กล้าบอกรักใครน่ะซีคะ เกรงจะกระทบกระเทือนใจผู้นั้น เบ็ญจเคยเห็น ในระหว่างนี้ดูพี่พงษ์เป็นคนพูดน้อยเมื่อไปถึงบ้าน เห็นแต่นั่งมองดูฟ้าคล้ายจะคอยนางฟ้าที่จะลอยลงมาหรือยังไงก็ไม่ทราบแล้วก็ถอนใจ เบ็ญจแอบสังเกตค่ะไม่ให้พี่พงษ์รู้" เบ็ญจมาศพูดแล้วก็ก้มหน้าทำงานต่อไป แต่ศิริโฉมเอามือจับแขนเบ็ญจมาศเสียก่อนแสดงว่าอย่าเพ่อทำงานมาพูดกันก่อน แล้วศิริโฉมจึงพูดขึ้นว่า

"เห็นจะเกี่ยวกับผู้ที่ตนหลงรักอยู่น่ะซี จริงไหมน้องเบ็ญจ ?"

"เบ็ญจก็ไม่ทราบค่ะ ทางการงาน ทางครอบครัวก็เห็นเรียบร้อยดีนี่คะ เมื่อเช่นนั้นมันก็คงเป็นเรื่องรักก็ได้นะคะพี่โฉม" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับเป็นทีขอความเห็น

"ก็อาจจะเป็นได้กระมัง เออ ! ถ้ายังงั้นน้องเบ็ญจเท่าที่เห็นหรือทราบนั้น มีบ้างไหมว่าพี่พงษ์ไปชอบหรือติดต่อใครบ้างในเวลานี้ พี่ต้องขอโทษที่ได้ล่วงล้ำถึงกิจส่วนตัวนะ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับขอโทษไปในตัว

"เบ็ญจก็สงสัยเหมือนกัน ไม่เห็นพี่พงษ์ไปติดต่อกับใครที่ไหนเลยนี่คะ หรือจะเป็นด้วยเบ็ญจไม่ทราบในเรื่องหลังฉากเช่นนี้ก็ได้นะคะ แต่เท่าที่เห็น ๆ ก็เห็นพี่พงษ์ติดต่อก็มีแต่ที่นี่เท่านั้นเอง เอ๊ะ ! ขอโทษค่ะพี่โฉม เบ็ญจพูดเลอะเทอะแล้ว ลืมคำเตือนพี่พงษ์เสมอขอโทษนะคะ"

"ขอโทษเรื่องอะไรน้องเบ็ญจ" ศิริโฉมรีบกระเซ้าถาม

"ขอโทษที่เบ็ญจพูดว่า ที่มาติดต่อก็เห็นมีก็แต่ที่นี่น่ะซีคะ เบ็ญจเกรงว่าจะกระทบกระเทือนถึงพี่โฉม จึงขอโทษค่ะ" เบ็ญจมาศพูดเสียงอ่อย ๆ

"กระทบกระเทือนยังไงน้องเบ็ญจ"

"กระทบกระเทือน ฮื้อ ! ไม่ทราบค่ะ พี่โฉมคิดเอาเองก็แล้วกัน" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับหัวเราะเบา ๆ

"น้องเบ็ญจคิดมากไปเองต่างหาก พี่คิดว่าพี่พงษ์คงไม่ เออ..... เออ.....ยังงั้นก็ได้" ศิริโฉมพูดพร้อมกับเบือนหน้าไปเสียอีกทางหนึ่ง

"ก็ไม่แน่นักดอกค่ะ" เบ็ญจมาศพูดเบา ๆ

"เลิกพูดเรื่องนี้กันที เป็นเรื่องที่ออกความเห็นกันอย่างลมๆแล้งๆ เท่านั้น" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหันหน้ามาทางเบ็ญจมาศ

"ถ้าไม่ใช่ลม ๆ แล้ง ๆ ก็จะลำบากไม่น้อย" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับมองหน้าศิริโฉม

"ลำบากยังไง" ศิริโฉมกระตุ้นถามอย่างอยากจะรู้

"ไม่ทราบค่ะ เบ็ญจไม่รู้จะพูดอย่างไรถูก"

"ไม่เอาน่ะ พูดออกมาเถอะ ถ้าเกี่ยวกับตัวพี่ พี่จะไม่โกรธเลยจริง ๆ นะ" ศิริโฉมพูดยิ้ม ๆ

"ถ้างั้นเบ็ญจก็จะพูดได้แต่เพียงว่า....อ้า....อ้า...." เบ็ญจมาศพูดได้แต่เพียงนี้ก็เลยติดอ่างพูดไม่ออก

"แต่เพียงว่า แล้วยังไงอีกพูดต่อไปน่ะไม่ต้องเกรงใจ พี่ได้บอกแล้ว" ศิริโฉมเร่งรัดให้เบ็ญจมาศตอบให้ได้ เบ็ญจมาศมองดูหน้าศิริโฉมแล้วพูดเบา ๆ ช้า ๆ

"ก็.......ก็......ก็กระต่ายที่หมายจันทร์เท่านั้นน่ะซีคะพี่โฉม" เบ็ญจมาศพูดได้แต่เพียงนั้นก็กลับก้มหน้าลงมามองดูงานที่ทำค้างอยู่บนโต๊ะ แต่เบ็ญจมาศก็ได้ยินเสียงถอนหายใจใหญ่อย่างเบา ๆ ของศิริโฉมได้ดี

"ก็ช่วยไม่ได้นะน้องเบ็ญจ เรือที่อยู่เฉย ๆ มันจะแล่นไปได้อย่างไร ถ้าเป็นอย่างนั้นและรู้แน่แล้วก็จะได้พูดกันให้แตกหักกันลงไป" ศิริโฉมพูด

ชนิดกำกวม คำว่าแตกหักลงไปนี้ จะไปทางไหนกันแน่เท่านั้น ซึ่งเบ็ญจมาศผู้รับฟังก็ยังแปลคำนี้ไม่ออก

และในขณะนั้นเอง พงษ์ศักดิ์ก็ก้าวเท้าเข้ามาในร้านพร้อมกับสีหน้าอันยิ้มแย้ม เพราะเวลานี้เลยห้าโมงเย็นไปแล้ว การสนทนาระหว่างสองสาวจึงต้องเป็นอันยุติลง ศิริโฉมหันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์เมื่อเขาเริ่มเข้ามาในร้านแล้วและเดินเข้าไปหา

"พี่พงษ์คะ พบกับพี่ยุทธแล้วหรือยังคะ" ศิริโฉมถามพงษ์ศักดิ์ ทำเอาพงษ์ศักดิ์ต้องหยุดชะงัก และมองดูศิริโฉมอย่างสงสัยและไม่แน่ใจ

"อะไร ! คุณยุทธมาหรือครับ" พงษ์ศักดิ์กลับย้อนถาม

"ค่ะมา ออกไปข้างนอกเมื่อสักครู่ใหญ่ ๆ นี่เอง และสั่งให้พี่พงษ์รอพบให้ได้บอกว่าประเดี๋ยวจะกลับมา พี่พงษ์มานั่งที่เก้าอี้เสียก่อนซีคะ เดี๋ยวคงพบแน่ ๆ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหันตัวเดินนำพงษ์ศักดิ์ไปยังโต๊ะที่ทำงาน แล้วเลื่อนเก้าอี้หน้าโต๊ะให้พงษ์ศักดิ์นั่ง ส่วนตนเองก็ไปนั่งยังที่ของตน พงษ์ศักดิ์นั่งลงบนเก้าอี้ซึ่งอยู่ตรงข้ามคนละด้านโต๊ะของศิริโฉม

"เขามาธุระอะไรครับ ไม่เห็นบอกข่าวให้รู้ล่วงหน้าเสียบ้างเลย ทำแบบตำรวจตามเคย" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะน้อย ๆ

"ไม่ทราบเลยค่ะ เป็นแต่บอกเพียงเลา ๆ ว่ามาราชการ แล้วก็รีบผละออกไปจากร้าน และสั่งไว้ตามที่โฉมบอกนั่นละค่ะ ไม่เชื่อถามน้องเบ็ญจดูซิคะพี่ยุทธพูดต่อหน้าน้องเบ็ญจ" ศิริโฉมอธิบาย

"เอ๊ะ ! นี่รู้จักกันแล้วรึ" พงษ์ศักดิ์ถามอย่างสงสัย

"โฉมเป็นผู้แนะนำเองค่ะ หรือไม่เป็นที่พอใจหรือคะ" ศิริโฉมพูดเป็นเชิงสัพยอก

"พอใจซีครับที่คุณช่วยแนะนำ และผมก็ต้องขอขอบพระคุณด้วย จริงไหมน้องเบ็ญจ ?" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหันหน้าไปทางน้องสาว แต่เบ็ญจมาศไม่ตอบเป็นแต่นั่งอมยิ้มอยู่เท่านั้น

พอดีในขณะนั้นธีระยุทธก็ก้าวเท้าเข้ามาในร้าน แต่พอเหลือบเห็นพงษ์ศักดิ์ก็รีบตรงเข้ามาตบไหล่

"พงษ์ ! ลื้อมันใจจืดจริงนะ ข่าวคราวไม่ส่งอะไรไปให้รู้บ้างเลย อ้ายคนเรานี่มันช่างลืมกันได้ง่ายๆจริงนะโว้ย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

"อ้ายลื้อมันก็ทำนองเดียวกันไม่เห็นถามถึงกันบ้างเลย" พงษ์ศักดิ์ศอกกลับให้กับธีระยุทธ

"ใครบอกวะ กันถามถึงแกผ่านคนกลางเสมอ แต่กันกำชับไม่ให้คนกลางบอกให้แกรู้เท่านั้น แต่คนกลางก็ยังปิดข้อความบางอย่างไว้ มารู้เมื่อได้มาเห็นกับตาตนเองนี่แหละ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับทอดสายตาไปจับที่น้องสาว

"ใครเป็นคนกลาง และปกปิดเรื่องอะไร กันไปทำอะไรพิเรนขึ้นหรือ เอ ! นึกไม่ออก บอกมาทีว่าใครเป็นคนกลาง และปกปิดเรื่องอะไรฮะ" พงษ์ศักดิ์พูดอย่างคาดคั้น

"คนกลางรึ น้องโฉมยังไงล่ะ ส่วนเรื่องปกปิดนั้นก็คือการที่รับน้องเบ็ญจมาทำงานที่นี่ พอกันโผล่เข้ามาก็เห็นคนแปลกหน้า ต้องกระซิบถามว่านั่นเป็นใคร น้องโฉมจึงได้บอกให้รู้ กันชักพื้นหน่อยๆ น้องโฉมกลับบอกว่าอยากให้กันมาเห็นเองจะดูท่าทางนายตำรวจบ้านนอก นี่อ้ายกันก็เลยเป็นตัวตลกไปเลย จริงไหมพงษ์" ธีระยุทธพูดแลขอความเห็น

"คงไม่เช่นนั้นดอกน่ะ คุณโฉมที่ทำไปเช่นนั้นก็เห็นจะเป็นการป้องกันไม่ให้ลื้อมาทวงเอาพระเดชพระคุณจากกันเท่านั้นกระมัง" พงษ์ศักดิ์

พูดแก้พร้อมกับประจบศิริโฉมไปในตัว

"อุวะนึกว่าจะช่วยกัน กลับมาน็อคซ้ำเข้าอีก" แล้วทั้งหมดก็พากันหัวเราะเป็นการขบขันในคำพูดและท่าทางของธีระยุทธ เมื่อหมดเสียงหัวเราะธีระยุทธพูดขึ้นว่า

"พงษ์พรุ่งนี้วันเสาร์ราชการหยุดทำงาน แต่ร้านค้าไม่ปิด ดังนั้นในวันอาทิตย์รุ่งขึ้น กันกับน้องโฉมจะไปเที่ยวบ้านแก ขัดข้องไหม ?"

"ไปทำไมนะ ยังกับรังหนูคับแคบ อย่าไปเลยน่ะ ถ้าแกไปจะทำให้แกเกิดความสังเวชมากกว่าสนุก อย่าไปเลยนะยุทธ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับเอามือมาตบแขนของธีระยุทธเบา ๆ

"แหม ! หมอนี่ตีวงกั้นจริงวะ" ธีระยุทธพูดขึ้นลอย ๆ

"วงกั้นอะไรนะยุทธ ?" พงษ์ศักดิ์ถามทันทีโดยสงสัย

"วงกั้นหรือ เอ้อ ! เอ้อ ! ตีวงกั้นไม่ให้ไปบ้านลื้อน่ะซี ซึ่งกันจะต้องไปรบกวนแก" ธีระยุทธตอบพร้อมกับถอนใจที่ได้แก้ถ้อยคำที่พูดพลาดออกไปได้

"เปล่าดอกน่ะ กันอายฐานะของกันต่างหาก ไม่ใช่กลัวในเรื่องรบกวนถ้าจะไปก็ได้ แต่เมื่อกลับมาจะมานินทาให้กันรู้ละก็ ตำรวจก็ตำรวจน่ะแหละคอยดูพงษ์บ้าง" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ

"ว่าไงน้องโฉม เราไปกันนะ" ธีระยุทธหันมาถามน้องสาว ศิริโฉมนิ่งตรึกตรองอยู่ครู่หนึ่งแล้วก็ตอบตกลงไปยังพี่ชาย เบ็ญจมาศที่นั่งฟังอยู่พอได้ยินว่าศิริโฉมจะไปที่บ้านในวันอาทิตย์ก็คงนั่งนิ่ง ๆ จนศิริโฉมเดินเข้าไปหาเบ็ญจมาศแล้วพูดขึ้นว่า

"พี่จะไปหาน้องเบ็ญจที่บ้านในวันอาทิตย์นี้ ว่าไง"

"เบ็ญจดีใจค่ะที่พี่โฉมจะไป เบ็ญจจะเลี้ยงข้าวมันส้มตำฝีมือชาวสวน ถ้าไม่อร่อยเบ็ญจต้องขออภัยล่วงหน้าไว้ก่อนนะคะ" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับอมยิ้ม

"วิเศษเลยน้องเบ็ญจ พอพูดก็ชักน้ำลายสอ ๆ ทีเดียว" ศิริโฉมพูดพลางหัวเราะพลาง

"หัวเราะอะไรกัน นินทาพี่หรือ ?" ธีระยุทธถามน้องสาว

"เปล่าดอกพี่ยุทธ เป็นแต่น้องเบ็ญจจะทำข้าวมันส้มตำไว้คอยรับเราเท่านั้นเอง" ศิริโฉมพูดอย่างยิ้มแย้ม

"วิเศษไปเลย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองไปทางเบ็ญจมาศ เบ็ญจมาศไม่ตอบเป็นแต่หันหน้าไปมองพี่ชายเสียเป็นเชิงแก้ขวยอาย เมื่อคุยกันเล็กน้อย พงษ์ศักดิ์ก็เตือนเบ็ญจมาศกลับเพราะเป็นเวลาเย็นเกินเวลาที่จะต้องปิดร้านไปมากแล้ว เมื่อได้กล่าวคำลาแล้วทั้งสองจึงได้ออกจากร้านไป คงเหลือแต่ศิริโฉมกับธีระยุทธ ศิริโฉมหันหน้าไปทางพี่ชายทอดสายตาไปจับดูที่มือของธีระยุทธ ซึ่งขณะนั้นยังถือของอยู่ในมือ

"เมื่อครู่พี่ยุทธไปไหนมาคะ เห็นรีบร้อนนัก" ศิริโฉมถาม

"ไปซื้ออ้ายนี่ยังไงล่ะ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับส่งห่อของให้น้องสาวดู ศิริโฉมจึงเปิดห่อออกดูพอแลเห็น ก็ทำดวงตากว้างร้องพูดขึ้นทันที

"แม่เจ้าโว้ย ! ซื้อน้ำหอมซื้อน้ำหอมใส่ผมแกแลง (Guer lain) เทียวหรือนี่ ราคาตั้งสองร้อยกว่าเกือบสามร้อย พี่ยุทธจะเอาไปเป็นของขวัญใครคะ น่าอิจฉาผู้ที่จะได้รับจังเลย" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะแล้วส่งห่อน้ำหอมนั้นคืนให้กับพี่ชาย

"เอาเถอะน่ะ วันอาทิตย์ก็รู้กัน" ธีระยุทธพูดสั้น ๆ

"อ้อ! พอเดาออกแล้ว เอ! พี่ยุทธนี่ชักจะเป็นเอามาก ๆ เหมือนกันนะคะ" น้องสาวพูดเป็นเชิงเย้า

"ไปบ้านเขา เราก็ต้องมีของติดมือไปฝากซี ถูกไหม?" ธีระยุทธพูดพร้อมกับยิ้ม ๆ

"ทำไมพี่ยุทธจึงรู้ก่อนล่ะคะ ว่าเราจะไปบ้านน้องเบ็ญจ?" ศิริโฉมถามอย่างสงสัย

"พี่วางแผนไว้ก่อนแล้วน่ะซี พี่จึงได้สั่งน้องโฉมให้บอกพงษ์ให้รอพบพี่ ยังไงล่ะ"

"พี่ยุทธนี่ มีลูกไม้พราวทีเดียวนะ" ศิริโฉมพูดยิ้ม ๆ

"เปล่าเลย เป็นแต่อยากไปเที่ยวบ้านพงษ์ศักดิ์เท่านั้น เขาไม่ยอมให้ไปบ้านเขาเสมอ อ้างว่ารกรุงรัง ยิ่งห้ามพี่ก็ยิ่งอยากเห็นอยากรู้เท่านั้น"

แล้วทั้งสองพี่น้องก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน แล้วทั้งสองพี่น้องจึงได้พากันออกจากร้านกลับบ้าน ในระหว่างทางที่กลับบ้านนั้นทั้งสองมิได้พูดอะไรต่อกันเลย ดูเหมือนทั้งสองพี่น้องต่างใช้ความคิดด้วยกันทั้งคู่ พักหนึ่งศิริโฉมจึงพูดกับพี่ชาย

"พี่ยุทธคะ สังเกตบ้างหรือเปล่าในชั่วระยะเวลาอันสั้น พี่ยุทธเห็นน้องเบ็ญจเป็นบุคคลชนิดไรคะ"

"ฮื! ถามทำไมรึ"

"ก็อยากรู้น่ะซีคะ" ศิริโฉมตอบ

"ก็เรียบ ๆ ไม่เห็นมีอะไรนี่"

"ไม่เท่านั้นหรอกค่ะ รูปร่างท่าทางด้วย"

"ก็น้องโฉมเห็นเป็นอย่างไรล่ะ" ธีระยุทธกลับย้อนถามน้องสาว

"ไม่เอาน่ะ โฉมถามพี่ยุทธต่างหาก"

"งั้นรึ ก็น่ารักดีนี่ หรือน้องโฉมเห็นเป็นยังไง"

"อยากทราบเท่านั้นละค่ะ ลูกไม้จัดนักพี่ยุทธนี่" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะอยู่ในลำคอ

ต่อจากนี้ไปทั้งสองต่างก็มิได้พูดอะไรกันอีก ดูเหมือนต่างคนต่างก็ใช้ความคิดไปทั้งคู่

นตฺถิ ตณฺหาสมา นที

แม่น้ำเสมอด้วยตัณหาไม่มี

ตอนที่ ๗

กระชับสัมพันธ์

เมื่อทั้งสองพี่น้องคือพงษ์ศักดิ์กับเบ็ญจมาศกลับมาถึงบ้านแล้ว เบ็ญจมาศรีบไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย แต่พงษ์ศักดิ์นั้นตรงเข้าไปหาบิดาที่นั่งพักอยู่ริมหน้าต่างบ้าน

"คุณพ่อครับ วันอาทิตย์นี้บ้านเราเห็นจะต้องยุ่งสักเล็กน้อยแล้วละครับ" พงษ์ศักดิ์บอกกับบิดาเมื่อได้ลงนั่งบนเก้าอี้ใกล้ ๆ

"ยุ่งเรื่องอะไรกันล่ะ"

"ธีระยุทธกับศิริโฉมน่ะซีครับ เขาจะมาเที่ยวที่บ้านเรา ผมได้ห้ามและขัดขวางด้วยวิธีต่าง ๆ ก็ไม่ยอมจะมาให้ได้ ผมกับน้องเบ็ญจเลยต้องยอมจำนน เฮอ ! อ้ายบ้านเราเล็กก็เล็กและรกรุงรังเหมือนรังหนูก็ยังจะมา ห้ามเท่าไรก็ไม่ฟังและได้บอกแล้วว่าเล็กรุงรัง กลับพูดว่าไม่สำคัญในเรื่องเล็กหรือใหญ่ ที่มาก็ด้วยความนับถือต่างหาก และต้องการจะมากราบคุณพ่อคุณแม่ให้เป็นที่รู้จักไว้ด้วย ผมก็เลยหมดท่าเทียวครับ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับถอนใจใหญ่

"ถ้างั้นเราจะทำอย่างไรกันดีนี่ เรามีอะไรที่จะรับรองเขา เราก็มีสภาพยังงี้" นายชอบพูดพร้อมกับถอนใจ แล้วก็เบือนหน้าออกไปทางหน้าต่างแสดงว่าใช้ความคิด เมื่อนิ่งกันอยู่สักครู่หนึ่งพงษ์ศักดิ์จึงพูดขึ้นว่า

"น้องเบ็ญจเขาบอกกับสองพี่น้องว่าจะทำข้าวมันส้มตำเลี้ยง ผมก็เห็นว่าเหมาะแล้ว บ้านเราเป็นบ้านสวนและก็สมกับฐานะของเราที่จะจัดการได้นับว่าเป็นการพอเหมาะพอเจาะดีอยู่แล้ว คุณพ่อจะเห็นเป็นยังไงครับ ?"

"ก็ดีเหมือนกัน เราทำได้ตามมีตามเกิด" นายชอบพูดแต่ไม่ได้หันหน้ามาจากทางหน้าต่าง

และในขณะนั้นเอง พุ่มพวงซึ่งช่วยนางเปรมอยู่ในครัวก็เดินตรงเข้ามาหาพี่ชาย พร้อมกับสีหน้าอันยิ้มแย้มชื่นบาน

"พี่พงษ์คะ การฝีมือที่พี่พงษ์ให้พวงไปซื้อผ้าและไหมปักนั้น วันนี้พวงทำเสร็จนำไปให้คุณครูดู แหม! คุณครูชมหนูใหญ่ว่าฝีมือเป็นเยี่ยม แล้วยกขึ้นให้เพื่อนนักเรียนดูทั่วๆ กัน หนูเลยวางหน้าแทบไม่ลง เพื่อนๆ ต่างมารุมล้อว่า ต่อไปคงจะตั้งร้านเย็บปักถักร้อยแน่ๆ"

"อะไรกันลูกพวง" นายชอบหันหน้ามาจากหน้าต่างบ้านถามบุตรสาวคนที่สอง

"ไม่ใช่อะไรหรอกครับ พุ่มพวงเขามาขอร้องผมว่า ครูให้ทำการฝีมือ คือให้ทำปลอกหมอนแล้วปักด้วยไหม น้องพวงมาถามความเห็นผมว่าจะปักเป็นรูปอะไรดี เป็นเรื่องรามเกียรติ์ เป็นยักษ์ เป็นลิง เป็นกินนรจะดีไหม? ผมจึงออกความเห็นว่าควรปักเป็นรูปพื้นๆ ดีกว่า ไม่ต้องมีลวดลายกนกอะไร ปักได้ง่ายๆ คือปักเป็นกระต่ายครับ แต่น้องพวงกลับท้วงผมว่า เป็นกระต่ายเฉยๆ มันจะได้ความอย่างไร ผมก็เลยแถมบอกไปเล่นๆ ว่า ก็ปักพระจันทร์เข้าสักดวงหนึ่งซี ปักง่ายออกจะตาย ปักข้างหน้ากระต่ายให้ยกขาหน้าทั้งสองขึ้นนิดหน่อย และให้ตัวเจ้ากระต่ายชูคอขึ้นนิดหน่อย ก็จะสวยไม่ใช่เล่น แล้วผมก็เลยมอบเงินให้ไปซื้อผ้าและไหมปักเท่านั้นละครับ" พูดได้เท่านั้นพงษ์ศักดิ์ก็หันหน้ามาทางน้องสาวถามว่า

"แล้วน้องพวงปักอะไรส่งไปล่ะ"

พุ่มพวงวิ่งเข้าไปในห้องแล้วกลับออกมาพร้อมกับห่อกระดาษส่งให้พี่ชาย พงษ์ศักดิ์รับมาแก้ห่อกระดาษนั้นออกดู ก็เห็นว่าเป็นปลอกหมอน

สี่เหลี่ยม เป็นผ้ากำมะหยี่สีน้ำเงินแก่ มีภาพที่ปักเรียบร้อยแล้วด้วยไหมเป็นรูปกระต่ายที่แหงนหน้าชมจันทร์

"วิเศษไปเลยน้องของพี่ ปักเก่งมาก" พงษ์ศักดิ์กล่าวชมเชยน้องสาวแล้วส่งต่อไปให้บิดาดู นายชอบรับมาดูแล้วก็ส่งคืนให้พงษ์ศักดิ์ แล้วถามพุ่มพวงว่า

"ลูกดีใจมากไหมเล่าที่ครูชมเช่นนั้น"

"โธ่ถามได้นี่ หนูดีใจจนหัวใจเต้น เพื่อนบอกว่าหน้าหนูแดงจนผิดธรรมดาเมื่อครูกล่าวชม"

"นั่นแหละเป็นข้อหนึ่งให้สังวรณ์ไว้ว่า ไม่ใช่ว่าดีเพียงเท่านี้ ลูกจะต้องพยายามทำให้ดีกว่านี้ขึ้นไปอีก และอีกอย่างหนึ่งอย่าทะนงตัวว่าครูชมโดยมากมักเสียคนเมื่อลืมตัวนึกว่าตนเก่งวิเศษแล้ว" นายชอบพูดคล้ายกับจะเตือนสติบุตรสาวไปพร้อมในตัวด้วย และพงษ์ศักดิ์ก็ยื่นห่อกระดาษที่ใส่ปลอกหมอนไว้เรียบร้อยแล้วส่งคืนให้กับน้องสาว

"พวงให้พี่พงษ์ค่ะ เป็นของตอบแทนที่ออกค่าใช้จ่าย พวงเอาไว้ก็ไม่รู้จะทำอะไร" พุ่มพวงอมยิ้มไม่ยอมรับคืนจากพี่ชาย

"ขอขอบใจน้องรักของพี่" พงษ์ศักดิ์ก็ลุกขึ้นไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย พร้อมกับถือปลอกหมอนที่น้องสาวมอบให้นั้นติดมือไปด้วย และพุ่มพวงก็เดินกลับไปช่วยมารดาอีกต่อไป

วันเวลาได้ลุล่วงไปจนถึงวันอาทิตย์ ในตอนเช้าเวลา ๙ นาฬิกาเศษ พงษ์ศักดิ์และเบ็ญจมาศได้ไปนั่งรอธีระยุทธและศิริโฉมที่ท่าน้ำ สักครู่หนึ่งเรือหางยาวลำหนึ่งก็ได้แวะเข้ามาเทียบท่า พงษ์ศักดิ์กับเบ็ญจมาศก็แลเห็นสองพี่น้องนั่งอยู่ด้วยกันในเรือ จึงได้รีบลงไปรับที่บันไดน้ำ เมื่อทั้งสองขึ้นจากเรือมาบนท่าน้ำแล้ว ศิริโฉมจึงได้กล่าวขึ้นว่า

"กลัวจะเลยบ้านยังนั่งเป็นทุกข์อยู่ พอแลเห็นใจบานโตทันทีนะน้องเบ็ญจ"

"เบ็ญจนั่งรอกับพี่พงษ์ก็เกรงเช่นนั้นเหมือนกันค่ะ" เบ็ญจมาศตอบ แล้วพงษ์ศักดิ์ก็พาธีระยุทธไปที่บ้านมีเบ็ญจมาศและศิริโฉมเดินตามไปข้าง-หลัง เมื่อถึงบ้านแล้วพงษ์ศักดิ์จึงนำธีระยุทธและศิริโฉมไปทำความรู้จักกับคุณพ่อและคุณแม่กับน้อง ๆ ทุกคน เมื่อทุกคนนั่งลงเรียบร้อยแล้วนายชอบจึงพูดขึ้นว่า

"บ้านช่องคับแคบครับคุณยุทธ ผมหวังว่าคุณทั้งสองคงจะให้อภัยในการรับรองคุณได้เพียงเท่านี้"

"ขอบพระคุณครับคุณพ่อ ผมถือเอาว่าคนเรานั้นอยู่ที่จิตใจครับเป็นส่วนที่สำคัญ คับที่อยู่ได้คับใจอยู่ยาก แต่ที่นี่ผมรู้สึกว่าสบายใจกว่าบ้านใหญ่ ๆ ในพระนครบางบ้านเสียด้วยซ้ำ" ธีระยุทธตอบ และในขณะนั้นเองเบ็ญจมาศก็ขยับตัวลุกขึ้น แต่ศิริโฉมจับข้อมือรั้งไว้แล้วถามขึ้นเบา ๆ

"จะไปไหนล่ะน้องเบ็ญจ"

"ไปเตรียมเรื่องข้าวมันยังไงล่ะคะพี่โฉม" เบ็ญจมาศกระซิบบอก

"งั้นพี่ไปช่วยด้วย"

"ไม่ต้องละค่ะ สกปรกเปล่า ๆ นั่งรอเดี๋ยวเดียวนะคะ" เบ็ญจมาศบอกแต่เสียงเบา ๆ

"ม่ายละ พี่ไปช่วยด้วยพี่อยากทำบ้าง" ศิริโฉมไม่ยอม ดังนั้นทั้งสองสาวก็ลุกขึ้น

"อ้าว นั่นจะพากันไปไหนกันล่ะ" พงษ์ศักดิ์ถามน้องสาว

"ไปหุงข้าวมันกันค่ะ" เบ็ญจมาศตอบ

"ก็คุณโฉมไปด้วยทำไมเล่าครับ นั่งรอที่นี่คุยกันดีกว่า" พงษ์ศักดิ์แย้ง

"น้องบอกแล้วค่ะไม่ยอมฟัง" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับหัวเราะแล้วก็พากันลุกออกไป

"น้องโฉมมักจะเป็นอย่างงี้เสมอล่ะครับจะทำอะไรก็ทำให้ได้ คุณพ่อท่านตามใจมาแต่เล็กครับ" ธีระยุทธพูดกับนายชอบ

"ลูกผู้หญิงคนเดียวนี่ครับ ปล่อยตามใจเถอะครับ" นายชอบพูดขึ้นโดยสีหน้าอันยิ้มแย้ม

ส่วนเบ็ญจมาศกับศิริโฉมเมื่อได้ออกมาจากวงสนทนาแล้ว เบ็ญจมาศก็พาศิริโฉมเดินมาที่ห้องของตนเอง แล้วพูดว่า

"พี่โฉมต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเสียก่อนนะคะ เดี๋ยวเปื้อนหมด ใช้ของเบ็ญจเปลี่ยนนะคะ คงไม่ถือไม่ใช่หรือคะ" เบ็ญจมาศพูดเชิงถาม

"ถืออะไรกันน้องเบ็ญจ เริ่มต้นกันเถอะ" ศิริโฉมพูด แล้วทั้งสองก็พากันเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย

ส่วนธีระยุทธนั่งคุยเรื่องต่างๆกับนายชอบอยู่สักพักใหญ่ พงษ์ศักดิ์เห็นการคุยกันนั้นพอสมควรแล้ว พอได้จังหวะดีก็พูดขึ้นว่า

"ยุทธมัวแต่จะมานั่งคุยกันอย่างนี้จะได้ความอย่างไร กันจะพาออกเดินดูสภาพของบ้านสวนกับสถานที่เสียบ้าง เห็นเป็นยังไงฮะ" พงษ์ศักดิ์ถามธีระยุทธ

ก็ดีน่ะซี ไปหรือยังล่ะ ?" ธีระยุทธขยับลุกขึ้น แล้วกล่าวขออนุญาตลานายชอบและนางเปรม เสร็จแล้วทั้งสองก็ลงจากบ้านออกเดินไปตามละแวกบ้าน

ทั้งสองหนุ่มเดินผ่านละแวกบ้านไปจนจวนจะสุดบ้านจนถึงร้านกาแฟร้านหนึ่ง พงษ์ศักดิ์จึงชวนให้ธีระยุทธเข้าไปในร้าน และสั่งน้ำอัดลมและบุหรี่มาเลี้ยง ในขณะที่นั่งดื่มน้ำอัดลมสูบบุหรี่กันนั้น ทั้งสองคนได้คุยกันถึงเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง แล้วก็วกกลับไปคุยถึงเรื่องจังหวัดกำแพงเพชร ธีระยุทธเป็นผู้เอ่ยขึ้น

"เออ! กันมีเรื่องที่จะบอกให้แกรู้สักเรื่องหนึ่ง อาจจะทำให้แกตกใจหรือถึงกับน้ำตาร่วงก็ได้"

"เรื่องอะไรฮะยุทธ"

"จะบอกดีหรือ เอ้า! จะบอกก็ได้ บัดนี้คุณครูงามภักตร์ได้รับหมั้นกับนายอำเภอหนุ่มเสียแล้ว" ธีระยุทธพูดไว้เพียงนี้ พงษ์ศักดิ์นิ่งฟังแล้วก็พูดขึ้นอย่างลอย ๆ

"ก็ดีแล้วนี่ จะแต่งกันเมื่อไรล่ะยุทธ"

"เอ๊ะ! ดูลื้อมันไม่สนใจเสียเลยนี่ จะแต่งในอีกสามเดือนข้างหน้านี้แหละ"

"ทำไมกันจะต้องสนใจ กันก็เคยบอกแล้วว่า กันกับครูงามภักตร์นั้นเป็นอย่างไรต่อกัน เมื่อกันรู้ข่าวเช่นนี้ก็มีแต่จะแสดงความยินดีให้เท่านั้นและถ้ามีโอกาสก็โปรดได้ช่วยนำข่าวที่กันแสดงความยินดีนี้ ไปบอกให้คุณครูและคุณแม่ของคุณครูทราบด้วยนะ" พงษ์ศักดิ์พูดสั่งธีระยุทธ

"เท่าที่กันทราบก็ดูเหมือนคุณครูงามภักตร์ก็ไม่สู้จะเต็มใจนัก แต่เห็นจะเป็นด้วยขัดคุณแม่ไม่ได้จึงต้องปฏิบัติตาม แต่ตามน้ำเสียงของคุณแม่ของคุณครูเท่าที่กันได้ไปคุยด้วยนั้นได้ความว่า ท่านอ้างว่าท่านเองเวลานี้ก็ชรามากแล้ว อยากจะให้บุตรสาวเป็นฝาเป็นฝั่งเสียให้ทันตาเห็นเมื่อยังมีชีวิตอยู่ แล้วก็อ้างว่านายอำเภอผู้นี้ก็เป็นคนดีและเป็นคนโสด จึงตกลง

รับหมั้นและแต่งงานจะกำหนดในสามเดือนข้างหน้านี้" พงษ์ศักดิ์นั่งฟัง ไม่โต้แย้งอะไร เพียงแต่ฟังธีระยุทธเล่าไปฝ่ายเดียวเท่านั้น เมื่อเล่าจบ ธีระยุทธกลับพูดต่อไปว่า

"ยังไม่เท่านั้นนะพงษ์ พวงสร้อยของลื้ออีกรายหนึ่ง"

"ใครบอกว่าของกัน ลื้อนี่บ้าจัง เล่าต่อไป" พงษ์ศักดิ์ขัดขึ้น

"ก็แบบเดียวกับครูงามภักตร์นั่นแหละ ผู้ช่วยผู้จัดการเดินรถเมล์กำแพงเพชรจัดการหมั้นเสร็จแล้ว แต่ยังไม่กำหนดการแต่งงาน เหตุผลก็แบบเดียวกันกับครูงามภักตร์ ดูเหมือนได้ฟ้ากำแพงเพชรนี่ มันเหมือนกันไปแทบทุกอย่าง"

"แล้วก็ลูกสาวเถ้าแก่ใหญ่ของลื้อเล่าเป็นยังไง" พงษ์ศักดิ์ถามยิ้มๆ

"ก็คงวางกับดักกันไว้ตามเคย แต่ไม่มีหวังดอกนายพงษ์ กันรู้ทันดอกน่ะ มันเป็นความรักที่หวังผลกันในภายหน้า มันไม่ใช่รักแท้โว้ยเป็นแต่รักเทียม และถ้าจะพูดถึงมารยาทก็ไม่ทิ้งแบบของเขาเลย และเมื่อคบค้าวิสาสะมากขึ้นเพียงไร ก็ยิ่งแลเห็นลายขึ้นแจ่มแจ้งเข้าทุกที ทุก ๆ อย่างล้วนแต่หวังผลภายหน้าทั้งสิ้น จึงเป็นหวังได้ว่ากันจะยอมเป็นอ้ายปลาตาบอดที่จะฮุบเหยื่อใกล้ ๆ ปากนั้นอย่าหวังเลย"

"ขอให้จริงเถอะน่ะ ถ้าหิวขึ้นมาจริงๆก็จะฮุบเหยื่อไม่เลือกเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์แกล้งยั่ว

"คอยดูต่อไปซี จำไม่ได้หรือที่กันได้พูดไว้ว่า ไม่ต้องมีหลักฐานอะไร ถ้าดีจริงตามที่กันเห็นแล้ว ลอยมาแต่ตัวกันก็ยินดีรับรอง จำได้ไหม ?" ธีระยุทธถามอย่างฟื้นความจำ

"ได้ แต่เกรงว่าเวลาหน้ามืดมันอาจจะลืมไปก็ได้"

"ไม่มีหวัง ว่าแต่แกเถอะเสียดอกไม้ไปถึงสอง จะไม่เศร้าใจบ้างหรือฮะพงษ์"

"เปล่าเลย เฉยๆ อ้ายลื้อก็รู้อยู่แล้วตามที่กันเคยบอกไว้ว่าเตี้ยอุ้มค่อมอย่างไรล่ะ กันจะไปเสียใจทำไม มันแน่ใจมาแต่แรกแล้ว การที่ใกล้ชิดกันนั้นก็เป็นไปตามธรรมดาไม่มีการล่วงเกิน ส่วนฝ่ายเขาจะคิดอย่างไรกันไม่ทราบ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับถอนหายใจใหญ่

"อ้ายเราทั้งสองก็แบบเดียวกัน" ธีระยุทธกล่าวขึ้น

"แต่ฐานะของความรักเราทั้งสองนั้นมันคนละแบบนะ ไม่เหมือนกัน"

"คนละแบบยังไง" ธีระยุทธถาม

"คนละแบบซี ลื้อมันฐานะดีกว่ากัน อาจจะเลือกตามใจชอบได้ไม่ว่าจะมีหรือจน ส่วนกันนั้นต้องการคนดีเหมือนกัน แต่ต้องเจียมตัวที่มีฐานะต่ำ ไม่กล้าที่จะรักผู้ที่เรารักนั้นได้ ทั้งนี้ถ้าผู้ที่กันรักนั้นเขามีฐานะดีกว่ากัน ดูแต่เพียงสองสาวที่ลื้อบอกมานั่นซี กันไม่มีความรักหล่อนจริงจังอะไรและก็ไม่ล่วงเกินอะไรให้เป็นที่ด่างพร้อย แต่ถ้าหากกันมีความรักจริงในเวลานี้ก็คงไม่กล้าตามเคย" พงษ์ศักดิ์พูด

"ถ้าผู้หญิงคนนั้นเขารักลื้อจริงๆ ล่ะ ลื้อจะทำยังไง" ธีระยุทธถาม

"นั่นก็ช่วยไม่ได้ แต่กันก็คงไม่กล้าตามเคย" พงษ์ศักดิ์พูดแล้วถอนใจ

"นี่อ้ายลื้อมีขึ้นแล้วละซี"

"มีอะไร" พงษ์ศักดิ์ถาม

"ความรักน่ะซี" ธีระยุทธตอบทันที

"บ้า! อ้ายลื้อน่ะซี" พงษ์ศักดิ์ย้อนให้ แล้วทั้งสองคนก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน

อีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มของสตรีสาวและเด็ก มีศิริโฉมและเบ็ญจมาศเป็นผู้นำในกลุ่มนี้สนุกในการปรุงส้มตำและหุงข้าวมัน ศิริโฉมทำหน้าที่สับมะละกอ ส่วนพุ่มพวงนั้นขูดมะพร้าวและซาวข้าวเพื่อหุงข้าวมัน เบ็ญจมาศนั้นปรุงน้ำพริกสำหรับส้มตำ เพ็ญแขปิ้งเนื้อเค็มเพื่อฉีกเป็นฝอยทอดกรอบ ส่วนเพิ่มศักดิ์นั้นมีหน้าที่เป็นลูกมือคอยบริการทุกอย่างที่จะมีผู้เรียกใช้ เสียงพูดเสียงตำส้มกันอย่างสนุกสนานกันในครัว

"พี่เบ็ญจคะยังขาดของสำคัญอีกอย่างหนึ่งค่ะ"

"อะไรน้องพวง" เบ็ญจมาศถามน้องสาว

"น้ำพริกส้มมะขามค่ะ ขาดไม่ได้แน่ ๆ" พุ่มพวงตอบ

"เออ! จริงซี เอ! แต่มะขามสดหน้านี้ไม่มี แต่ก็ไม่เป็นไรใช้มะขามเปียกแทนก็ได้ น้องพวงต้องทำเองพี่เคยเห็นฝีมือและชิมมาแล้ว" เบ็ญจมาศพูดเชิงยอ

"จริงซี พี่จะชิมฝีมือน้องพวงด้วย" ศิริโฉมเสริมคำพูดทำให้พุ่มพวงต้องยิ้มแก้มแทบจะแตก

นี่เป็นกลุ่มภายในครัว และยังมีอีกกลุ่มหนึ่งคือนายชอบและนางเปรมสองสามีภรรยา นั่งพูดกันอยู่เฉพาะสองคน

"นาย ฉันเห็นว่าสองพี่น้องที่มานี่ ทำตัวสนิทสนมกับพวกเราอย่างยิ่ง ราวกับรู้จักชอบพอกันมาช้านาน ฉันสงสัยว่ามันจะยังไง ๆ อยู่นะนาย นายเห็นอย่างไรเรื่องนี้" นางเปรมพูดพร้อมกับขอความเห็นตามเคยเยี่ยงช้างเท้าหลัง

"ก็แปลกอยู่นะเปรม แต่ก็คงไม่มีอะไรดอกน่ะ ลูกเบ็ญจก็ดูสนิทสนมกับคุณโฉม ลูกพงษ์ก็เป็นเพื่อนสนิทกับคุณยุทธ มันก็เลยกระชับความสัมพันธ์ให้สนิทสนมกันได้ทั่ว ๆ ไปนะ" นายชอบตอบ

"ก็จริงอย่างนายพูด แต่มันก็อดสงสัยไม่ได้ เขามั่งมีศรีสุข เราจนเหมือนหนู ทำไมจะมาเข้ากันได้ดูไม่สมเหตุสมผลและไม่เคยเห็นตัวอย่างที่ไหนเลยนาย" นางเปรมพูดเสียงเนิบ ๆ

"อย่าไปคิดเป็นอารมณ์เลยเปรม เท่าที่เห็นเขากลมเกลียวกันได้เพียงนี้ก็ทำให้เรามีความสุขแล้วไม่ใช่หรือ ดีกว่าที่จะเห็นเขาไม่ชอบกันจริงไหมเปรม เราอย่าคิดให้มันเกินจนกลายไปในทางไม่ดีเลยน่ะ" นายชอบพูดพร้อมกับปลอบใจภรรยา

"ค่ะนาย เออ ! นั่นลูกพงษ์กับคุณธีระยุทธมากันแล้ว เอ๊ะ ! คุณยุทธถืออะไรมาด้วย" นางเปรมพูดพร้อมกับมองไปดูทั้งสองหนุ่มที่กำลังก้าวเท้าขึ้นมาบนบ้าน

"คุณพ่อครับ ยุทธเขาซื้อลูกตาลสดมาสองบาท ออกสตางค์ให้ก็ไม่ยอมแย่จังเสียชื่อเจ้าของบ้านให้แขกต้องซื้อของให้ มีอย่างที่ไหนกัน" พงษ์ศักดิ์พูดกับบิดา แต่ธีระยุทธได้พูดขึ้นทันทีกับนายชอบ

"ผมเห็นเขาหาบมาขายเลยนึกขึ้นได้ ทางบ้านเขาทำของคาวมีข้าวมันส้มตำ เราพวกผู้ชายก็ควรมีของหวานเสนอเขาไปบ้าง ผมจึงได้ซื้อมาตั้งใจจะทำลูกตาลน้ำเชื่อมครับ"

"เอาละ ซื้อมาแล้วก็เป็นอันสิ้นสุดกันที ส่งมาให้ดีฉันจะปอกเปลือกทำให้เสร็จไม่ต้องลำบากค่ะ" นางเปรมพูดอย่างไม่พึ่งเสียง ตรงเข้ารับลูกตาลจากธีระยุทธแล้วเดินเข้าไปในครัว

"ก็ไม่วายรบกวนคุณแม่จนได้" ธีระยุทธพูดขึ้นลอย ๆ

"ไม่รบกวนดอกคุณ อยู่เฉย ๆ เปรมก็ไม่ชอบเหมือนกัน นั่งซีคุณ เป็นยังไงสภาพของบ้านสวน ไม่สนุกสะสวยเหมือนฝั่งพระนคร" นายชอบพูดโดยน้ำเสียงเรียบ ๆ พงษ์ศักดิ์และธีระยุทธทรุดตัวลงนั่ง

"ที่ไหนได้ครับ ผ่านไปที่ไหนเห็นแต่ยิ้มแย้มตลอดทางไม่ว่าจะรู้จักกันหรือไม่ ไม่เหมือนพระนคร เดินแทบกระทบไหล่กันก็ไม่มองหน้า" ธีระยุทธพูดพร้อมกับยิ้ม

"ที่นี่คนน้อยนี่คุณไม่เหมือนพระนคร และคนฝั่งโน้นก็มีกิจการส่วนตัวกันแทบทุกคนโดยเร่งร้อน จึงไม่มีโอกาสที่จะแสดงมารยาทอย่างบ้านสวนนี้ได้" นายชอบกล่าวแก้

"นั่นน่ะซี พงษ์เขาจึงหวงกันไม่ค่อยยอมให้ผมมา ถ้าเขาจะกลัวเห็นของดีที่นี่กระมัง" ธีระยุทธพูดเป็นทีพ้อและหันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์

"เหลวไหลน่ะยุทธ กันเกรงว่าแกจะเบื่อมากกว่า ไม่รู้ว่าแกจะเปลี่ยนนิสัยได้รวดเร็วเช่นนี้ เห็นเคยชอบแต่หรูหราต่าง ๆ มาแต่ก่อน คนเรานี่มันช่างเปลี่ยนแปลงกันได้ง่ายจริงนะ" พงษ์ศักดิ์พูดแกมสัพยอก

"เปล่าดอกน่ะลูกพงษ์ คุณยุทธคงเห็นแปลกจึงมองไปในแง่ดีชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น" นายชอบพูดเป็นเชิงแก้แทนธีระยุทธ

"เห็นจะไม่ชั่วคราวอย่างคุณพ่อพูดดอกครับ ถ้ามีโอกาสจะต้องมาเสมอ ๆ และไม่ให้รู้ตัวด้วย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

และในเวลานั้นเองเบ็ญจมาศก็นำผ้ามาปูที่กลางห้อง แล้วน้อง ๆ ก็ยกเครื่องข้าวมันมาตั้ง ศิริโฉมช่วยจัดวางโดยไม่มีการถือตัวแต่ประการใด

"โอ้โฮ วันนี้เห็นจะต้องบรรทุกเต็มที่ พอแลเห็นก็น้ำลายสอเสียแล้ว" ธีระยุทธพูดพร้อมกับสายตาไปมองจับอยู่ที่เบ็ญจมาศ

"มามัวแต่พูด ลงมายังพื้นซีจัดการได้เลย" พงษ์ศักดิ์บอกธีระยุทธ

"เชิญคุณพ่อกับคุณแม่และน้อง ๆ ด้วยซี" ธีระยุทธพูดเมื่อได้ลงนั่งกับพื้นพร้อมกับพงษ์ศักดิ์

"ไม่ต้องหรอกค่ะ ได้แบ่งไว้แล้วให้ตั้งวงกันในครัวและเขาก็สมัครใจเช่นนั้นด้วย แต่ฉันกับนายต้องขอตัวไว้ก่อน เชิญกันตามสบายเถอะเบ็ญจมาศอยู่เป็นเพื่อนกับคุณโฉมก็แล้วกัน อย่าเกรงใจนะคะตามสบายอย่างประสาชาวสวน ฉันกับนายจะไปดูเด็ก ๆ ในครัวก่อน" นางเปรมพูดโดยไม่รอฟังเสียงคัดค้าน รีบเดินเข้าครัวและนายชอบก็เดินตามไปด้วยทั้งสี่คนจึงไม่มีทางที่จะโต้แย้งได้ทัน ดังนั้นทั้งสี่จึงเริ่มจัดการอาหารที่จัดมาทันที การที่รับประทานกันไปและคุยกันไปนั้น ทำให้อาหารทวีรสยิ่งขึ้นเมื่อเสร็จการรับประทานกันแล้ว เบ็ญจมาศและน้อง ๆ ก็ช่วยกันเก็บกวาดและศิริโฉมก็ร่วมมือด้วยโดยปราศจากความรังเกียจใด ๆ ทั้งสิ้น ใครจะห้ามก็ไม่ยอมฟัง ธีระยุทธเป็นผู้พูดขึ้นก่อนและในขณะนี้นายชอบก็ได้เดินเข้ามาร่วมวงสนทนาด้วย

"ข้าวมันวันนี้เป็นที่หนึ่ง ฝีมือใครนะเป็นคนทำส้มตำ น้องโฉมรึ?" ธีระยุทธหันหน้าไปถามน้องสาว

"โฉมเป็นผู้สับมะละกอเท่านั้นแหละค่ะพี่ยุทธ น้องเบ็ญจเป็นผู้ปรุงรส" ศิริโฉมตอบ

"ก็ด้วยกันละค่ะ ช่วยกันปรุงและชิม" เบ็ญจมาศพูดออกตัว

"ถ้างั้นน้องโฉมต้องไปแสดงให้คุณพ่อที่บ้านชิมฝีมือบ้างละ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองหน้าน้องสาว

"เห็นจะไม่เป็นรสถ้าขาดคู่หูไปปรุงด้วย" ศิริโฉมพูดพร้อมกับมองไปทางเบ็ญจมาศ แต่เบ็ญจมาศไม่ตอบ เมินหน้าไปมองทางอื่นเสีย

"ถ้าต้องการเมื่อใดเชิญแจ้งมาจะบริการให้ทันที ทำไม นายห้างขอแรงทั้งทีจะขัดข้องก็ผิดไป" พงษ์ศักดิ์ตอบแทนน้องสาว แล้วทุกคนก็หัวเราะกันเป็นที่สนุกสนาน และเมื่อคุยกันอยู่สักครู่หนึ่งแล้ว ศิริโฉมก็จับมือเบ็ญจมาศเข้าไปในห้อง สักพักใหญ่เบ็ญจมาศและศิริโฉมก็เดินออกมา แสดงว่าทั้งสองสาวจะออกจากบ้าน

"นั่นจะพากันไปไหนน้องโฉม" ธีระยุทธถามน้องสาว

"ไปอาบน้ำในคลองค่ะ น้ำกำลังเต็มฝั่ง โฉมไม่เคยได้อาบในคลองเลย วันนี้โฉมต้องอาบให้เต็มรัก" ศิริโฉมพูดพร้อมกับก้าวออกเดิน ส่วนน้อง ๆ เมื่อทราบต่างก็เฮตามกันไปเป็นพรวน

"วันนี้น้องโฉมแสดงใหญ่เสียแล้ว" ธีระยุทธกล่าวขึ้นเมื่อน้องสาวได้เดินพ้นไปแล้ว

"ปล่อยเธอเถอะครับตามใจชอบ นาน ๆ จะได้สนุกกันดังนี้สักครั้งหนึ่ง" นายชอบพูดพร้อมกับยิ้ม แล้วที่เหลืออยู่ก็คุยกันในเรื่องราวต่าง ๆ ต่อไป

ส่วนคณะที่ไปอาบน้ำนั้น เมื่อถึงท่าน้ำเพิ่มศักดิ์เป็นผู้แสดงก่อนเป็นคนแรก กระโดดลงน้ำดำผุดดำว่ายทันที ส่วนนอกนั้นได้เดินลงบันไดลงไปในน้ำ น้ำในคลองกำลังเต็มฝั่งไหลอ่อน ๆ ศิริโฉมเริ่มว่ายน้ำในลำคลองเป็นครั้งแรกในชีวิต เพราะเคยหัดแต่ว่ายน้ำในเมื่ออยู่ที่โรงเรียนเท่านั้น แต่คราวนี้ได้ว่ายเล่นอย่างเสรีเต็มที่เป็นครั้งแรก จึงทำให้ศิริโฉมสนุกรื่นเริงอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะมีพวกน้อง ๆ ของเบ็ญจมาศมาร่วมสนุกสนานอยู่ด้วย เมื่อเสร็จการอาบน้ำกันแล้ว คณะของเบ็ญจมาศก็ขึ้นมาและกลับไปผลัดเครื่องแต่งกายที่บ้าน ไม่เหมือนกับชาวบ้านแถบนั้นซึ่งอาบแล้วก็

เปลี่ยนเครื่องแต่งกายในที่นั้นเองพร้อมกับซักเสื้อผ้าที่ท่าน้ำนั้นด้วย เมื่อคณะของเบ็ญจมาศได้เปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วก็ออกมารวมกันอยู่ข้างนอกห้อง ส่วนศิริโฉมนั้นได้บอกกับเบ็ญจมาศว่าจะกลับบ้านเพราะเย็นมากแล้ว เบ็ญจมาศพยายามทักท้วงให้ศิริโฉมอยู่รับประทานอาหารเย็นเสียก่อนถึงค่อยกลับ แต่ศิริโฉมขอตัวโดยอ้างว่าคุณพ่อจะเป็นห่วง เบ็ญจมาศสุดจะทักท้วงก็ต้องยอมตาม เมื่อทั้งสองเดินออกมาจากห้องแล้ว ธีระยุทธเหลือบเห็นน้องสาวแต่งตัวเตรียมจะกลับจึงร้องถามว่า

"น้องโฉม นั่นเตรียมจะกลับละหรือ ?" แล้วพงษ์ศักดิ์ก็ชิงพูดขึ้นทันที

"อย่าเพ่อกลับเลยครับคุณโฉม รับประทานอาหารเย็นเสียก่อนถึงค่อยกลับเถอะครับ"

"จริงอย่างลูกพงษ์พูด คุณควรรอก่อนอย่าเพ่อด่วนไปเลย" นายชอบช่วยพูดสนับสนุน

"เบ็ญจ์ได้ทักท้วงเสียแย่แล้วค่ะ พี่โฉมไม่ยอมท่าเดียวต้องยอมจำนนค่ะ" เบ็ญจมาศพูดเรียบ ๆ

"ขอประทานโทษเถิดค่ะ ไว้คราวหลังเถิดนี่ก็เย็นมากแล้ว คุณพ่อคงเป็นทุกข์แย่ ไงคะพี่ยุทธ ลากลับหรือยังล่ะ" ศิริโฉมร้องเตือนพี่ชาย

"น้องโฉมนี่ใจร้อนตามเคย ยามจะมาก็เร่งพี่เสียหายใจหายคอแทบไม่ทัน ยามจะกลับก็เร่งตามเคย เอ้า ! ตกลงกลับก็กลับ เออ ! เกือบลืมของขวัญของน้องเบ็ญจ์" ธีระยุทธพูดพร้อมกับตรงเข้าไปหยิบห่อของที่วางไว้ที่มุมห้องนำเอามาส่งให้กับเบ็ญจมาศ เบ็ญจมาศแสดงลังเลใจจะรับดีหรือไม่ เมื่อได้มองสบตาพี่ชายเห็นพยักหน้า ก็ยื่นมือเข้ามารับแล้วยกมือไหว้

"ขอบพระคุณค่ะ" เบ็ญจมาศตอบขอบใจอย่างสุภาพ

"แต่มีข้อห้ามครับน้องเบ็ญจ ของนี้จะแก้ออกดูในเวลานี้ไม่ได้นะครับ ต้องให้ผมไปพ้นเสียก่อนถึงจะเปิดดูได้" ธีระยุทธกล่าวพร้อมกับหัวเราะ

และในทันใดนั้นเอง พงษ์ศักดิ์ดูเหมือนจะนึกอะไรขึ้นมาได้ รีบลุกขึ้นไปจากที่นั่งอยู่อย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้ทุกคนฉงนใจอย่างยิ่ง สักครู่หนึ่งพงษ์ศักดิ์ก็เดินเข้ามาพร้อมกับในมือถือของมาห่อหนึ่ง ตรงเข้าไปยังศิริโฉม

"ส่วนสำหรับคุณโฉมที่ให้เกียรติมาเยี่ยมบ้านผม ผมมีของเล็กน้อยเพื่อมอบให้เป็นที่ระลึก แต่ก็ห้ามเปิดที่นี่เหมือนกับยุทธเหมือนกัน ต้องไปเปิดที่บ้านนะครับ" แล้วพงษ์ศักดิ์ก็ส่งของให้กับศิริโฉม ๆ รับพร้อมกับยกมือไหว้

"ขอบพระคุณค่ะ มารบกวนแล้วยังให้ของอีก" ศิริโฉมพูดโดยสีหน้าอันยิ้มแย้ม

"ไม่ใช่รบกวนครับ ที่นี่ยินดีต้อนรับเสมอถ้าคุณโฉมจะไม่รังเกียจที่จะมา และของที่ให้นี้ก็ความยินดีจริง ๆ ถึงหากแม้ว่าจะมีมูลค่าอันเล็กน้อยก็ตาม" พงษ์ศักดิ์พูดอย่างนอบน้อม

แล้วทั้งสองพี่น้องต่างก็กล่าวคำอำลานายชอบและนางเปรมตลอดจนน้อง ๆ ของเบ็ญจมาศทุกคน แล้วคณะทั้งสิ้นก็ตามมาส่งสองพี่น้องที่ท่าน้ำ เว้นแต่นายชอบและนางเปรมเท่านั้นที่ไม่ได้ไปส่ง ผู้ที่มาส่งยืนรอจนเรือโดยสารที่นำสองพี่น้องโดยสารไปนั้นแล่นจนลับสายตาไปแล้ว จึงได้พากันกลับบ้าน เบ็ญจมาศในมือถือห่อของที่ธีระยุทธให้ติดมืออยู่ จึงตรงเข้ามาหาบิดา

"เบ็ญจเปิดดูนะคะคุณพ่อ อะไรก็ไม่รู้" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับแก้ห่อของออก ทันใดนั้นสายตาก็แลเห็นขวดน้ำหอมขนาดกลาง ๑ ขวด ซึ่งในชีวิตของเบ็ญจมาศเองก็ยังไม่เคยประสบมาเลยน้ำหอมชนิดนี้ รู้แต่ว่าเป็นน้ำหอมใส่ผมเท่านั้น เบ็ญจมาศได้ส่งให้บิดาดู นายชอบรับมาพิจารณาก็ไม่พูดว่าอย่างไร แต่เพิ่มศักดิ์พูดภาษาเด็กว่า

"อ๋อ! อ้ายน้ำหอมอย่างนี้ ทาคนแก่ให้เป็นหนุ่มขึ้นอีกยังไงล่ะพี่เบ็ญจให้คุณพ่อกับคุณแม่เถอะ" ทั้งหมดต่างพากันหัวเราะขึ้นพร้อมกัน ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นได้รับน้ำหอมขวดนั้นมาดู แล้วทำท่าตรึกตรองอยู่สักครู่หนึ่งจึงได้พูดขึ้น

"เอ! น้ำหอมใส่ผมนี่เคยเห็นที่ไหนน้า....อ้อ....นึกได้แล้วที่กำแพงเพชร ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนำเอามาอวดที่สโมสรว่า ผู้ที่นับถือทางกรุงเทพ ฯ ส่งมาให้ เป็นน้ำหอมใส่ผมแบบฝรั่งเศส ราคาขวดหนึ่งร่วมสามร้อย ท่านกลับคุยว่าถ้าเป็นหัวน้ำหอมขวดเล็กยี่ห้อนี้แล้ว ราคาขวดหนึ่งตั้งพันกว่าบาทเชียวนะ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับส่งคืนน้ำหอมขวดนั้นให้กับน้องสาว ทุกคนนิ่งอึ้งไปตามกัน แล้วเบ็ญจมาศจึงหันหน้าไปถามพี่ชาย

"ของที่พี่พงษ์ให้คุณโฉมนั่นน่ะ อะไรคะ ?" พงษ์ศักดิ์นิ่งอยู่สักครู่หนึ่งแล้วพูดเรียบ ๆ

"ปลอกหมอนที่น้องพวงปั๊ก" พูดสั้น ๆ แต่เบ็ญจมาศนั้นรู้ทันในความคิดของพี่ชาย แต่ก็ไม่พูดว่าอะไร

ส่วนสองพี่น้องธีระยุทธกับศิริโฉมนั้นกลับถึงบ้านเป็นเวลาเย็นมากแล้ว เมื่อได้ก้าวเท้าขึ้นบ้านผ่านห้องรับแขกก็พบคุณพ่อซึ่งนั่งมองดูบุตรทั้งคู่ตั้งแต่ย่างเท้าขึ้นมาบนบ้าน ศิริโฉมวิ่งเข้ามานั่งชิดคุณพ่อแล้วคุยขึ้นทันที ส่วนธีระยุทธเดินไปยังที่พักของตนต่อไป

"คุณพ่อคะ แหมวันนี้สนุกจังเลย" ศิริโฉมพูด ส่วนท่านบิดานั่งอมยิ้มฟังบุตรสาวคุยต่อไป

"โฉมกับเบ็ญจมาศและน้อง ๆ ลงมือช่วยกันหุงข้าวมันกันค่ะ หุงข้าวมัน ทอดเนื้อเค็มกรอบ น้ำพริกส้มมะขาม ส้มตำ คุณพ่อคะวิเศษไปเลย โฉมคิดถึงคุณพ่อเหลือเกิน โฉมเลยพูดเปรย ๆ กับน้องเบ็ญจว่าถ้าว่าง ๆ จะขอแรงมาร่วมแสดงฝีมือให้คุณพ่อได้ชิมฝีมือสักวันหนึ่ง น้องเบ็ญจรับปากค่ะ พี่ยุทธตักข้าวมันเพิ่มเรื่อย ๆ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับเอามือเกาะเข่าท่านบิดาสั่นไปมา อย่างชนิดที่เรียกกันว่ามือไม่อยู่สุขเหมือนเด็ก ๆ

"ลูกโฉมไปแสดงตะกรามให้เขาเห็นเข้าแล้วละซี ไม่อายเขาหรือลูก" ท่านบิดาพูดเป็นการแกมล้อบุตรสาว

"ไม่ถึงเพียงนั้นดอกค่ะคุณพ่อ บิดาและมารดาพี่พงษ์เท่าที่โฉมได้สังเกตดูเป็นบุคคลที่น่านับถือค่ะ พูดน้อยเรียบร้อยทั้งคู่ รู้สึกว่าปรานีโฉมมาก และน้อง ๆ ของน้องเบ็ญจก็ดีทุกคน ดูสนิทสนมกับโฉมคล้ายกับรู้จักชอบพอกันมาช้านานค่ะ" ศิริโฉมบรรยายให้ท่านบิดาฟัง ส่วนบิดาเพียงคอยแต่พยักหน้ารับฟังเท่านั้น

"ตอนบ่ายนะคะคุณพ่อ โฉมกับน้องเบ็ญจและน้อง ๆ ไปลงอาบน้ำกันในคลอง น้ำเต็มฝั่งเทียวค่ะคุณพ่อ วุ้ย! ว่ายกันใหญ่ โฉมไม่กลัวละทีนี้ในการว่ายน้ำหัดที่โรงเรียนไม่ได้ความเลย สู้ในคลองไม่ได้หรอกค่ะคุณพ่อ"

"นี่แสดงกันถึงเพียงนั้นเทียวหรือ ไปอาบและเล่นน้ำอย่างนั้นน่ะไม่อายเขารึ" ท่านบิดาถาม

"อายทำไมคะ ใครแถวนั้นก็อาบว่ายเช่นเดียวกัน ไม่เห็นมีใคร

เอาใจใส่มองดูกันเลยค่ะ สนุกแท้ ๆ ถ้าคุณพ่อไปก็คงสนุกกับโฉมด้วยไม่ได้จริงไหมคะ”

“พ่อไม่ยอมสนุกกับลูกโฉมแน่ ๆ” ท่านบิดาพูดพร้อมกับหัวเราะแล้วจึงพูดต่อไป

“ไปอาบน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเสียเดี๋ยวจะได้มากินข้าวด้วยกันไปซิลูก” แล้วศิริโฉมจึงได้ลุกจากไป ส่วนท่านบิดาคงยังนั่งอมยิ้มอยู่ผู้เดียว

ส่วนศิริโฉมนั้นเมื่อถึงห้องของตนแล้ว แทนที่จะรีบเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวกลับทรุดกายลงนั่งบนเก้าอี้ หยิบห่อของที่พงษ์ศักดิ์ให้มานั้นแก้ห่อผ้าออกดู ในชั้นแรกก็ไม่ทราบว่าเป็นอะไรเห็นแต่เป็นกำมะหยี่พับอย่างเรียบร้อย จึงได้หยิบผ้าผืนนั้นคลี่ออกจึงทราบได้ว่าเป็นปลอกหมอนขนาดสี่เหลี่ยม เมื่อได้พลิกดูทางด้านที่ปัก ต้องทำให้ศิริโฉมต้องชะงักมองดูภาพที่ปักไว้นั้น คล้าย ๆ กับว่าเป็นปริศนาอันหนึ่งในภาพนั้น คือกระต่ายมองชะเง้อจันทร์

“นี่หมายความว่ายังไง พงษ์รักฉันรึ ?” ศิริโฉมคิดอยู่ในใจ แล้วก็นึกต่อไป

“ไม่น่าจะเป็นไปได้ ไม่เคยเห็นแสดงท่าทางอะไรเลยในทางความรัก เราคิดไปคนเดียวต่างหากน่ะ หรือจะเป็นไปได้ พงษ์เป็นคนที่เจียมตัวเท่าที่รู้ ถ้าเขารักเรา เราจะว่าอย่างไร ไม่รึ เอ๊ะ ! ไม่ถูกแน่ เราก็ชอบ ๆ เขาเหมือนกัน เฮอ ! เกลียด....เกลียด....ผู้ชายอะไรขี้ขลาด ถ้ารักก็บอกมาซี” พอศิริโฉมนึกมาได้แต่เพียงนี้ก็มีเสียงเคาะที่ประตูห้อง แต่ไม่ทันบอกอนุญาตผู้เคาะก็เปิดประตูเข้ามา ซึ่งศิริโฉมก็ยังถือปลอกหมอนไว้ที่มืออยู่

ธีระยุทธตรงเข้าไปหาน้องสาว แล้วเอื้อมมือไปหยิบปลอกหมอนจากมือน้องสาวมาดูโดยพินิจ

"จะว่าอย่างไร น้องโฉม" ธีระยุทธถามมาลอย ๆ ไม่มีเหตุผล

"เรื่องอะไรกันพี่ยุทธ โฉมไม่เข้าใจในคำถาม" ศิริโฉมย้อนถาม

"ไม่เข้าใจยังไง กระต่ายชะเง้อมองจันทร์นั่นยังไงล่ะ" ธีระยุทธพูดกับยกภาพที่ปลอกหมอนให้น้องสาวดู

"เอ ! พี่ยุทธนี่ บอกแล้วว่าโฉมไม่เข้าใจ พี่หมายความว่าอย่างไร" ศิริโฉมพูดอย่างปากแข็ง

"หมายความว่าผู้ที่ให้ของนี้เขารักน้องโฉมน่ะซี" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

"บ้า! บ้า! พี่ยุทธพูดอะไรก็ไม่รู้ ใครบอกล่ะว่าเขารัก เดาเอาทั้งเพ" ศิริโฉมเถียง

"เอาเถอะน่ะ ว่าแต่เราเองเถอะรักเขาหรือเปล่าล่ะ" ธีระยุทธพูดยิ้ม ๆ

"เอ ! พี่ยุทธนี่บ้าใหญ่เสียแล้ว ไม่รู้ไม่ชี้ ออกไป ออกไป โฉมจะเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว" ศิริโฉมพูดพร้อมกับกระชากปลอกหมอนมาจากมือธีระยุทธ แล้วผลักรุนให้ธีระยุทธออกไปนอกห้องแล้วลงกลอนประตู แต่แทนที่จะเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ศิริโฉมกลับทรุดตัวลงนั่งยังที่เดิมอีก นั่งตาเหม่อลอย ซึ่งใคร ๆ ก็ทราบไม่ได้ว่าศิริโฉมคิดอะไรในขณะนี้

ส่วนธีระยุทธเมื่อถูกไล่ออกมาจากห้องของน้องสาวแล้ว เขาก็เดินคิดมาว่าน้องสาวของเขามีโรครักเข้าแล้วแน่ ๆ และเขาเองนี่แหละที่จะเป็นสะพานให้เอง ถ้าสะพานนี้สร้างได้สำเร็จแล้ว นั่นแหละเขาจะใช้สะพานนี้

ไต่ไปบ้าง เมื่อคิดได้เท่านี้เขาก็หัวเราะขึ้นเฉยๆ หาได้รู้ไม่ว่าเวลานี้เขาได้เดินเข้ามาในห้องอาหาร และมีคุณพ่อของเขานั่งรออยู่ก่อนแล้ว

"หัวเราะอะไรลูกยุทธ" ท่านบิดาถาม

"ง่า...ง่า...น้องโฉมครับ ผมไปเตือนจะให้ลงมารับประทานอาหาร แต่เห็นนั่งดูปลอกหมอนที่เขาให้มา"

"ใครให้มา มันสวยงามอย่างไรนะ ถึงนั่งพิจารณาอยู่ได้"

"พงษ์ศักดิ์ครับ มันก็สวยไม่ใช่เล่น ปักสวยมากเป็นรูปกระต่ายมองจันทร์ครับ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับทรุดตัวลงนั่งเก้าอี้ใกล้ท่านบิดา

"ก็หมายความว่า....." ท่านบิดาพูดได้แต่เพียงนี้ ธีระยุทธรีบพูดต่อให้ทันที

"พงษ์ศักดิ์รักน้องโฉมครับคุณพ่อ"

"แล้วลูกโฉมเล่า ?"

"ก็รักซีครับ ถ้าไม่รักก็คงขว้างอ้ายปลอกหมอนนั่นทิ้งไปแล้ว นี่เห็นนั่งดูอย่างใจลอย ผมเห็นแก่ตาเองเชียวครับเมื่อเข้าไปในห้อง"

"แต่ก็ไม่เคยเห็นพงษ์ศักดิ์แสดงอะไรให้เห็นเลยนี่" ท่านบิดาพูด

"เป็นคนชนิดนั้นมาแต่ไหนแต่ไรแล้วครับ ผมทราบเขาดี พงษ์เป็นคนถ่อมตัวเสมอ" ธีระยุทธอธิบายให้ท่านบิดาทราบ

"เราก็ดูกันต่อไปดีกว่า เชื่อว่าจะไม่ก่อความเสียหายขึ้นใช่ไหม ?" ท่านบิดาถามบุตรชาย

"ผมรับรองในเรื่องที่จะเกิดการเสียหายขึ้นนั้นเป็นไปไม่ได้ร้อย-เปอร์เซ็นต์ แต่ก็น่าสงสาร" ธีระยุทธพูดได้แต่เท่านี้ ท่านบิดาก็ถามขึ้นทันที

"สงสารใครฮะ"

"สงสารทั้งคู่น่ะแหละครับ"

"แล้วก็จะทำอย่างไรกันดีล่ะ" ท่านบิดาธีระยุทธกับย้อนถามบุตรชายของท่าน

"แต่คุณพ่อจะเห็นเป็นอย่างไรครับ ถ้าพงษ์ศักดิ์รักน้องโฉม"

"นั่นก็แล้วแต่ลูกโฉมซี ส่วนพ่อน่ะไม่ขัดข้อง พงษ์ศักดิ์ก็ดีเรียบร้อยอยู่นี่"

"ต่อไปเป็นหน้าที่ของผมเองครับ ระหว่างนี้ปล่อยเฉย ๆ ไปพลางก่อน" ธีระยุทธพูดกับท่านบิดา ก็พอดีได้ยินเสียงฝีเท้าของศิริโฉมเดินเข้ามาในห้องอาหาร ทั้งสองพ่อลูกก็เปลี่ยนเป็นพูดถึงเรื่องอื่น ๆ กันต่อไป แล้วทั้งสามก็เริ่มรับประทานอาหาร แต่อาหารมื้อนี้ดูช่างกร่อยชอบกล ไม่ใช่ว่าไม่มีรสอร่อย แต่เป็นด้วยผู้นั่งรับประทานทั้งสามพูดกันน้อยที่สุด ดูเหมือนทุก ๆ คนที่นั่งอยู่ในที่นั้นต่างขบปัญหาไปด้วยกันทั้งสามคน

กาเมหิ โลกมฺหิ น หตฺถิ ติตฺติ

ความอิ่มด้วยกามไม่มีในโลก

ตอนที่ ๘

มธุรส สวาสดิ์

กาลเวลาย่อมกินสรรพสัตว์และสิ่งในโลกนี้ สองปีได้ผ่านพ้นมาโดยราบรื่นไม่มีเหตุการณ์อันใดที่ผิดปกติเกิดขึ้นแก่ครอบครัวของนายชอบและของท่านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชนซึ่งเป็นบิดาของนายร้อยตำรวจ-เอกธีระยุทธและศิริโฉม ส่วนครอบครัวนายชอบกับนางเปรมก็ไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงที่นับว่าสำคัญนัก นอกจากพงษ์ศักดิ์ได้เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโทแทนตำแหน่งที่ว่างขึ้นอย่างกระทันหัน พุ่มพวงได้เข้าศึกษาเป็นนักเรียนพยาบาลตามที่ได้ตั้งใจไว้ เพ็ญแขเข้าเตรียมมหาวิทยาลัย ส่วนเพิ่มศักดิ์กำลังเรียน ม. ๘ เพื่อเข้าเตรียมทหารตามชอบ ส่วนเบ็ญจมาศและศิริโฉมก็คงประจำอยู่ที่ร้านตามเคย และมีลูกค้ามาทำการติดต่อเพิ่มขึ้นเสมอ และกิจการค้าก็ขยายเพิ่มขึ้นตามไปด้วย กระทำให้ทั้งท่านผู้จัดการและผู้ช่วยต้องเพิ่มภาระขึ้นอีกไม่น้อย และเวลานี้เบ็ญจมาศได้รับรายได้เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท ศิริโฉมจะให้มากกว่านี้แต่เบ็ญจมาศอ้างว่า เท่าที่ให้มานี้ก็มากพอควรอยู่แล้ว ส่วนพงษ์ศักดิ์ก็คงทำหน้าที่คอยรับส่งน้องสาวตามปกติและมิได้แสดงท่าทีประการใดให้จนเป็นที่น่าผิดสังเกต แต่ศิริโฉมเคยลอบสังเกตพงษ์ศักดิ์ คือเมื่อมองมาทางตนแล้วก็เมินมองไปทางอื่นแล้วก็ถอนใจยาวออกมาเป็นบางครั้ง กระทำให้ศิริโฉมต้องถอนใจยาวตามไปด้วยทุกครั้ง ซึ่งแสดงว่าสองหนุ่มสาวนี้มีความรักอยู่เต็มอกด้วยกันทั้งคู่ ส่วนธีระยุทธนั้นดูช่างมีราชการต้องมากรุงเทพ ฯ มิหยุดหย่อนเลย บางทีเดือนหนึ่งมาตั้งสองหรือสามครั้ง และมักจะมาส้งเส้งอยู่ที่ร้านค้าของน้องสาวเป็นส่วนมาก ทำตนคล้ายเป็นคนงานในร้าน จนทำให้แม่สามสาวที่ขายของหน้าร้านอดขันมิได้

ส่วนนายชอบนั้นวัยย่อมทำให้ร่างกายอ่อนแอลงบ้างแต่ก็ไม่ถึงกับต้องล้มหมอนนอนเสื่อ การขายขนมก็คงทำตามเคยแต่ลดน้อยลงตามลำดับ โดยอ้างว่ากำลังกายของทั้งสองสามีภรรยานั้นชราลงไม่มีกำลังพอ ซึ่งบ้านใกล้เรือนเคียงก็เห็นพ้องด้วย บางคนแนะนำให้หยุดเสียเลย แต่ทั้งสองสามีภรรยาก็ยังคงทำต่อไป

ในวันหนึ่งนายร้อยตำรวจเอกธีระยุทธได้มาจากกำแพงเพชรตรงมายังบ้าน ในวันนั้นตรงกับวันอาทิตย์ เมื่อธีระยุทธมาถึงบ้านก็พบศิริโฉมนั่งอยู่ที่ห้องรับแขก

"ทำอะไร น้องโฉม" ธีระยุทธถามน้องสาว ศิริโฉมจึงเงยหน้าขึ้นดู โดยที่กำลังอ่านหนังสือพิมพ์

"พี่ยุทธ มาไม่รู้ตัวเงียบกริบ มาราชการตามเคยกระมังคะ" ศิริโฉมถามอย่างดักคอ

"ทั้งสองอย่าง" ธีระยุทธพูดกับน้องสาวสั้น ๆ พร้อมกับวางกระเป๋าเดินทางลงวาง แล้วจึงลดตัวลงนั่งเก้าอี้ใกล้กับน้องสาว

"อะไรคะ หมายความว่าอย่างไรกัน โฉมไม่เข้าใจ" ศิริโฉมพูดอย่างสงสัย

"พี่หมายความว่าหนึ่งมาราชการ และสองมากิจส่วนตัวเกี่ยวกับโฉมด้วย" ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองดูดวงหน้าของน้องสาว

"เรื่องอะไรจะมาเกี่ยวข้องกับโฉมเล่าคะ เหลวละ พี่ยุทธหาเรื่องพูด" ศิริโฉมพูดพร้อมกับหัวเราะ

"เกี่ยวจริงนะ เรื่องสำคัญด้วย เอ้า! อ่านจดหมายนี้ดูซี" ธีระยุทธพูดพร้อมกับส่งจดหมายให้กับศิริโฉม ศิริโฉมรับมาด้วยความสงสัย แล้วค่อย ๆ ดึงจดหมายในซองนั้นออกมาคลี่อ่าน

บางเสาธง คลองมอญ ธนบุรี

วันที่.......................พ.ศ..........

ธีระยุทธ เพื่อนที่รักสนิท

จดหมายได้รับแล้วกันขอขอบพระคุณเพื่อนอย่างที่สุดที่เอาใจใส่ในกิจส่วนตัวของกัน การที่เพื่อนพูดว่าเพื่อนก็มีความในใจ และเชื่อว่าอาจจะตรงกับความคิดของกันนั้นก็มีส่วนที่จะถูกได้บ้าง แต่ความคิดของเราทั้งสองถึงแม้จะตรงกันบ้างก็ตาม แต่ก็มีบางส่วนที่จะเหมือนกันไม่ได้ เมื่อเพื่อนเผยความในใจให้กันทราบโดยสิ้นเชิงเช่นนี้ และขอโทษกันว่าถ้าความคิดไม่ตรงกันนั้น ขอให้เพื่อนวางใจเสียเถิดว่ากันไม่มีโทษอะไรจะให้กับแกเลย และแกขอความเห็นของกันนั้น กันก็จะให้ความเห็นของกันด้วยความจริงใจ คือการที่เพื่อนมีความรักในเบ็ญจมาศนั้น ตามความเห็นของกันนั้นกันจะตอบในส่วนเกี่ยวกับฝ่ายกันก่อน คือถ้าคิดถึงบุคคลในแง่ที่เห็นแต่ทางได้แล้ว น้องเบ็ญจและคุณพ่อกันถ้าไม่รับข้อเสนอเช่นนี้ก็แปลว่าโง่เต็มทน เท่ากับน้องเบ็ญจถูกสลากกินแบ่งรางวัลใหญ่ทีเดียว แต่เรื่องนี้กันเองไม่เคยได้เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของน้องสาวเลย มันต้องแล้วแต่เจ้าตัวและคุณพ่อเท่านั้น ส่วนกันจะตอบอะไรให้มากเกินไปกว่านี้ไม่ได้ ส่วนความเห็นของกันนั้นถ้าจะให้กันพูดตามใจจริงแล้วเต็มใจที่สุดถ้าจะพูดชนิดที่เห็นแก่ตัวแล้วจะพูดได้ว่า เพชรลูกลอยมาแล้วจะขว้างทิ้งเสียหรือนั้นคงเป็นไปไม่ได้ แต่กันเองนั้นหาได้คิดเช่นนั้นไม่ การที่บอกว่ายินดีนั้นก็เพราะกันรู้จักเพื่อนดีว่า สมควรแล้วที่แกจะครอบครองปกป้องน้องสาวของกันได้อย่างดีเป็นหลักสำคัญ แต่ส่วนเพื่อนนั้นความเห็นของกันไม่ใช่ชนิดที่เพื่อนพูดว่า ตีวงกัน กันจะพูดออกมาจากความจริงใจ

ของกันแท้ ๆ ทีเดียว ประการที่หนึ่งฐานะของน้องเบ็ญจก็ต่ำต้อยซึ่งใคร ๆ ก็จะเห็นได้ว่าผิดกันไกลซึ่งไม่คู่ควรกันเลย เพื่อนอาจจะมองผู้ที่มีฐานะสมกันนั้นได้และยังมีอีกมาก อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นช่องทางของผู้ที่ชอบพูดได้ว่า น้องสาวกันทำลูกไม้ให้แกรักก็ได้ และนอกจากนี้ในวงสังคมก็คงจะไม่ยินดีที่จะต้อนรับนักเป็นแน่ ก็เพราะเหตุว่าฐานะเท่านั้นเป็นต้นเหตุ และจะทำให้เพื่อนหมดความสุขในภายหลังก็ได้ ดังนั้นในความคิดเห็นของกันแล้วเห็นว่า ไม่สมควร ไม่ใช่ตัวงกันนะ ส่วนสำคัญที่สุดนั้นมันอยู่ที่ตัวของเพื่อนเองและท่านบิดาของเพื่อนและรวมทั้งน้องเบ็ญจและคุณพ่อของกัน จะเป็นผู้ตกลงใจเด็ดขาดได้เท่านั้น ส่วนกันเองเป็นแต่อยู่วงนอก แต่ก็จะพยายามช่วยเพื่อนให้มากที่สุดที่จะช่วยได้ แต่ไม่ใช่ชนิดที่เห็นเพชรลอยมาดอกนะ ขอให้แกไว้ใจมิตรของแกคนนี้เถอะ ยังไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปอย่างอื่นเลย และการเห็นแก่ตัวก็จะไม่บังเกิดขึ้นได้ ขอให้ไว้ใจกันเถอะเพื่อนรัก นี่เป็นคำตอบของกันในเรื่องของเพื่อน

ส่วนในเรื่องของกันนั้นกันขอสารภาพว่า ตอนต้นนั้นมันก็แบบเดียวกันกับเพื่อน แต่เหตุการณ์ที่พึงจะปฏิบัตินั้นมันตรงกันข้ามกันทีเดียว ตามที่เพื่อนทายมาในจดหมายว่ากันรักคุณโฉมนั้น กันสารภาพโดยชื่นตาทีเดียว แต่ก็เป็นแต่เพียงรักและบูชาไว้ในอกเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพราะกันรู้ดีว่าจะไปสอยดาวในเวหานั้นเป็นอันสุดหวัง แต่ความรักนั้นใครจะห้ามและกีดกันได้ แต่ขอให้เพื่อนจงเชื่อเถอะว่า กันเองนั้นไม่มีโอกาสสักเท่าธุลีที่จะแสดงให้คุณโฉมทราบได้ก็คือ ประการแรกฐานะ อย่างที่กันได้พูดมาแล้วนั้นอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งกันจะไม่ยอมกระทำเป็นอันขาด ซึ่งกันจะได้ชื่อว่าผู้เนรคุณ ทำไมหรือ ? ขอให้เพื่อนจงคิดดูซีว่า คุณโฉมเป็นผู้มีพระคุณแก่กันและคุณพ่อคุณแม่ของกันอย่างล้นเหลือ คือรับน้องเบ็ญจ

เข้าทำงานให้เงินเดือนอย่างงาม และเงินเดือนนี้เองได้ช่วยเหลือครอบครัวกันใช้ครองชีพและการศึกษาของน้อง ๆ อีกหลายคน หรือจะพูดอย่างชาวบ้านก็ได้ว่า น้ำเกลือน้ำปลาร้าราดศีรษะยังไม่รู้จักบุญคุณเช่นนี้กันจะทำได้หรือ และถ้ากันบ้าสมมุติว่าไม่นึกถึงอย่างที่พูดมาแล้วนำไปแสดงเข้า กันเชื่อว่าพอคุณโฉมทราบเข้าเท่านั้น ร้อยเปอร์เซ็นต์แน่ ๆ กันจะเหยียบบ้านเพื่อนและที่ร้านอีกไม่ได้ และก็จะต้องตัดอาชีพน้องเบ็ญจให้เป็นกรรมกรว่างงานไปอีกด้วย ที่พูดมานี้กันพูดอย่างเปิดอกเหมือนกัน และหวังว่าคงได้รับอภัยจากเพื่อน ที่กันได้คิดเผยอใจใฝ่สูงเกินตัวไปมาก แต่ขอให้เชื่อเถอะว่าจะคงให้อยู่เฉพาะในใจของกันเท่านั้น ผู้อื่นจะไม่มีใครรู้ จะมีก็แต่เพื่อนเท่านั้น เท่านี้พอใจหรือยังที่จำเลยสารภาพโดยชื่นตา

ในสุดท้ายจดหมายฉบับนี้ กันขออวยพรขอให้เพื่อนสมความปรารถนาเถิดเพื่อนรัก แต่กันเองนั้นอย่าเอาใจใส่เลย ปล่อยให้มันลอยไปตามกรรมเวรที่กล่าวกันนั้นเถิด

จากเพื่อนที่รักสนิทและยอมตายแทนกันได้

พงษ์ศักดิ์ ผลสนิท

ศิริโฉมอ่านจดหมายฉบับนั้นช้า ๆ จนจบแล้วก็ยังทวนอ่านซ้ำอีกเป็นครั้งที่สอง เมื่อได้อ่านจบแล้วก็ค่อยพับจดหมายฉบับนั้นเข้าสอดเข้าไว้ในซองตามเดิม แต่ก็ยังถือติดมือพาดอยู่บนตัก แล้วทอดสายตามองเหม่อไปที่เพดานห้องรับแขก แสดงว่าเวลานี้ศิริโฉมใช้ความคิดอย่างมาก ริมฝีปากเม้มเข้าหากันอย่างแนบสนิท ส่วนธีระยุทธนั้นเหลือบดูน้องสาวแล้วก็เมินหน้าไปทางหน้าต่างกระทำอยู่เช่นนี้ตั้งสองสามครั้ง จนเห็นน้องสาวเก็บจดหมายเรียบร้อยแล้วแต่ยังถือพาดกับตักตาเหม่อลอยเช่นนั้น ก็เดิน

เข้ามานั่งใกล้ ๆ น้องสาว เอื้อมมือไปหยิบจดหมายมาใส่ในกระเป๋ากางเกง แล้วจึงถามน้องสาว

"เห็นอย่างไรในจดหมายนั้น"

"หมายความว่าอย่างไร โฉมไม่เข้าใจ" ศิริโฉมพูดอย่างทิ้ง ๆ คำพูดให้เป็นปริศนา

"พี่หมายความว่า ความเห็นของพงษ์ศักดิ์ในเรื่องพี่กับน้องเบ็ญจ น่ะ"

"พี่พงษ์พูดตามหลักก็ถูกต้อง แต่ถ้าพูดถึงความรักแล้วมันก็ไปอีกอย่างหนึ่ง น้องว่ายังงี้พี่ยุทธจะเห็นด้วยหรือไม่นั้นโฉมไม่ทราบ" ศิริโฉมพูดยิ้ม ๆ

"แต่ความเห็นของน้องโฉมนั้นเห็นยังไง ในระหว่างน้องเบ็ญจกับพี่"

"ก็ไม่เห็นน้องเบ็ญจมีความเสียหายอะไรนี่ ในเรื่องความประพฤติ"

"ถ้างั้น ถ้าพี่แต่งงานกับน้องเบ็ญจ น้องโฉมก็คงดีใจด้วยใช่ไหม ?" ธีระยุทธดักคอถามน้องสาว

"ก็แน่ล่ะ ก็น้องเบ็ญจเป็นคนที่โฉมรักนี่คะ ดีกว่าคนอื่นที่ไม่สนิทสนมเอามาเป็นพี่สะใภ้ จริงไหมคะ"

"นั่น ! ต้องเป็นอย่างงั้นซีน้องรัก ดังนั้นน้องโฉมก็ต้องช่วยพี่ด้วยนะ"

"เอ๊ะ ! ช่วยอย่างไรคะพี่ยุทธ"

"ช่วยกระตุ้นคุณพ่อน่ะซี พี่จะเรียนให้ท่านทราบ น้องโฉมต้องช่วยสนับสนุนนะ" ธีระยุทธพูดเป็นเชิงขอร้องแก่น้องสาว

"อ่อ! แน่นอนค่ะ" ศิริโฉมรับปาก

"แต่เรื่องของน้องโฉมเล่า?" ธีระยุทธทำเป็นไก่ถาม

"เรื่องอะไรคะ ไม่รู้เรื่องสักนิด เรื่องอะไรนะ" ศิริโฉมพูดอย่างทำเป็นสงสัย

"ก็เรื่องพงษ์ศักดิ์น่ะซี พี่ถามน้องจริง ๆ เถอะว่า น้องโฉมคิดอย่างไรในเรื่องที่เขาพูดมาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับน้องโฉม"

"ก็สงสารเหมือนกัน แต่ก็ช่วยอะไรไม่ได้" ศิริโฉมพูดขึ้นลอย ๆ

"เท่านั้นเองที่พี่อยากรู้ ต่อไปเป็นหน้าที่ของพี่เอง"

ธีระยุทธพูดเท่านั้นไม่รอคำฟังพูดของน้องสาว รีบลุกไปยกกระเป๋าเดินทางบรรจุเครื่องแต่งตัวออกจากห้องไปทันที ส่วนศิริโฉมนั้นก็ยังคงนั่งใจลอยอยู่ที่เดิมนั่นเอง สักครู่หนึ่งธีระยุทธได้เปลี่ยนเครื่องแต่งกายใหม่เดินผ่านมาทางห้องรับแขก ศิริโฉมจึงได้ร้องถามพี่ชายออกไป

"พี่ยุทธ นั่นจะไปไหนอีก" แต่ธีระยุทธหาได้หยุดตอบกับน้องสาวไม่ เป็นแต่เพียงหันหน้ามาตอบแต่คงก้าวเท้าเดินต่อไป

"ไปหาพงษ์ศักดิ์หน่อย" แล้วก็เดินออกจากบ้านไปไม่รอฟังคำพูดใด ๆ อีกต่อไป

ศิริโฉมถอนใจใหญ่ และนึกไม่ออกว่าพี่ชายของหล่อนที่ไปหาพงษ์ศักดิ์นั้นด้วยเรื่องอะไร และแลดูการไปของพี่ชายก็ดูช่างเร่งร้อนเสียเหลือเกิน และในขณะนั้นเองท่านบิดาของศิริโฉมก็เดินเข้ามาในห้องรับแขก

"เมื่อกี้ลูกยุทธมาไม่ใช่หรือลูกโฉม?" ท่านถามด้วยน้ำเสียงปรานี

"ค่ะมาแล้ว และไปแล้ว"

"หมายความว่าอย่างไรนะลูกโฉมที่บอกเช่นนี้"

"ลูกหมายความว่า พี่ยุทธมาจากกำแพงเมื่อสักครู่นี้ และได้มานั่งคุยกับโฉมอยู่สักพักหนึ่งก็ลุกไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว แล้วออกไปข้างนอกโดยรีบด่วน ถามว่าจะไปไหน ? ตอบสั้น ๆ ว่า ไปหาพงษ์ศักดิ์แล้วก็รีบไปเท่านั้นละค่ะ" ศิริโฉมตอบท่านบิดา

"ลูกคนนี้มันเป็นยังไงไป มีเรื่องร้อนรนอะไรกันนักหรือ และนี่แน่ลูกโฉม ที่ว่านั่งคุยกับลูกโฉมอยู่ครู่หนึ่งนั้น คุยกันเรื่องอะไร พอที่พ่อจะรับรู้เรื่องที่คุยกันนั้นได้บ้างไหม" ท่านบิดาพูดเชิงถาม

"ง่า... ง่า... ง่า... เรื่องไม่เป็นสาระค่ะ พูดถึงเรื่องกำแพงเพชรและอะไรต่ออะไรเท่านั้นเอง" ศิริโฉมพูดตอบอย่างตะกุกตะกัก และไม่กล้าสบสายตาท่านบิดาในขณะที่พูด

"มันก็น่าแปลกนะ"

"ค่ะ" ศิริโฉมพูดได้แต่เพียงนั้นก็ลุกขึ้นกล่าวกับท่านบิดาว่า

"ลูกเหนียวตัวต้องไปอาบน้ำสักที" แล้วศิริโฉมก็เดินออกจากห้องรับแขกไป ทั้งนี้ก็ไม่ใช่อื่นก็คือเพื่อมิให้ท่านบิดาซักถามอะไรตนต่อไปอีกเท่านั้น ส่วนท่านบิดาศิริโฉมนั้นก็ทรุดตัวลงนั่งบนเก้าอี้ พร้อมกับความสนเท่ห์ในท่าทางกิริยาของบุตรชายและบุตรสาว ท่านนึกแต่ในใจว่า

"เจ้าสองคนนี้มันมีลับลมคมในอะไรกันหนอ ชอบกล ๆ"

ธีระยุทธเมื่อออกไปจากบ้านแล้ว ก็รีบข้ามฟากหาพงษ์ศักดิ์ที่ฝั่งธน ฯ บางเสาธงทันที ขณะเมื่อเดินเข้ามาใกล้บ้านพงษ์ศักดิ์ สายตาก็แลเห็นพงษ์ศักดิ์ยืนอยู่ที่หน้าต่างบ้าน เขาก็ยกมือโบกให้ แล้วพงษ์ศักดิ์ก็ร้องเชิญออกไปทันที

"เชิญขึ้นมาซียุทธ"

เมื่อธีระยุทธขึ้นมาบนบ้านก็ไปทำความเคารพนายชอบและนางเปรม ส่วนเบ็ญจมาศและน้อง ๆ ต่างก็มาทำความเคารพ

"มีธุระอะไรหรือคุณยุทธ เห็นรีบร้อนนัก คุณโฉมไม่ได้มาด้วยหรือนี่" นายชอบถามโดยสีหน้ายิ้ม

"ผมมาคนเดียวครับ พอถึงบ้านมาจากกำแพงก็บึ่งมานี่ จะมาชวนพงษ์เขาข้ามฟากไปธุระกันหน่อย" ธีระยุทธพูดแต่เพียงเท่านั้นก็หันหน้าไปทางพงษ์ศักดิ์

"ไปแต่งตัวเร็วหน่อยซี กันมีธุระร้อนและจะต้องขอแรงแกด้วย เรื่องราวไปพูดกันตามทางกันเถอะ เร็วเข้าเดี๋ยวจะไม่ทันการ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับผลักตัวพงษ์ศักดิ์เบา ๆ ให้รีบไปแต่งตัว พงษ์ศักดิ์ไม่พูดอะไรก็ลุกออกไปแต่งตัว

"คุณยุทธมีเรื่องอะไรที่ร้อนมากหรือ ? พอจะบอกให้ผมทราบได้บ้างก็จะขอบพระคุณ เผื่อมีทางที่พอจะช่วยเหลือผ่อนหนักให้เป็นเบาได้" นายชอบพูดเรียบ ๆ ฐานผู้ใหญ่

"ขอบพระคุณครับ ไม่มีเรื่องอะไรหนักหนามากดอกครับ เป็นเรื่องของพงษ์กับผมเท่านั้นไม่ร้ายแรงอะไร ผมขอให้คุณพ่อวางใจได้จะไม่มีเรื่องร้อนใจอะไรที่จะเกิดขึ้นเลยครับ" ธีระยุทธพูดโดยใบหน้ายิ้มแย้ม

"ไปกันตอนเย็น ๆ ไม่ได้หรือคะ รับประทานอะไรกันเสียก่อนดีฉันรู้สึกว่าจะยังไม่ได้รับประทานอะไรมา ดีฉันจะหาให้ค่ะ" นางเปรมพูดพร้อมกับขยับตัวจะลุกขึ้น แต่ธีระยุทธชิงพูดเสียก่อน

"ขอบพระคุณครับไม่ต้องกังวลเรื่องรับประทาน ผมกับพงษ์จะไปจัดการกันฝั่งโน้นเองครับ" ธีระยุทธพูดได้เพียงนี้ พงษ์ศักดิ์ก็เดินออกมาพร้อมกับพูดขึ้น

"เสร็จแล้วพ่อทูนหัว จะให้ทำอะไรต่อไปเชิญคุณบงการมา" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงสนุก ทำให้คนอื่น ๆ พลอยขบขันหัวเราะไปด้วย แต่ธีระยุทธไม่ตอบ หันหน้าไปกล่าวคำอำลานายชอบ, นางเปรม, และน้อง ๆ ของพงษ์ศักดิ์

"เย็น ๆ ผมจะส่งตัวกลับครับคุณพ่อ"

แล้วทั้งสองชายโสดก็ลงเรือข้ามฟากมายังฝั่งพระนคร ในระหว่างทางธีระยุทธไม่ได้พูดอะไรกับพงษ์ศักดิ์เลย เป็นแต่สูบบุหรี่ชมสองทิวทัศน์ข้างฝั่งคลองมาเฉย ๆ ส่วนพงษ์ศักดิ์ก็ไม่ซักถาม คงนั่งนิ่ง ๆ มาตลอดทางตราบเท่าจนเรือที่ข้ามมาเข้าเทียบท่า ทั้งสองคนเมื่อได้ก้าวเท้าขึ้นจากเรือแล้วพงษ์ศักดิ์จึงถามขึ้น

"นี่จะเสด็จไปไหนกันโว้ย" พงษ์ศักดิ์พูดกับธีระยุทธเบา ๆ

"ไปกินข้าวกลางวันกันในที่เงียบ ๆ กันมีเรื่องที่จะพูดมากไม่อยากให้ใครรู้จึงลากแกมาฝั่งนี้ เข้าใจไหม ไปกันเถอะ" ธีระยุทธพูดเท่านั้นก็จูงมือพงษ์ศักดิ์มาขึ้นรถแท๊กซี่ไปยังสถานที่แห่งหนึ่งเป็นร้านจำหน่ายอาหารสะอาดและเงียบดี ทั้งสองเข้านั่งที่โต๊ะอาหารแล้วสั่งอาหารมารับประทานพร้อมกับการสนทนาในเรื่องต่าง ๆ ไปพอสมควร ธีระยุทธจึงพูดขึ้นอย่างเป็นการเป็นงาน

"พงษ์ การที่กันจะพูดกับแกวันนี้ก็อ้ายเรื่องที่เกี่ยวกับจดหมายของแกที่มาถึงกันนั่นเอง แต่ก่อนที่กันจะพูดกับแกนั้นอยากจะขอทราบเสียก่อนว่า จดหมายที่กันมีมาถึงแกนั้น แกให้ใครอ่านหรือรู้ความในจดหมายของกันนั้นหรือเปล่า?"

"เปล่า" พงษ์ศักดิ์ตอบสั้น ๆ

"นั่นดีแล้ว กันจะพูดต่อไป แต่ก่อนที่กันจะพูดนั้นขอซ้อมความเข้าใจในระหว่างแกกับกันเสียก่อนว่า เรื่องที่กันจะพูดนั้นจงจำไว้ให้ดีนะ ไม่ได้หมายถึงการแลกเปลี่ยนกัน เข้าใจคำนี้เสียก่อนนะ ต่อไปนี้กันจะดำเนินเรื่องละ คอยฟัง! เรื่องของแกกับน้องโฉม" พอธีระยุทธพูดได้แต่เพียงนี้ พงษ์ศักดิ์ก็ชิงสวนควันขึ้นทันที

"ทำไมรึ กันได้ชี้แจงอย่างละเอียดลออในจดหมายที่เขียนถึงแกแล้ว ไม่น่าจะต้องมากล่าวถึงอีกเลยนี่ยุทธ" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้นพร้อมกับจ้องหน้าสหายรัก

"ต้องกล่าวอีกซี กันได้เอาจดหมายของแกให้น้องโฉมอ่านเข้าใจไหม" ธีระยุทธพูดกับพงษ์ศักดิ์พร้อมกับจ้องหน้า เมื่อพงษ์ศักดิ์ได้ฟังคำนี้ทำเอาต้องสะดุ้งไปทั้งตัว เพ่งมองดูธีระยุทธอย่างฉุนจัด

"ตายห่าเลยยุทธ ทำไมแกทำเช่นนั้น กันเสียคนแน่ ๆ กันวางใจแกจริง ๆ จึงได้บอกความจริงให้ แต่ไม่คิดเลยว่าเพื่อนที่กันรักเท่าชีวิตมาหักหลังกันจนป่นปี้เช่นนี้ กันนึกไม่ถึง" พงษ์ศักดิ์พูดอย่างน้อยใจในตนเอง แต่ธีระยุทธนั้นเอื้อมมือมาตบบ่าเบา ๆ ของพงษ์ศักดิ์ แล้วก็พูดขึ้น

"พงษ์เพื่อนรัก การที่กันทำเช่นนั้นไม่ใช่หักหลัง ก่อนที่กันจะทำอะไรลงไปนั้น กันได้คิดรอบคอบแล้วตั้งสองสามวันเมื่อได้รับจดหมายของแก เป็นการหวังดีในตัวแกเข้าใจไหม ไม่ใช่หักหลังอย่างที่แกพูดเลยเพื่อนรัก"

"หวังดียังไง กันเห็นแต่ทางเสียทั้งนั้น หวังดีอย่างนี้กันแย่แน่ ๆ เทียวยุทธเอ๋ย" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับถอนใจใหญ่

"ใจดี ๆ ไว้ก่อนเพื่อน ฟังกันพูดต่อไปก่อน ก่อนที่กันจะตกลงใจทำการอันนี้ลงไปนั้น กันได้สังเกตมานานแล้วในระหว่างน้องโฉมกับแก

กันรู้ดีว่าทั้งสองฝ่ายนั้นมีความรักต่อกันแน่ ๆ แต่มันมีอุปสรรคบางอย่างเข้ามาขวางกั้น จึงกระทำให้ทั้งสองไม่สามารถที่จะบอกความจริงให้แต่ละฝ่ายทราบได้ อุปสรรคอันนั้นก็คือ ฝ่ายน้องโฉมถือตัวว่าเป็นหญิงจะไปแสดงให้ฝ่ายชายทราบนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้แน่ ๆ ต้องซ่อนความรักอันนี้ไว้ในใจของตนเท่านั้น นี่เป็นฝ่ายภายในของหัวอกฝ่ายหญิง ส่วนฝ่ายชายนั้นได้มองดูตนแล้วว่า ตนเองเป็นผู้มีฐานะต่ำไม่คู่ควร ถึงจะมีความรักอย่างท่วมท้นเพียงไรก็ต้องทนนิ่งไว้ในใจ ดังมีคำที่เขามักพูดกันว่ารักที่แท้นั้นย่อมต้องมีการเสียสละอย่างไร ? คือเสียสละที่จะไม่ยอมให้คนที่เรารักมีรอยด่างพร้อย และต้องการให้คนที่เรารักและบูชาได้รับความสุขคือได้คู่ครองซึ่งสมควรกันให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาด้วยกันทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่เห็นแก่ฝ่ายตนแต่ฝ่ายเดียว เช่นอย่างแกนี่แหละ เมื่อกันได้เห็นและคิดตกเช่นนี้ กันจึงตกลงใจว่า กันนี่แหละจะเป็นผู้เปิดฉากที่ให้ทั้งสองฝ่ายรู้ความในใจซึ่งกันและกัน”

“แต่ก็ไม่เห็นมันจะมีผลอย่างไร กลับจะซ้ำร้ายไปเสียด้วยซ้ำ” พงษ์ศักดิ์พูดขึ้นเปรย ๆ

“ฟังก่อนพงษ์ ผลน่ะมีแน่ ๆ และไม่ร้าย ฟัง ! เมื่อกันมอบจดหมายให้น้องโฉมอ่าน กันทำเป็นไม่เอาใจใส่ทอดสายตาออกไปเสียนอกบ้านแล้วนาน ๆ กันก็ลอบเหลือบสายตามามองดู กันเห็นน้องโฉมอ่านจดหมายฉบับนั้นโดยพินิจพิเคราะห์ อ่านซ้ำไปซ้ำมาตั้งสองสามเที่ยว แล้วก็ใช้ความคิดตาเหม่อลอย เมื่อกันเห็นเช่นนั้นนานพอควรแล้ว กันจึงเดินเข้าไปหาน้องโฉมรับจดหมายฉบับนั้นคืนมาแล้วจึงเลยผสมถามไปว่า คิดเห็นอย่างไรบ้างในตามจดหมายฉบับนั้น น้องโฉมก็ตอบว่า สงสาร เท่านั้นเอง

กันก็พอใจอย่างยิ่งแล้วแสดงให้ทราบว่าน้องโฉมก็รักแก และนอกจากนี้ผลพลอยได้ของกันก็ตามมาด้วย"

"อะไร ! ผลพลอยได้ของแก"

"ผลรึ ! ก็คือน้องโฉมได้ทราบเรื่องของกันกับเบ็ญจมาศน้องของแกด้วย กันก็เลยถามความเห็นก็ได้รับตอบว่าเห็นดีด้วย และจะพยายามช่วยเหลือ นี่เห็นไหม เข้าใจหรือยัง ส่วนเรื่องของแกขอให้ฟังกัน ๆ จะจัดการเอง มีแต่อย่างเดียวว่า แกจะต้องไม่มีข้อแม้หรือขัดข้องอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพอ และเมื่อถึงเวลาอันสมควรกันจะบอกให้แกเรียนให้คุณพ่อคุณแม่ของแกทราบ อย่าเพ่อไปบอกเวลานี้นะ ทีนี้ถึงเรื่องของกันบ้างละกันจะขอความกรุณาช่วยเหลือจากแก คือกันอยากจะรู้ว่า ถ้ากันจะขอแต่งงานกับน้องเบ็ญจแล้ว น้องเบ็ญจ คุณพ่อ คุณแม่ ของแกนั่นจะขัดข้องหรือไม่จึงอยากให้แกทาบทามถามดูให้รู้เท่านั้น เมื่อไม่มีเหตุขัดข้องอย่างไรแล้วเชื่อเสียเถอะว่า เราจะต้องถึงจุดหมายปลายทางด้วยกันทั้งสองคน การที่กันกำชับแกแต่แรกว่า อย่าได้คิดว่าเป็นการแลกเปลี่ยนนั้น ก็คืออย่างที่เล่าให้แกฟังนี้เอง" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

"อ้ายแกนี่ เชื่อลูกคิดรางแก้วเกินไปล่ะกระมังเพื่อนรัก"

"ถ้าในโลกนี้ไม่มีความหวังอยู่บ้างแล้ว โลกก็ไม่เป็นโลกน่ะซีข้อสำคัญนั้นกันอยากจะรับทราบข้อความที่กันขอร้องเรื่องน้องเบ็ญจก่อนที่กันจะกลับไปกำแพงเพชรในสองสามวันข้างหน้านี้ ส่วนเรื่องของแกน่ะ ขอให้วางใจผู้บังคับกองตำรวจคนนี้เถอะน่ะเพื่อนรัก" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะอย่างเป็นสุข แต่พงษ์ศักดิ์หยุดนิ่งคิดอยู่สักพักหนึ่ง จึงได้กล่าวขึ้น

"เอ้า! ตกลง กันจะไปปรึกษาคุณพ่อคุณแม่และน้องเบ็ญจในวันนี้ ตอนเย็น และจะแจ้งให้ทราบโดยเร็วที่สุดครับ คุณตำรวจ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับหัวเราะ

"ตกลงไชโยกันหน่อย" แล้วธีระยุทธก็หันหน้าไปเรียกคนเดินอาหาร

"น้องชาย เบียร์ใหญ่ เย็นเจี๊ยบสองขวด เร็วที่สุดพ่อน้องชาย" แล้วผู้เดินอาหารก็รีบปฏิบัติตามที่สั่งโดยด่วน เมื่อเบียร์มาวางบนโต๊ะแล้ว ธีระยุทธก็เลื่อนเบียร์ขวดหนึ่งไปให้พงษ์ศักดิ์ ส่วนตนเองก็รีบรินใส่แก้วแล้วดื่มทันที

"เอาซีพงษ์ ดื่มเพื่อความสำเร็จของเราทั้งสองคนโว้ย"

แล้วทั้งสองสหายก็เริ่มดื่มเบียร์และรับประทานพร้อมกับคุยกันในเรื่องอื่น ๆ ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องที่ได้ตกลงกันไว้นั้นอีกเลย จนเสร็จการรับประทานอาหารกันแล้วต่างก็ลุกขึ้นกลับ ธีระยุทธไปส่งพงษ์ศักดิ์ที่ท่าเรือซึ่งเป็นเวลาเกือบ ๑๖ นาฬิกาแล้ว จึงได้ลาเพื่อนกลับมายังบ้าน

พงษ์ศักดิ์กลับมาถึงบ้านเวลา ๑๖ นาฬิกาเศษ เมื่อก้าวเท้าขึ้นบนบ้านพงษ์ศักดิ์ก็ไม่พูดกับผู้ใด ตรงเข้าไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้วก็ไปอาบน้ำ เมื่อเสร็จแล้วได้เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอย่างอยู่กับบ้านเดินเข้ามาหาบิดาซึ่งนั่งอยู่บนเก้าอี้และก็ไม่ได้ถามหรือพูดกับพงษ์ศักดิ์เช่นกัน จนพงษ์ศักดิ์ลงนั่งเรียบร้อยแล้ว นายชอบจึงได้เอ่ยปากขึ้นว่า

"ธีระยุทธมีเรื่องอะไรหรือ ถ้าไม่เป็นความลับส่วนตัวละก็ จะบอกให้รู้ได้บ้างไหม อยากจะรู้นัก เห็นรุกรี้รุกรนนัก"

"ก็ไม่เชิงลับนักดอกครับและเกี่ยวถึงคุณพ่อด้วย แต่ผมเห็นว่าควรรอไว้ให้ค่ำ ๆ ก่อนจะดีกว่า ให้เด็ก ๆ เข้านอนแล้วผมจะเล่าให้ฟังพร้อม ๆ

กันทั้งคุณพ่อและคุณแม่ เรื่องมันจะคล้าย ๆ กับละครครับ ดู ๆ ก็น่าขัน" พงษ์ศักดิ์พูดเบา ๆ พร้อมกับหัวเราะ

"ก็ดีเหมือนกัน พวกเด็ก ๆ จะได้ไม่มายุ่ง" นายชอบลงความเห็นตามบุตรชาย

เมื่อครอบครัวของนายชอบได้รับประทานอาหารเย็นกันเสร็จแล้ว และพักผ่อนกันพอสมควร เด็ก ๆ ก็เตรียมเครื่องเรียนและเครื่องแต่งกายสำหรับไปโรงเรียนกันตอนเช้าของวันรุ่งขึ้นเสร็จ พอได้เวลาสมควรต่างก็เข้านอนกันต่อไป คงเหลือแต่พงษ์ศักดิ์และนายชอบกับนางเปรม ส่วนเบ็ญจมาศนั้นยังคงทำความสะอาดภายในบ้านอยู่ นายชอบและนางเปรมนั้นได้มานั่งสนทนากันอยู่อย่างเบา ๆ ที่ชานหน้าเรือนเพื่อให้ห่างหูห่างตาพวกเด็ก ๆ ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นเมื่อเห็นน้อง ๆ เข้านอนหมดแล้ว จึงเดินเข้ามาหาบิดาและมารดาที่นั่งรออยู่ก่อน เมื่อได้นั่งลงเรียบร้อยแล้วแทนที่พงษ์ศักดิ์จะเริ่มเล่าเรื่องที่ไปกับธีระยุทธวันนี้ กลับยื่นจดหมายให้กับท่านบิดาเพื่อให้รับไปอ่าน

"อะไร ! จดหมายใครกันฮะพงษ์" นายชอบถาม แต่ไม่ยื่นมือไปรับ

"คุณพ่ออ่านดูเสียก่อนซีครับ" พงษ์ศักดิ์ส่งให้อีกแต่นายชอบสั่นศีรษะ

"ค่ำคืนหูตาไม่ค่อยเห็น แกอ่านเบา ๆ ให้ฟังก็แล้วกันและแม่เขาจะได้ฟังไปด้วย เอาซี เริ่มได้" ดังนั้นพงษ์ศักดิ์จึงได้เริ่มอ่านจดหมายฉบับนั้นให้บิดาและมารดาฟังแต่เพียงเบา ๆ

จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่..........พ.ศ............

พงษ์เพื่อนรักของกัน

ข่าวคราวทางกรุงไม่ส่งมาให้เพื่อนฝูงที่อยู่บ้านนอกรู้เรื่องราวอะไรที่แปลก ๆ บ้างเลยนะ ลื้อนี่ช่างใจดำเสียจริงเจียวเพื่อนรักกันหวังว่าเพื่อนคงมีความสุขตลอดทั้งครอบครัว พงษ์ การที่กันเขียนจดหมายมาถึงนั้นมันมีเหตุอยู่สองประการคือ ประการแรกคิดถึงแกซึ่งกันนับว่าเป็นมิตรที่สนิทและเป็นที่ไว้วางใจของกัน แต่ประการต่อไปนี้นั้นมันเป็นเรื่องของกันโดยตรงซึ่งกันได้นอนคิดมาหลายคืนแล้ว กันคิดว่าหัวอกของแกกับของกันนั้น มันน่าจะตกที่นั่งอันเดียวกันเสียแล้ว คำว่าที่นั่งนั้นไม่ใช่อื่นมันก็คือความรักนั่นเอง ซึ่งธรรมชาติได้เสกสรรให้กับปวงสรรพสัตว์ทั้งหลายไม่เลือกเพศ ประการนี้แหละที่กันอยากจะทราบจากความจริงใจจากแกว่า ตามที่กันกล่าวมานี้นั้นเป็นความจริงใจของลื้อใช่หรือไม่ ขออย่าได้ปิดบังอำพรางเพื่อนที่สนิทของลื้อคนนี้เลย ถ้าจะให้กันพูดตรง ๆ แล้วกันเชื่อว่ากันทายไม่ผิดแน่ ๆ ว่า แกรักน้องโฉม จริงไหม ? เพื่อนรักนี่ถ้าแกจะนึกทันทีซีว่ากันจะโกรธ กับเป็นการตรงกันข้ามเพราะกันเห็นพ้องด้วยทุกประการ และขอบอกให้แกทราบเพียงเลา ๆ ว่า เท่าที่กันสังเกตดูก็เห็นว่าน้องโฉมก็ตกที่นั่งแบบเดียวกันคือรักแก แต่มันมีอุปสรรคบางอย่างเข้ามาขวางกั้นไว้เท่านั้น จึงกระทำให้ทั้งสองฝ่ายเผยความจริงให้กันและกันทราบไม่ได้เท่านั้น นอกจากจะเก็บความรักอันนี้ไว้แต่ในอกด้วยกันทั้งสองฝ่าย จริงไหมเพื่อน ? ดังนั้น ในเรื่องนี้มันเป็นความจริงเพียงไร ขอให้ตอบมาให้ทราบจากปากของแกเยี่ยงลูกผู้ชายไม่มีการอำพราง

กันนี่แหละ จะเป็นผู้ที่จะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายผ่าพ้นพ้นอุปสรรคไปให้ได้อย่างดียิ่งเท่าที่กันจะกระทำได้ กันรู้ผู้ที่มีความรักท่วมท้นเช่นนี้เมื่อได้ระบายออกเสียได้บ้างก็จะรู้สึกสบายขึ้น ทั้งนี้ เพราะมันได้กับตัวของกันเองจึงได้พาดพิงมาจนถึงแกด้วย และกันเองก็จะระบายออกเสียบ้างเพื่อความสบายใจและหวังว่าเมื่อกันได้ระบายให้ฟังแล้ว เพื่อนคงให้อภัยและไม่ถือโกรธกันนะ จงนึกว่าทำกุศลให้อ้ายคนบ้า ๆ อย่างกันได้ระบายความคับใจอันนี้เพื่อความสุขใจของกัน เรื่องนี้ก็แบบเดียวกับแก กันจะบอกโดยเปิดอกว่าพงษ์มิตรรัก กันรักน้องสาวแกคือเบ็ญจมาศ และอยากจะขอแต่งงานตามประเพณีให้ถูกต้อง นี่แหละที่กันอยากจะขอความเห็นของเพื่อนว่า พอมีทางที่จะช่วยเหลือได้บ้างไหม เรื่องนี้ขอได้ปิดไว้ก่อนอย่าเพ่อให้ท่านผู้ใหญ่ทราบ เพราะเหตุว่าถ้าความคิดของกันถูกล้มเหลวลงไปแล้ว กันก็คงจะมองหน้าท่านได้ยากเข้าใจไหม กันขอทั้งความเห็นและความช่วยเหลือจากแกด้วย

ฉะนั้น จดหมายอันยืดยาวของกันฉบับนี้เมื่อได้รับทราบแล้ว ขอได้ตอบมาให้กันทราบโดยเร็วที่สุด กันจะตั้งใจรอคอยฟัง หวังว่าเพื่อนคงสุขสบายดีอย่างกัน คือสบายแต่ภายนอกแต่ภายในร้อนกรุ่น ๆ ทีเดียวนะเพื่อนรัก

จากมิตรของแกผู้ที่ซื่อสัตย์และอยู่ห่างไกล

ธีระยุทธ สัตย์เสนา

เมื่อพงษ์ศักดิ์ได้อ่านจดหมายจบ นายชอบและนางเปรมก็ถอนใจใหญ่ แล้วต่างก็นั่งนิ่งกันอยู่สักครู่หนึ่ง

"แล้วลูกพงษ์ตอบเขาไปอย่างไรล่ะ" นายชอบถาม

"ผมก็ตอบไปตามตรงว่า ในเรื่องส่วนตัวของผมนั้นก็เป็นไปบ้าง แต่ไม่กล้าอาจเอื้อมถึงเพียงนั้น แต่เรื่องที่เกี่ยวกับน้องเบ็ญจผมพูดมากไปหน่อย ในเรื่องผลที่จะทำให้เขาเสื่อมเสีย คือผิดชั้นและวรรณะตลอดจนฐานะซึ่งไม่คู่ควรกันอย่างยิ่ง เขาควรจะเลือกคนที่ดีกว่าน้องเบ็ญจซึ่งยังมีอีกมากมายที่ยินดีจะรับรองเขา ส่วนความเสียหายในทางเราก็มีแต่ว่าเราเป็นชาวบ้าน จะทำให้ญาติมิตรฝ่ายเขาจะมองไปในแง่ว่า เราเอาน้องเบ็ญจมายั่วเพื่อหวังผล จะเป็นที่ตำหนิได้ แต่ผมก็บอกไปว่า ถ้าเกิดจากความจริงใจแล้วผมก็จะพยายามช่วย แต่เวลานี้ยังมองไม่เห็นทางที่จะไม่ให้เสื่อมเสียทั้งสองฝ่าย หรือเสียน้อยที่สุด" พงษ์ศักดิ์ตอบ

"แล้วก็วันนี้เล่า เกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยหรือ ?"

"เกี่ยวซีครับ เมื่อยุทธได้รับจดหมายจากผมแล้วจึงได้รีบมาหาผมและบอกว่า เขาได้ตกลงใจเด็ดขาดแล้ว มีอยู่แต่อย่างเดียวเท่านั้นที่เขาอยากจะขอทราบ คือคุณพ่อและคุณแม่ทั้งน้องเบ็ญจจะยอมตกลงด้วยหรือไม่เท่านั้น ถ้าหากแม้มิมีการขัดข้องประการใดแล้ว เขาจะจัดการหมั้นและแต่งงานตามประเพณี" พงษ์ศักดิ์พูดอธิบายให้ฟังอย่างช้า ๆ

"แล้วเรื่องของแกเขาไม่พูดหรือ ?"

"พูดซีครับ เขาบอกว่าคุณโฉมก็มีใจโน้มเอนมาทางผมแล้วแน่ ๆ และเขาจะเป็นผู้แก้ไขให้ระดับทั้งสองฝ่ายหรืออุปสรรค ให้ผ่านพ้นไปในเร็ววันนี้เช่นกัน"

"ว้า! ดูมันช่างยุ่งกันจริง นายล่ะจะว่าอย่างไร ส่วนฉันน่ะตัดสินอะไรลงไปไม่ได้" นางเปรมพูดกับสามีเป็นการขอความเห็น

"นั่นแหละข้อเสียของฝ่ายเราก็อย่างลูกพงษ์พูด แต่ก็ช่วยไม่ได้ในเมื่อฝ่ายเขาเต็มไปด้วยความจริงใจเช่นนี้มิใช่เป็นแต่เพียงสนุกชั่วคราว แต่

เรื่องนี้มันก็ต้องตกอยู่กับคนกลางคือลูกเบ็ญจ เราจะต้องถามความสมัครใจดูก่อนจึงจะถูกต้อง ถ้าเขาขัดข้องก็ยากที่จะขัดขืน ถ้าตกลงก็ไม่มีปัญหาอะไร" นายชอบพูด

"ยุทธเร่งผมมาขอทราบโดยด่วนด้วยครับ"

"คนหนุ่มล่ะก็ใจร้อนเช่นนี้แทบทุกคน" นายชอบพูดเปรย ๆ

"แต่ต้องยกเว้นผมนะครับ" พงษ์ศักดิ์พูดขึ้น

"ก็ไม่แน่นัก มันยังไม่ถึงเวลาน่ะซี เออ! เปรมไปเรียกลูกเบ็ญจมาทีซิ" นายชอบสั่งภรรยาแล้วนางเปรมก็ปฏิบัติตาม ส่วนนายชอบและพงษ์ศักดิ์ก็คงนั่งรอมิได้พูดอะไรต่อกัน จนนางเปรมพาเบ็ญจมาศเข้ามานั่งนายชอบจึงได้เริ่มพูดขึ้น

"ลูกเบ็ญจ พ่ออยากจะขอถามอะไรสักอย่าง คือถ้ามีคนเขามาพูดสู่ขอพ่อ เขาขอให้ลูกเบ็ญจแต่งงานกับเขา ลูกเบ็ญจจะว่ายังไง"

"ใครคะที่เขาจะมาขอแต่งงานกับเบ็ญจ นอกจากพวกเรือหางยาวที่แล่นอยู่ในคลองนี้เท่านั้น" เบ็ญจมาศพูดพร้อมเป็นเชิงสนุก

"อย่าพูดเป็นเล่นไปน่ะน้องเบ็ญจ มันเป็นเรื่องจริงๆนะ" พงษ์ศักดิ์ช่วยพูดเสริมขึ้น

"ใครคะพี่พงษ์ที่จะมาร้องขออย่างที่ว่า" เบ็ญจมาศถามพี่ชาย แต่นายชอบก็ตอบแทน

"คุณธีระยุทธพี่ชายคุณศิริโฉม"

"ธีระยุทธ!" เบ็ญจมาศพูดค้างไว้เท่านี้ แล้วหยุดนิ่งอยู่ขณะหนึ่งแล้วจึงได้พูดต่อไป

"คุณธีระยุทธจะมาขอเบ็ญจ จะเป็นไปได้หรือคะ ราวฟ้ากับดินเบ็ญจเชื่อว่าคงมีอะไรแอบแฝงอยู่เบื้องหลังแน่ๆค่ะ ฐานะอย่างคุณธีระยุทธ

อาจจะหาคนที่ดีกว่าเบ็ญจได้มากมาย ทำไมจะมาเจาะจงเบ็ญจซึ่งเหมือนกับดอกหญ้า มันไม่น่าจะเป็นไปได้หรอกค่ะ" เบ็ญจมาศพูดเรื่อย ๆ โดยสายตาจับมองดูที่บิดาซึ่งนั่งฟังคำตอบของบุตรสาวอยู่

"มันจะยังไงก็แล้วแต่ แต่พ่ออยากจะถามเบ็ญจเท่านั้นว่า คุณธีระยุทธเขามาสู่ขอเบ็ญจ เบ็ญจจะตกลงปลงใจด้วยหรือไม่ เท่านั้นที่พ่ออยากจะรู้"

"เบ็ญจตอบไม่ได้ดอกค่ะ เพราะเบ็ญจเห็นว่าไม่คู่ควรกัน และจู่ ๆ ก็มาขอเช่นนี้เป็นของแปลกมาก จริงไหมคะคุณแม่ ?" เบ็ญจมาศพูดอย่างขอความเห็นใจจากมารดา

"นั่นก็ถูกแล้วลูกเบ็ญจ แต่นี่เป็นความจริงนะลูกเบ็ญจ คุณธีระยุทธเขาบอกว่าเขาชอบลูกเบ็ญจมานานแล้ว แต่เขาไม่กล้าจะแสดงอะไรให้ลูกเบ็ญจทราบ เพราะเขาเกรงว่าจะเป็นการละลาบละล้วง เดี๋ยวนี้เขาบอกมากับลูกพงษ์ให้มาทาบทามขอทราบทางพ่อและแม่กับลูกเบ็ญจว่า จะตกลงปลงใจหรือไม่เท่านั้น" นางเปรมพูดกับบุตรสาวเป็นเชิงปลอบโยนไปในตัว

"พ่อและแม่ไม่บังคับลูก แล้วแต่ใจของลูกเบ็ญจ ถ้าหากแม้ว่าตกลงปลงใจเขาก็จะได้จัดการตามประเพณี ลูกจะคิดอย่างไร ?" นายชอบพูดต่อ แต่เบ็ญจมาศก็ยังนิ่งอึ้งตรึกตรองอยู่

"พูดกันตามจริงแล้วพี่ก็เห็นว่า ธีระยุทธนั้นเป็นผู้ที่สมควรกับน้องเบ็ญจและพี่รู้จักนิสัยใจคอของเขามานาน เขาเป็นคนดีที่จะไว้วางใจในเขาได้นะน้องเบ็ญจ" พงษ์ศักดิ์พูดกับน้องสาวด้วยน้ำเสียงเรียบ ๆ

"นี่หมายความว่า คุณพ่อ คุณแม่ และพี่พงษ์เห็นดีด้วยกันแล้วทั้งหมดไม่ใช่หรือคะ"

"ถูกแล้วลูก เหลือแต่ลูกเบ็ญจเท่านั้น จะว่าอย่างไรเล่าลูก ?" นายชอบได้ถามซ้ำ

"จะว่าอย่างไรคะ เบ็ญจไม่รู้จะว่าอย่างไร" เบ็ญจมาศพูดขึ้นลอย ๆ

"ก็หมายความว่า ลูกเบ็ญจเห็นพ้องกับพ่อและแม่และพี่ชายใช่ไหม ?" นางเปรมถามอย่างน้ำเสียงที่แสดงความปรานี

"เบ็ญจตอบไม่ได้หรอกค่ะในเรื่องนี้ แล้วแต่คุณพ่อคุณแม่จะเห็นสมควร เบ็ญจเป็นแต่เพียงลูก ถ้าไม่เชื่อพ่อแม่แล้วเบ็ญจจะไปเชื่อใครที่ไหนอีกเล่าคะ และเบ็ญจเชื่อว่าคุณพ่อคุณแม่คงได้คิดไว้ดีแล้วเป็นแน่" เบ็ญจมาศพูดและมองไปทางบิดาและมารดา

"นั่นก็หมายความว่าลูกเบ็ญจตามใจพ่อและแม่นะ พ่อจะได้ตอบรับกับเขาไป พ่อขอให้รู้แน่เท่านั้น ถ้าพ่อตอบรับเขาไปแล้วเกิดไม่เป็นที่พอใจของลูกเข้า มันจะทำให้พ่อและแม่เสียผู้ใหญ่ได้ในภายหลังนะลูกเบ็ญจ" นายชอบพูดกับบุตรสาวเป็นเชิงที่จะขอให้ทราบโดยแน่นอน

"เบ็ญจบอกแล้วนี่คะ ว่าเบ็ญจมอบความเห็นเรื่องนี้ให้ไว้กับคุณพ่อและคุณแม่เท่านั้น"

"เอาละ ! นี่ก็เป็นการที่แสดงแล้วว่า น้องเบ็ญจมอบให้คุณพ่อและคุณแม่เป็นผู้ตกลงใจ ดังนั้นคุณพ่อกับคุณแม่จะได้ตอบรับและให้เขาจัดการตามประเพณีต่อไปเท่านั้น" พงษ์ศักดิ์พูดกับน้องสาวด้วยถ้อยคำอันอ่อนโยน

"หมดเรื่องของเบ็ญจแล้วไม่ใช่หรือคะ เบ็ญจจะไปทำงานในครัวที่ยังไม่เสร็จอีกต่อไป" เบ็ญจมาศพูดแต่เพียงนี้ก็ถอนตัวจากทั้งสามท่านออกไปทันที

"นี่เป็นการหมดปัญหาในตอนนี้แล้วนะครับ ผมจะได้ไปบอกให้ยุทธรู้ อ้ายหมอนี่คงดีใจแทบแย่ทีเดียว" พงษ์ศักดิ์พูดเบา ๆ กับบิดาและมารดาพร้อมกับหัวเราะ

"มันเป็นเรื่องราวของคนหนุ่มคนสาวมันก็ควรจะเป็นเช่นนั้น และมันก็เป็นอย่างนี้เป็นส่วนมากไปทุกรูปทุกนาม ส่วนลูกพงษ์นั้นจะคิดดูให้ดีผิดกันกับน้องนะ ไม่เหมือนกัน จงระวังให้มากอย่าให้กลายเป็นไผ่สูงจนเกินศักดิ์ไปได้ เขาและคนอื่นเขาจะพากันหัวเราะเยาะให้ในภายหลัง" นายชอบพูดกับบุตรชายเป็นเชิงเตือนสติเอาไว้

"ครับ ข้อนี้แหละที่ผมกำลังใคร่ครวญอยู่ และไม่อยากให้ใคร ๆ พูดได้ว่า เห็นแก่ตัวหรือเห็นแก่ฐานะของฝ่ายหญิงเพื่อเกาะกินอย่างแมงดาในเวลาข้างหน้าต่อไปเท่านั้นละครับ ส่วนผมเองมิได้หวังเช่นนั้นเลย" พงษ์ศักดิ์พูดเป็นเชิงสารภาพ

"นั่นมันเป็นเรื่องของเราใครจะว่าอย่างไรก็เป็นเรื่องของเขาเราห้ามไม่ได้ แต่ข้อสำคัญมันอยู่ที่ตัวเราเองเท่านั้นดอกลูกพงษ์" นายชอบพูดเป็นทางปลอบใจบุตรชาย

ส่วนธีระยุทธเมื่อกลับมาถึงบ้าน แต่พอเดินมาถึงห้องรับแขกพอเขาจะผ่านไปสายตาเขามองเข้าไปในห้องรับแขกเห็นว่าไม่มีใคร แทนที่ธีระยุทธจะตรงไปยังห้องส่วนตัว กลับแวะเข้าไปในห้องรับแขก นั่งไขว่ห้างทอดสายตาอันไม่มีจุดหมายไปเฉย ๆ ความคิดของเขานั้นเลื่อนลอยไปเหมือนกันกับกระแสน้ำที่ไหลไปโดยไม่มีจุดหมายปลายทางใด ๆ เมื่อเขามารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่งก็ต่อเมื่อ ได้ยินเสียงกระแอมเบา ๆ อยู่ที่เบื้องหลังเขาจึงได้สติหันไปมอง

"โอ! คุณพ่อ สวัสดีครับ" เขาพูดพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพ แล้วจึงพูดต่อไป

"ผมมาไม่ทันไปกราบเท้าคุณพ่อ ผมเลยรีบไปธุระเสียก่อนผมต้องขอประทานโทษด้วยครับ" ธีระยุทธพูดกับท่านบิดาด้วยความเคารพ แต่ท่านบิดาก็มิได้พูดอะไร เดินเข้ามานั่งใกล้ ๆ บุตรชายในเก้าอี้ยาวอันเดียวกัน

"ท่าจะเป็นธุระสำคัญมากหรือยุทธ ดูแกนี่ช่างเร่งร้อนเสียจริง ๆ และเมื่อกลับมาก็ยังมานั่งเข้าฌานอยู่อีก มันเป็นเรื่องที่พ่อพอจะช่วยเหลือได้บ้างหรือไม่เล่า ถ้าเห็นว่าพ่อพอจะช่วยเหลือได้ก็บอกมาอย่าเกรงใจพ่อเลย" ท่านกล่าวโดยอารมณ์ดี ธีระยุทธยกมือขึ้นทำความเคารพอีกครั้งหนึ่ง

"เป็นพระคุณอันยิ่งครับ คุณพ่อต้องช่วยผมนั้นแน่ ๆ ผมกำลังนึกหาหนทางที่จะบอกให้คุณพ่อได้กรุณาผมอยู่แล้วครับ"

"เอาละน่ะ ว่าไป ไม่ต้องหาหนทางดอกน่ะ พ่อได้เบิกทางไว้กว้างแล้วเพื่อให้ลูกของพ่อเดินต่อไปได้แล้ว เอ้า! เชิญเดินไปตามสบาย" ท่านบิดาพูดเป็นเชิงสนุกไปในคำที่พูดมานั้น

"มันเป็นเรื่องที่ซับซ้อนถึงสองเรื่องประดังกันเข้ามา ผมจึงต้องใช้ความคิดมากสักหน่อย แต่ก็ไม่วายที่จะต้องรบกวนคุณพ่อตามเคย มันก็เข้ากับที่คนเขาว่าเลี้ยงลูกจนแก่แต่ก็ไม่รู้จักโตสักที" ธีระยุทธพูดเป็นเชิงประจบไปในตัว

"ลูกยังไม่แก่น่ะและยังไม่มีครอบครัวเลย พ่ออนุญาตให้กวนพ่อต่อไปได้ลูกยุทธ ว่าต่อไป" ท่านบิดาพูดพร้อมกับอารมณ์ที่สนุก แต่ส่วนธีระยุทธนั้นเขาใช้ความคิดว่าจะเริ่มต้นอย่างไรถึงจะเหมาะ โดยความตกลงใจของเขาโดยรวดเร็ว คือเขาจะต้องใช้วิธีที่ได้ทำกับศิริโฉมนำมาใช้อีกสักครั้งหนึ่ง อาจจะได้รับผลและไม่ต้องพูดให้อ้อมค้อมกันมาก ดังนั้น

เขาจึงไม่ตอบกับท่านบิดาอย่างไร เพียงแต่หยิบจดหมายของพงษ์ศักดิ์ที่มาถึงเขาและที่ให้ศิริโฉมอ่านแล้วนั้นเอาออกจากกระเป๋าเสื้อยื่นให้ท่านบิดา แล้วท่านก็รับมาถือไว้ด้วยความฉงนสนเท่ห์ แล้วท่านก็คงนิ่งอยู่มิได้ดูจดหมายฉบับนั้น

"คุณพ่ออ่านดูซิครับ จะทราบเรื่องยุ่งของผม" ธีระยุทธพูดยิ้ม ๆ กับท่านบิดา ท่านบิดาของธีระยุทธจึงได้ดึงจดหมายออกจากซองออกมาอ่านทันที ธีระยุทธสังเกตเห็นในตอนแรกเมื่อท่านบิดาได้ดึงจดหมายออกจากซองอย่างช้า ๆ นั้น สีหน้าของท่านอิ่มเอิบยิ้มแย้ม เมื่อได้คลี่จดหมายออกแล้วเริ่มอ่าน สีหน้าของท่านก็เริ่มเปลี่ยนแปลงเคร่งขรึมลงไปทีละน้อย แสดงว่าท่านอ่านโดยความวินิจวิเคราะห์ ส่วนธีระยุทธนั้นคงนั่งสงบ ทั้งนี้ก็เพื่อรอฟังผลของตนเองเท่านั้นเอง เมื่อท่านได้อ่านในจดหมายนั้นจบลงแล้วจึงได้ส่งคืนให้กับบุตรชาย เมื่อธีระยุทธได้รับจดหมายคืนมาแล้วจึงได้พูดขึ้น

"ผมจึงรีบไปหาพงษ์เขาที่บ้าน แล้วชวนข้ามฟากมาคุยกันที่ร้านอาหาร"

"เล่าต่อไป" ท่านบิดาธีระยุทธพูดสั้น ๆ

"ผมไปพบกับพงษ์ขอให้เขาไปพูดกับบิดามารดาและเจ้าตัวเขาดูว่าจะตกลงตามที่ผมขอร้องไปนั้นหรือไม่ พงษ์ก็ได้พูดคัดค้านอยู่ว่าไม่คู่ควรกัน ผมก็คงยืนยันขอร้องให้เขาช่วยตามที่ขอไปนั้น เป็นอันว่าเขาก็ยอมตามแต่ดูเหมือนไม่สู้จะเต็มใจนัก ผมสังเกตได้ว่าเขาไม่รังเกียจผม แต่เขาหวังดีในส่วนตัวของผมเท่านั้น"

"แต่ลูกยุทธไม่ได้หารือพ่อก่อนเลยนี่" ท่านบิดาของธีระยุทธได้เอ่ยขึ้นเป็นเชิงน้อยใจ

"ผมคิดไว้แล้วครับ ยังไงๆก็ต้องบอกคุณพ่อแน่ๆ แต่อยากจะทราบทางเขาเสียก่อนเท่านั้น"

"ถ้าทางเขาไม่ตกลง" ท่านบิดาตั้งคำถามขึ้นบ้าง

"ข้อนี้แหละครับ ผมจะต้องขอความช่วยเหลือจากคุณพ่อ"

"พ่อจะไปบังคับเขาได้หรือ ลูกยุทธ"

"ไม่ใช่บังคับดอกครับ ขอความกรุณาให้คุณพ่อพูดกับบิดาของพงษ์เองเท่านั้น เพื่อที่จะให้เขาเห็นว่าไม่ใช่เป็นแต่ผมผู้เดียว คุณพ่อก็เป็นผู้รับทราบด้วยเหมือนกัน และผมเชื่อว่าคุณพ่อคงไม่ยึดถือในเรื่องฐานะไม่ใช่หรือครับ" ธีระยุทธถามย้อนท่านบิดา

"ใครบอกแกว่าฉันเป็นคนเช่นนั้น พ่อนับถือคนที่ดีไม่ใช่ฐานะดี ส่วนคนที่ทรามในความประพฤตินั้นพ่อไม่ชอบ"

"ถ้าอย่างนั้นผมก็ทายใจถูกน่ะซีครับ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

"ถูกยังไงลูกยุทธ พ่อไม่เข้าใจ"

"ถูกที่คุณพ่อเห็นพ้องกับผม ที่คุณพ่อยินดีที่จะรับน้องเบ็ญจมาเป็นสะใภ้น่ะซีครับ" ธีระยุทธเลยตีขลุมทันที

"แกมันพูดรวบหัวรวบหางเอาเองทั้งสิ้น เออ! ถ้าเขาตกลงล่ะจะว่าอย่างไร ?

"ผมก็กวนคุณพ่ออีกนั่นล่ะครับ ขอให้จัดการหมั้นและแต่งงานให้ด้วย ถ้าเสร็จคราวนี้เห็นจะโตเสียทีไม่รบกวนอีก แต่...เอ๊ะ...ยังไม่แน่นักดอกครับ"

"อะไรกันอีกล่ะ" ท่านบิดาย้อนถาม

"เมื่อมีหลานก็จะต้องรบกวนให้ผูกข้อมือทำขวัญน่ะซีครับ"

"แกนี่มันก็คงยุ่งอยู่ตลอดกาลอยู่นั่นเอง และเรื่องนี้ลูกโฉมรู้หรือเปล่า"

"ทราบแล้วครับผมบอกเมื่อพอมาถึง น้องโฉมก็พลอยยินดีด้วย" ธีระยุทธพูดโดยยิ้มแย้ม

"เอาล่ะ ! เรื่องของแกเป็นอันยุติคือรอฟังฝ่ายเขา ทีนี้มาพูดถึงเรื่องลูกโฉมเถอะจะว่ายังไงกัน เราเป็นฝ่ายหญิงจะแสดงอะไรออกไปนั้นต้องระวังให้มาก มันจะเป็นการที่น่าติฉินไป และลูกโฉมน่ะ ท่าทางเป็นยังไง ?" ท่านถามบุตรชาย

"แบบเดียวกับพี่ชายล่ะครับ อยู่แต่ในใจเท่านั้น ผมทราบดี"

"แกถามเขารึ จึงรู้ความในใจเขา"

"รู้ซีครับ น้องโฉมแบ่งรับแบ่งสู้ตอบว่าสงสาร เท่านี้ก็ทราบอยู่โต้ง ๆ อยู่แล้ว แต่พงษ์นั้นคุณพ่อก็คงทราบตามจดหมายนั้นแล้ว เขาเป็นคนเช่นนี้มาแต่ไหน ๆ แล้วครับ ผมก็เลยบอกกับเขาว่า คุณพ่อผมไม่เหมือนกับคนบางคนที่ถือศักดิ์ถือตระกูลถือฐานะ ท่านชอบผู้ที่เป็นคนดีเท่านั้นแต่ส่วนอื่นนั้นเป็นแต่องค์ประกอบเท่านั้น ดังนั้นเรื่องนี้ผมจะเรียนให้คุณพ่อทราบเอง และคงจะได้รับคำตอบว่า ไม่ขัดข้อง จริงไหมครับ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะ

ในระหว่างการสนทนาท่านบิดากับบุตรชายอยู่นี้ ทั้งสองคนหาทราบไม่ว่าศิริโฉมยืนแอบฟังอยู่ภายนอกห้องตั้งแต่ต้น เมื่อเห็นว่าการสนทนาของทั้งสองจวนจะเสร็จ ศิริโฉมก็แสดงตนเดินเข้ามาพร้อมกับร้องขึ้น

"พี่ยุทธมาแล้วหรือคะ ไปเป็นนาน"

"มาเมื่อครู่นี้เอง เลยคุยกับคุณพ่อท่านเพลินไป พี่ไปอาบน้ำละ" ธีระยุทธเดินไปทางศิริโฉม เมื่อจวนจะสวนกันนั้น ธีระยุทธก็หลิ่วตาให้กับน้องสาว เพราะเดาเอาว่าศิริโฉมคงแอบฟังอยู่แล้วตลอดเวลา แล้วก็รีบออกไปจากห้อง ส่วนศิริโฉมนั้นเห็นพี่ชายทำกิริยาเช่นนั้นก็อดขันเสียมิได้ แต่ก็อุตส่าห์กลั้นไว้ เดินตรงเข้าไปหาท่านบิดา แล้วทรุดตัวลงนั่ง แกล้งทำเป็นไต่ถามว่า

"พี่ยุทธไปไหนมาคะคุณพ่อ ? เวลาจะไปดูเร่งร้อนราวกับจะบิน"

"เขาไปหาพงษ์ศักดิ์ ลูกโฉมคงรู้เรื่องดีแล้วซี เห็นลูกยุทธบอกว่าลูกก็ทราบเรื่องแล้ว" ท่านบิดาพูดเสียงเรียบ ๆ

"ค่ะ โฉมทราบเรื่องจากพี่ยุทธแล้ว โฉมก็เห็นว่าถ้าน้องเบ็ญจเขาตกลงปลงใจด้วยแล้ว ก็ไม่น่าจะมีอะไรขัดข้องไม่ใช่หรือคะคุณพ่อ" ศิริโฉมย้อนถามท่านบิดา

แต่ความเห็นของลูกโฉมล่ะ พ่ออยากรู้"

"โฉมเห็นว่าสมควรแล้ว น้องเบ็ญจไม่เห็นจะมีข้ออะไรที่ควรจะตำหนิ โฉมอยู่ด้วยกันโดยใกล้ชิดมาแรมปีรู้จักดี และโฉมเชื่อว่าคุณพ่อคงจะไม่นำเอาฐานะมาเป็นเครื่องวัด ใช่ไหมคะ" ศิริโฉมพูดเป็นเชิงถาม

"ถูกแล้วพ่อไม่ได้ถืออย่างที่ว่า เออ ! ว่าแต่ลูกโฉมเถอะ ถ้ามีผู้มาสู่ขอจะว่าอย่างไร ๆ" ท่านบิดาถาม

"ใครจะมาขอโฉม ไม่เห็นมีวี่แววอะไรเลย จู่ ๆ ก็ว่าจะมีผู้มาสู่มาขอ โฉมแปลกใจจริง ผู้ที่จะมาขอคงจะเห็นโฉมเป็นของชำร่วยที่วางขายตามตลาดกระมังคะ จึงอยู่ ๆ ก็โผล่เข้ามาขอซื้อเช่นนั้น" ศิริโฉมพูดเป็นเชิงงอนอยู่ในที

"ไม่ใช่จู่ ๆ เขารักโฉมมานานแล้ว และลูกโฉมก็รู้จักเขาดีด้วย แต่เขาไม่กล้าที่จะพูดกับลูกโฉมเท่านั้น" ท่านบิดาตอบธิดาสาว

"ก็ทีคุณพ่อทำไมเขาถึงกล้าได้เล่าคะ"

"เขาไม่ได้บอกกับพ่อเองดอก เขาบอกกับคนอื่นมาบอกให้พ่อรู้ ไม่ต้องพูดโยกโย้กันจะบอกให้รู้ เขาคือพงษ์ศักดิ์และลูกยุทธเป็นผู้นำความมาบอกกับพ่อ เหตุนี้พ่อจึงเลยขอถามลูกโฉมเสียทีเดียวว่า ลูกโฉมจะว่าอย่างไร ในเรื่องนี้พ่อเป็นแต่ขอความเห็นเท่านั้น พ่อจะทำอะไรก็ต้องตามใจลูก เราไม่ใช่สมัยโบราณแล้ว เว้นแต่ที่พ่อเห็นว่าไม่สมควรก็จะขอคัดค้านบ้างเท่านั้น ยังงั้นเรื่องนี้ลูกโฉมจะว่ายังไง ? ไม่ต้องอายพ่อพูดออกมาตรง ๆ ก็แล้วกัน พ่อยินดีรับฟังอยู่แล้ว" ท่านบิดาพูดในน้ำเสียงอันอ่อนโยน

"ก็ความเห็นของคุณพ่อเล่าคะ โฉมก็อยากจะทราบเสียก่อน" ศิริโฉมพูดอย่างกระดากอาย เวลาที่พูดไม่กล้าจับสายตากับท่านบิดา

"พ่อก็เห็นว่าเขาก็ดีนี่ แต่ฐานะผิดกันบ้างเท่านั้น พ่อเชื่อว่าลูกโฉมคงไม่ถือฐานะเป็นกฎเป็นเกณฑ์นักเหมือนพ่อใช่ไหม ที่จริงนั้นเรื่องมันก็อยู่ที่ทั้งสองฝ่ายมีความรักกันและกันโดยจริงจังเท่านั้น ส่วนฐานะนั้นพ่อเห็นมามากกว่ามาก ฐานะดีด้วยกันทั้งคู่แต่อยู่ด้วยกันหม้อข้าวยังไม่ทันดำก็เกิดอย่าร้างกันเสียแล้ว จึงเห็นว่ามันอยู่ที่รักกันจริงจังเท่านั้น และรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกันเป็นส่วนสำคัญด้วย ลูกโฉมจะตอบพ่อได้หรือยัง ถ้าพงษ์ศักดิ์เขาจะมาจัดการสู่ขอ ว่าไง ? บอกพ่อมาให้รู้หน่อย จะได้ตอบเขาในเวลาที่จะต้องตอบ" ท่านบิดาพูดพร้อมกับยกมือขึ้นลูบศีรษะบุตรสาวซึ่งแสดงถึงความรักและสงสารที่มีต่อลูก

"โฉมไม่ทราบว่าจะตอบอย่างไรถูกค่ะคุณพ่อ โฉมขอมอบให้คุณพ่อเป็นผู้วินิจฉัยทางชีวิตของโฉมค่ะ" ศิริโฉมพูดอย่างอาย ๆ

"ถ้าเช่นนั้นพ่อจะบอกกับเขาเมื่อเขามาทาบทาม และจะได้ตอบไปว่าไม่ขัดข้อง พอใจไหมลูกโฉม" ท่านย้ำถามบุตรสาว

"โฉมไม่ทราบค่ะแล้วแต่คุณพ่อ โฉมจะไปห้องละค่ะ" แล้วศิริโฉมก็เดินออกจากห้องรับแขกเพื่อให้พ้นจากความกระดากอาย ส่วนคุณพระปราบทรชนผู้บิดาคงนั่งยิ้มอยู่ผู้เดียวบนเก้าอี้ภายในห้องรับแขก

"มันก็พอดีด้วยกันทั้งพี่ทั้งน้อง ที่แท้มันก็เต็มอกด้วยกันทั้งสิ้น จะมาวางท่าตบตาคนแก่เสือเก่านั้น มันไม่พ้นไปได้ดอกลูกเอ๋ย" ท่านนั่งรำพึงกับตนเอง แล้วก็ปล่อยอารมณ์ของท่านไปตามสบาย

รุ่งเช้าพงษ์ศักดิ์มาส่งเบ็ญจมาศที่ร้านแต่ตนเองมิได้เข้าไปในร้านเยี่ยงเคย คงยืนส่งน้องสาวเพียงหน้าร้านแล้วก็เลี่ยงไปทำงานทันที เบ็ญจมาศก็ไม่พูดอย่างไรเดินเข้าไปในร้านอย่างปกติธรรมดาตรงไปยังโต๊ะที่ทำงานของตน เมื่อได้นั่งลงแล้วเบ็ญจมาศเหลียวไปทางศิริโฉม ซึ่งสังเกตได้ว่าศิริโฉมนั้นกำลังมองดูตนอยู่ เบ็ญจมาศมิได้พูดอย่างไรเริ่มปฏิบัติงานทันทีก็ได้ยินเสียงของศิริโฉมถามขึ้น

"วันนี้พี่พงษ์ไม่ได้มาส่งหรือจึงไม่แลเห็น"

"มาค่ะ มาส่งเพียงที่หน้าร้านแล้วก็ไป พูดว่าจะรีบไปทำงานด่วนที่ทำค้างเอาไว้" เบ็ญจมาศตอบแก้ตัวแทนพี่ชาย แต่ศิริโฉมก็รู้ทันว่าพงษ์ศักดิ์กระดากตน และตนเองก็เช่นกันยิ่งยินดีเสียอีกที่ไม่ต้องประจันหน้ากับพงษ์ศักดิ์ แล้วทั้งสองต่างก็ไม่ได้พูดอะไรกันอีก แต่ทั้งสองคนก็ถือปากกาอยู่เฉย ๆ ใจลอยไปอยู่ทางอื่นทั้งสองคน จนพักใหญ่ศิริโฉมทนอึดอัดไม่ไหว จึงลุกขึ้นเดินเข้ามาหาเบ็ญจมาศ

"น้องเบ็ญจวันนี้เป็นยังไงดูเหงา ๆ ชอบกล มาคุยกับพี่หน่อยได้ไหมในห้องแต่งตัว" ศิริโฉมพูดขึ้น

"ได้ค่ะพี่โฉม" แล้วเบ็ญจมาศก็ลุกขึ้นจากเก้าอี้เดินตามศิริโฉมเข้าไปยังห้องแต่งตัว เมื่อได้เข้าไปด้วยกันแล้ว ศิริโฉมก็ลั่นกลอนประตูเพื่อมิให้ผู้อื่นล่วงล้ำเข้ามา เมื่อทั้งสองได้ลดกายลงนั่งแล้ว ศิริโฉมจึงถามเบ็ญจมาศ

"น้องเบ็ญจ พี่จะถามอะไรสักหน่อย พี่เชื่อว่าน้องเบ็ญจคงจะไม่ปิดบังพี่แน่ ๆ จริงไหม ?"

"เรื่องอะไรคะพี่โฉม ถามมาเถอะเบ็ญจไม่เคยมีอะไรที่เป็นความลับและที่จะต้องปิดบังพี่โฉมเลยค่ะ" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับมองมาทางศิริโฉมเพื่อเตรียมตอบคำถาม

"เมื่อวานนี้น้องเบ็ญจได้รับข่าวอะไรที่แปลกมาบ้าง บอกพี่มาทีซิไม่ต้องปิดพี่ เพราะพี่ก็ได้ข่าวนี้มาเหมือนกัน บอกพี่มาก่อนแล้วพี่จะบอกให้บ้าง" ศิริโฉมพูดยิ้ม ๆ เบ็ญจมาศอึ้งอยู่หน่อยหนึ่งก็พูดตอบ

"มีค่ะพี่โฉม คุณพ่อและคุณแม่กับพี่พงษ์เรียกเบ็ญจให้เข้าไปหาแล้วบอกว่า พี่ยุทธจะขอหมั้นและแต่งงานด้วยจะปลงใจด้วยหรือไม่เท่านั้นล่ะค่ะ"

"แล้วน้องเบ็ญจตอบไปว่าอย่างไร ไม่ต้องอายพี่ดอกน่ะเราเป็นลูกผู้หญิงเหมือนกัน ว่าไงจ๊ะ น้องเบ็ญจ"

"เบ็ญจตอบไปเพียงว่า แล้วแต่คุณพ่อและคุณแม่จะเห็นชอบเท่านั้นละค่ะ" เบ็ญจมาศพูดพร้อมกับลดสายตาลงจดกับพื้นเป็นทีกระดากอาย

"พี่ทราบจากพี่ยุทธและคุณพ่อมาแล้วเหมือนกัน พี่ขอแสดงความยินดีด้วยน้องเบ็ญจ แต่พี่เองก็เห็นจะต้องทำนองเดียวกันกับน้องเบ็ญจนั้นแหละ"

"เอ๊ะ! เรื่องอะไรกันคะเบ็ญจไม่ทราบจริงๆค่ะ ทำไมจะมาทำนองเดียวกันกับเบ็ญจ" เบ็ญจมาศถามโดยสงสัย

"คุณพ่อถามพี่น่ะซีว่า ถ้าพี่พงษ์เขาจะขอหมั้นแล้วแต่งงานด้วยจะขัดข้องไหม"

"พี่โฉมตอบไปว่าอย่างไรเล่าคะ เรื่องนี้เป็นความจริงเบ็ญจไม่ทราบเรื่องมาก่อนเลยค่ะ"

"ก็ทำนองเดียวกันกับน้องเบ็ญจนั่นแหละ" ศิริโฉมพูดพร้อมกับอมยิ้ม

"เรื่องนี้ไม่น่าจะเป็นไปได้เลย ฟ้ากับดินทีเดียว"

"น้องเบ็ญจหมายความว่าอย่างไรนะ" ศิริโฉมซักเบ็ญจมาศ

"เบ็ญจหมายถึงว่า ฐานะของพี่พงษ์นั้นไม่น่าจะกระทำเช่นนั้นน่ะซีคะ"

"น้องเบ็ญจเข้าใจในส่วนตัวคุณพ่อและตัวของพี่ผิดไปเสียแล้ว เราไม่ถือฐานะกันเป็นหลักจนเกินไป เราถือผู้ที่เป็นคนดีต่างหาก น้องเบ็ญจจะไม่ยินดีด้วยหรือ เราทั้งสองจะได้ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น" ศิริโฉมพูดเป็นเชิงถาม

"โถ! ถามได้ เบ็ญจดีใจแทบจะพูดไม่ออก และแทบจะนึกไปว่านี่เบ็ญจฝันไปหรือเปล่า ที่เบ็ญจจะได้พี่โฉมเป็นพี่สะใภ้" เบ็ญจมาศตอบโดยสีหน้าอันยิ้มแย้ม

"อย่างเดียวกันน้องเบ็ญจ ที่พี่จะได้น้องเบ็ญจมาเป็นพี่สะใภ้ของพี่" ศิริโฉมพูดพร้อมกับเข้าสวมกอดเบ็ญจมาศ เบ็ญจมาศก็ก้มลงกราบศิริโฉม ศิริโฉมจับมือไว้

"ไม่ต้องถึงเพียงนั้นดอกน้องโฉม เรามันแบบเดียวกัน อ้อ! ยังงั้นซีพี่พงษ์ถึงไม่เข้ามาในร้าน" ศิริโฉมพูด

"คงจะกระดากค่ะ พี่พงษ์เป็นคนมักน้อยและเกรงใจคนเสมอ" เบ็ญจมาศพูดเป็นเชิงยกย่องพี่ชายไปในตัว

แล้วทั้งสองสาวก็เดินออกจากห้องแต่งตัวไปปฏิบัติงานตามปกติ แต่ถึงกระนั้นก็ดี ก็รู้สึกว่าทั้งสองคนทำงานวันนี้ไม่เป็นล่ำเป็นสันอะไร สติชักจะลอย ๆ ทั้งสองคน

พงษ์ศักดิ์เมื่อเข้าไปในห้องทำงานเขาก็แลเห็นธีระยุทธมานั่งรอเขาที่เก้าอี้ตรงข้ามกับเก้าอี้ของเขาอยู่ก่อนแล้ว พงษ์ศักดิ์ยิ้มรับแล้วพูดขึ้น

"คุณผู้บังคับกองตำรวจจะมาสอบสวนอะไรหรือครับ หรือจะเอาผมไปเป็นจำเลยก็ไม่ทราบ โปรดประทานบอกมาเถิดครับ ผมพร้อมแล้วที่จะเป็นจำเลย" พงษ์ศักดิ์พูดเล่นอย่างฐานเพื่อนที่เคยล้อเลียนกัน

"แน่นอนถ้ารู้ตัวว่าเป็นจำเลยจะได้จับอย่างละม่อม ไม่ต้องใช้กำลังหรืออาวุธ" แล้วทั้งสองสหายก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน เมื่อพงษ์ศักดิ์ลงนั่งแล้ว ธีระยุทธก็ชะโงกหน้าไปพูดโดยเสียงเบา ๆ

"เรื่องนั้นว่ายังไงฮะพงษ์"

"โอเค! เรียบร้อย" พงษ์ศักดิ์ตอบเบา ๆ อย่างสั้น แล้วธีระยุทธก็ขอกระดาษจากพงษ์ศักดิ์มาแผ่นหนึ่ง เขียนข้อความลงในแผ่นกระดาษดังต่อไปนี้

เรื่องแกโอเคเหมือนกัน แหวนหมั้นจัดแล้วจะให้ลือพรุ่งนี้เช้าที่นี่ วันเสาร์คุณพ่อจะไปหมั้นน้องเบ็ญจ ลือวันอาทิตย์นำคุณพ่อคุณแม่ไปที่บ้านหมั้นน้องโฉม พรุ่งนี้มาหาแกแล้วจะรีบกลับกำแพง วันพฤหัสบดีหรือวันศุกร์มาใหม่ สวัสดีโว้ยเพื่อนรัก

ธีระยุทธเขียนแล้วส่งให้พงษ์ศักดิ์ และไม่รอฟังคำพูดใด ๆ รีบออกไปทันที ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นเมื่ออ่านจดหมายแล้วก็ถอนใจ

อ้ายเพื่อนคนนี้ใจร้อนเป็นไฟ" เขานึกในใจ แล้วก็ก้มหน้าปฏิบัติงานต่อไปในเมื่อได้ฉีกโน้ตสั้น ๆ ของธีระยุทธลงตะกร้าแล้ว

ธีระยุทธเมื่อกลับจากพงษ์ศักดิ์แล้วก็รีบตรงมาบ้านทันที เมื่อถึงบ้านแล้วเขาไม่เห็นคุณพ่อในห้องรับแขกและห้องอื่น ๆ จึงถามคนใช้ในบ้านคงได้ความว่า คุณพ่อของเขาเข้าไปในห้องส่วนตัวของท่านเมื่อสักครู่นี้เอง เขาจึงไปที่ประตูห้องของคุณพ่อ หยุดฟังเสียงภายในห้องเห็นเงียบอยู่ เขาจึงเอามือเคาะบานประตูเบา ๆ สองสามครั้ง ก็ได้ยินเสียงภายในห้องพูดมาว่า

"นั่นใคร"

"ผมยุทธครับ" ธีระยุทธรีบตอบทันที

"มีธุระอะไรหรือยุทธ เข้ามาได้"

เมื่อธีระยุทธได้ยินเสียงบอกออกมาเช่นนั้น ก็ค่อย ๆ ผลักบานประตูให้เปิดออก เขาก็ได้เห็นท่านบิดายืนมองมาทางเขา โดยแสดงว่าท่านแปลกใจในท่าทางของเขา

"นั่งซีลูกยุทธ มีเรื่องอะไรก็ว่าไปพ่อรับฟังอยู่แล้ว" ท่านชี้เก้าอี้ให้บุตรชายนั่ง แล้วท่านก็นั่งลงบนเก้าอี้อีกตัวหนึ่งซึ่งตั้งอยู่กลางห้อง ธีระยุทธเมื่อนั่งลงแล้ว เขาจึงบอกกับท่านบิดา

"เมื่อครู่ผมไปพบกับพงษ์ที่ที่ทำการของเขาเพื่อฟังคำตอบ ก็ได้ความว่าทางเขาไม่ขัดข้องในเมื่อคุณพ่อไม่รังเกียจ"

"ก็พ่อบอกแล้วยังไงล่ะลูกยุทธ ว่าพ่อไม่รังเกียจไม่เห็นจำเป็นจะต้องพูดซ้ำอะไรกันอีก" ท่านพูดยิ้ม ๆ

"ไม่ใช่เท่านั้นครับคุณพ่อ ยังมีเรื่องต่อไปอีก"

"เอ้า! ว่าไป"

"เรื่องการหมั้นครับ ผมนัดกับเขาไว้แล้วว่า วันเสาร์นี้คุณพ่อกับผมจะไปขอหมั้นที่บ้านเขาครับ และในวันอาทิตย์เขาจะมาขอหมั้นน้องโฉมที่บ้านเรา" ธีระยุทธพูดอย่างรวดเร็ว แล้วท่านบิดาของเขาก็พูดขึ้น

"วะ! มันกะการเอาเองเสร็จราวกับพ่อเองกลายเป็นลูกยุทธเชียวนะ"

"ผมขอรับประทานโทษครับที่ทำเช่นนั้น เพราะผม....." เขาพูดได้แต่เพียงนี้ท่านบิดาก็ชิงพูดต่อให้เสียทันที

"ใจร้อนใช่ไหมล่ะ" ท่านพูดด้วยอารมณ์ดี

"แล้วอะไรอีกล่ะ หมดเท่านั้นไม่ใช่หรือ เป็นตกลงพ่อตามใจแก"

"ยังไม่เท่านั้นครับ ยังมีอีก"

"อะไรอีกล่ะ ช่างไม่รู้หมดสักทีเรื่องมันมากจริงนะ" ท่านพูดพร้อมกับหัวเราะ

"ครับมากหน่อย" ธีระยุทธคล้อยตามแล้วพูดต่อไป

"ของหมั้นครับ สำหรับผมๆ จะรีบไปกำแพงเช้าวันนี้ ไปรวบรวมเงินที่ผมได้สะสมไว้ จะมาซื้อแหวนหมั้นสักวงหนึ่งขนาด ๓ หรือ ๔ กะรัต แต่ส่วนของ....." เขาพูดได้แต่เพียงนี้ก็หยุดนิ่ง

"ของใครกันอีกล่ะ"

"ของพงษ์ที่จะให้กับน้องโฉมนั่นน่ะซีครับ"

"แล้วก็ทำไมเล่า" ท่านบิดาถาม

"พงษ์ไม่มีฐานะที่จะจัดการได้น่ะซีครับ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับมองดูหน้าท่านบิดาเป็นเชิงขอความปรานี

"ยังงั้นก็จะมาขอลูกสาวเขาทำไมล่ะ" ท่านบิดาพูดเป็นเชิงสัพยอก แล้วก็หัวเราะ แต่ธีระยุทธตัดบทเสียพูดต่อไป

"ความคิดของผมนั้นใคร่จะขอความกรุณาจากคุณพ่อ คือใคร่จะได้แหวนวงที่คุณพ่อได้หมั้นคุณแม่เมื่อหนุ่ม ๆ สาว ๆ วงนั้น ให้กับพงษ์เขานำมาหมั้นน้องโฉม เพื่อจะได้เป็นสิริมงคลเยี่ยงคุณพ่อกับคุณแม่รักกันจนตลอดชีวิตสมรส ผมคิดว่าดีกว่าจะยกแหวนวงนั้นให้ตกไปเป็นของคนอื่น และแหวนวงนี้ก็ไม่ไปไหนก็คงตกอยู่กับน้องโฉมนั่นเอง"

"มันจะไม่เป็นเอาอัฐยายซื้อขนมยายไปหรือยุทธ" ท่านบิดาพูดพร้อมกับหัวเราะ

"ก็ยายกินด้วยนี่ครับ ไม่ใช่คนอื่นที่ไหนมากิน" ธีระยุทธตอบพร้อมกับหัวเราะ ท่านบิดานิ่งอยู่สักครู่หนึ่งจึงได้ขยับตัวลุกขึ้นยืน แล้วหันหน้ามาทางบุตรชายพูดว่า

"เป็นการตกลง แต่แหวนของแกที่จะไปซื้อนั้นไม่ต้องก็ได้ ยังมีอีกวงหนึ่งของแม่แกไม่แพ้กับวงของพ่อนักที่จะได้นำเอาไปหมั้น เงินของลูกยุทธเก็บไว้ใช้ในการแต่งงานดีกว่า" ท่านบิดาพูดเพียงเท่านั้นก็เดินไปที่ตู้นิรภัย กระทำให้ธีระยุทธตะลึงค้างโดยที่ตนเองมิได้นึกมิได้ฝันและนึกไม่ถึงว่าจะง่ายดาย และได้รับความกรุณาจากท่านบิดาถึงเพียงนั้น สักครู่หนึ่งท่านบิดาของธีระยุทธก็นำแหวนหมั้นทั้งสองวง ซึ่งได้บรรจุไว้ในกล่องอันสวยงามไว้อย่างเรียบร้อย แสดงว่าผู้รักษาแหวนนั้นตั้งใจเก็บไว้อย่างดีที่สุด ท่านยื่นกล่องใบหนึ่งส่งให้กับบุตรชาย

"นี่ของแก เก็บไว้เสีย"

"นี่สำหรับหมั้นลูกโฉม" ท่านส่งให้อีกหนึ่งกล่อง

ธีระยุทธยื่นมือไปรับแล้วก้มลงกราบด้วยความขอบพระคุณ แล้วบรรจงเปิดหีบแหวนคือวงของศิริโฉมออก เขาก็จำได้ทันทีว่าแหวนวงนี้คุณแม่เคยสวมติดนิ้วจนละไปจากโลกนี้ เมื่อมองดูก็ยังสุกสกาวอยู่ตามเดิม เป็นเพชรลูกขนาดไม่น้อยกว่า ๕ กะรัต เมื่อเขาดูเสร็จแล้วก็ปิดฝาวางไว้บนโต๊ะแล้วเปิดฝาอีกกล่องหนึ่งซึ่งเป็นส่วนของเขา ก็เห็นว่าภายในกล่องนั้นมีแหวนวงหนึ่งเขาจึงหยิบขึ้นมาดู เป็นเพชรลูกเมล็ดเดียวเช่นกันแต่ขนาดไม่น้อยกว่า ๔ กะรัต น้ำของเพชรก็ไม่ทิ้งกับวงแรกเท่าไรนัก เสร็จแล้วเขาก็ผจงปิดฝากล่องหีบแหวน แล้วหยิบผ้าเช็ดหน้าออกมาคลี่วางบนโต๊ะ แล้วนำแหวนทั้งสองกล่องลงบนผ้าผืนนั้นห่อพับอย่างเรียบร้อยแล้วจึงหันหน้าไปมองทางท่านบิดา

"เป็นไง พอใจไหม ? และจะมีอะไรอีกล่ะ" ท่านบิดาย้อนถามยิ้มๆ

"ม่ายละครับ" ธีระยุทธพูดพร้อมกับหัวเราะและเต็มไปด้วยความปีติแล้วท่านบิดาของธีระยุทธก็ได้ลงนั่งในที่เดิมพูดขึ้น

"เมื่อคืนนี้พ่อได้นอนคิดในเรื่องนี้เหมือนกัน และตกลงใจไว้แล้วว่า เมื่อได้หมั้นกันแล้ว จะจัดการแต่งงานเสียให้เสร็จภายใน ๓ เดือนข้างหน้าต่อไป และเรื่องนี้คิดไว้ว่าจะทำคราวเดียวเป็นสองงานพร้อมกันคืองานของลูกโฉมพร้อมกันกับงานของลูกยุทธและจะทำกันที่บ้านนี้แหละส่วนบ้านที่แกจะอยู่เมื่อแต่งงานแล้วนั้นเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะว่าเมื่อแกแต่งงานแล้วสักสองหรือสามวันลูกยุทธก็จะพาเมียไปอยู่กำแพงเพชรถูกไหมล่ะ ดังนั้น ในระหว่างสองสามวันที่จะพักอยู่นี้ จะให้อยู่ที่ห้องของลูกโฉมจัดการตกแต่งห้องเสียใหม่ก็ใช้ได้ ส่วนลูกโฉมกับพงษ์ศักดิ์นั้น พ่อคิดจะซ่อมบ้านหลังที่อยู่ถัดกับหลังนี้ไปทางด้านหลังนั่น ทาสีและสร้างต่อเพิ่มเติมขึ้นอีกเล็กน้อย จัดแจงตกแต่งภายในเสียให้ดีก็จะเรียบร้อยน่าอยู่และ

เงียบดี การที่จะซ่อมแซมนี้เชื่อว่าไม่ถึงสามเดือนก็จะเสร็จ จะเห็นเป็นยังไงที่พ่อคิดเช่นนี้ หรือจะให้แก้ไขอย่างไรก็บอกมาทีซิ" ท่านบิดาพูดช้า ๆ ให้ธีระยุทธฟัง

"เหมาะแล้วครับ คุณพ่อ ผมขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่ง" ธีระยุทธก้มลงกราบแล้วพูดต่อ

"ผมจะไปกำแพงวันนี้ละครับเพื่อเตรียมตัวในวันเสาร์" แล้วธีระ-ยุทธก็ลุกขึ้นลาท่านบิดา เมื่อเขาออกจากห้องท่านบิดาพร้อมกับห่อแหวนธีระยุทธก็ตรงมาที่ห้องส่วนตัวของตนรีบบรรจุของลงกระเป๋าเดินทาง แล้วแยกแหวนวงของพงษ์ศักดิ์เอาไว้ข้างนอก แล้วก็แต่งตัวยกกระเป๋าเดินทางออกจากห้องตรงไปยังที่ทำงานของพงษ์ศักดิ์อีกครั้งหนึ่ง ธีระยุทธเดินตรงเข้าไปหาพงษ์ศักดิ์พร้อมกับยื่นหีบบรรจุแหวนส่งให้พงษ์ศักดิ์ แล้วพูดขึ้น

X "ว่าจะมาให้เช้า เลยให้เสียเดี๋ยวนี้กันจะไปกำแพง วันเสาร์พบกันใหม่ หีบนั้นของหมั้น" ธีระยุทธพูดเท่านั้นไม่รอรับคำตอบ ยกกระเป๋าเดินทางออกไปทันที

ส่วนพงษ์ศักดิ์นั้นไม่ทันที่จะพูด ธีระยุทธก็ออกเดินไปลับตาเสียแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงเปิดหีบนั้นออกดูก็พบแหวนบรรจุอยู่ ส่องแสงแวววาวอยู่ภายในกล่องหีบนั้น เขาตะลึงมองอยู่ชั่วครู่ พอได้สำนึกตนเขาก็คิดว่า ในชีวิตของเขานี่หรือจะได้ของมีค่าเช่นนี้มาใช้ในการหมั้นหญิงที่ตนรักและบูชา ทั้งนี้จะเป็นกรรมดีที่ได้กระทำไว้ในชาติก่อนและชาตินี้ จึงได้มิตรที่ดีและมีผู้อุปการคุณมาช่วยเหลือ เขาค่อย ๆ ปิดหีบแหวนแล้วสอดใส่ไว้ในกระเป๋าเสื้อภายในของเขาอย่างระวังที่สุด แล้วเขาก็ปฏิบัติราชการภายในหน้าที่ต่อไป

ก่อนวันเสาร์ที่บ้านของนายชอบและนางเปรมในคลองมอญ บาง-เสาธงนั้น ได้จัดแจงตกแต่งบ้านพร้อมกับทำความสะอาดเท่าที่ฐานะจะอำนวยให้ พอได้วันเวลาตามกำหนดนัด ท่านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชนกับธีระยุทธบุตรชายพร้อมกับท่านผู้มีเกียรติอีกสองท่านได้มายังบ้านของนายชอบและนางเปรม ผลสนิท ซึ่งมีพงษ์ศักดิ์ได้คอยอยู่ที่ต้นทางคอยต้อนรับอยู่แล้ว โดยท่านทั้งสี่มาเรือยนต์เฉพาะตัวเป็นพิเศษ พงษ์ศักดิ์ได้นำท่านนายพันตำรวจเอกมายังบ้าน และนายชอบเมื่อทราบก็ได้เดินออกมาต้อนรับกลางทางก่อนที่จะถึงบ้าน เมื่อทั้งสองได้ถูกพงษ์ศักดิ์แนะนำให้รู้จักกันแล้วและทำความเคารพกันเสร็จ นายชอบจึงได้นำผู้ที่มาทั้งหมดขึ้นบนบ้าน และนำเข้านั่งในที่ที่ได้เตรียมจัดไว้สำหรับรับรอง และเด็ก ๆ น้องของเบ็ญจมาศก็ได้นำเครื่องดื่มและบุหรี่ออกมาตั้ง นายชอบและนางเปรมได้เชิญให้ผู้ที่มารับประทานเครื่องดื่ม และได้สนทนาคุยกันในเรื่องต่าง ๆ พอสมควรแล้ว คุณพระท่านบิดาของธีระยุทธได้พูดกับนายชอบว่า

"คุณชอบครับ วันนี้ผมได้นำเอาความสิริมงคลมาสู่กับพวกทั้งหมดครับ คือผมผู้เป็นบิดาของธีระยุทธ จะมาขอหมั้นหนูเบ็ญจมาศให้กับบุตรชายของผมคือธีระยุทธ และได้เชิญท่านผู้มีเกียรติทั้งสองที่มาด้วยนี้ มาเป็นผู้รับทราบในเรื่องนี้ไว้ด้วย" ท่านบิดาของธีระยุทธพูดอย่างช้า ๆ ชัดถ้อยคำ

"เป็นพระคุณครับที่ใต้เท้าได้ให้เกียรติแก่ครอบครัวของผม" นายชอบพูดพร้อมกับยกมือขึ้นทำความเคารพอีกครั้งหนึ่ง

"เอาละเริ่มพิธีกันได้ละ คุณชอบเรียกหนูเบ็ญจมาศมาซี จะได้เริ่มพิธีกัน" ท่านนายพันตำรวจเอกพูดพร้อมกับยิ้ม นางเปรมจึงได้ลุกขึ้นจาก

ที่นั่งไปนำเบ็ญจมาศบุตรสาวเข้ามานั่งในที่นั้น แล้วเบ็ญจมาศก็ทำความเคารพแก่ทุก ๆ คนที่อยู่ในที่นั้น ท่านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชนจึงได้นำหีบที่บรรจุแหวนหมั้นส่งให้กับบุตรชาย พร้อมกับได้พูดว่า

"ลูกยุทธสวมแหวนนี้ให้กับหนูเบ็ญจมาศ และตั้งแต่บัดนี้จะได้เป็นที่รู้กันทั่ว ๆ ไปว่า ลูกยุทธกับหนูเบ็ญจมาศได้เป็นคู่หมั้นกันแล้ว จัดการซิลูก"

แล้วธีระยุทธก็ได้บรรจงเปิดหีบหยิบแหวนขึ้นมา แล้วจึงเดินเข้ามาหาเบ็ญจมาศซึ่งได้นั่งก้มหน้าด้วยความละอาย ธีระยุทธได้ค่อย ๆ ยกมือซ้ายของเบ็ญจมาศบรรจงสวมแหวนนั้นลงที่นิ้วนางซ้าย เสร็จแล้วก็ถอยกลับมายังที่เดิม ทุก ๆ คนในที่นั้นต่างให้ศีลให้พรแด่คู่หมั้นทั้งสองพร้อมทั้งคุณพระและผู้ที่มาด้วย ต่างก็ตบมือให้เกียรติแก่คู่หมั้นทั้งสองนั้นตามสมควร แล้วเบ็ญจมาศก็ทำความเคารพแก่ทุกคน แล้วจึงได้ลุกเดินกลับออกไปยังห้องที่พักของตน เมื่อเบ็ญจมาศลุกไปแล้วท่านบิดาของธีระยุทธก็ได้พูดกับนายชอบ

"คุณชอบ ผมกำหนดไว้ว่า เราจะทำการสมรสกันภายใน ๓ เดือนข้างหน้านี้ ผมจะเป็นคนหาฤกษ์ยามให้เอง และพรุ่งนี้คุณก็คงไปที่บ้านผม แต่ผมมันเป็นคนใจร้อนอยากรวบรัดเรื่องเสียให้มันเป็นการเรียบร้อยไปเสียทั้งสองฝ่าย คืออยากให้งานนี้ทำพร้อมกันเสียทั้งสองคู่ที่บ้านของผมนั้นอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเมื่อได้ทำการสมรสกันแล้ว ผมใคร่จะให้ลูกโฉมและพงษ์ศักดิ์อยู่ที่บ้านผม ผมได้สั่งช่างจัดแจงซ่อมบ้านหลังใหม่ภายในบ้านของผมให้แล้ว เพื่อจะได้อยู่กันตามประสาของหนุ่มสาว ส่วนธีระยุทธนั้นเมื่อเสร็จงานก็จะให้พักอยู่ที่บ้านผมชั่วคราว แล้วเขาก็จะต้องพาเจ้าสาวไป

อยู่ด้วยกันที่กำแพงเพชร ความเห็นของผมเป็นเช่นนี้และออกจะเอาเปรียบเกินไปสักหน่อย ผมหวังว่าคุณคงให้อภัยนะครับ"

"ผมมิได้ขัดข้องอะไรเลยครับ และผมควรจะขอบพระคุณของใต้เท้าที่ได้กรุณาต่อบุตรชายของผมด้วย" นายชอบตอบโดยยิ้มแย้ม แต่ในระหว่างที่ท่านผู้ใหญ่สนทนากันอยู่นั้น ธีระยุทธและพงษ์ศักดิ์ต่างมองดูตากันแล้วก็ลุกขึ้นออกไปข้างนอกทั้งสองคน เมื่อพ้นห้องแล้ว ธีระยุทธได้พูดกับพงษ์ศักดิ์ขึ้น

"อ้ายเรื่องเลี้ยงฉลองการหมั้นในวันอาทิตย์นี้น่ะ ลื้อบอกผู้ที่รับเชิญไว้โดยทั่วถึงแล้วหรือยัง ของกินนั้นเรียบร้อยแล้ว"

"เรียบร้อย"

"ดังนั้น ๑ ทุ่มหรือ ๑๙ น. เรือลำที่มานี้จะมารับลื้อ และมีรถคอยรับอยู่ที่ท่าเรือ อย่าวิตกไปเลยน่ะมีทั้งรับและส่งพร้อม ตกลงนะ" ธีระยุทธถามแกมบีบบังคับ

"ตกลงยุทธ" พงษ์ศักดิ์ตอบรับคำ แล้วทั้งสองต่างก็เดินกลับเข้าไปนั่งยังที่ของตน

ในวันนั้นเองได้มีการเลี้ยงอาหารอย่างบ้านสวนกันในตอนกลางวัน ในระหว่างการรับประทานกันอยู่นั้นก็มีการคุยกันในเรื่องที่สนุกสนานตลอดเวลารับประทาน เมื่อได้เสร็จจากการรับประทานแล้วสักครู่หนึ่ง เบ็ญจมาศก็ได้นำพวงมาลัยที่ร้อยอย่างสวยงามใส่ถาดนำมาชำร่วยให้แก่ท่านผู้ที่มาด้วยกันทุกคนแล้วก็ถอยกลับออกไป พวงมาลัยนี้ธีระยุทธส่งมาเตรียมไว้ตั้งแต่ตอนเช้าก่อนที่ผู้ที่จะมานั้นมาถึง เมื่อถึงเวลาอันสมควรแล้ว แขกทุกคนที่มาต่างก็ลากลับ เบ็ญจมาศก็ออกมาทำความเคารพแก่ทุกคนที่มานั้นด้วย นายชอบและพงษ์ศักดิ์ได้มาส่งท่านนายพันตำรวจเอกที่ท่าน้ำ รออยู่จนเรือ

ได้แล่นไปจนลับสายตาแล้วจึงได้กลับบ้าน เมื่อมาถึงบ้านก็เห็นนางเปรมกำลังจับมือเบ็ญจมาศดูแหวนที่สวมอยู่ในนิ้ว เมื่อเห็นผู้ที่ไปส่งแขกกลับกันมาแล้ว นางเปรมจึงหันหน้ามาทางสามี

"นาย! มาดูนี่ซี แหวนเพชรลูก เมล็ดไม่ใช่เล็ก ถ้าจะหลายนะ" นางเปรมพูดพร้อมกับยังไม่ละสายตาไปจากแหวนวงนั้น นายชอบกับพงษ์ศักดิ์ก็เดินเข้าไปดู

"ก็แน่ละ หน้าอย่างเราจะหาที่ไหนมาได้เหมือนอย่างนี้" นายชอบพูด

"ได้ซีครับ ผมมอบให้คุณพ่อไว้สำหรับพรุ่งนี้ด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดแล้วก็เดินเข้าไปหยิบแหวนที่เก็บไว้ในห้องนำมาส่งให้กับบิดา นายชอบแสดงว่าสงสัยแต่ก็รับมาแล้วก็เปิดออกดู ความตกตะลึงของนายชอบทำให้นางเปรมต้องชะโงกหน้ามาดู แล้วก็ร้องออกมาว่า

"แหวนเพชร นี่พงษ์เอามาแต่ไหน" นางเปรมถามพงษ์ศักดิ์

"แล้วถึงค่อยทราบภายหลังเถอะครับ เก็บไว้ให้คุณพ่อทำพิธีพรุ่งนี้" พงษ์ศักดิ์พูดเท่านั้นแล้วก็เดินจากไป

"เพชรเมล็ดใหญ่กว่าของลูกเบ็ญจอีก เอ! นี่ไปเอามาจากไหนหนอ" นางเปรมพูดอย่างสงสัย เบ็ญจมาศและนายชอบต่างก็นิ่งอึ้งไปตามกัน ซึ่งเป็นการเดาไม่ถูกว่าพงษ์ศักดิ์ได้แหวนวงนี้มาโดยวิธีและทางใด

รุ่งเช้าเวลา ๙ นาฬิกาเศษ เรือยนต์พิเศษก็มาเทียบท่าบ้านนายชอบ นายชอบนางเปรมและพงษ์ศักดิ์ได้เตรียมตัวคอยอยู่พร้อมแล้วก็ได้ลงเรือข้ามฟากมาขึ้นรถ ตรงไปยังบ้านท่านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชน บิดาของธีระยุทธ ซึ่งมีบุคคลชุดเดิมเมื่อวานนั่งรออยู่พร้อมกันแล้ว โดยไม่ต้องกล่าวอะไรให้มากนัก คุณพระก็ได้เรียกศิริโฉมบุตรีออกมา เมื่อได้

คุยกับแขกสมควรแล้ว การหมั้นก็เป็นไปตามแบบเดิม พงษ์ศักดิ์เป็นผู้สวมแหวนให้กับศิริโฉม แล้วต่างก็ให้ศีลให้พรกันตามประเพณี เสร็จแล้วก็มีการเลี้ยงอาหารกลางวันกันต่อไป เมื่อเสร็จจากการรับประทานแล้วต่างก็ลุกออกมาตรงไปยังห้องรับแขก เว้นแต่ศิริโฉมเท่านั้นที่ได้เอามือมาจับแขนนางเปรมและกระซิบเบา ๆ

"คุณแม่คะ ไปที่ห้องโฉมหน่อยเถอะค่ะ โฉมมีธุระนิดหน่อย" พูดได้เท่านี้โดยที่นางเปรมไม่มีเวลาที่จะถาม ศิริโฉมก็จับมือนางเปรมให้เดินไปด้วยทันที เมื่อถึงห้องและนางเปรมก็ได้ลงนั่งเรียบร้อย ศิริโฉมจึงเดินไปปิดประตูห้องแล้วก็เลยไปหยิบของจากในตู้ออกมา มีห่อใหญ่ ๆ อยู่สองห่อและห่อเล็กๆสามห่อนำมาวางบนโต๊ะตรงหน้าของนางเปรม แล้วศิริโฉมจึงแก้ห่อเล็ก ๆ ออกทีละห่อ ห่อแรกเป็นนาฬิกาข้อมือเรือนทองสายทองอย่างดีหนึ่งเรือนส่งให้นางเปรมดู แล้วก็แก้อีกห่อหนึ่งเมื่อแก้ออกเป็นกำไลก้านแข็งฝังเพชร ส่วนอีกห่อหนึ่งนั้นเป็นหีบกำมะหยี่ยาวสองหีบเปิดหีบแรกภายในหีบนั้นบรรจุสร้อยเพชรหนึ่งเส้น และอีกหีบหนึ่งบรรจุสร้อยคอมีล็อกเก็ทมรกตมีเพชรลูกเมล็ดเล็ก ๆ ล้อมรอบ

เมื่อศิริโฉมเปิดให้ดูแล้วจึงหยิบสิ่งของขึ้นมาทีละสิ่งพูดขึ้นว่า

"กำไลก้านแข็งนี่ให้น้องเป็ญจใส่เหนือนาฬิกาข้อมือนะคะ ส่วนสร้อยเพชรนี้สวมข้อมือขวา และสร้อยคล้องคอนี้ก็ไม่มีปัญหา ส่วนห่อใหญ่อีกสองห่อนี้เป็นเสื้อผ้าของน้องเป็ญจค่ะที่จะแต่งไปในงานกินเลี้ยงกันคืนนี้ ของเหล่านี้พี่ยุทธเป็นผู้จัดหามาให้ทั้งสิ้น เสื้อผ้าคงใช้ได้พอดีเพราะได้เคยตัดจากร้านนี้มาแล้ว โฉมจะเอาไปไว้ในรถก่อน เวลาที่ลงจากรถอย่าลืมนะคะ" ศิริโฉมพูดแล้วก็เก็บห่อของสามห่อนั้นลงในกระเป๋าถือเรียบ ๆ ส่งให้กับนางเปรม ส่วนนางเปรมนั้นมิได้พูดอย่างไรเป็นแต่ยื่นมือ

ไปรับ แล้วศิริโฉมก็พานางเปรมมาร่วมวงกับผู้ที่มาต่อไป และตัวของศิริโฉมนั้นก็แยกไปนำห่อเสื้อผ้าไปใส่ไว้ในรถ และกำชับคนขับรถให้คอยเตือนนางเปรมเมื่อหลงลืม

เมื่อนายชอบได้นั่งคุยกับบิดาของธีระยุทธพอสมควรกับเวลาแล้วก็กล่าวคำอำลา และศิริโฉมก็ได้เดินมาส่งพร้อมกับท่านบิดาที่รถ คณะของพงษ์ศักดิ์ก็ลงเรือกลับมาบ้าน เมื่อขึ้นมาจากเรือแล้ว ผู้ควบคุมเรือได้บอกว่าเวลา ๑๙ นาฬิกาจะมารับอีกครั้งหนึ่งแล้วก็ออกเรือกลับ ทั้งหมดเมื่อถึงบ้านแล้วต่างก็จะแยกกันไป แต่นางเปรมได้พูดกับสามีว่า

"นาย! ฉันได้รับของจากคุณโฉมมา คือห่อเสื้อผ้าของลูกเบ็ญจ ๒ ห่อและของในกระเป๋านี้" พูดแล้วนางเปรมก็ชูกระเป๋าให้ดู

"ของอะไรนะเปรม" นายชอบหันมาถามและพงษ์ศักดิ์ก็พลอยหยุดฟังด้วย แล้วนางเปรมก็เดินไปยังโต๊ะกลางห้อง พงษ์ศักดิ์นายชอบและเบ็ญจมาศพร้อมทั้งน้อง ๆ ต่างก็พากันยืนมุงดูด้วย นางเปรมเปิดกระเป๋าสิ่งของและปากก็พูดไปพลาง

"คุณโฉมเขาบอกว่า คุณยุทธมอบของนี้ให้ลูกเบ็ญจแต่งไปในงานคืนนี้" แล้วนางเปรมก็แก้ห่อของออกมา และบอกวิธีใช้ทีละอย่างตามที่ศิริโฉมสั่ง เมื่อเสร็จแล้ว นางเปรมก็แก้ห่อเสื้อผ้าสองห่อ ภายในห่อที่ยกเอาออกมานี้เป็นเครื่องแต่งกายชุดราตรีที่ตัดด้วยแพรอย่างดี พร้อมกับมีกระเป๋าถือที่มีของที่ต้องการใช้บรรจุไว้ในกระเป๋าโดยครบถ้วน

"ทั้งหมดนี่ยุทธต้องจ่ายไม่น้อยสำหรับน้องเบ็ญจ เอ้า! เก็บเอาไปไว้ในห้องเสียซี ย่ำค่ำกว่า ๆ เริ่มแต่งตัว เวลา ๑ ทุ่มเรือเขาจะมารับ" พงษ์ศักดิ์พูดกับน้องสาว แล้วช่วยเก็บสิ่งของลงในกระเป๋าส่งให้ เบ็ญจก็รับแล้วนำเข้าไปเก็บไว้ในห้อง

"ทำไมเขาจึงช่างดีกับพวกเราถึงเพียงนี้เทียวนะ เปรม" นายชอบเอ่ยขึ้น แต่พงษ์ศักดิ์ได้ตอบแทน

"ยุทธรักน้องเบ็ญจโดยจริงใจน่ะซีครับ ต่อไปคุณพ่อควรบอกให้น้องเบ็ญจบังคับยุทธเสียบ้างในการใช้จ่าย มิฉะนั้นอ้ายเพื่อนผมจะแย่ อ้อ! เรื่องแหวนหมั้นวันนี้ คุณพระท่านมอบให้ยุทธมาให้ผม เป็นแหวนวงเดียวกันกับที่ท่านได้ทำการหมั้นคุณแม่ของยุทธครับ"

"เออ! ขอให้ท่านเจริญ ๆ ยิ่ง ๆ ขึ้นไปเถิด เราก็มีแต่ให้ศีลให้พรแก่ท่านเท่านั้น ไม่มีโอกาสที่จะสนองบุญคุณท่านได้ยิ่งกว่านี้" นายชอบกล่าวขึ้นลอย ๆ

เวลา ๑ ทุ่มพงษ์ศักดิ์และเบ็ญจมาศแต่งตัวเสร็จจะเดินไปลงเรือซึ่งมาจอดคอยอยู่ก่อนเวลาแล้ว น้อง ๆ ต่างมาดูพี่สาวพี่ชายที่แต่งตัวอย่างงามพร้อมทั้งคู่และไปส่งจนถึงเรือ เมื่อเรือได้ออกจากท่าไปแล้ว เด็ก ๆ เหล่านั้นก็เดินกลับมายังบ้าน เสียงซุบซิบของเพื่อนบ้านก็คงมีเป็นธรรมดา มีบางคนพูดว่า

"เออ! เขาเลี้ยงลูกดีถึงได้รับผลอย่างนี้" และบางคนก็พูดขัดขึ้นบ้างว่า

"มันไม่ใช่แต่เลี้ยงดีเพียงอย่างเดียว แต่เด็กมันต้องดีด้วยต่างหาก ฉันเห็นมามากนักแล้ว ไม่ว่าผู้ดีมีจนเลี้ยงกันอย่างลูกพระลูกพระยา แต่สันดานเด็กมันไม่ดีมันก็ระยำไปก็แยะจ้ะ"

นี่เป็นเสียงประกอบของชาวเพื่อนบ้าน แต่ความจริงมันจะถูกผิดทางไหนนั้นขอท่านได้โปรดวินิจฉัยเอาเองเถิด

ศิริโฉมกับธีระยุทธมายืนคอยอยู่หน้าร้านอาหารอยู่แล้ว ปล่อยให้แขกผู้รับเชิญนั่งดื่มและสนทนากันอยู่ในห้องโถงกลางห้องของร้านที่จำหน่าย

อาหารชั้นดี เมื่อรถของสองพี่น้องมาหยุดที่หน้าร้าน ธีระยุทธและศิริโฉมก็เดินเข้าไปหาเมื่อสองพี่น้องก้าวลงจากรถแล้ว พงษ์ศักดิ์จึงจูงมือน้องสาวไปส่งให้กับธีระยุทธ กระทำให้เบ็ญจมาศอายเจื่อนอยู่บ้าง แล้วธีระยุทธก็ปฏิบัติอย่างเดียวกันส่งมือน้องสาวให้กับพงษ์ศักดิ์ แล้วทั้งสองคู่หนุ่มสาวก็เดินเกาะแขนเข้าไปในร้านอาหาร แขกที่ได้รับเชิญต่างก็ลุกขึ้นยืนและร้องไชโยพร้อมกัน ในขณะเมื่อสองคู่หมั้นได้ย่างเท้าเข้าไปในสถานที่นั้นแล้ว ก็ได้มีการแนะนำให้แขกที่ได้รับเชิญมาได้รู้จักกับคู่หมั้นของตนทั้งสองคน ทุกคนต่างซุบซิบชมเชยว่า เจ้าสาวทั้งสองนั้นงามอย่างทัดเทียมกัน พงษ์ศักดิ์และธีระยุทธก็เชิญให้ผู้ที่ได้รับเชิญทั้งหลายเข้านั่งยังที่รับประทาน คู่หมั้นทั้งสองนั่งตรงกลางโต๊ะและตรงกันข้ามแต่ละคู่ โดยศิริโฉมนั่งติดกับพงษ์ศักดิ์ด้านหนึ่ง และด้านตรงกันข้ามเบ็ญจมาศกับธีระยุทธก็นั่งติดกัน อาหารก็เริ่มดำเนินไปตามลำดับ เสียงคุยกันเสียงชมเชยคู่หมั้นทั้งสองคู่อยู่มิขาดปาก ส่วนเบ็ญจมาศนั้นรู้สึกจะเก้อเขินอยู่บ้างเพราะไม่สู้จะคุ้นเคยงานสังคมเช่นนี้นัก แต่ศิริโฉมวางท่าได้เรียบร้อยเพราะได้เคยผ่านงานของผู้อื่นมาแล้วเป็นส่วนมาก ดังนั้นการเก้อเขินจึงมีเป็นส่วนน้อยกว่าเบ็ญจมาศ การเลี้ยงวันนี้เต็มไปด้วยความสนุกสนานรื่นเริง บุคคลที่ได้เชิญมาส่วนมากเป็นพวกที่ครองตัวเป็นโสด ส่วนหญิงนั้นก็เป็นบุคคลที่ศิริโฉมได้เชิญมาก็แต่เป็นส่วนน้อย เชิญมาแต่เฉพาะผู้ที่คุ้นเคยรักใคร่นับถือเท่านั้น ส่วนแขกที่เป็นหญิงฝ่ายของเบ็ญจมาศนั้นไม่มีเลย งานเป็นไปอย่างเรียบร้อยสมเกียรติ จนเวลาอันสมควรแล้วได้มีการอวยชัยให้พรกันตามระเบียบแล้วแขกทั้งหลายต่างก็ทยอยกันลากลับจนหมด ทั้งสองคู่ต่างก็ได้ลาจากกัน คือศิริโฉมไปกับพี่ชายและเบ็ญจมาศก็ได้ไปกับพี่ชายเช่นเดียวกัน

เมื่อเดือนที่สามตอนปลายเดือนล่วงมา การพิธีสมรสก็ได้บังเกิดขึ้นที่บ้านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชน เป็นประวัติการณ์ของถนนนั้น จะแลเห็นทั้งสองฟากถนนจะมีรถยนต์ของผู้มีเกียรติที่มาในพิธีสมรสไม่น้อยกว่าสองร้อยคันจอดเรียงราย จนต้องมีตำรวจจราจรมาควบคุมในการนี้ เพราะในงานเดียวมีคู่สมรสถึงสองคู่ จึงเป็นข่าวที่กึกก้องอยู่ไม่น้อย และหนังสือพิมพ์บางฉบับได้ลงพาดหัวข่าวให้ ภายในบ้านท่านนายพันตำรวจเอกพระปราบทรชน แสงไฟสว่างจ้างดงามทั่วทั้งบ้าน แขกผู้มีเกียรติก็หลามเต็มอยู่ทั่วไปตลอดทั้งสนามหญ้า งานได้สำเร็จไปโดยเรียบร้อยอย่างดียิ่ง ของขวัญที่ได้รับไว้เต็มไปด้วยของมีค่าต่าง ๆ เต็มโต๊ะยาวที่ตั้งไว้คอยรับ จึงขอสรุปในเรื่องงานพิธีนี้ไว้เพียงนี้

เมื่อพิธีสมรสได้จัดไปตามประเพณีนิยมอันถูกต้องแล้ว พงษ์ศักดิ์และศิริโฉมก็ได้ไปอยู่บ้านที่คุณพ่อของศิริโฉมซ่อมแซมและต่อเติมให้ใหม่พร้อมทั้งข้าวของเครื่องใช้ที่จัดใหม่ให้ทั้งสิ้น ส่วนธีระยุทธกับเบ็ญจมาศนั้นก็ได้ไปพักอยู่ที่ห้องของศิริโฉมเดิม ซึ่งได้ตกแต่งเปลี่ยนแปลงภายในห้องเสียใหม่ให้เป็นที่น่าอยู่น่าอาศัย และพรั่งพร้อมไปด้วยของใช้ที่จำเป็นต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นเพียงที่พักชั่วคราวของคู่หนุ่มสาวคู่นี้เท่านั้น

ทางบ้านพักของนายชอบนั้น ถ้าจะสังเกตดูให้ดีแล้วจะเห็นได้ว่าเมื่อได้เสร็จในการที่ได้ปลูกฝังให้บุตรสาวและบุตรชายไปแล้ว นายชอบและนางเปรมมักจะนั่งใจลอยอยู่ด้วยกันทั้งสองคน ยิ่งเด็ก ๆ ไปโรงเรียนกันหมดแล้ว ก็รู้สึกว่าบ้านนี้ช่างเหงาเงียบเสียจริง ๆ ทั้งนี้ก็เป็นเพราะครอบครัวนี้ต้องขาดผู้ที่เคยอยู่เคยอาศัยไปพร้อม ๆ กันถึงสองคนคือ พงษ์ศักดิ์และเบ็ญจมาศ แม้แต่เด็ก ๆ เมื่อกลับจากโรงเรียนเคยรื่นเริง ก็เปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นซึมเซา จึงยิ่งกระทำให้สองสามีภรรยารู้สึกเหงาใจลงไป

อีกไม่ใช่น้อย การขายขนมเบื้นอันยกเลิกโดยที่ไม่มีจิตใจที่จะกระทำสองตายายซึ่งเบ็นหลักของบ้านก็ได้แต่เบ็นผู้จัดการบ้านเรือนให้ลูก ๆ ที่ยังคงอยู่อีกสามคนได้พักอยู่พักกินไปตามสบายพอสมกับฐานะและอัตภาพเท่านั้น

เมื่อครบกำหนดการสมรสผ่านพ้นไปได้สามวัน และในวันนั้นตรงกับวันอาทิตย์พอดี ธีระยุทธและเบ็ญจมาศก็ได้พากันมาหานายชอบนางเปรมเพื่อลาไปอยู่กำแพงเพชร ท่านผู้ใหญ่ทั้งสองก็ให้ศีลให้พรไปตามธรรมดาของผู้ที่เป็นบิดาและมารดา และน้องๆก็อยู่พร้อมหน้ากัน ต่างก็รู้สึกอาลัยยิ่งที่จะต้องจากพี่สาวไปอยู่ไกล เสร็จแล้วธีระยุทธและเบ็ญจมาศก็ลากลับมาจัดข้าวของ และไปลาท่านบิดาของธีระยุทธตลอดจนพงษ์ศักดิ์และศิริโฉมเมื่อเสร็จสิ้นแล้วคู่สมรสทั้งสองก็ได้ลาจากไป

ส่วนพงษ์ศักดิ์และศิริโฉมนั้น แทบทุกอาทิตย์ทั้งสองจะต้องไปเยี่ยมนายชอบและนางเปรมตลอดจนน้อง ๆ และในการที่ไปเยี่ยมนี้มักมีสิ่งของติดมือไปฝากท่านผู้ใหญ่และเด็ก ๆ อยู่มิขาด ถึงแม้นางเปรมและนายชอบได้กล่าวห้ามปรามว่าไม่ต้องมีอะไรมาฝากก็ได้ เพราะที่บ้านนี้ก็มีของพอใช้อยู่แล้ว แต่ทั้งสองผัวเมียหนุ่มสาวก็ได้หายินยอมเชื่อฟังไม่ ภายในบ้านนายชอบจะครึกครื้นขึ้นได้บ้าง ก็ชั่วขณะที่พงษ์ศักดิ์และศิริโฉมมาเยี่ยมเท่านั้น แต่เมื่อผู้ที่มาเยี่ยมพากันกลับไปกันแล้ว สภาพการณ์ก็เข้าสู่ตามเดิมคือความเงียบเหงานั้นเอง

ส่วนภาวการณ์ที่จังหวัดกำแพงเพชรนั้น เมื่อธีระยุทธและเบ็ญจ-มาศไปถึงแล้วก็มีผู้รักใคร่และนับถือของธีระยุทธและพงษ์ศักดิ์มาต้อนรับและเยี่ยมเยียนอยู่มิได้ขาด ทั้งสองสามีภรรยาก็จัดการต้อนรับอย่างดีที่สุดเมื่อได้จัดการทางบ้านพักเรียบร้อยแล้ว สองสามีภรรยาก็ได้พากันไปทำความเคารพและแนะนำให้รู้จักกับผู้ที่เคารพนับถือถ้วนทั่วกัน ตลอดจน

พวกคณะที่จัดสรรที่ดินที่พงษ์ศักดิ์ได้ผูกไมตรีไว้ก็ได้ไปทำการรู้จักทั่วกันทุกคน กำนันแสงและราษฎรที่อยู่ในที่จัดสรรต่างก็ปลื้มปิติยินดีที่ได้รู้จักกับน้องสาวของพงษ์ศักดิ์ และได้มอบพืชผลและพืชไร่มาให้เป็นจำนวนมากมาย แม้แต่จะกล่าวห้ามปรามทักท้วงก็มิยอมฟัง เมื่อทั้งสองได้กลับมาจากการเยี่ยมเยียนแล้ว ต้องนำของที่ได้รับมาแจกจ่ายให้กับผู้อื่นอีกตลอดจนตำรวจในใต้บังคับบัญชาของธีระยุทธและเรือนจำโรงพยาบาล ความอบอุ่นของสองสามีภรรยาคู่นี้นับว่าได้รับความสุขกายสุขใจ ซึ่งได้แสดงถึงผลได้กระทำความดีไว้ แล้วผลนั้นก็ได้สนองให้ทันตาเห็นในภพนี้

สรุปความได้ว่าภายในครอบครัวทั้งสองราย คือ นายชอบและคุณพระปราบทรชนได้บรรลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยปกติทุกประการ

ยาทิสํ วปเต พีชํ ตาทิสํ ลภเต ผลํ

คนหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น

ตอนที่ ๙

เรือโยงอับปาง

จิตใจเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิต ผู้ใดที่มีจิตใจสดใสชื่นบาน อยู่เสมอแล้ว โดยมากมักจะเป็นผู้มีอายุยืนกว่าบุคคลที่มีจิตใจไม่สดใสผ่องแผ้ว ดังนั้นนายชอบก็เช่นเดียวกัน เมื่อบุตรชายหญิงได้เป็นฝั่งเป็นฝาไปแล้ว จิตใจของนายชอบก็ดูเหมือนจะมีการซึมเซาลงไปไม่เหมือนเดิม ทั้งนี้อาจ เป็นการคิดมากเกินไปในความเป็นห่วงบุตรและธิดาที่ต้องจากไปอยู่ห่างไกล นั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งทางบ้านก็เงียบเหงาลงโดยขาดบุตรที่เคย อยู่ใกล้ชิดถึงสองคนไปในเวลาอันพร้อมกัน จึงเป็นเหตุที่ทำให้นายชอบ หมดความรื่นเริงในส่วนที่ควรจะมีนั้นไม่มีเหลืออยู่อีกเลย ร่างกายก็อ่อน เพลียลง จึงเป็นช่องทางให้โรคอื่นเข้ามาแทรกแซงได้ง่าย ในชั้นต้น ๆ ก็ ไม่สู้จะมีอาการอันใดผิดปกติไปมากนัก นอกจากจะมีการเป็นลม ซึ่งไม่เคย เป็นมาแต่ก่อนก็มาบังเกิดขึ้นเป็นบางคราว ส่วนกำลังกายนั้นก็รู้สึกว่าได้ ลดน้อยลงไปเป็นลำดับ ได้ให้นายแพทย์ตรวจดูและรักษาก็ปรากฏอาการ ทรงอยู่เรื่อย ๆ ไม่ดีขึ้นอย่างไร เมื่อผ่านพ้นการสมรสบุตรทั้งสองไปเพียง หกเดือนเศษ อาการป่วยของนายชอบดูเหมือนจะเพิ่มและรุนแรงขึ้น คือมี โรคอื่นเข้าแทรกผสม เช่น ลำไส้ กระเพาะ และเกี่ยวกับหัวใจ และต่อเนื่อง จากนายชอบก็มีวัยชรามากลงแล้ว จนอาการที่ป่วยนั้นเพิ่มขึ้นจนเป็นที่ น่าวิตก บุตรชายและบุตรสะใภ้ก็ได้วิงวอนให้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล นายชอบมักตอบปฏิเสธอยู่เสมอว่าอาการของตนนั้นยังไม่สมควรที่จะต้อง ไปป่วยที่โรงพยาบาล ต่อเมื่ออาการได้มากขึ้นจริง ๆ แล้วจึงได้ยินยอมไป นางเปรมผู้ภรรยาก็ต้องคอยดูแลอยู่ที่โรงพยาบาล ส่วนทางบ้านนั้นปรุงจิต

ลูกสาวบุญธรรมได้มาดูแลแทน และประจวบพอดีสามีของปรุงจิตได้รับคำสั่งให้ย้ายเข้ามารับราชการที่กระทรวงมหาดไทยด้วย ดังนั้นบุตรบุญธรรมจึงได้รับหน้าที่ดูแลทางบ้านแทนนางเปรมที่ต้องไปอยู่พยาบาลนายชอบที่โรงพยาบาล ธีระยุทธและเบ็ญจมาศก็ลงมาเยี่ยมแทบทุกอาทิตย์ ส่วนพงษ์ศักดิ์และศิริโฉมนั้นแทบจะทุกวันในตอนเย็น ทั้งสองสามีภรรยาจะต้องไปเยี่ยมเสมอมิได้ขาด คุณพระปราบทรชนบิดาของธีระยุทธก็ได้ไปเยี่ยมและถามอาการอยู่เรื่อย ๆ เหมือนกัน และในวันหนึ่งเมื่อท่านได้เสร็จการเยี่ยมแล้ว พอออกเดินมาจากห้องพิเศษของคนป่วยก็ได้สวนกับนายแพทย์ผู้รักษานายชอบ ในโอกาสนั้นเองท่านได้พูดกับนายแพทย์ผู้รักษา

"คุณหมอครับ ผมขอถามคุณหมอสักหน่อยหวังว่าคงให้อภัยผมผู้รบกวนเวลาและตัวคุณหมอ"

"เชิญเถอะครับมิเป็นไรมิได้ เชิญที่เก้าอี้ริมระเบียงนั่นก็ได้ครับ" นายแพทย์ผู้ใจดีตอบแล้วก็นำให้คุณพระไปนั่งที่เก้าอี้

"คุณหมอครับ นายชอบผู้ที่ป่วยนี้เป็นบุคคลที่น่านับถือและเป็นผู้ที่น่าสงสารยิ่งเขาเป็นข้าราชการเบี้ยบำนาญซึ่งได้รับเดือนละ ๗๐๐ เศษเท่านั้น ถึงกระนั้นก็ดีเขาก็อดทนหารายได้พิเศษในการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อให้การศึกษาแก่บุตรถึงสามคนที่กำลังศึกษาอยู่โดยลำแข้งของตนเองตลอดมา เป็นที่รักใคร่ของบ้านใกล้เรือนเคียงทั้งหมด รวมทั้งผมเองก็ยอมรับนับถือเขา การป่วยครั้งนี้ผมเป็นตัวตั้งตัวตีเอง ที่ผมจะยอมเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะถูกหรือแพงในค่ายาและค่ารักษา ผมขอแต่ให้เขาหายเท่านั้นก็เป็นที่พอใจของผมแล้ว การที่ผมพูดมายืดยาวเช่นนี้ ก็เพื่อจะได้รับความเมตตาจากคุณหมอด้วย และผมขอทราบว่าจะมีหวังบ้างไหมเท่านั้นละครับ"

คุณพระพูดแต่เพียงนี้แล้วก็หยุดรอฟังคำตอบจากนายแพทย์ นายแพทย์นิ่งอยู่สักครู่หนึ่งจึงพูดขึ้นในน้ำเสียงเรียบ ๆ

อาการของนายชอบไม่ใช่น้อยนะครับ เมื่อมาถึงโรงพยาบาลนั้นมันหนักเสียแล้ว มีอาการโรคตั้งหลายอย่างเข้าไปอยู่ในร่างกาย และประกอบด้วยวัยชรากำลังร่างกายก็มีน้อย จึงลำบากที่จะต้องรักษาอยู่ไม่น้อยผมก็หนักใจผู้ป่วยผู้นี้เหมือนกัน แต่ขอได้โปรดเชื่อผมเถอะ ผมจะพยายามจนสุดความสามารถของผมอย่างเต็มที่ แต่เมื่อสุดความสามารถผมก็ยอมสารภาพว่า นั่นเป็นทางสุดท้ายของผู้ป่วยครับ แต่ถึงอย่างไรก็ดีขอให้ใต้เท้าจงมีความหวังไว้บ้างถึงแม้มันจะเป็นส่วนน้อยก็ตาม ผมเรียนให้ทราบได้แต่เพียงเท่านี้ละครับ" นายแพทย์พูดพร้อมกับลุกขึ้นขอโทษที่จะไปตรวจอาการของนายชอบต่อไป ปล่อยให้คุณพระปราบทรชนนั่งถอนหายใจใหญ่อยู่แต่ผู้เดียว

"ขอให้คุณพระคุณเจ้าและสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกนี้ ช่วยอภิบาลให้นายชอบหายจากโรคร้ายนี้เถิด เพื่อเป็นที่เคารพและสักการะของลูกหลานในกาลต่อไปในวันข้างหน้า" คุณพระพึมพำพูดกับตนเองแล้วก็ลุกเดินกลับจากโรงพยาบาล

นางเปรมนั้นมิได้ห่างจากนายชอบเลยนอกจากความจำเป็นจริง ๆ ชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น สมกับที่เป็นศรีภรรยาจริง ๆ ซึ่งได้เห็นใจในยามป่วยเจ็บเช่นนี้ ความเศร้าโศกเป็นทุกข์ในสามีผู้ป่วยอยู่นั้น ไม่มีอะไรที่จะดีไปกว่าการหลั่งน้ำตาของนางเปรม นายชอบเหลียวมาเห็นภรรยามีอาการเช่นนั้น จึงได้เอ่ยพูดขึ้นเสียงเบา ๆ

"ร้องไห้ทำไม เปรม ?"

"นายขา ฉันทนดูนายเป็นอยู่อย่างนี้แล้วมันเหลือจะกลั้น ถ้าฉันสามารถที่จะยกเอาความป่วยเจ็บอันนี้มาใส่ในตัวของฉันได้ ฉันยินดีจะทำจริง ๆ นะนายฉันไม่ได้พูดแต่ปาก นี่มันจนใจจริง ๆ นาย มันสุดความสามารถของฉันนะนาย ฉันจึงต้องอาศัยน้ำตานี้เท่านั้นเป็นที่ระบายความเศร้าในจิตใจของฉัน" นางเปรมพูดพร้อมกับนองน้ำตา และกำมือของนายชอบไว้

"เปรมเอ๋ย! ฉันเห็นใจเปรม มันไม่ใช่พึ่งเห็นกันดอก ฉันเห็นมานานแล้ว และครั้งนี้ก็ยิ่งเห็นเด่นชัด อย่าร้องไห้ดีกว่าเปรม มันทำให้ใจฉันมันพลอยหดหู่ไปด้วย ชาติ, ชรา, พยาธิ, มรณะ, ทั้งสี่อย่างนี้ใคร ๆ ก็หนีไม่พ้น แม้แต่เปรมเองต่อไปก็จะเป็นเช่นฉันเหมือนกัน ไม่ว่าพระยามหากษัตริย์ ไพร่ ผู้ดี ยาจก เข็ญใจ มันก็ต้องเป็นไปตามทำนองนี้เหมือนกันหนีไม่พ้น เอาหลักนี้เข้าหักห้ามเสียซี ฉันเองก็เคยคิดเช่นนี้เหมือนกัน แต่มันก็ยังห่วงอยู่เสมอ" นายชอบพูดได้แต่เพียงนี้ นางเปรมก็ชิงถาม

"นายห่วงอะไรหรือ นายบอกฉันมาทีฉันอยากรู้จริง ๆ" นางเปรมถามสามี

"ฉันห่วงลูก ๆ อีกสามคนน่ะซีเปรม ถ้าฉันพลาดพลั้งตายลงไปเด็กพวกนี้จะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้เท่านั้นเอง"

"ฉันขอให้เลิกเป็นห่วงเรื่องนี้เสียเถิดจะได้หายวันหายคืน ขอให้นายวางใจฉัน ถ้าชีวิตฉันยังอยู่ตราบใด ลูก ๆ จะได้รับความอุปการะอย่างเดิม ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางลำบากเลย ถ้าฉันตายไปเสียนั่นก็เป็นไปอีกอย่างหนึ่งที่เรายังรู้ไม่ได้ แต่ฉันเชื่อว่าพี่ ๆ คงจะไม่ทอดทิ้งแน่ ๆ ขอให้นายวางใจเลิกเป็นทุกข์และห่วงใยเรื่องนี้เสียที จิตใจของนายจะได้

สงบสบายนะนาย" นางเปรมพร่ำพูดกับสามี แต่ก็ไม่สามารถที่จะห้ามมิให้หลั่งน้ำตานั้นได้

"ขอบใจเปรมที่เตือนฉัน รู้สึกว่าสุขสบายใจกว่าเมื่อครู่นี้มาก ตัวของเปรมเองก็ควรหักห้ามความเศร้านี้ลงเสีย ทุกรูปทุกนามจะหนีความตายไปไม่พ้นทั้งนั้น ที่เรายังอยู่กันเดี๋ยวนี้นั้นก็คือเราใช้กรรมของเรานั่นเอง ถ้าไปจากโลกนี้แล้ว ก็แปลว่าลครหมดไปฉากหนึ่ง แล้วก็จะต้องแสดงในฉากต่อไปอีก ตามกรรมที่เราทำไว้ในภพนี้นะเปรม" นายชอบแม้แต่จะพูดได้ด้วยเสียงอันแหบแห้งและพูดช้า ๆ ก็ดี ก็ยังเป็นการเตือนสติภรรยาให้สร่างจากความโทมนัสนั้นลงไป

"ฉันอยากจะตายก่อนนาย นายจ๋า ถ้าขาดนายไปคนหนึ่งก็เท่ากับเสาเรือนที่มันมีแต่โยกคลอนลงไปเท่านั้น" นางเปรมพูดอย่างเสียงละห้อย

"อย่าไปคิดมันให้มากซีเปรม คนทุกคนที่เกิดมาก็ต้องต่อสู้ ดูอย่างฉันซี ต่อสู้ในทางความดีมาแต่ต้นจนจะอวสานลงในเร็ววันนี้ ช่วยสอนลูกหลานต่อไปด้วยว่า ถ้าชีวิตเรายังอยู่ก็ต้องต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับเราต่อไปโดยนำเอาทางความดีเข้าต่อสู้ อย่าได้วางมือปล่อยเฉยมันมีจะนำตนไปสู่ความล่มจมแต่อย่างเดียว" พูดได้เท่านี้นายชอบก็มีอาการไอขึ้น นางเปรมรินยาที่นายแพทย์ได้สั่งไว้ป้อนใส่ปาก แล้วนายชอบก็เบือนหน้าปิดหนังตาลง แสดงว่าเหนื่อยในการที่ได้พูดมาแล้วนั้นอย่างยืดยาว และต่อมาในเวลาสักครู่หนึ่งศิริโฉมกับพงษ์ศักดิ์ก็ย่างเท้าเบา ๆ เข้ามา แต่นางเปรมทำเครื่องหมายให้เงียบ ๆ แล้วลุกออกไปหา ค่อย ๆ จูงมือบุตรชายออกไปนอกห้องและศิริโฉมก็ตามออกไปด้วย

"อาการวันนี้เป็นอย่างไรบ้างครับ" พงษ์ศักดิ์ถามเมื่อออกมานอกห้องแล้วโดยน้ำเสียงเบา ๆ แต่นางเปรมเพียงแต่ถอนใจใหญ่แล้วก็สั่นศีรษะ

"คงเดิมพงษ์ ไม่ดีขึ้นเลย แม่เป็นทุกข์มาก เมื่อสักครู่นี้พูดกับแม่ว่าเป็นห่วงน้องสามคนถ้าตายไป แม่ก็บอกว่าไม่ต้องห่วงใยยังไม่ตายดอก ถึงจะพลาดพลั้งลงไปแม่ก็ยังอยู่ทั้งคน แล้วก็เริ่มไอแม่ให้กินยาก็พึ่งหลับไปเมื่อครู่นี้เอง แม่หนักใจมากลูกพงษ์ แม่เกรงว่าสายป่านมันจะขาดเสียแน่ ๆ มองไม่เห็นว่ามันจะกระเตื้องขึ้นมาบ้างเลย อาการมีแต่ทรงกับทรุดเท่านั้น" นางเปรมพูดกับบุตรชาย

"เราก็ได้พยายามกันอย่างเต็มความสามารถแล้วนี่ครับ เมื่อเป็นไปเช่นนั้นก็หมดทางที่เราจะแก้" พอพงษ์ศักดิ์พูดได้เพียงนี้ก็ได้ยินเสียงไอภายในห้อง นางเปรมรีบเปิดประตูห้องเข้าไปภายใน พงษ์ศักดิ์และศิริโฉมก็เดินตามเข้าไปติด ๆ สายตาของนายชอบมองมาทางประตู พงษ์ศักดิ์และศิริโฉมตรงเข้าไปยังข้างเตียงยกมือทำความเคารพ นายชอบเป็นแต่มองดูเฉย ๆ เท่านั้น

"ผมทราบจากคุณแม่แล้วว่า คุณพ่อห่วงน้อง ๆ นั้น ผมขอรับประกันครับ ผมจะเป็นผู้ปกป้องให้แก่น้อง ๆ อย่างดีที่สุด ขอให้คุณพ่อวางใจเถิดครับ ตั้งหน้ารักษาตัวให้หายดีกว่า และทำให้จิตใจสบายเถิดครับ" พงษ์ศักดิ์พูดได้เพียงนี้ ศิริโฉมก็ได้พูดต่อ

"โฉมยังอยู่อีกคนค่ะ นอกจากพี่พงษ์แล้วโฉมอีกคนหนึ่งจะเป็นผู้ช่วยเหลือให้อย่างดีที่สุด ขอให้คุณพ่อไว้วางใจในเราสองคนนี้เถอะค่ะ" นายชอบมิได้พูดอะไรเป็นแต่เพียงพยักหน้ารับน้อย ๆ เท่านั้น สักครู่หนึ่งนายแพทย์ก็เข้ามาตรวจดูอาการ เมื่อตรวจเสร็จแล้วก็ฉีดยาให้เข็มหนึ่งแล้วก็เดินกลับออกไป พงษ์ศักดิ์ก็เดินตามนายแพทย์ออกไปภายนอกห้องแล้วจึงพูดขึ้น

"ถ้าจะมีหวังบ้างไหมครับคุณหมอ"

"คุณพระท่านก็เคยถามผมเช่นนี้มาแล้ว ผมขอตอบว่าผมจะพยายามที่สุดจนเต็มความสามารถของผมเทียวครับ อาการผู้ป่วยเป็นที่น่าวิตกไม่น้อย แต่ผมก็จะพยายามอย่างสุดเหวี่ยง" นายแพทย์พูดแล้วก็ขอตัวเลี่ยงไปตรวจคนไข้อื่น ๆ ต่อไป พงษ์ศักดิ์กลับเดินเข้าไปในห้องก็เห็นบิดาหลับต่อไปอีกเมื่อได้ฉีดยาแล้ว จึงได้พยักหน้าให้ศิริโฉมออกมาแล้วกระซิบพูดเบา ๆ ว่า

"ผมพบกับหมอเมื่อครู่นี้เขาบอกว่าอาการมาก แต่เขาก็จะพยายามอย่างเต็มความสามารถ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับถอนใจยาว

"แล้วเราจะทำอย่างไรดีเล่าคะพี่พงษ์" ศิริโฉมถามเสียงเบา ๆ

"นั่นแหละเป็นข้อที่ผมกำลังคิดอยู่คุณโฉม ยังมองไม่เห็นทางเลยถ้าเราไม่เชื่อหมอแล้วก็จะไปเชื่อใครเล่า ลงท้ายก็พูดได้แต่ว่าแล้วแต่เวรกรรมเท่านั้น เราก็ได้ทำทุกอย่างที่จะให้ท่านหาย เมื่อไม่เป็นไปตามที่เราคาดหมายก็ไม่เห็นมีทางใดที่เราจะทำได้" พงษ์ศักดิ์พูดกับภรรยาพร้อมกับถอนหายใจใหญ่ แล้วจึงกลับหันมาพูดกับภรรยา

"ท่านกำลังหลับไปบอกลาคุณแม่กันเถอะ พรุ่งนี้มากันใหม่นะคุณโฉม"

"ค่ะ ตกลง"

แล้วทั้งสองก็เข้าไปกระซิบลามารดาและบอกว่าพรุ่งนี้จะมาเยี่ยมอีกแล้วทั้งสองจึงได้ถอยออกจากห้องไปด้วยความเศร้าหมอง

รุ่งต่อมาอีกสี่วัน นายแพทย์ได้แจ้งให้ญาติของนายชอบทราบว่าอาการของนายชอบนั้นเพียบหนักมากจนไม่มีทางที่แพทย์จะเยียวยาได้ เกรงว่าจะต้องละทิ้งจากโลกนี้ไปไม่เกินเวลา ๑๗ นาฬิกาวันนี้ ภายในห้องของ

ผู้ป่วยนั้นพรั่งพร้อมไปด้วยญาติบุตรธิดาและผู้ที่คุ้นเคยรักใคร่นับถือ ยืนรอดูอาการของนายชอบอยู่ด้วยใบหน้าสลดเศร้าหมองกันทุกคน เงียบสงัดไม่มีเสียงอันใดเลยภายในห้อง บัดนี้เวลาล่วงมาได้ ๑๖ นาฬิกาครึ่งเศษแล้ว นายชอบผู้ป่วยดูเหมือนจะพยายามเป็นครั้งสุดท้ายเผยอเปลือกตาให้แลเห็นดวงตาอันฝ้าฟาง แล้วพยายามหันศีรษะไปมองทางขวาและทางซ้ายโดยเชื่องช้า นายแพทย์และนางพยาบาลยืนกำกับอยู่ทั้งสองข้างของผู้ป่วย นายแพทย์พยายามตรวจชีพจรบ่อยครั้ง ผู้ป่วยเมื่อหันไปมองแล้วก็เผยอริมฝีปากขึ้นน้อย ๆ คล้ายกับจะพูดออกมา แต่ก็ไม่มีน้ำเสียงอันใดที่จะผ่านพ้นจากปากออกมา แล้วดวงตาที่เปิดอยู่นั้นก็ค่อย ๆ เลื่อนหนังตาลงทีละน้อยจนปิดสนิท นายแพทย์จับชีพจรแล้วใช้เครื่องฟังเสียงจับดูการเต้นของหัวใจต่อไป

สิ้นเสียง, อัสสาสะ, สว้าน, จิตวาบ, วะวับหวิว

ม่อยฝอย, อุระ, ระริกระริว, นิทระนิ่ง, บ่คืนขนม.

นตฺถิ โลเก อนามตํ
สถานที่สัตว์ไม่เคยตายไม่มีในโลก

เมื่อนายแพทย์ตรวจฟังเสียงแล้วก็ค่อย ๆ ปลดเครื่องฟังเสียงออกจากหู ภายในห้องเงียบสงัดแม้แต่ใบไม้เล็ก ๆ ตกก็จะได้ยินเสียง นายแพทย์ใช้มือค่อย ๆ บรรจงเลื่อนชายผ้าที่คลุมตัวผู้ป่วยอยู่นั้นค่อย ๆ เลื่อนชักขึ้นมาคลุมหน้า และพร้อมกันทั้งนายแพทย์และนางพยาบาลได้ก้มศีรษะลงทำความเคารพผู้ป่วยอย่างเชื่องช้า แล้วก็หลีกทางถอยออกไปจากห้อง และในทันใดนั้นเองเสียงโศการ่ำไห้ก็แส้ไปทั้งห้อง นางเปรม พงษ์ศักดิ์ เป็ญจมาศ ปรุงจิต ต่างก็โผผวาเข้ากอดร่างซึ่งไร้วิญญาณของนายชอบเข้าร่ำไห้

"นายจ๋า คุณพ่อครับ คุณพ่อขา" ทั้งสี่เสียงประดังขึ้นพร้อมกัน" กระทำให้ผู้ที่อยู่ภายในห้องนั้นบางคนทนดูภาพอันน่าสลดนั้นไม่ได้ ต้องเลี่ยงออกมาซับน้ำตาภายนอกห้อง

ในการศพครั้งนี้ นายพันตำรวจเอกพระปราบทรชนได้เป็นเจ้าภาพจัดการศพโดยตลอด ได้ตั้งศพสวดอภิธรรม ณ ที่วัดอันมีชื่อเสียงจนครบ ๗ คืนแล้วจึงได้จัดการบรรจุศพไว้ที่วัดนั้น และได้ตกลงกับนางเปรมและลูก ๆ ของนายชอบว่า เมื่อครบสามเดือนแล้วจะได้จัดการปลงศพกันต่อไป เพื่อไม่ให้เสียเวลานานและยุ่งยากมากในการที่จะเก็บศพไว้เป็นแรมปี และการทั้งนี้ก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในความอุปการะจัดการของคุณพ่อของธีระยุทธโดยตลอด

เมื่อครบกำหนดการปลงศพก็ได้เป็นไปโดยสมเกียรติยิ่ง มีผู้ที่มาเป็นเกียรติยศทั้งนี้มากมายทั้งนายตำรวจและทหารพลเรือนมากมาย เมื่อเสร็จการปลงศพแล้วและได้ทำบุญ ๗ วันตามประเพณี นับว่าเป็นการสุดสิ้นงาน

ทางบ้านนายชอบนั้นท่านก็คงจะเดาได้ถูกว่า ความเงียบเหงาจะมีขึ้นมากเพียงไร ภายในบ้านก็คงเหลือแต่นางเปรมและบุตรอีก ๓ คนเท่านั้น แม้แต่ปรุงจิตบุตรบุญธรรมและพงษ์ศักดิ์บุตรโดยตรงพร้อมกับศิริโฉมผู้เป็นบุตรสะใภ้ จะได้ไปมาหาสู่มิได้ขาดก็ตาม เมื่อผู้มาหาได้ลากลับแล้วก็คงเป็นสถานที่วังเวงเงียบเหงาต่อไป แม้แต่เด็ก ๆ สามคนก็ดูเปลี่ยนแปลงเซื่องซึมไม่ร่าเริงเหมือนเดิมนั้นเลย

รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ น ชีรติ

ร่างกายของสัตว์ทั้งหลายย่อมยับไป แต่ชื่อและโคตรไม่รู้จักย่อยยับ

ตอนที่ ๑๐

เรือพ่วงกระจัดกระจาย

การปลงศพนายชอบผ่านพ้นมาหกเดือนเศษแล้ว ทางครอบครัวของนางเปรมนั้นก็คงอาศัยอยู่กันไปอย่างเงียบเหงา ส่วนนางเปรมนั้นเมื่อปลงศพนายชอบแล้ว แทนที่จะสร่างซาความเศร้าลงนั้นเป็นอันหมดหวัง ทั้งนี้ คงจะเนื่องมาจากเหตุ ๓ ประการ คือ เมื่อทุก ๆ วันได้เห็นหน้าบุตรทั้งสามคนที่อยู่ด้วย ย่อมเป็นสิ่งที่เตือนใจนางเปรมอยู่ทุกวัน เสียงที่นายชอบพูดเมื่อยังไม่ตายอยู่ที่โรงพยาบาล ยังคงก้องหูอยู่มิได้มีวันที่จะลืม

"เปรม ฉันเป็นห่วงลูกที่ยังเรียนอยู่"

"ไม่ต้องห่วงดอกนาย ถ้าฉันยังไม่ตาย....."

ถ้อยคำเหล่านี้จะลืมเสียมิได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเมื่อมองดูบ้านเรือนสิ่งของเครื่องใช้ จิตใจก็หวนนึกถึงสามีเสมอว่า สิ่งนั้นของสามีสิ่งนี้ของสามี แม้แต่ยามรับประทานก็ยังมากระทบดวงจิตให้กลืนอาหารไม่ค่อยลง อย่างนี้นายเคยชอบเคยรับประทาน แต่บัดนี้เล่า ไม่มีไม่เห็นแม้แต่เงา ประการที่สาม คือ ความว้าเหว่ขาดผู้ที่เคยปรับทุกข์หารือ ทั้งสามประการนี้เป็นต้นเหตุให้ร่างกายของนางเปรมผ่ายผอมทรุดโทรมลงทุกวันคืน แม้แต่บุตรชายบุตรสะใภ้จะปลอบโยนชี้แจงเพียงไรก็ไม่ได้ผล นางเปรมก็เริ่มจะมีอาการดังนายชอบที่เป็นมาก่อน เมื่ออาหารไม่ได้กำลังก็ต้องอ่อนลงและจิตใจก็เศร้าอยู่ตลอดเวลา เรื่องนี้ทำให้พงษ์ศักดิ์และศิริโฉมเป็นทุกข์อยู่มิน้อยซึ่งทั้งสองสามีภรรยาก็ยังหาวิธีที่จะแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ไม่ วันหนึ่งเวลาเย็น และเวลานี้ศิริโฉมเริ่มตั้งครรภ์ได้สองเดือนแล้ว และเบ็ญจมาศก็

ทำนองเดียวกันได้หกเดือนเศษ ศิริโฉมพูดกับสามีเมื่อนั่งพักกันอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน

"พี่พงษ์คะ เรื่องคุณแม่พี่พงษ์โฉมเป็นทุกข์มาก ถ้าขืนปล่อยทิ้งให้เป็นดังนี้ถ้าจะไม่เหมาะนะคะ"

"ถูกแล้วคุณโฉม ผมก็นึกหาทางแก้อยู่ก็ยังไม่เห็นวิธีไหนจะช่วยได้ ผมเกรงเหลือเกินว่าร่างกายของท่านจะทนไปได้ไม่นาน ถ้าท่านยังเป็นอยู่เช่นนี้" พงษ์ศักดิ์ตอบกับภรรยาพร้อมกับถอนใจ

"โฉมเองก็ยังคิดไม่ออกว่าเราจะทำกันอย่างไรดี หรือ! เออ! พี่พงษ์คะ" ศิริโฉมพูดได้เพียงนี้ พงษ์ศักดิ์ก็ชิงถามขึ้น

"อะไรหรือ คุณโฉม"

"โฉมคิดว่าเราควรจะชวนพวกญาติ ๆ ของเรา มีพี่ยุทธ เบ็ญจมาศ ปรุงจิต นายประสิทธิ์สามีปรุงจิตกับเราอีกสองคนมาพบกันที่นี่สักวันหนึ่ง แต่อย่าให้คุณแม่รู้ เรามารวมความคิดหารือกันว่าเราจะทำอย่างไรกันดีที่จะแก้ไขเรื่องนี้ โฉมคิดว่าหลาย ๆ ความคิดนั้น ดีกว่าเรามัวแต่จะมานั่งคิดกันเพียงสองคน จริงไหมคะโฉมว่าอย่างงี้ และพี่พงษ์จะเห็นด้วยไหมคะ"

"เออ! ผมลืมนึก เก่งมากคุณโฉมผมเห็นด้วย นี่เราจะเริ่มต้นกันเมื่อไรดีนะ" พงษ์ศักดิ์พูดด้วยความดีใจ

"เร็วที่สุดได้เพียงไรยิ่งดีเพียงนั้น มีแต่พี่ยุทธกับน้องเบ็ญจอยู่กำแพง รีบส่งข่าวให้มาโดยด่วน ส่วนพวกเราทางนี้จะเรียกมาเมื่อไรก็ได้ทันที ปรุงเขาก็อยู่ที่บ้านสามีซึ่งมีพ่อและแม่ผัว อยู่แค่สามเสนนี้บอกเมื่อไรก็มาได้ทันที สำคัญที่พี่ยุทธกับน้องเบ็ญจเท่านั้น" ศิริโฉมพูดกับสามีเป็นการออกความเห็น

"ตกลงจะโทรเลขถึงยุทธให้พาน้องเบ็ญจมาด้วยในวันศุกร์นี้" พูดเท่านั้นพงษ์ศักดิ์ก็รีบไปเขียนโทรเลขให้คนนำไปส่ง ดังต่อไปนี้

ร.ต.อ. ธีระยุทธ สัตย์เสนา ผู้บังคับกองตำรวจ
กำแพงเพชร

พาเบ็ญจมาศมาที่บ้านวันศุกร์นี้ให้ถึง ธุระด่วน
พงษ์ศักดิ์ ผลสนิท

ในวันเสาร์ตอนสาย ๆ นั้นเองก็มีสมาชิกมาพร้อมกันที่บ้านของพงษ์ศักดิ์ พงษ์ศักดิ์จึงได้อธิบายถึงอาการของคุณแม่ของเขาให้พวกญาติ ๆ ฟัง และขอความเห็นแก่เหล่าญาติทั้งหลายในที่นั้น ทุก ๆ คนต่างนั่งนิ่งใช้ความคิดกันอยู่สักครู่ใหญ่ จึงมีเสียงหนึ่งเอ่ยขึ้นว่า

"ตามความเห็นของผมเห็นว่า ควรให้ท่านเปลี่ยนสถานที่อยู่" นี่เป็นเสียงของธีระยุทธพูดขึ้น

"จะทำยังไง ไปบอกท่านคงไม่ไปแน่ ๆ" พงษ์ศักดิ์คัดค้าน

"เราต้องหาวิธีซี" ธีระยุทธพูดแล้วก็เหลียวมาดูภรรยา ซึ่งตั้งครรภ์หกเดือนเศษแล้ว และเบ็ญจมาศก็มองหน้าสามีเพื่อจะฟังความเห็นแล้วธีระยุทธจึงพูดต่อ

"ผมเห็นว่าเราพอจะมีทางที่จะให้ท่านยินยอมย้ายสถานที่ได้อยู่วิธีหนึ่ง คือผมและน้องเบ็ญจ" เขาหยุดพูดนิดหนึ่งเมื่อมองดูหน้าภรรยาแล้วก็พูดต่อไป

"จะไปอ้อนวอนขอร้องอ้างความจำเป็นบางประการ คือ เวลานี้น้องเบ็ญจก็ท้องแก่มากแล้ว เวลาจะคลอดก็ใกล้เข้ามา ทางบ้านผมไม่มีผู้ใหญ่ที่เป็นหลักและรู้ในเรื่องนี้ จึงจะขอร้องคุณแม่ให้ไปอยู่กับผม หรือ

พูดสั้น ๆ ก็คือไปช่วยควบคุมดูแลบุตรสาวในการคลอดนั่นเอง ทุกคนจะเห็นอย่างไรตามที่ผมพูดมานี้”

“วิเศษยุทธ แต่ เอ! บ้านกับเด็ก ๆ ล่ะ” พงษ์ศักดิ์พูดแล้วชะงัก

“ไม่ต้องวิตก โฉมจะรับมาไว้ที่นี่ทั้งหมด” ศิริโฉมพูดขึ้นทันควัน

“หมดไม่ได้ น้องเพิ่มจะต้องอยู่กับดีฉันคนหนึ่ง เพราะรับปากไว้จะเป็นผู้อุปการะแกจนตลอด แต่เรื่องบ้าน เอ!” แล้วปรุงจิตหันหน้าไปทางนายประสิทธิ์ผู้สามีแล้วก็พูดต่อไป

“ดีฉันคิดว่าพี่ประสิทธิ์กับดีฉันเวลานี้ก็ได้อาศัยคุณพ่อคุณแม่ของพี่ประสิทธิ์อยู่ แต่ที่พูดนี้ไม่ใช่รังเกียจนะคะ ดีฉันเห็นเหมาะพอดีที่พี่ประสิทธิ์กับดีฉันควรที่เราจะอยู่ด้วยกันตามลำพังไม่ต้องไปรบกวนท่าน และถ้าคุณแม่ท่านไปอยู่กับคุณยุทธ เราสองคนกับน้องเพิ่มและคนใช้คนหนึ่งก็มาอยู่แทนก็จะเป็นการเหมาะดี แต่ข้อสำคัญพี่ประสิทธิ์จะต้องอธิบายให้ท่านทั้งสองเข้าใจ อย่าให้ท่านคิดว่าเรารังเกียจท่าน และควรจะอ้างว่าบ้านไม่มีใครดูแลและพูดถึงความจำเป็นให้ท่านทราบ ก็น่าจะเป็นที่เรียบร้อย

“เหมาะแล้วอย่างพี่ปรุงพูด แต่คุณประสิทธิ์เล่าครับ ไม่ใช่เป็นการบังคับนะครับ เป็นการขอความเห็นกันเท่านั้น คุณจะเห็นอย่างไร ?” พงษ์ศักดิ์พูดเสียงเรียบ ๆ

“เท่าที่น้องปรุงพูดก็สมควรแล้ว เรามีครอบครัวแล้วจะมัวไปเกาะท่านอยู่อีกก็ดูกระไรอยู่ ผมจะต้องจัดการเรื่องนี้เอง ถ้าคุณแม่จะย้ายไปกำแพงวันใดผมก็จะย้ายมาอยู่ก่อนหน้าท่านจะย้ายหนึ่งวันทันที ข้าวของผมกับน้องปรุงก็ไม่มีอะไรมากนัก” นายประสิทธิ์พูดอย่างน้ำเสียงที่หนักแน่น

“นี่พวกเราก็นับว่าได้ช่วยกันแก้ไขเหตุการณ์นี้ให้ลุล่วงกันไปได้ และขอย้ำในความตกลงกันนั้นมีอยู่ว่า เราทั้งหมดนี่จะต้องไปหาท่านในวัน

พรุ่งนี้ต่างคนต่างไป ไปพบกันที่บ้านในตอนเช้าจะได้ช่วยกันขอร้องให้ท่านไปอยู่กับยุทธและน้องเบ็ญจที่กำแพง ตามเหตุผลที่ยุทธได้แจ้งมาแล้วนั้น ส่วนเด็กนั้นให้เพิ่มศักดิ์อยู่กับพี่ปรุงตามที่ขอร้อง ส่วนอีกสองคนนั้นผมและน้องโฉมจะรับมาไว้ที่นี่ ส่วนบ้านนั้นพี่ปรุงกับคุณประสิทธิ์เป็นผู้ดูแลครอบครอง ท่านทั้งหลายเห็นว่าถูกต้องตามข้อตกลงกันนั้นไหมครับ" พงษ์ศักดิ์เป็นผู้พูดขึ้น แล้วก็มีเสียงยืนยันว่าถูกต้องแล้ว

"ผมเสียใจอยู่อย่างหนึ่ง" ธีระยุทธพูดขึ้นทำเอาทุกคนหันไปมองอย่างสงสัย แล้วธีระยุทธก็พูดต่อ

"ผมอยู่ต่างจังหวัดไม่สามารถจะรับน้อง ๆ มาอุปการะได้ ถ้าผมอยู่ในพระนครแล้ว ผมขอพูดโดยความสัตย์จริงคือ ถ้าผมอยู่ใกล้ ๆ ผมจะต้องขอรับมาสักคนหนึ่งแน่ ๆ แต่นี่สุดวิสัยถ้าขืนให้ไปอยู่ก็เท่ากับตัดหนทางศึกษาของเด็กเท่านั้น"

"เห็นใจแล้วยุทธ" พงษ์ศักดิ์พูดพร้อมกับเอามือตบที่บ่ามิตรรักนี่นับว่าเป็นการสิ้นสุดในการหารือ และได้สนทนากันในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

รุ่งเช้า ๙ นาฬิกาเศษที่บ้านของนางเปรมก็ค่อย ๆ มีครอบครัวต่าง ๆ ทยอย ๆ กันมาจนครบทุกคน ทั้งนี้ทำให้นางเปรมสงสัยยิ่งแต่ก็ไม่ถาม เป็นแต่เพียงต้อนรับและพูดจากันในเรื่องทุกข์สุขและการศึกษาของเด็ก ๆ ไปเท่านั้น ในตอนสุดท้ายพงษ์ศักดิ์จึงเป็นผู้ได้กล่าวขึ้นกับมารดาของตน

"คุณแม่ครับ การที่พวกลูก ๆ ได้มาพร้อมกันในวันนี้นั้น ก็เพื่อจะมาขอความกรุณาคุณแม่สักอย่างหนึ่ง และพวกเราทั้งหมดที่มากันนี้ก็ได้ปรึกษากันจนเป็นที่ตกลงแล้ว นอกจากคุณแม่เท่านั้น"

"เรื่องอะไรกันหรือลูกพงษ์ของแม่ บอกไปเถิดถ้าไม่เกินความสามารถแล้ว แม่ก็ยินดีจะช่วยเหลือนะลูกรัก" นางเปรมพูดช้าๆ มองไปทางบุตรชาย

"เรื่องมันเป็นอย่างนี้ครับ ธีระยุทธเขาพาน้องเบ็ญจมาและหารือพวกเราว่า เวลานี้ท้องก็แก่ ๖ เดือนเศษแล้ว ทางบ้านพักที่กำแพงก็ไม่มีผู้ใหญ่ที่จะไว้วางใจได้อยู่เลย อยู่ด้วยกันเฉพาะสองคนผัวเมียเท่านั้น จึงมาขอความกรุณาคุณแม่ให้ขึ้นไปอยู่ด้วย จะได้ช่วยดูแลในการคลอด เพราะทั้งสองคนนี้ไม่ประสีประสาอะไรเลย นี่ล่ะครับเป็นข้อที่ขอร้อง และพวกผมทั้งหมดก็ได้ไตร่ตรองกันดูแล้วเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เขาขอร้องมาครับ" พอพงษ์ศักดิ์พูดจบหยุดลง เบ็ญจมาศก็เข้าไปกราบมารดาที่ตักแล้วพูดต่อไปว่า

"คุณแม่คะ เบ็ญจก็ไม่เห็นใครนอกจากคุณแม่ของลูกเท่านั้น ทางโน้นมีแต่คนอื่นทั้งสิ้น เบ็ญจใจคอไม่ดีในเวลาจะคลอดถ้าขาดคุณแม่ คุณแม่โปรดกรุณาลูกเบ็ญจด้วยเถิดค่ะคุณแม่ขา" นางเปรมฟังบุตรทั้งสองพูดแล้วก็หยุดนิ่งอึ้งอยู่สักพักหนึ่ง และทุกคนที่นั่งอยู่พร้อมกันนั้นก็คอยฟังคำตอบจากนางเปรมด้วยกันทุกคน แล้วต่อมานางเปรมจึงพูดขึ้น

"ลูกเบ็ญจแม่ก็เห็นใจ แต่ลูกเบ็ญจคิดบ้างหรือไม่ว่า น้องๆ ทางนี้กำลังศึกษาเล่าเรียน แม่จะหอบแกไปด้วยได้อย่างไร และแม่ก็ได้รับปากกับพ่อของลูกไว้อย่างแน่นอนว่า แม่เองจะเป็นผู้ดูแลโอบอุ้มแกต่อไป เมื่อแม่จะมาละทิ้งแกไปเช่นนี้ ญาณใดๆ ของนายผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นรับทราบเข้า จะรู้สึกโทมนัสสักเพียงไร แม่จะทำไปเช่นนั้นไม่ได้ จงเห็นใจแม่เถิดไม่ใช่ว่าแม่ไม่รักลูกเบ็ญจ แต่ขอให้ลูกเบ็ญจเห็นแก่น้องๆ ผู้กำพร้าเหล่านี้ไว้บ้างนะลูกของแม่"

"คุณแม่คะ เรื่องนี้พวกเราได้หารือกันมาแล้ว" ศิริโฉมได้พูดขึ้นและได้กล่าวต่อไป

"เมื่อคุณแม่ไปอยู่กับน้องเบ็ญจ พี่พงษ์และโฉมก็จะรับเอาพุ่มพวงและเพ็ญแขไปอยู่ด้วยที่บ้าน ให้ความอุปการะในการอยู่กินและการศึกษาต่อไปอย่างดีที่สุดที่ลูกจะทำได้"

"ส่วนน้องเพิ่มศักดิ์นั้น ลูกจะเป็นผู้อุปการะจนสำเร็จการศึกษา" ปรุงจิตกล่าวกับมารดา

"มันจะมิเป็นการรบกวนท่านผู้ใหญ่ของนายประสิทธิ์เกินไปหรือลูก แม่ไม่อยากจะให้มันเป็นไปเช่นนั้น" นางเปรมกล่าวท้วงถ้อยคำของบุตรบุญธรรม

"มิได้เลยครับคุณแม่" นายประสิทธิ์ขัดขึ้นแล้วพูดต่อไป

"คุณแม่ยังไม่ทราบรายละเอียดที่พวกเราได้หารือและตกลงกันไว้แล้วคือ ถ้าแม้นคุณแม่ไปอยู่กำแพงแล้ว ผมกับปรุงจิตก็จะมาอยู่ที่นี่ทันที ผมมีครอบครัวแล้ว มันเป็นหน้าที่ของผมที่จะต้องเลี้ยงตนเองและครอบครัวบ้าง ไม่ใช่จะมาเกาะท่านผู้ใหญ่อยู่เช่นนี้ตลอดไป ดังนั้นผมก็จะแยกมาอยู่ที่นี่พร้อมด้วยเพิ่มศักดิ์ และผมขอให้คุณแม่จงไว้วางใจผมกับปรุงจิตเถิดครับ และคุณแม่ก็มีโอกาสที่จะมาเยี่ยมในคราวต่อ ๆ ไป ถ้าเห็นอะไรที่ดีหรือไม่ดีก็จงพิจารณาดูในภายหลัง แต่ในเวลานี้ผมขอให้เพียงคุณแม่จงวางใจในผมและปรุงจิตเถิดครับ" ประสิทธิ์พูดอย่างอ่อนน้อม นางเปรมต้องนั่งนิ่งตรึกตรองต่อไป

"คุณแม่ควรเห็นแก่น้องเบ็ญจให้มากหน่อยเถอะครับ เพราะว่าไม่มีใครจริง ๆ เท่ากับต้องอยู่คนเดียวอย่างไร้ญาติ ส่วนน้อง ๆ และบ้านเรือนทางนี้พวกผมก็รับรองกันแล้วทุกคน ที่จะดูแลรักษาและอุปการะอย่าง

ดีที่สุด ดังนั้นควรอนุโลมตามคำขอร้องของน้องเบ็ญจกับธีระยุทธและจะได้เป็นกำลังใจแก่น้องเบ็ญจในเมื่อจะคลอดด้วย" พงษ์ศักดิ์พูดกับคุณแม่ของเขาพร้อมกับสายตาที่แสดงความวิงวอน นางเปรมคงนิ่งตรึกตรองอยู่สักครู่หนึ่งจึงได้กล่าวขึ้น

"เพื่อเห็นแก่ลูกเบ็ญจแม่ตกลง แต่จะไปกันเมื่อไรจะได้เตรียมข้าวของ ส่วนเด็ก ๆ ว่าไงลูก ?" นางเปรมหันหน้ามาทางบุตรสามคนแสดงว่าเป็นห่วง และวันนี้เป็นวันที่หยุดเรียนจึงอยู่พร้อมกัน

"ค่ะ พวกหนูจะอยู่กับพี่พงษ์ และเพิ่มศักดิ์อยู่กับพี่ปรุง คุณแม่ไปเถอะค่ะสงสารพี่เบ็ญจ อย่าเป็นห่วงพวกหนูเลยค่ะ" พุ่มพวงตอบกับคุณแม่แทนน้อง ๆ

"งั้นก็ดีแล้ว" นางเปรมพูดแล้วก็หันหน้ามาทางเบ็ญจมาศบุตรสาวแล้วพูดต่อไป

"เบ็ญจจะให้แม่ขึ้นไปเมื่อไรล่ะลูก"

"อีกสามวันก็ได้ครับ ผมจะรอไปพร้อม ๆ กันทีเดียว" ธีระยุทธพูด

"คุณแม่ไม่จำเป็นต้องเอาสิ่งของไปมากนะคะ ทางโน้นจะจัดการให้เรียบร้อย เอาไปแต่ของที่จำเป็นต้องใช้จริงเท่านั้น เครื่องหลับนอนทั้งหลายไม่ต้องเป็นห่วง จะจัดให้เสร็จทีเดียวค่ะ" เบ็ญจมาศพูดกับแม่

เมื่อเป็นที่ตกลงกันเช่นนี้แล้ว ก็ไม่มีอะไรที่จะเป็นที่หนักใจแก่คณะลูกเต้าต่อไป ต่างก็ถอนหายใจอย่างโล่งอก และในวันนั้นเองรู้สึกว่านางเปรมจะรู้สึกว่าเป็นสุขกว่าทุก ๆ วันที่แล้วมา ทั้งนี้ก็คงจะเป็นด้วยพร้อมหน้าของลูกสาวลูกชายลูกสะใภ้และบุตรเขย ในตอนเย็นวันนั้นคณะที่มาก็ได้ลงมือช่วยกันปรุงอาหารแล้วรับประทานพร้อมกันอย่างชนิดเป็นการ

ฉลองกลาย ๆ เมื่อเสร็จจากการรับประทานแล้วจนเวลาเย็นพอสมควร คณะที่มาต่างก็กลับ และปรุงจิตยังบอกกับนางเปรมว่า

"มะรืนนี้หนูขนของมาค่ะ รุ่งขึ้นคุณแม่จะได้เดินทางไปกับน้องเบ็ญจ"

นี่ก็เป็นตอนหนึ่งที่น่าจะพิจารณาในส่วนตัวของนางเปรม จะเห็นได้ว่าจะต้องจากบุตรอีกสามคนไป ซึ่งมองดูแล้วจะเห็นได้ว่านางเปรมนั้นจะต้องจากเสียทุกสิ่งทุกอย่างเจียวหนอ ช่างตรงกับคำพระท่านได้กล่าวไว้ว่า "บุคคลทั้งหลายที่อยู่ในเวลานี้ก็โดยกรรมนั่นเอง" และนางเปรมก็จะต้องต่อสู้ต่อไปอีกเพื่อลูกและหลาน จนกว่าจะถึงคราวสุดท้ายเยี่ยงสามียอดบูชาที่ต้องจากไปเช่นเดียวกัน

สพฺเพสํ สงฺฆภูตานํ สามคฺคี วุฑฺฒิสาธิกา

ความพร้อมเพรียงของชนทั้งปวงผู้เป็นหมู่กัน ยังความเจริญให้สำเร็จ

สวัสดี

— จบ —

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์พระจันทร์
ท่าพระจันทร์ พระนคร
นางสนิธวรรณ บุณยศิริพันธุ์ เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
พ.ศ. ๒๕๑๑